

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Østergaard, Vilhelm.; med Titelbillede og 14
Illustrationer af Oscar Matthiesen.

Titel | Title:

Niels Ribes Æventyr : En Roman fra gamle
Dage

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Schubothe, 1893

Fysiske størrelse | Physical extent:

346 s., tav. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

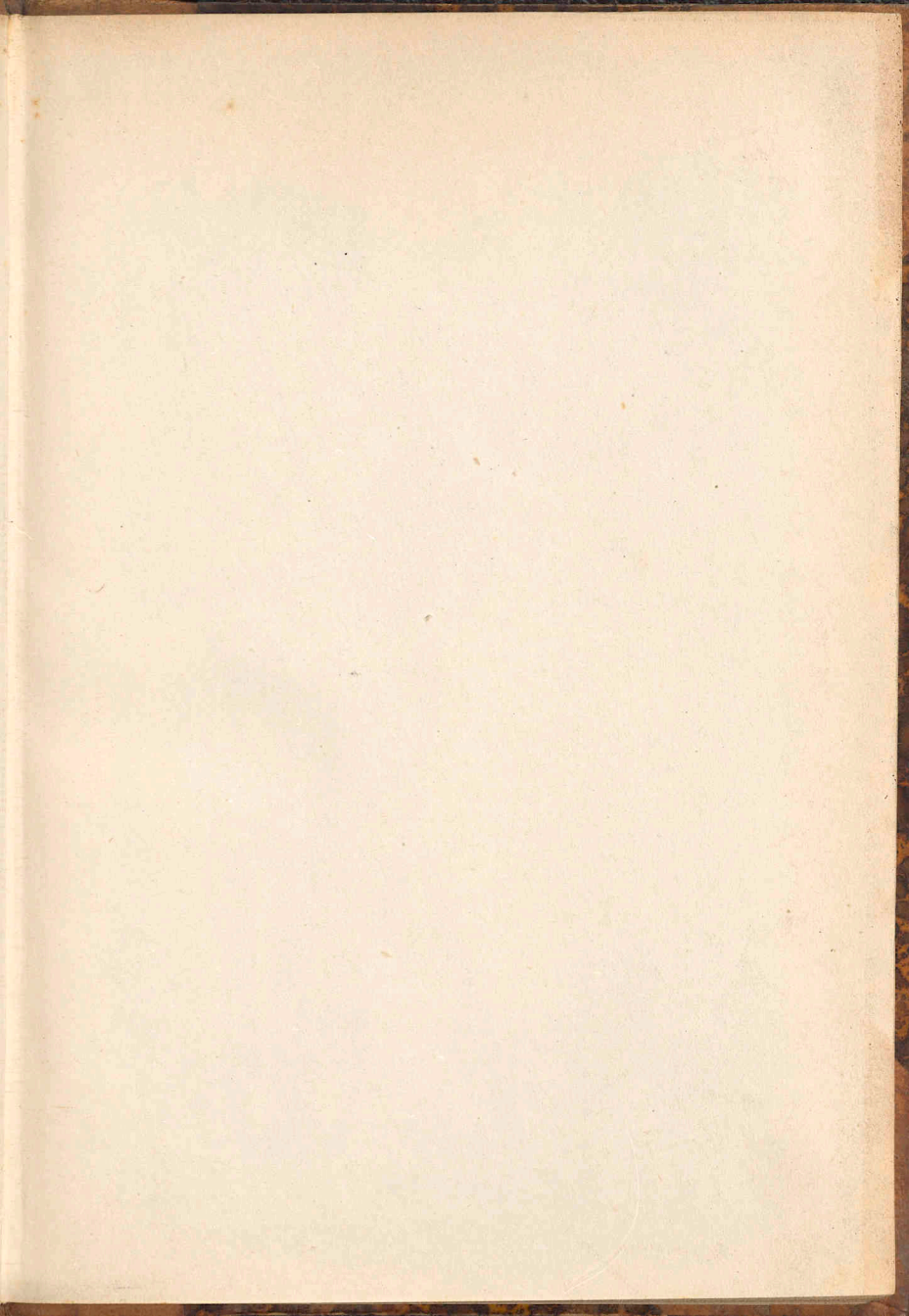
57. - 321.

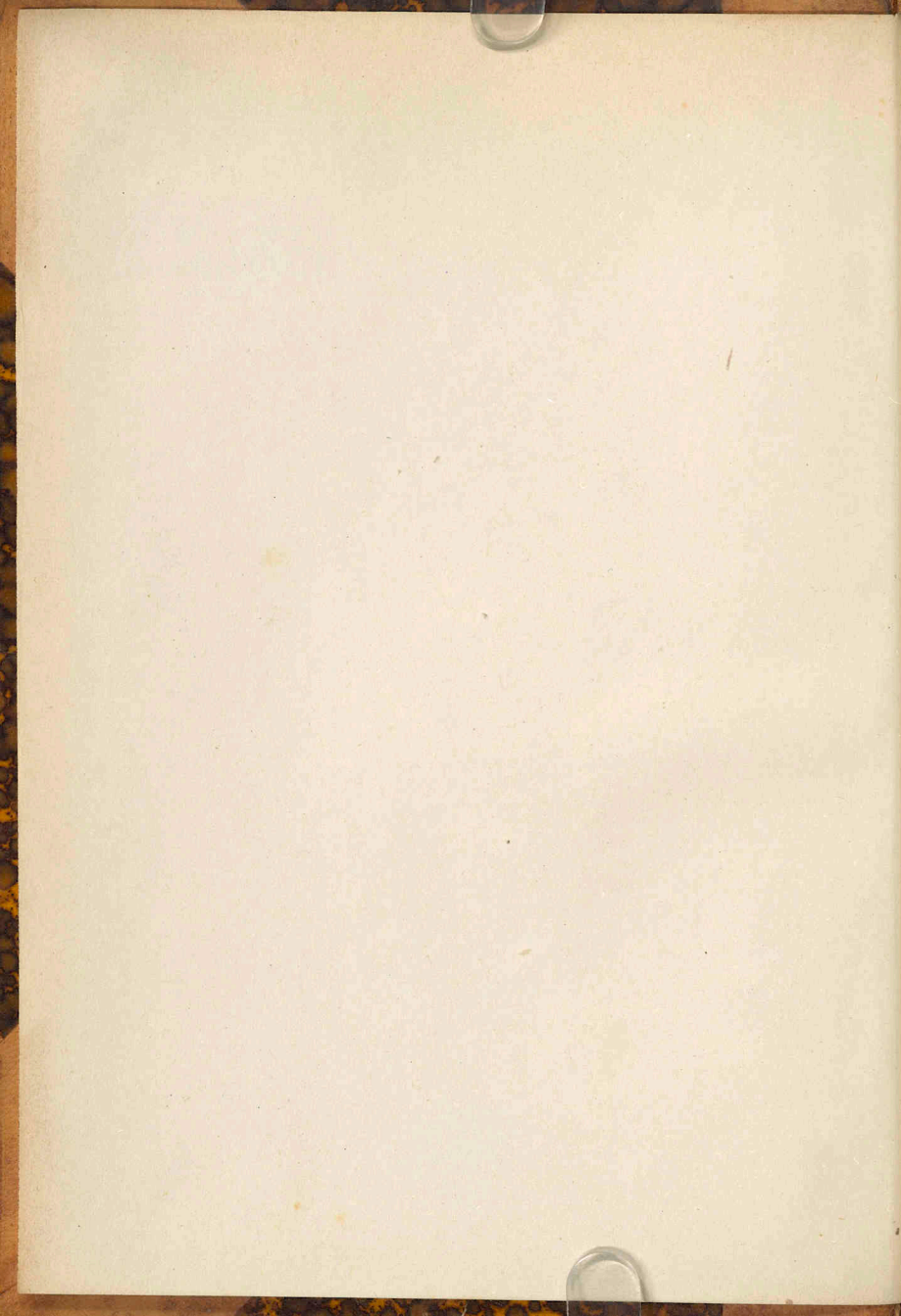
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024223788

Niels Ribes Eventyr

Vilhelm Offergaard.

Med 14 Illustrationer

af

Oscar Matthiesen.

Kjøbenhavn.

forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Oversættelsesretten forbeholdes. En tyff Oversættelse
er under Arbejde.

Indhold.

	Side
Første Kapitel: I Mester Ambrosius' Hus	1
Andet — Det er en Thy — en Thy	17
Tredie — Flugten. Om Bord hos Thybefferne	29
Fjerde — Niels Ribes Englandsfærd	63
Femte — Kongen af England	86
Sjette — Borgmesterffen	108
Syvende — Et Møde undervejs	123
Ottende — Mo'er Birgit	136
Niende — Et Brev	150
Tiende — Heren	156
Ellevte — Befrielsen — Stormen	169
Tolvte — Sønderborg	189
Trettende — Et Bovespil	203
Fjortende — Gjensyn. — Kurt Pilegrims Fortælling	225
Femtende — Erikas Brev	250
Sextende — Hvad der hændte paa Varberg	256
Syttende — Gamle Venner	276
Attende — I Pejren og i Staden	291
Nittende — En Udflugt nordpaa. — Herberget	318
Thyvende — Klaus Skade	330
En og thyvende — Ved Daggrø	342

Illustrationer

til

Niels Ribes Eventyr.

	Side
Titelbillede.	
Hans Bundtmager fortæller	2
Niels Ribe i Fængsel	32
Besøget om Bord	54
En Gjentendelse	70
Flugten	90
Borgmestersten	108
Niels Ribe og Kurt Pilegrim undervejs	128
Mo'er Virgit	136
De Sammensvorne	158
Kampen	182
Klaus Skade og Slots hovedsmanden	214
Udenfor Mester Ambrosius' Hus	276
Mødet med Bysvendene	306
Paa Kjøbenhavns Slot	342

Forste Kapitel.

I Mester Ambrosius's Hus.

Det store, grundmurede Stenhus paa Hjørnet af Højbrostræde og Amagertorv dannede en iøjnefaldende Modsatning til de nærmest liggende uanselige Bindingsværkshuse. Det havde et pynteligt og solidt Udseende, med fremspringende Karnapper og kunstfærdigt Stenhuggerarbejde. En høj Trappe, forsynet med Jærnrækværk paa begge Sider, førte op til en Gadedør af svært Egetræ og udstyret med en Dørhammer, der forestillede en Orneklo, kunstig forarbejdet af Jærn.

Harde man slaaet de reglementerede to Slag med Hammeren, og Døren var bleven aabnet, traadte man ind i en Forstue, hvis Gulv bestod af brændte Mursten, stillede sammen i firlige Figurer. Lige for Indgangen var der atter en solid Egetræs Dør, med blankt poleret Staallaas, og igennem den kom man ind i Husets Dagligstue, et højt, rummeligt Værelse, hvorfra der var Udsigt til det nærliggende Fisketorv og, skraas overfor, til den endnu større og an-

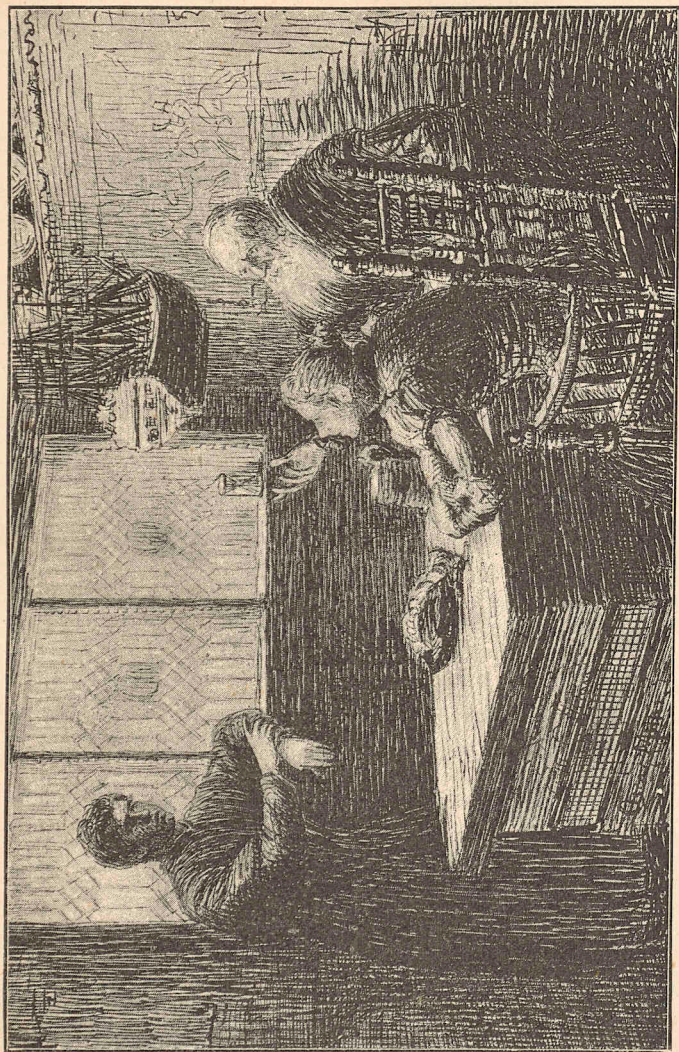
feligere Gaard paa Hjørnet af Lille Helligesthusstræde, hvor Moder Sigbrit havde boet.

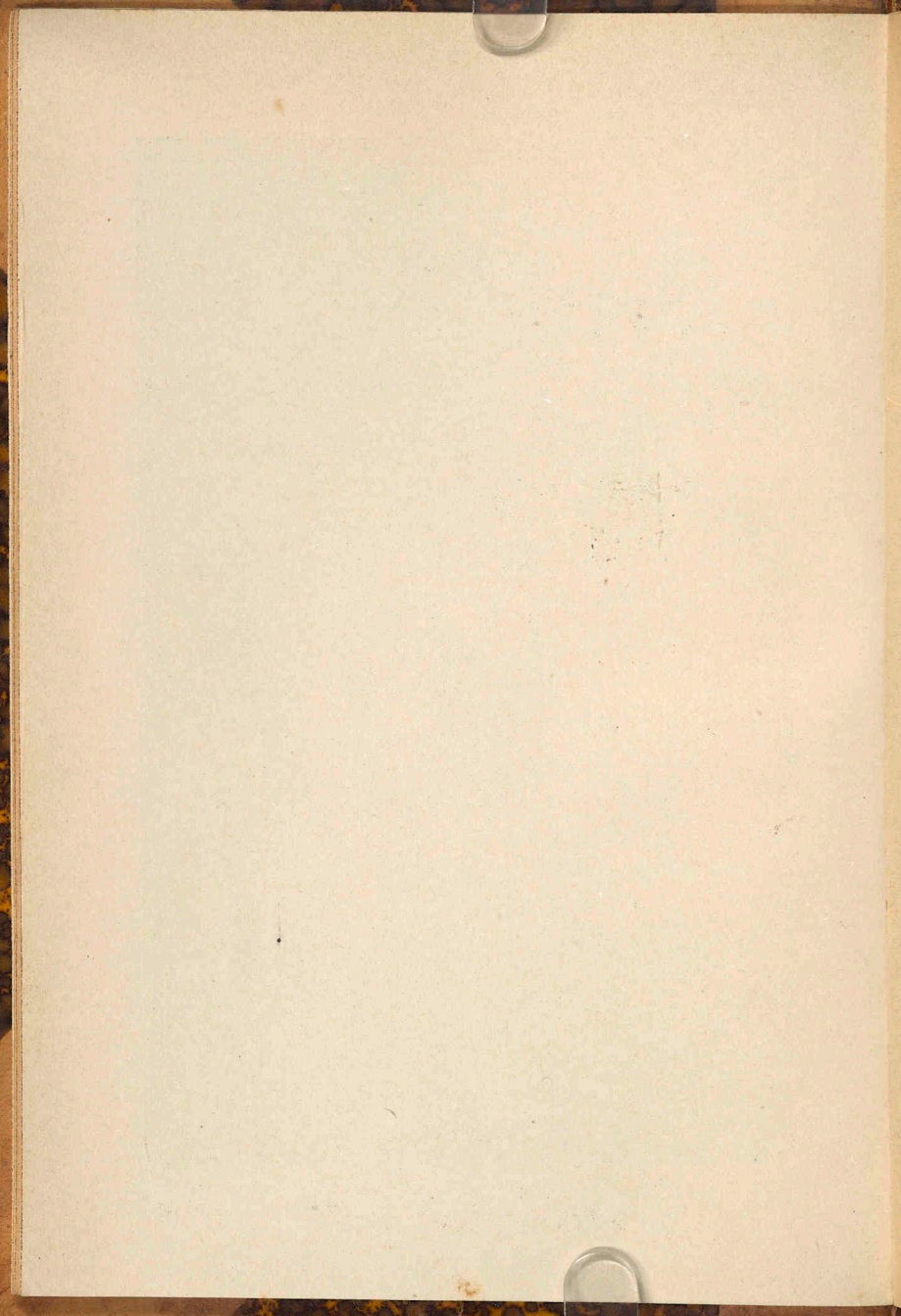
Det var henad Aften ved Sommertid, en af de første Dage i Juli Maaned. Men skønt Solen endnu lagde et varmt, rødtligt Skær over Byens lave Tage og fik Kirkerne høje Spir til at stråle med luende Glans, var der dog skummelt inde i Stuen. Thi de dybt liggende Karnapvinduer, med smaa, matte Ruder, spærrede for Dags og Sol.

Kloffen kunde være paa det Lag hen ved seks, og Husets Beboere havde i Overensstemmelse med Tidens Skik og Brug indtaget Dagens andet Hovedmaaltid. Thyndet havde allerede for en Times Tid siden haaret Levninger ud af de seks Retter, man havde nydt, deriblandt Raal med Flæsk, grøn-saltet Røktød med rigelig Tilfætning af Sennep, stegt Lammekød og salt Wildbrad. Maaltidet var den Dag blevet hurtigere tilendebragt end sædvanlig; thi Husherren, den velbyrdige Borgmester, Ambrosius Bogbinder, havde ladet sende Bud om, at man ikke kunde vente ham hjem, efter som vigtige Forretninger holdt ham tilbage paa Raadhuset.

Ved det brede Karnapvindue sad den gamle Mester Hans Bundtmager, der var beslagtet med Borgmesteren og havde sit Ophold i hans Hus. Hans kridhvide Haar og Skæg, der faldt ned over den liniede Halskrave, og de milde, men fløgtige Djne gav ham et ærverdigt og tillidvækkende Udseende. Han havde en Ølkande og en stor Soløstob staaende foran sig paa et lille Bord, og medens han nu og da forfristede sig med en Slurk af det gode hamborgske Øl, underholdt han sig med et Par unge Mennesker, der havde taget Plads i Nærheden af ham og lyttede opmærksomt til hans Ord.

Den ene var en ganske ung Pige, næppe fyldt femten Aar. Hun havde udtryksfulde, livlige Djne, hvis brune

Farve i Forening med den næsten helt mørke Indfatning blev endnu mere fremtrædende i Forhold til hendes meget lyse Flætninger. Om Munden og den fint kløftede Hage laa der et eget, bestemt Træk, der kunde tyde paa, at der skjulte sig en stærk Vilje og et modigt Hjerte i hendes spinkle, endnu ikke helt udviklede Person.

Bag den Stol, hvori hun sad, stod en ung Mand eller en opløben Dreng — ved det første Djekest var det vanskeligt at sige, hvad han mest lignede. Han var iført Skolepiltens sædvanlige, mørke og ensfarvede Dragt, med den uflædelige Hue, fra hvis Pul der udgik en Evans, som i to lange Splitter faldt ned over hans Nakke og Ryg. Men til Trods for denne Mellemting mellem en Klærke og en Narredragt kunde man se, at hans Legeme var kraftigt og smidigt bygget; han bar Hovedet frit og kæft, og der var et ærligt og trofslydigt Udtryk i hans Ansigt. —

Den gamle Mester tog sig en Slurk af Solvstoben, viftede et Par Draaber bort af Skægget med Bagen af sin Haand og henvendte sig til Skolepiltens med det Spørgsmaal:

„Hvad Datum skriver vi i Dag, Niels Ribe?“

„Den 3die Juli 1533, Mester!“

Mester Hans nikkede.

„Saa har Herredagen saa godt og vel været samlet i tre Uger. Kongevalget har de store skudt fra sig, efterjøm de helst selv vil raade for Landet. Men Kirkesagen synes man mindre godt at kunne enes om. I Dag skal det vel endelig afgøres, om vi igen skal bøjse Rakken under det papiristiske Regimente, og Kirken lukkes for den gode Hans Tausen, saa vi ikke længer faar Lov til at høre Guds rene Ord og Evangelium blive prædikaet . . . Ja, ja — saadan var det

ikke gaaet til, dersom Kong Christiern var forbleven i sin Magt og Højhed . . ."

"Men har han ikke selv forskyldt sin Ulykke og Landets med?" spurgte den unge Pige og saa dristig op.

"Forskyldt sin Ulykke!" gentog Mester Hans. "Hvad ved du derom, Barn? Har du kendt Kong Christiern, som den brave Hans Bogbinder og hans Sønner har kendt ham? Det var i de gode, gamle Dage. Her, i denne Stue, legede han som Dreng, og jeg siger dig, der var ikke kærligere Hjerte, ikke kæffere og redeligere Sind til end hans. Men der var som to Magter, en god og en ond, der strede om ham. De store i Landet hindrede ham i alt det gode, hans Hu stod til at gøre; men ingen Sinde i de første fire Aar, Kong Christiern styrede Danmarks og Norges Rige, skulde selv hans argeste Fjende kunne beskylde ham for at have øvet nogen grusom eller uretfærdig Handling . . ."

"Men hvorfor blev han da ikke ved at herske mildt og retfærdigt?" spurgte den unge Pige igen. Og denne Gang steg Blodet op i hendes Kinder, idet hun indsaa sin Driftighed.

"Hvorfor?" Den gamle Mesters Øjne blinkede med usædvanlig Ild. "Hvorfor? spørger du! Jeg skal sige dig det. Fordi de handlede saa ilde imod Kongen og Dyveke, at det Onde fik Magt over ham. Saa længe Dyveke levede, raadede hans eget gode Hjerte; men da de havde revet hende fra ham, skændig myrdet det kæreste, han ejede, døde hans Hjerte, og i Stedet for voksede der Had og Grumhed frem i hans Sind. Vi kan ikke dømme ham for, hvad han senere forbrød . . . Jeg har set det — set med mine egne Øjne, hvor haardt han har bødet derfor. Og det var et Syn, som maatte røre det koldeste Hjerte . . ."

Mester Hans tav lidt og fortsatte saa med sagtere Stemme, som om han talte lige saa meget til sig selv som til sine to unge Tilhørere:

„De loffede Kongen hertil med falsk Lejde, og de holdt ham fangen om Bord paa Skibet under allehaande løgnagtige Foregivender. Vige troløst har de handlet mod ham — de lybekkerste Kræmmere og hans egen Farbror, Kong Frederik. De gav ham hans Fjende, Torben Ores Søskendebarn, den trodsige Hr. Knud Gyldenstjerne til Følgesvend paa Vejen til Sønderborg. Det var et sorgeligt Skue, da Skibet med den fangne Konge sejlede bort — Borgere og Bønder saa vemodig efter det; thi det anede dem, at de gif strenge Tider i Møde, nu, da de havde mistet deres kongelige Ven Og ved I, hvad der saa videre hændte? Da Kong Christiern kom til Sønderborg Slot, rev det Skarnsmenneske, Knud Gyldenstjerne, den skønne Ordenskæde af hans Bryst — og han drog Kongen i hans Skæg og jagde ham, det skulde være Tak for sidst fra den Gang, han mod sin Haandfæstning til Rigets Raad lod Bønderne dømme Torben Ores paa Livet . . . Og nu har den fyrstelige Herre i Nar og Dag siddet som Fange paa Sønderborg; hans Farbroder, den gottorpste Frederik er død, og Landet er uden Konge, medens adelige og geistlige strides om, hvem der kan rive de største og fedeste Mundfulde til sig, og dem, som lider ondt — det er Borgeren og Bonden . . .“

Mester Hans tav. Skolepilden, Niels Ribe, havde hørt efter med aandeløs Opmærksomhed, skønt det var Tildragelser, han atter og atter havde hørt omtale i Ambrosius Bogbinderes Hus. Nu saa han op og spurgte med en Stemme, der røbede hans Bevægelse:

„Maa jeg gøre jer et Spørgsmaal, Mester? Skulde

der da ikke være Udveje for, at Kong Christiern kunde blive udfriet af sit forsmædelige Fangenskab og igen blive Herre i Landet? Det synes mig dog, om hver Købstadmand og Bonde rejste sig og greb til Vaaben for den Konge, hvem de skylder saa meget godt — da maatte de vel kunne sprænge Fængselsporten og atter bringe Kong Christiern til Trone og Regimente . . ."

Mester Hans saa sig forsigtig om, som om han først vilde være sikker paa, at ingen fremmed lurede i Nærheden.

"Lad os tale varsomt om de Sager, min Søn! Papisterne og deres Slægt har deres Spejdere alle Begne Hm!" — han sænkede Stemmen endnu lidt dybere "Kan hænde, at Bonde og Borger rejser sig, før nogen tænker derpaa. Kan vel ogsaa hænde, at der var Forbundsfejder at faa. Kun siger jeg — hvad Lybekkerne angaar — lad os vare os vel for de Karle. Deres Forbund er dyrekøbt. Deres Gre ligger paa Bunden af Pengeposen, og kan de se deres Fordel derved, sælger de gerne deres egen Broder til den, der betaler dem bedst . . ."

"Men jeg troede dog, at selv den ærlige Mester Ambrosius stod sig vel med Lybekkerne, ja endog havde jævnlig Omgang med den mægtige lybske Borgmester, Jørgen Bullenweber, som er kommen hid til Kjøbenhavn . . ."

"Nok muligt, min Søn!" svarede Mester Hans og saa sig atter betænkelig omkring til alle Sider. "Mester Ambrosius og jeg er ikke enige paa det Punkt. Kunde vi faa den fangne Kong Christiern tilbage, skulde jeg selv gribe Spyd og Bøsse, saa gammel jeg er . . ."

"Og jeg skulde stille mig ved eders Side, Mester Hans!" udbrød Niels Ribe ivrig. "Hvilken herlig Lod at kæmpe

for Kong Christiern og for Borgerens og Bondens Frihed. Det kan varme en om Hjertet at tænke derpaa!"

Den unge Pige, der havde siddet tavst under den sidste Del af Samtalen, saa op paa Skolepiltens med et hurtigt Blik, men sænkede straks igen sine Øjne, som om hun var bange for at røbe mere, end hun vilde.

Det bankede med Dørhammeren paa Gadedøren to hurtige, korte Slag.

„Jeg tænker, det er Mester Ambrosius, der kommer hjem fra Raadhuset," bemærkede Mester Hans. „Gaf ud og tag imod din Fader, Erika . . . Det skulde undre mig, om han ikke har store Nyheder at fortælle os!"

Den unge Pige rejste sig hurtig fra sin Plads ved Vinduets, og denne Gang var det Skolepiltens, der saa efter hende med et langt, dvælende Blik, der nok kunde tyde paa, at ogsaa han havde sin Hemmelighed, som han mente, det var bedst foreløbig at skjule hos sig selv. Hun skyndte sig hen imod Døren, men i det samme traadte Borgmesteren, Ambrosius Bogbinder, ind, og Erika veg til Side og nejede ærbødigt for sin Fader.

Han ænsede knapt hendes Hilsen, men kastede sin fjerprydede Hat og sin Stok paa det store Egetræs Bord, der stod midt i Stuen. Derpaa begyndte han at løsne den tunge Fløjels Kappe, han bar over Skulderen, og spænde sit Bælte op — allsammen med en utaalmodig og vredagtig Mine, og idet han afværgende slog ud med Haanden, da hans Datter tilbød ham sin Hjælp.

Borgmesteren var en lille, smalskuldret Mand uden synderlig Bærdighed i Bevægelser eller Holdning. Men ved en bydende og paatagen fornem Mine søgte han at bøde paa, hvad der skortede ham i naturlig Anstand. Ansigtstrækkene

vare smaat skaarne og lidet smukke, men de smaa, skarpe Djne og den knudrede Pande røbede en suu Kløgt og en Uergerrighed, der ikke veg tilbage for at sætte sig store Maal og styre hensynsløst frem imod dem.

Hans Indtrædelse i Stuen havde lagt en Dæmper paa den frimodige Tone, som havde raadet forinden hans Komme, og end ikke den ærlige Mester Hans Bundtmager skøttede om at tage Ordet, hvor længselsfuld han end var efter at spørge nyt fra Forhandlingerne paa Raadhuset.

Det var Borgmesteren selv, der maatte bryde Tavsheden.

„J sidder, som J havde mistet Mund og Mæle alle til Hobe!“ snurrede han til sidst, da der ikke var flere Hægter at løse op i Kappen og Bæltet. „Har J ikke mere Deltagelse for eders By og for Borgernes Vel, Hans Bundtmager? Mens jeg slider mig fra Halsen og Fjrlighed for Landets Skyld, sidder J og dovner i Krogen med den fyldte Ølskande for jer! Tvi for usjel Magelighed!“

„Hvad nyt er der sket, Mester Ambrosius?“ spurgte Mester Hans, uden at lade sig bringe ud af Gatning ved Borgmesterens Ælterhed.

„Der er sket store Ting! Papisterne bilder sig ind, at de har faaet Magten igen. De højsfornemme Prælater vil selv ind sætte Landets Prædikanter og derved gøre den rene, evangeliske Lære død og magtesløs. I Morgen den Dag skal Hans Tausen stævnes for de gejstlige og verdslige Rigsraader. Vi faar da se, om Folket rolig finder sig deri! Død og Pestilentske over et saadant Regimente!“

„Faldt der gode og kraftige Ord i Raadet i den Anledning, Mester Ambrosius?“ spurgte Hans Bundtmager stilfærdig.

„Der blev talt vel baade af mig og af andre gode

Mænd," lod det selvbevidste Svar. „Men jeg tænker, Rigsraaderne handler efter eget Tykke, indtil de mærker, vi sætter haardt mod haardt. Det kan vel ogsaa hænde, vi faar Lybekkerne til at røre paa sig, og da skal Biben faa en anden Lyd . . ."

Han holdt pludselig inde, idet hans Dine faldt paa Skolepiltens, der bestedent havde trukket sig ind i Vinduesfor-dybningen.

„Lurer du, Karl, naar gode Borgere taler sammen om Stadens og Landets Belfærd!" foer Borgmesteren op med en barsk Ed . . . „Hvad bestiller du her?"

Niels Ribe traadte frem, og Erika skottede ængstelig til ham. Men hans Holdning var frimodig uden at mangle Uerbødighed over for den myndige og fornemme Mand. Han traadte rask frem i Stuen og svarede:

„Velbyrdige Hr. Borgmester, jeg har ikke luret og ej heller skjult mig. Dertil havde jeg ingen Anledning. Naar I spørger, hvad jeg bestiller i eders Hus, saa kan jeg ikke svare andet, end at jeg er kommen her i Dag, ligesom saa mange Gange før, for at hilse paa den værdige Mester Hans, der var min afdøde Faders gode Ven og Gildesbroder og tillige altid har vist mig kærlig og venlig Modtagelse. Og end ydermere er jeg kommen for at underholde mig i Tugt og Høviskhed med eders Datter, den velædle Jomfru Erika, der har ønsket, jeg skulde undervise hende i de gamle Krøniker, for hvilke hun nærer stor Respekt og Kærlighed . . ."

„Ja saa!" Borgmesteren saa med nogen Forbavselse paa den usselige Skolepilt, der vovede at sige saa mange Ord til sit Forsvar. „Du lader til at være vel fkaaren for Tungebaandet, Hallunk! Men med min Datter har du intet at skaffe; hun kan granske i sine Krøniker uden din Hjælp. Kommer

du her for at trygle om Almisse sammen med de øvrige Pøblinge, saa skal mit Thynde række dig en Skærv af Barmhertighed, men i min Stue vil jeg ikke se dig tiere!"

Blodet skød op i Skolepiltens Kinder, og han knyttede sin Haand under den sorte Degnekappe. Han var rede til at give et heftigt Svar paa den frænkende Tiltale, men i det samme kom han til at se hen paa Jomfru Erika. Hun var gaaet et Skridt henimod ham, som om hun vilde gøre fælles Sag med ham, men var standset paa Halvvejen. Og hun stod nu med fremstrakt Haand og med Kinder, der blusfede lige saa stærkt som hans. Synet af hendes Bevægelse bragte Niels Ribe til Gftertænke. Men han rettede sin unge, kraftige Skikkelse i Vejret og holdt Hovedet lige saa kæft som før, idet han svarede:

„Mester Ambrosius — I krænker mig uden Marsag! Om Almisse trygler jeg hellere hos den fattigste Haandværksmand end i eders Hus. Fra denne Dag af skal I ikke oftere se mig — undtagen hvis I nogen Sinde skulde komme til at trænge til mig!"

„Forovne Karl!" raabte Borgmesteren forbitret. „Jeg tror for Sanden, han trodser oven i Købet! Af Sted med sig, eller jeg skal stryge Huden af ham med min Stok!"

Den gamle Hans Bundtmager, der havde rejst sig fra sin Plads ved Vinduet, lagde sin Haand paa Borgmesterens Arm.

„I forivrer jer, Mester Ambrosius! Drengen har jo intet gjort jer imod. Hvi falder I saa over ham med haarde Ord og Trusler? Viser I ham Døren, er det bedst, jeg følger med!"

Men Niels Ribe vinkede afværgende til den gamle Mester.

„Tag jer ikke det nær, Mester Hans! Jeg gaar min Vej uden at give Borgmesterens Stok noget at bestille. Tak for

den Gudhed, I altid har vist mig, Mester Hans, og Tak og-
saa til jer, Jomfru — for de mange gode Timer, vi har
tilbragt sammen!”

Han kysjede den gamle Mester paa Haanden og saa
paa Jomfru Erika med et langt, veltalende Blik. Saa vendte
han sig om og gik ud af Bærelset, gennem Forstuen og ad
den høje Stentrappe ned paa Gaden.

Der var usædvanlig mange Folk paa Tærde i denne
Aftenstund; thi de verdslige og geistlige Rigsraader, som vare
komne til Staden i Anledning af den indkaldte Herredag, vare
paa Bejen hjem fra Raadhuset enten til deres egne anseelige
Stenhuse og Klostre eller til Byens Herberger. Og hver
enkelt af disse fornemme Mænd havde standsmæssigt Følge
med sig, Bisperne indtil en hel Snes Karle i skinnende Rust-
ning foruden Pibere og Trommeslagere, medens selve de høje
Herrer, geistlige som verdslige, vare udmajede i Fløjl og
Silke, med kostelige Kæder, Smykker og kunstfærdig indlagte
Baaben.

Niels Ribe gik hjem over Fisketorvet, forbi Helligaands
Hospital og forsatte Bejen i lige Retning ad Rødmanger-
gade, hvor Slagterne eller Rødmangerne havde deres Boder,
og drejede saa om ad Skoboderne til Skindergade. Han
standsede uden for et fattigt Bindingsværkshus, der laa et
Stykke henne i Gaden. Trods det udstedte Forbud var Taget
tækket med Straa og Gavlen af Træ; i de stærkt fiddende
Binduer paa begge Sider af Bislaget hang nogle Skindvarer,
Mands- og Kvindetrøjer, Skodskind og Bælter, til Salg. Her
boede hans Moder, Maren Ribe Bundtmagers.

Niels Ribe blev staaende tøvende uden for Huset. Det var
ikke noget godt, han havde at fortælle sin Moder. Det var
blevet forbudt ham at komme tiere i den rige Borgmesters

Hus. Og han var ikke i Tvivl om Marsagen til Ambrosius Bogbinders Brede. Han vidste, at han nøje havde vogtet sin Hemmelighed, men Borgmesteren havde skarpe Øjne og et mistænksomt Sind; han yndede ikke sin Datters fortrolige Omgang med den fattige Skolepæbling. Niels Ribes Forsigtighed havde ikke hjulpet. Et Djebligs flette Lune hos Mester Ambrosius havde været nok til at faa det længe optrækkende Uvejr til at bryde løs. Og nu var hans bedste Glæde forspildt. Han skulde ikke mere træffe den gode Mester Hans Bundtmager og høre hans kloge og venlige Ord; ikke oftere sidde bøjet over de gamle Krøniker sammen med Jomfru Erika og føle hendes bløde Haar saa tæt ved sit Ansigt, at hans Hjerte kom til at banke under den hæslige Degnekappe.

Hvad kunde det hjælpe, han fortalte sin Moder derom? Hun vilde kun udbryde i Suk og Jammer over Borgmesterens Jortørnelse, som hun vilde holde for en evig Skam og Ulykke. Det var bedst, han gemte sine Genvordigheder hos sig selv. Der var ingen Udvej til at blive Herre over dem for det første. Den ene Dag vilde nu gaa som den anden. Saa stor og gammel, som han var — allerede fyldt atten Aar — skulde han endnu i lang Tid slide Skolebænken, bære den forhadte Pæblingedragt, trygle Almiser ved Borgernes Døre, lade sig fugtles igennem af de ubarmhertige Hørere, saa hans Ryg sad i blodige Striber, om han blot havde taget fejl af et eneste Ord i de sjælefortærende, latinske Lærebøger, der ikke aabnede ham ringeste Glimt af virkeligt Lys og Rundskab.

Men om han nu løb bort fra det alt sammen!

Niels Ribe havde allerede lagt Haanden paa Dørklinken for at træde ind i Huset, men idet Tanken pludselig kom over ham, gav han slip igen og traadte nogle Skridt tilbage.

Det var, som om han aandede friere, og alting klarede sig for ham.

Om han løb bort! Lod sig hverve og gif i fremmed Krigstjeneste, vandt Ære og Navnkundighed og vendte tilbage og bejlede til Ambrosius Bogbinders Datter! Men hvorfor i fremmed Tjeneste? Mon hans eget Land ikke havde Brug for ham? Urolige Tider stod for Døren — derom vare alle Borgere enige. Og ingen Sag syntes ham bedre at kæmpe for end den fangne Konges.

Han var saa fordybet i denne Tanke, at han ikke lagde Mærke til, at han var traadt helt ud i den snevre Gade, hvor et Par af Genboens Grijs løb frit omkring. Han snublede over det ene af de gryntende Dyr, der var optaget af at rode omkring i en Skarndyng, og idet han derved kom til at vende sig om, fik han Øje paa en Skikkelse, der stod lænet op til Genboens Husvæg — en lang, mager Skikkelse, der var iført den samme Slags Dragt, som han selv bar, den samme sorte Kappe og Huen med den nedhængende Svans.

Men ogsaa bortset fra Klædedragten var det en lidet indtagende Person. Han havde et blegt, udtøret Ansigt med lav, fremstaaende Pande, under hvilken der liggede et Par smaa, skarpe og lurenende Øjne frem. Og disse Øjne vare i en idelig Uro. Blikket fæstede sig knapt et Sekund paa den samme Genstand, før det flakkede videre for straks igen at vende tilbage til det Punkt, det først havde stirret paa. Af en Maaning i Rappen stak en mager, klolignende Haand frem, der lod til at udmærke sig ved de samme urolige Bevægelser som Blikket; snart samlede den ved Rappens Hæfter, snart strakte den sig helt frem, som om den vilde gribe efter noget, og trak sig saa igen tilbage med et hastigt Ryk.

Denne mærkelige Person brast i en tør, pibende Latter og spurgte med en Stemme, hvis Klang svarede til Latteren:

„Falder du i Staver, Niels Ribe?“

„Skot dig selv, Klaus Skade!“ svarede den adspurgte kort og skridtede i det samme over Gaden for at gaa ind til sit eget og derved undgaa videre Samtale.

Men Klaus Skade var ikke til Ginds at slippe sin Meddiscipel saa hurtig. Han løb til og greb ham i Armen, hvorved han fik ham til at vende sig om endnu en Gang.

„Ho, ho! Altid lige kort for Hovedet, lille Niels!“ peb han. „Kunde dog hænde, du en Gang svød Bingerne af dig. Hovmod staar for Fald, ved du nok, Hjerteven!“

„Behold din Visdom for dig selv!“ svarede Niels Ribe. „Jeg har ærlig sagt dig, at jeg ikke kan lide dig, og jeg vil være fri for din Snak!“

Klaus Skade skelede med et ondt Blik til sin Meddiscipel, og med den samme stygge, pibende Latter som før sagde han:

„Ho, ho! Bare du selv raadede for det, Nielsmand! Men i Morgen skal vi to ud og trygle Almisse sammen. Vor Skolemester har befaleet, at du justemænd skal følge med mig, for at du kan lære Lydighed. Og ved du, hvor vi først skal hen?“

„Det ved jeg ikke, og jeg bryder mig heller ikke om at vide det . . .“

„Na jo, kanste dog . . . Det første Hus, vi gaar til, skal være den kære og værdige Borgmester Ambrosius Bogbinders . . . Der er du jo velsket, lille Niels!“

„Hos Mester Ambrosius trygler jeg aldrig om Almisse, om de saa pryglar mig Sjælen ud af Livet!“

Klaus Skade saa op paa sin Kammerat, og hans Djne blinkede endnu mere lurende og ondskabsfuldt end

sædvanlig. Han gættede, at der skjulte sig noget bag det heftige og bestemte Udbrud. Og listig, som han var, tænkte han at lokke det ud af Niels Ribe ved at fortsætte sit Drilleri.

„O ja, o ja, lille Niels!“ peb han med sin allerynkeligste Stemme. „Jeg forstaar, hvad der trykker dig. Du er kommen den skønne Jomfru Erika for nær, og nu er hun bleven knibst mod dig, efter som hun foretrækker de strunke Hovedsmænd med ipragtede Klæder frem for en fattig Pøbling som du! O ja, o ja, lille Niels — saadan gaar det i Verden, dit arme Kræ!“

Men længer kom han ikke. Thi uden videre Betænkning greb Niels Ribe sin Uven om Livet, og med en Styrke, som man ikke skulde have tiltroet hans Ungdom, løftede han ham op fra Jorden, rystede ham et Par Gange frem og tilbage i Luften og kastede ham tværs over Gaden lige ned i Skarnbunken mellem Genboens Grise, der gav sig til at hyle af alle Livsens Kræfter.

„Sig nu der!“ raabte Niels Ribe. „Og vover du nogen Sinde igen at fornærme den agtbare Jomfru, hvis Navn du ikke er værdig til at tage i din Mund, saa skal jeg knække hvert Ben i din Krop, du giftige Kryp!“

Med disse Ord gjorde Niels Ribe omkring og gik ind til sit eget uden at bryde sig om, at Naboer og Genboer kom til Synne i Vinduer og Gadedøre, hidløkkede af Larmen. Og tværs over den snevre Gade spurgte Godtsfolk hinanden, hvad der var paa Færde.

Men Klaus Skade ilede med at rejse sig op og børste Skarnet af sit Ansigt og sine Klæder. Han stod et Par Sekunder stille, og hans urolige Blik slækkede op og ned ligesom en Lychtemand, medens han stirrede paa Døren, bag

hvilken Niels Ribe var forsvunden. Saa gled der et ondt, fortrukket Smil over hans fortradsede Ansigt, og han mumlede:

„I Morgen skal jeg gengælde dig det saadan, at du aldrig skal forvinde det igen!“

Han truede med sin knyttede Haand ad Bundtmagerens Hus og luskede ned ad Klædeboderne til Frue Kirkegaard, i hvis Nærhed Skolen laa. Der løb han ind.

Fra den modsatte Side af Gaden kom en Flok Laugsbrødre med Kaarde ved Siden og Fjer i Hatten. De gode Borgermænd, der vare paa Hjemvejen fra Gildehuset, førte højroftet Tale og lod ikke til at være rigtig sikre paa Benene. De skulde have ondt ved at gøre Regnskab for, hvor mange Kander Olde havde tømt. Klokkeren var bleven henved ni. Fra Byens Kirker og Klostre ringedes Matten ind. Deri blandede sig Bagtklokkens Lyd, der forkyndte, at Portene og Havnen bleve lukkede. Og Bægterne gjorde deres første Runde gennem Staden.

Andet Kapitel.

Det er en Tyv — en Tyv!

Frue Skole laa mellem Klædeboderne og Frue Kirkegaard. Det var en nogenlunde anseelig, grundmuret Bygning, men af skummelt Udseende, og det indre svarede til det ydre. Stuerne vare mørke og lavloftede, de tilgitrede Vinduer sad højt oppe i Væggen, og Rummet lignede derved mere et Fængsel end en Skolestue.

I en af disse Høresale stod Høreren oprejst ved sin Pult, holdende et kæmpemæssigt Birkeris i den truende fremstrakte Haand. I Baggrunden af Stuen havde samtlige Degne og Pæblinge trængt sig sammen som en Flok sorte Faar, og forrest i Kredsen stod Niels Ribe og Klaus Skade.

Høreren svingede Riset nogle Gange over sit Hoved for at give sin Tale mere Eftertryk og sluttede saa med følgende Ord:

„Og efterdi Niels Ribe som et Skarnsmenneſte med ukristelig Vold og Ondskab har overfaldet sin Meddiſcipel og paa alſar Gade tilføjet ham Laſt og Men til Forargelſe for den ganſke værdige Skole og Menighed, ſaa tilkommer det

samme Niels Ribe med angergiven Ydmyghed at paaafkomne den kristelige Rejselse, vi i Dag have tilbemt ham med Ris og Herle, ligesom ogsaa, at han af hver af jer andre Pæbtinge har annammet et Slag af Riset paa sin Bag. Derefter befaler vi i Overensstemmelse med vor kære og værdige Skolemesters Anordning, at Niels Ribe i Følgefæb med den af ham overfaldne Meddiscipel, ved Navn Klaus, usfortøvet begiver sig ud i Staden for at trygle om Guds Almisse, som Skik og Brug har været siden Kristendommens Begyndelse i disse Riger og Lande. Og skal endelig Niels Ribe i alle Puncter rette sig efter sin Ledsagers Vilje og fornemmelig følge ham til de agtbare Borgeres Huse, som han bestemmer, uden derimod at gøre nogen Indsigelse eller Opstand. Amen! . . . Skynd jer saa at komme af Sted, I Hælvedes Yngel!"

Niels Ribe saa ud, som om hver Blodsdraabe var vegen bort fra hans Ansigt. Men han holdt sig lige saa rank, som han plejede, og røbede ikke med en Mine de Pinsler, som den grusomme Tugtelse havde tilføjet ham paa Legeme og Sjæl.

Da Høreren havde endt sin Tale med den sidste, kristelige Formaning, gif Niels Ribe hen imod Udgangsdøren, fulgt lige i Hælene af sin Plageaand.

De kom ud paa Gaden, og Klaus Skade maatte forstærke sine Skridt for at holde sig paa Siden af sin Ledsager. Han skottede op til ham, paa een Gang gottende sig over den Hævn, han havde faaet, og den endnu større, han pønsede paa; men paa samme Tid var han ikke ganske rolig til Mode. Der var et Udtryk i Niels Ribes Øjne, som ikke huede ham. Det var, ligesom der stod en uroffelig Beslutning skrevet i dem, og det var ikke godt at vide, hvad den gif ud paa. Klaus Skade havde nylig faaet et føleligt Bevis paa sin

Ledsjagers overlegne Kræfter, og han skøttede ikke om at udsætte sig for flere Haandgribeligheder. Men paa den anden Side var hans Ondskab endnu større end hans Fejghed, og han vilde ikke opgive Spillet paa Halvvejen.

De gik forbi Vor Frue Kirke, op ad Saltboderne, og Klaus Skade foreslog her, at de skulde gaa videre ad Klædeboderne og Skindergade og trygle den første Almisse i Bryggernes Laugehus, der var beliggende paa Hjørnet af Graa-brødrestræde og Klosterstræde. Niels Ribe gjorde ingen Indvendinger; han indskrænkede sig til et kort Nif, og den anden sølte sig allerede noget roligere derved.

Men da de to Skoledegne kom et Stykke længere frem, havde de Raadhuset lige foran sig, og de saa nu, at Pladsen var tæt opfyldt af Mennesker. Og med det samme hørte de Summen og Støj som af mange ophidsede Stemmer.

Det uventede Syn fik dem til at forandre deres Kurs. I Stedet for at dreje om ad Klædeboderne gik de lige op imod Raadhuspladsen. De fulgtes ad, men hver især efter sin egen Indskydelse. Idet Niels Ribe saa de mange Borgere forsamlede uden for Raadhuset, kom han i Tanker om, hvad han havde hørt Mester Ambrosius fortælle den foregaaende Aften. Det var i Dag, Hans Tausen mødte for Raadet, der var samlet med Roskilde-Bispen, Joachim Rønnow, i Spidsen, for at dømme den evangeliske Prædikant, og Borgernes ventede nu med Utaalmodighed paa Sagens Udfald, thi der var for Tiden ikke nogen mere folkekær Mand i Staden end den frimodige lutheriske Præst. Niels Ribe glemte sine egne Genwordigheder og de blodige Strider, Ferlen havde efterladt paa hans Ryg. Han vilde og maatte blande sig i Borgernes Skare for at høre, hvordan det gik Hans Tausen for det geistlige og verdslige Raad.

Det var ganske andre Tanker, der jog gennem Klaus Skades Hoved. Hans Tanjens Skæbne var ham ligegyldig; han vidste tilmed, at han havde større Udfigt til Binding hos det papistiske Parti. Men i Øjeblikket tænkte han overhovedet ikke paa Stadens Anligger. Hans Sind var alene opfyldt af den Hævnplan, han grundede paa, og da han saa Stimlen paa Torvet, modnedes hans Plan. Nu vidste han, hvorledes han vilde bære sig ad.

Han strøg sig tæt op ad Niels Ribe og greb fat i hans Rappestig.

„Lille Niels, skynd dig ikke saa meget!“ jagde han med saa megen Indsmigren, som han formaaede at lægge i sin Stemme. „Du ser jo, at jeg ikke har i Sinde at lægge dig Hindringer i Vejen! Vil du blande dig i Borgernes Stimmel, skal jeg gerne gøre dig Følgeskab.“

„For mig kan du gaa, hvorhen det lyster dig. Jeg gaar mine egne Veje!“ svarede Niels Ribe.

„Men du huffer nok, vi har faaet streng Befaling til at følges ad! Al, lille Niels, du handler uret mod mig. Jeg har allerede tilgivet dig den ukristelige Gerning, du øvede mod mig i Gaar, og jeg bærer ikke længer Nag til dig. Hvorfor vil du saa forhærde dit Hjerte mod mig?“

Det kasteagtig lurende Blik stod i skarp Modfætning til Ordene, og Niels Ribe mærkede en let, ufrivillig Gysen — ligesom naar man kommer til at røre ved et slimet Kryb — idet han saa hen paa ham.

De vare nu komne helt ud paa Torvet, hvor Borgerne stod i tætte Hobe, ivrig samtalende og nu og da raabende heftig op, naar deres Førlighed løb af med dem. Der var mange Borgere i fuld Pynt og væbnede med Kaarde og Sværd, og andre, som vare komne lige fra Boden eller

Bærkstedet, med Skodskind bundet omkring Livet og Bærktøj i Haanden. Der var ogsaa Matroser og fremmede Landsknægte fra de lybste Skibe, som havde kastet Anker udfor Dragør. De sidste — i Smaahobe paa ti til tolv Mand — spankulerede overmodige omkring i deres brogede Udstaffering og lod sig forstaa med, at Borgerne skulde have ondt ved at komme nogen Begne uden deres Hjælp. Nu og da luftede en Graabrodermunk af Sted langs Udkanten af Torvet, vel vidende, at det ikke var raadeligt at lægge Bejen lige igennem Stimlen. Thi Uroen og Gæringen voksede, efterhaanden som Tiden skred frem, og Hans Tausen ikke lod sig til Syne. Saa snart Raadhusporten blev aabnet, og en af de geistlige Raader kom ud paa Torvet, ledsaget af sine Kanniker og Munk, lod der truende og spottende Ord fra Mængden. Det var som en Krudttønde, der kun behøvede en eneste Gnist for at fænge og udbrede Udelæggelse rundt omkring.

Med eet spredte der sig det Rygte, at Hans Tausen holdtes fangen. Det gik som en Løbeild fra Hob til Hob, og paa en Gang løftede der sig tusinde forbitrede Stemmer, der raabte i Munden paa hinanden:

„Giv Hans Tausen fri!“

„Slaa Munkene ihjel, hvis de har krummet et Haar paa hans Hoved!“

„Vi vil have Guds rene Ord og Evangelium prædiket i Landet!“

En af Biskopperne traadte frem paa Raadhustrappen i en rigt smykket og spraglet Dragt, der vilde have passet bedre for en Hofmand eller Kriger end for en geistlig Mand. Den fornemme Prælat søgte at berolige Mængden; han forsikrede, at der ikke skulde ske Hans Tausen nogen Overlast. Det

geistlige Raad maatte kun kræve sin Ret til at udvælge Landets Prædikanter.

Men Borgerne vilde ikke høre, hvad der blev sagt. Raabene og Larmen voksede mere og mere. „Giv Hans Tausen fri!“ lød det igen. „Spræng Porten!“ skreg andre. Og tusinde Hænder løstede sig truende i Vejret, medens samtidig Landsknægtenes Spyd og Matrosernes Økser blinkede i Solen; thi uformærket havde der samlet sig større og større Hobe af de fremmede Krigsfolk, saa der til sidst saas som en tæt Skov af blanke Baaben rundt om Torvet.

Niels Ribe havde med tindrende Øjne fulgt dette Optrin. Farven var vendt tilbage til hans Kinder, og uden selv at vide af det havde han deltaget i Raabene: „Giv Hans Tausen fri! Bort med det papistiske Regimente!“ Sin Ledjager tænkte han ikke mere paa saa lidt som paa Skolemesterens Slag med Jerlen eller Almisserne, han skulde ud at trygle om.

Men Klaus Skade havde ikke glemt ham eller den Hævn, han rugede over. De to Peblinge stod midt inde i Stimlen, tæt bag ved en rigt klædt Borger, hvis fine Klædes Vams og fjerprydede Hat havde et fremmed Snit. Det saa ud til at være en Købmand af det tykke Kompagni, og han tog snarere Del i Folkeopløbet af Nysgerrighed, end fordi han søgte Deltagelse enten for det ene eller det andet Parti.

Den tykke Købmand bar sin Kaarde i et bredt Skærf, der var hestet sammen ved den ene Side med et Guldspænde, til Overflod smykket med ædle Stene. Klaus Skade havde længe betragtet denne Mand, og hans Blik flakkede uophørlig frem og tilbage mellem Guldspændet og Niels Ribes tarvelige, sorte Kappe, der havde brede, poselignende Lommer paa begge Sider.

Larmen var nu paa sit Højdepunkt, og medens alle Blikke rettedes mod Raadhusets Port, fra hvilken man ventede at se Hans Tausen træde ud, stak Klaus Skade sin stygge, klo-lignende Haand frem, og i Haanden havde han denne Gang en Kniv. Han trykkede sig tæt op til den fremmede Købmand, og med gøgleragtig Behændighed skar han Spændet ud af hans Skærf, og ligesaa behændig skjulte han det i Niels Ribes Lomme. Saa trak han igen Haanden til sig og lod Kniven falde ned paa Jorden.

Jungen havde lagt Mærke til hans Bevægelser. Men nu rørte han ved Købmandens Arm, og da Manden vendte sig om, sagde han i en halvt trofkyldig, halvt ligegyldig Tone:

„J taber vist eders Skærf, kære Herre. Det tykkes mig, at det sidder ganske løst her bag paa jer Skulder.“

Den tykke Købmand vilde rette paa Skærftet, men idet samme blev han vaer, at det dyre Guldspænde var borte. Med en drøj Ed skubbende han de nærmest staaende til Side og raabte forbitret:

„Jeg er bleven bestjaalet! Se her — Skærftet er fjaaret over? Død og Helvede!“

„Og der ligger Kniven! Saa Tyven er vel ikke langt borte!“ raabte en.

„Det er vel sagtens en af Pøblingene der!“ bemærkede en lille, blegnæbet Haandværksmand, der havde noget vildt og stirrende i sit Blik. „De Hallunker er ligesaa vant til at rapse som til at betle, og deres fide Kapper er som gjorde til at gemme Tyvekosterne i!“

„Lad os ransage dem, de Spidsbuber! Saa kommer vi vel efter, om de er skyldige eller ej!“ foreslog den Borger, som først havde taget Ordet.

„Jeg giver ti Gylden, om Smykket findes!“ raabte

den bestjaalne. „Det er et kosteligt Familienodie, som jeg ikke vilde miste for den tidobbelte Sum. Jaar jeg med Guds Hjælp fat i Tyven, skal han ende sit Liv i Galgen, saa vist som jeg er en retskaffen Borger og Medlem af det ærlige tyske Kompagni her i Staden!”

Med Udsigten til den lovede Belønning vare tyve, tredive Hænder straks rede til at begynde Ransagningen. Niels Ribe stod saa ubekymret og saa fuldt optaget af den stærke Følgebevægelse rundt omkring ham, at han ikke anede ondt, før de mange Hænder greb fat i ham. Hans snu Ledsager havde straks løftet sin Kappe højt op over Skuldrene og vendt sine Lommer, for at de gode Borgere kunde overthyde sig om hans Ufkyldighed, og for øvrigt var der da heller ingen Grund til at mistænke ham, eftersom han selv havde givet Anledning til Tyveriets Opdagelse.

„Det er den anden, der er Tyven!” raabte Borgerne. Og de greb fat i Niels Ribe, som først nu forstod, hvad det gjaldt.

„J tager fejl, I gode Mænd!” svarede han rolig. „Jeg er ingen Tyv. Men ransag mig kun, hvis det synes jer fornødent!”

De havde allerede stukket Hænderne ned i hans Kappelommer, og med det samme var Smykket fundet. Den Borger, som fandt det, rakte det i Vejret og raabte:

„Tyven er greben! Hvad siger I om sliig Ugerningsmand, der nyttter Lejligheden, mens alle gode Borger er optagne af deres Velfærdsjag! Synes I ikke, han fortjener dobbelt Straf?”

„Den Hund! Den Ridding! Slaa ham til Jorden!” raabte Mængden i rasende Forbitrelse.

Niels Ribe saa sig forvildet omkring — mindre forfærket

over de knyttede Hænder og truende Ansigter, der omringede ham paa alle Sider, end ved Tanken om den æreløse Handling, man beskylkede ham for. Hans Blik faldt paa Klaus Skade, der havde trukket sig lidt tilbage og stod ved Siden af den fremmede Købmand, som havde været Genstand for Tyveriet. Niels Ribe opdagede det skadesro Udtryk i sin Uvens lurende Øjne, og i det samme forstod han den skændige Streg, der var spillet ham.

„Hør et Ord, forinden I dømmer!“ raabte han til de forbitrede Borgere. „Jeg siger jer, at jeg er uskyldig. Der staar Tyven!“ — han pegede paa Klaus Skade — „For at spille mig et Puds har han stjaalet den fremmede Borgers Smykke og stukket det i min Lomme!“

„Ho, ho! Et gammelt Fj!“ haanlo Borgerne. „Ho, ho, Pøbling, vil du spille Benjamins Rolle!“

„Slaa ham ihjel paa Stedet, den usle Tyv!“ raabte andre. Og de foer paa ny ind paa ham.

Under Tumulten var Niels Ribe og den Hob, som havde sluttet Kreds om ham, bleven trængt nærmere op mod Raadhuset. Ud over Torvet saas Hoved ved Hoved som et bølgende, brølende Hav. Da aabnedes paa en Gang Raadhusdøren, og frem i den traadte Roskilde-Bispen, Hr. Joachim Rønnow, og ved Siden af ham den lutheriske Præst, Hans Tausen.

For et Øjeblik blev Opmærksomheden bortledt fra Niels Ribe, men selv om han havde tænkt paa at undslippe, kunde han det ikke, thi to af Borgerne havde grebet ham i hver sin Arm, medens den tykke Købmand holdt ham som med en Jærnhaand i Nakken, og i denne ydmygende Stilling, som den usleste Misdæder, blev han Vidne til det Optog, som nu gik for sig.

Idet Bisp Konnow og Hans Tausen traadte ud paa Raadhustrappen, gik der en bølgende Bevægelse gennem Folkemængden. Og som et enstemmigt, dundrende Raab fra tusinde Munde lød Ravnet: Hans Tausen! Men nogle, som stod nærmest Raadhuset, blandede et andet Skrig deri: „Død og Helvede over Bispen og hans Slægt!“ En kæmpestor Haandværksmand, hvis Skødsfind og Hammer tydede paa, at han tilhørte det ærlige Smedelaug, svingede rasende sit Værktøj mod den forhadte Prælat, og flere andre Haandværksfolk fulgte Eksemplet. Men Hans Tausen traadte beskyttende frem foran Bispen og vinkede med Haanden for at tilfænge, at han vilde tale til Mængden.

I samme Nu blev der stille, og alle Dine fæstede sig paa Præsten med den brede, ranke Skikkelse og det djærve Hoved, fra hvilket Blikket lyfte frimodigt og varmt. —

„Veladde og ærlige Borgere!“ lød Hans Tausens kraftige Røst. „Jeg har lovet den højærværdige Hr. Joachim Konnow, at intet Haar skal krummes paa hans Hoved, naar han gaar herfra til Bispegaarden, og jeg ved, at I, gode Borgere og Venner, vil hjælpe mig til at holde mit Ord. Som I ser, gaar jeg selv herfra som en fri Mand, og om Gud under mig Liv og Helsen, skal jeg endnu mangan Dag prædike hans Ord for jer.“

Denne Tale modtoges med Fryderaab af Borgerne, der straks gjorde Plads, saa at Bispen, ledsaget af Hans Tausen, kunde fortsætte sin Vej over Torvet. Vel faldt der endnu vrede og spottende Ytringer om den broget og kostbart klædte Bisp, men de overdøvedes af de jublende Tilraab, der hilste hans Ledjager — sikkert den eneste, som i dette Øjeblik var mægtig nok til at beskytte den fornemme Prælat mod Mængdens Harme.

De kom tæt forbi den Flok Borgere, der holdt Niels Ribe fast, og idet Hans Tausen nærmede sig, gjorde Fangeren en Bevægelse, som om han vilde kaste sig for Folkeprædikantens Fødder. Hans Bevogtere hindrede ham deri, men Hans Tausen blev opmærksom paa, hvad der gik for sig, vendte sig om mod Borgerne og spurgte, hvilken Misgerning Skolepilden havde gjort sig skyldig i.

„Det er en Versekæltring, værdige Mester Tausen,“ svarede den lille, blegnæbede Haandværksmand, som havde været en af de ivrigste Deltagere i Tumulten — „en ryggesløs, gudsforgaaende Spidsbub, som har bestjaalet den agtbare Borger, I ser her, for et kostbart Klenodie, og bagefter vilde han kaste Mistanken over paa sin uskyldige Kammerat — det er en forvorpen Galgenfugl og Dævlens Udsending!“

„Ja, det er vist nok,“ istemmede de andre Borgere. „Det er just gaaet til, som Morten Blegfjæs forklarer det!“

Hans Tausen saa medlidende paa den unge Fange, hvis Ansigt var dødblegt.

„Forholder det sig, som I siger, saa lad ham bringe til Byfogden og Raadhussfængslet, at hans Sag kan blive undersøgt til næste Tingdag,“ svarede Tausen. „Men han ser mig ellers ikke ud som en Tyv og Kæltring.“

„Gud lønne jer for de Ord, Mester!“ udbrød Niels Ribe. „Jeg sværger jer til, at jeg er uskyldig . . . at jeg aldrig har kunnet eller villet forøve slig Gerning!“

Men Hans Tausen var allerede gaaet videre med Bistoppen, og den støjende og stimlende Mængde havde lukket sig efter dem.

„Lad os gøre, som Præsten anviste os,“ bemærkede den tykke Rømand. „Jeg betaler for Tyvens Kost og Her-

berg i Stadens Fængsel, indtil han kan faa Strikken om Halsen."

"Lad ham hellere bringe til Fængslet i Frue Skole!" hvisttede Klaus Skade Købmanden i Øret. "Saa er I sikker paa at faa ham pistet først og hængt bag efter, og I kan maaſte tilmed spare Koſtpengene . . ."

Det Forſlag vandt Mandens Biſald.

"Der er Mening i, hvad den anden Pøbling ſiger!" udbroød han. "Vi tager Bejen til Skolehuſet og klager Thyen an for hans Skolemester, ſaa ſkal Retten nok faa ſin Gang. Jeg har ſvoret paa, at jeg vil ſe den Hundſpøt hængt! Men kan jeg forſt faa ham kriſtelig pint og pistet af Skolemesteren, ſaa regner jeg det for ſaa meget beſto bedre."

Heri vare Borgerne fuldkommen enige; de fandt, det var en rimelig og fornuftig Fremgangsmaade, og hele Flokken — med Niels Ribe i Midten — ſatte ſig i Bevægelse tværs over Torvet.

Mængden begyndte at ſpredes, efter at Dagens Begivenhed var endt med Folkets Sejr over Prælaterne. Undervejs ſluttede flere og flere ſig til Toget. "Det er en Thy — en Thy!" lod Raabet, og det gentoges højere og højere. Nye Hobe trængte ſig frem for at ſaa Miſdæderen at ſe. De udfødte Truſler og Skældsord; nogle kaſtede Skarn paa ham. Og under alt dette gif Niels Ribe ſom i en Døs mellem de tre Borgere, der holdt ham faſt. Han ſøgte at indbilde ſig, at det forfærdelige, han oplevede, kun var en Drøm, og at han ſnart maatte vaagne af den. Men hans Forfølgere gjorde deres beſte for at bringe ham ud af denne Wiſdſarelleſe; deres Ekſrig blev ſtedſe vildere, deres Forhaanelſer mere haandgribelige, efterhaanden ſom det underlige Optog nærmede ſig ſit Maal.

Tredje Kapitel.

Flugten. — Om Bord hos Lybekkerne.

Det var ud paa Ratten — hvor tidlig eller sent kunde ikke afgøres paa det Sted, hvor Niels Ribe befandt sig, thi hverken Sol eller Stjerner kunde skimte derind.

De havde spærret ham inde i Skolefængslet, der laa en halv Snes Alen under Jorden. Det var et velkendt Opholdssted for de Bøblinge og Degue, der havde forset sig mod Skolens Orden eller paa anden Maade vakt Skolemesterens Misshag. Her afventede Forbryderen den legemlige Tugtelse, som udgjorde den vigtigste og betydeligste Part af Straffen.

Fængslet havde intet Vindue. Men omtrent midtvejs i Døren var der et Glughul, der lukkedes med et Skod udvendig fra. Derigennem blev der Morgen og Aften raft Fangen hans daglige Kost, der bestod af en Staal Melvælling.

Niels Ribe var bleven indespærret saa sent paa Døgnet, at der ikke var Anledning til at forsyne ham med en saadan Forplejning, og han havde derfor ikke Udset til at faa noget

mennefeligst Anfigt at fe, før han den næfte Morgen blev hentet til den første Domfældelse og Straf, der ventede ham.

Han gik frem og tilbage i det underjordiske Rum. Folkemængdens Strig og Trusler lod endnu i hans Øren, som de havde lydt undervejs og udenfor Huset, længe efter at Borgerne havde ført ham frem for Skolemesteren. Han saa endnu Klaus Skades lurende, ondftabsfulde Blik og hørte den flynkende Stemme, hvormed hans Kammerat havde afslagt sit falste Vidnesbyrd. Nu vidste Niels Ribe, at det ikke var nogen Drøm, men at man beskyldte ham for at være en æreløs Lyst og havde fremlagt tilsyneladende gyldige Beviser for hans Misgerning. Han vilde først blive hudstrogen af Skolens Bødler; dernæst vilde man føre ham for Stadens Foged, og næste Tingdag vilde han komme til at ende sit Liv i Strikken. Og hvad der var værre end dette — de saa Bemærk, han havde: hans fattige Moder, den gode Mester Hans Bundmager og Ambrosius Bogbinders Datter — ja, og saa hun — vilde holde ham for skyldig.

Han gik hurtigere og hurtigere frem og tilbage. Den hæsle, indelukkede Stank i det luftfattige Rum pressede hans Bryst sammen, saa han næppe kunde drage Ande. Men han blev ved at gaa, med stadig Fare for at støde sit Hoved mod Murene i den aabne Begravelse.

I et Hjørne af Fængslet laa der et Snippe Halm. Han havde traadt derpaa hver Gang, han var kommen til denne Side af Kammeret. Men nu mærkede han, at hans Fod blev viklet ind i noget, og han bøjede sig ned for at gøre Foden fri.

Det var et sammenrullet Tov, som man vel havde brugt til at binde en ustyrlig Fange med. Niels Ribe tog Tovet op. Det var langt og tyndt som en Strikke. Det vakte en

ny Tanke hos ham. Hvad om han selv lagde denne Strikke om sin Hals! Saa midgik han de øvrige Pinsler; han undgik den offentlige Rettergang og Henrettelse og slap for at blive bunden til Skampælen som Skive for Spot og Forhaanelser fra den gabende Hob.

Nu var det lys Sommernat udenfor. I Lindetræerne ovre paa Kirkegaarden kvidrede Spurvene. Alt vaagnede til Liv. Erika strakte sine hvide Arme op over Hovedpudens Bolster. Mon urolige Drømme forstyrrede hendes Sovn med Aneelse om, at hendes Barndomsven var stedt i saa bitter Nød? Hjemme i Huset med det gamle Bundtmagerskilt gik hans Moder rastløs frem og tilbage. Hun havde vel knapt lukket et Øje den hele Nat af Angest over hans Udeblivelse. Nu figgede hun bekymret ud ad Vinduet, hvor Skindtrøjerne og Skodstindene hang. Men han kom ikke.

Eller var det først ved Midnat? Sov hele Byen endnu? Erika og hans Moder ogsaa? Han vidste ikke, om der var gaaet een eller flere Timer, siden de spærrede ham inde.

Skulde han sætte sin Beslutning i Værk? Skulde han selv kaste Strikken om sin Hals og med et kæft Ryk klippe sin Livs- traad over? Saa sparede han sig for al den Pine og Skam, der vilde møde ham, saa snart Dagen gryede. Men Selvmord var en frygtelig Dødsynd. Gud vilde straffe ham derfor i det andet Liv. Det lærte baade Papisterne og Tilhængerne af den nye, evangeliske Lære. Men kunde der ikke være Tilgivelse for ham, saa haardt Ulykken fristede ham? Nej, det var umuligt — han vidste, han vilde blive evig fordømt. Og hvad vejede Menneskenes Dom imod Guds?

Han stod endnu med Tovet i sine Hænder. Saa — paa een Gang — strømmede Blodet til hans Hjerte. Han hørte tydelig, at der lød Skridt uden for den tunge, jærn-

beslaaede Dør. Var det blevet Dag? Kom man allerede for at hente ham?

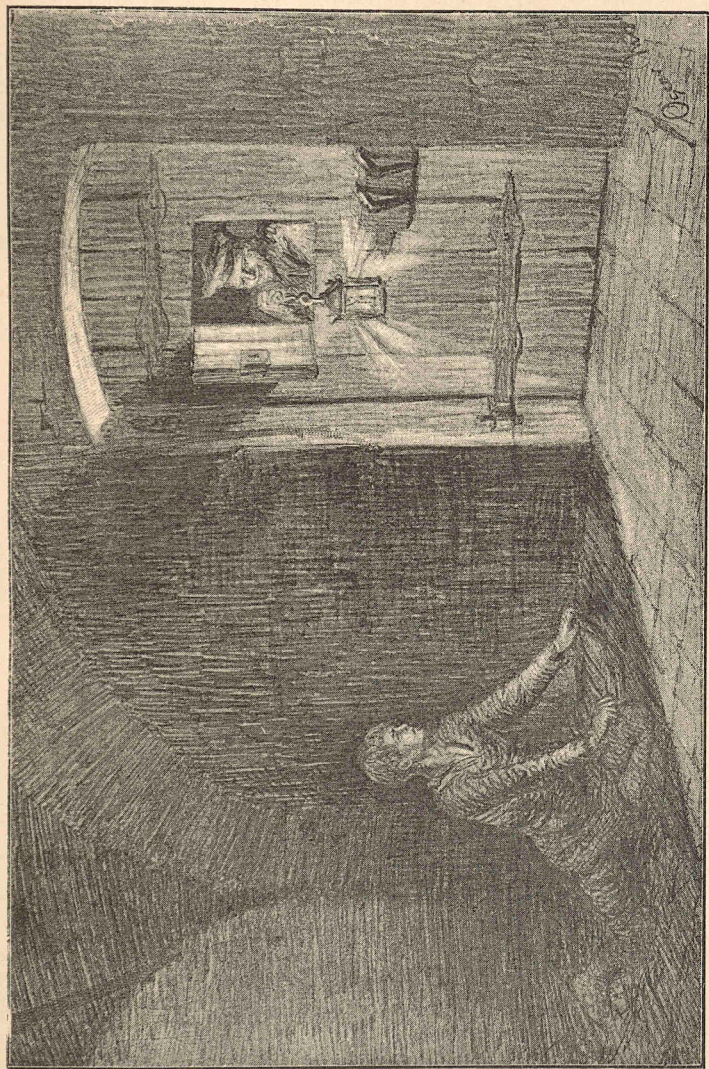
Han samlede sig hen til et Hjørne af Fængslet, paa samme Side som Døren var. Der vilde man ikke straks se ham — maaske endogjaa tro, at han var undvogen paa en overnaturlig Maade.

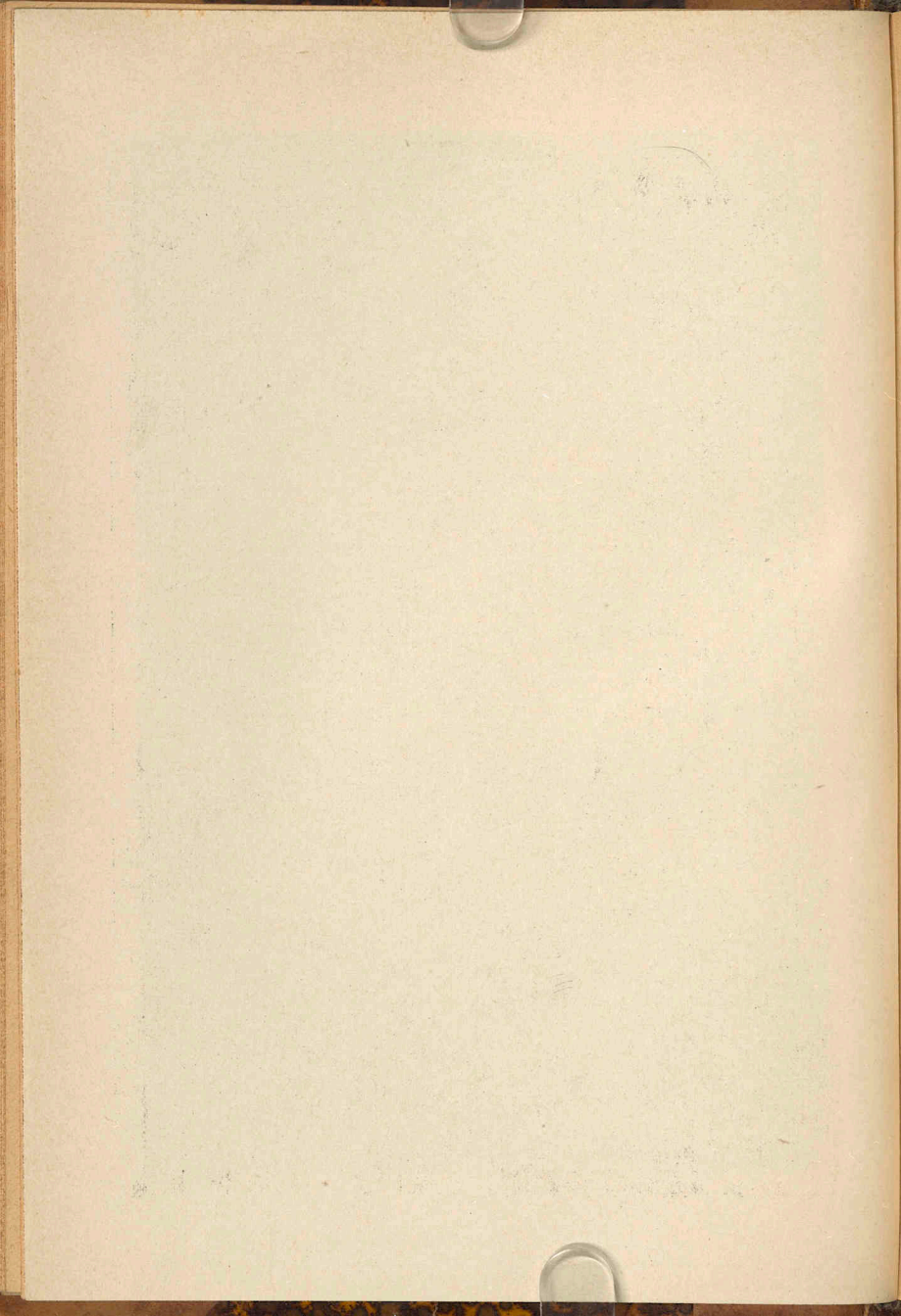
Skridtene nærmede sig. Nu blev Skoddet foran Dørens Glughul skudt tilbage, og Lyset fra en Blændlygte skinnede ind i Fængslet.

Niels Ribe holdt sig ubevægelig i sin Krog. Han hørte en Haand samle ved Skoddet. Men Døren blev ikke aabnet. Saa hørte han en Krænten og en pibende Stemme. Det var ikke til at tage fejl af, hvem den tilhørte.

„Niels Ribe!“ peb Stemmen. „Jeg kunde ikke sove, saadan længtes jeg efter at se dig i din Glendighed. Nu er du vel forvaret. Nu kaster du ikke mere nogen i Skarndyngen hos Svinene. Nu er du selv trukken i Skarnet, saa du aldrig rejser dig igen. Og det er mig — mig, lange Klaus Skade, der har overlistet dig. Ho, ho, ho, for Hævn jeg faar! I Morgen skal du piskes paa Skolen med tyve Ris, saa Blodet flyder i Stømme af dig, og bagefter overgives du til Raskeren og hans Knægte. Det har den ærlige, tykke Købmand svoret paa. Du skal sidde paa Tyvestenen inden for de fire Tingstokke, og derfra gaar din Vej lige til Pælen og Galgen. Ho, ho, Niels Ribe — hvor det Syn skal glæde mit Hjerte! Og imens du kysker Strikken, kysker den smukke Erika de strunkte, lybste Hovedsmænd, som har faaet deres Gang i Borgmesterens Hus! . . . Ho, ho . . . du svarer mig ikke, Hjertensven!“

Niels Ribe dirrede af Harmen, men rørte sig ikke. Der-

som den giftige Snog blot vilde stifte sit Hoved frem af Rugen — blot et eneste Sekund!

„Niels — lille Niels!“ lød Stemmen igen. „Har Skrækken rovet dig Mælet, du hovmodige Gæk! Eller er du falden i Sovn? Jeg synes ikke, jeg kan faa Dje paa dig!“

Lygten kom til Syne i Glughullet, og Skæret faldt i en bred Stribe ind over Stengulvet. Men Niels Ribe sad sammenkroben i Hjørnet, medens hans Hænder ihslede sagte og umærkelig med Strikken, der laa foran ham. Hans Hjerter hamrede, som det skulde sprænges. Gik hans Forventning i Opholdelse — havde han Lykken med sig et eneste kort Dje-blik, saa . . .

Langsomt og forsigtigt stak Klaus Skade sit spidse, rødhaarede Hoved frem gennem Dørens Glughul. Den fuldkomne Tavshed havde paa engang gjort ham betænkelig og dog tryk til Mode. Han vidste, at hans Fjende var vaabenløs, saa der kunde ikke være stort at vove.

Nu havde han Hovedet indenfor, og tæt op til Ansigtet holdt han Haanden med Blændlygten, idet han stirrede spejdende frem.

Det var kun faa Sekunder, men de vare tilstrækkelige for Niels Ribe til at sætte sin Plan i Værk.

Nu gjaldt det. Med en lynsnar Bevægelse kastede han Tovet frem som en Slynge, der faldt ned over Klaus Skades fremtrukte Hoved. Derpaa sprang han op, gjorde endnu et Ryk, og hans Fjende havde Strikken om Halsen.

„Giver du en Yd fra dig, trækker jeg til, og du er død i samme Nu!“ hvisttede Niels Ribe.

Det var et hæsligt Syn at se det graablege Hoved trukket saa langt frem, som Glughullet gav Plads til. Rædslen havde stivnet alle Træk, og kun i de blinkende Øjne syntes der at være Liv.

„Nu er du i min Magt!“ hvistede Niels Ribe igen. „Gør hastig, hvad jeg siger; hvis ikke kommer du til at dø i den Strikke, som du havde tiltænkt mig!“

Klaus Skade udstødte en hul, undertrykt Stønnen, fremtvungen ligesaa meget af Raseri som af Skræk.

„Fængselsdøren er let at aabne udvendig fra,“ vedblev Niels Ribe. „Nu firer jeg Lovet saa meget, at du kan komme til at styde Slaaen fra. Men gør du det ringeste Forsøg paa at undslippe, eller aabner du Munden for at raabe om Hjælp, saa trækker jeg blot til, og du er kvælt med det samme!“

Klaus Skade stirrede, som om hans Dine skulde træde ud af Hovedet paa ham, og Farven i hans Ansigt var helt blaa. Men han var nødt til at adlyde; thi hans Fjende havde Magt til at udføre sin Trusel. Lovet snærede ham om Halsen, saa han kun med Vanskelighed kunde drage Aande. Han bukkede sig stønnende ned og stød den tunge Jærnskaa bort fra Døren. Bejen var fri.

Niels Ribe, der stadig holdt fast i den modsatte Ende af Strikken, trak sin halvkvalte Modstander ind i Fængslet, tog Blændlygten fra ham, satte den midt paa Gulvet og stød lempelig Døren til.

„Læg dig i Galsmen derhenne!“ befalede han. „Og giv mig saa din Kappe og Hue. De har taget min fra mig!“

I det halvmørke Rum kunde man høre Klaus Skade støere Tænder af Raseri, og hans Dine lyste som en Rats med søsforagtig Glans. Men han maatte adlyde ligesom før. Niels Ribe tog ikke sit Blif fra ham og gav ikke et Sekund slip paa Strikken.

„Jeg kunde puste dit Livslys ud, du usle Kryb,“ sagde han med hurtig og sagte Stemme. „Og jeg gjorde maaste en god Gerning dermed. Men du vækker mere Afsty end

Had hos mig, og jeg vil ikke smitte mine Hænder med dit Blod"

Klaus Skade gjorde en Bevægelse, som om han vilde rejse sig fra Halmknippet. Men i samme Øjeblik kastede Niels Ribe sig over ham, satte sit Kne paa hans Bryst og kneblede og bandt ham med overraskende Behændighed.

Dygtig forpustet rejste han sig; thi Klaus Skade havde bugtet sig som en Al under hans kraftige Hænder.

"Lig nu der, til dine Hjælpere finder dig i Morgen!" sagde han. "Saa kan du hilse dem fra Niels Ribe. Du kan sige, de har set ham for sidste Gang. Levende skal de i det mindste aldrig fange mig! Sig kun det til dem, Klaus — Skadedyr!"

Han tog Blændlygten op fra Gulvet og Klaus Skades Kappe og Hue under Armen. Derpaa gik han rolig ud af Fængslet, hvis Dør han lukkede efter sig, stød Slaaen for og Skoddet for Glughullet.

Han stod nu ude i den mørke Kældergang. Der var dødsstille rundt omkring ham. Men oppe fra de tilgitrede Vinduer skimtede Dagsfæret ind. Der var ingen Tid at spille, dersom han skulde slippe bort, inden hans Forfølgere vaagnede.

Bed Enden af Gangen førte en Stentrappe op til en Dør, som Klaus Skade til alt Held havde ladet staa paa Klem, thi Slaaen sad paa den modsatte Side. Og saa den kom Niels Ribe lykkelig igennem, og han befandt sig i en Slags Forstue, hvis Dør og Vindue vendte ud til Frue Kirkegaard. Døren var forsynet baade med Slaa og Bom; men de fandtes, som de burde findes, paa den indvendige Side, og det gjaldt kun om at gaa saa varsomt til Værks, at Støjen ikke røbede ham, naar han løsne de tunge Træ-

bom. Døren pib paa sine Hængsler, da han aabnede den, og han holdt Vejret tilbage i stærk Spænding. Skulde al hans List være forgæves? Skulde han blive greben lige paa Tærsklen til Frihed? Han lyttede et Øjeblik. Men der blev ved at være stille rundt omkring. Saa satte han med et Spring fra Trappen ud i de dødes Have, hvor en stærk Duft slog ham i Møde fra Jasminer og Kaprifolier. Han sprang som et jaget Vildt tværs over Gravene og flattede let og smidig over Kirkegaardens Mur.

Han var fri — fri! Han drog dybt og længe efter Vejret, med en lykkelig, berusende Jølelse. Sommermorgenens Dis hyllede alt ind som i et let Spindelvævs Slør. Mod Øst lyste Himlen i flammende røde Farver. Snart vilde Solen bryde frem og Bagtflokken lyde over Byen. Saa maatte han være saa langt borte, at man ikke kunde indhente ham, naar man opdagede hans Flugt. Han indaandede endnu et langt Drag af den friske, vederkvægende Lust og styndte sig af Sted.

Men først maatte han sige sin Moder Farvel eller blot jende sit Barndomshjem en Afstedsbilsen. Han lagde Vejen om ad Klædeboderne til Skindergade, og da han kom til den gamle Bundtmagerbod, blev han staaende uden for Huset. Døren stod aaben. Han nærmene sig og kiggede ind. Hans Moder sad i den højryggede Armstol ved Spinderokken. Hun havde bøjet Hovedet ned mod Brystet og syntes at være falden i Blund. Hun havde vel vaaget det meste af Natten for hans Skyld. Nu sov hun, men hendes Sovn var urolig. Der var et angstfuldt, bekymret Udtryk i hendes Ansigt, og Læberne bevægede sig med en smertelig Trækning som i en ond Drom.

Skønt det gjaldt Liv og Frihed, kunde han ikke modstaa

den Jølelse, som tilskyndede ham til at gaa ind i Stuen. Han nærmede sig paa Taaspidjerne den gamle Kone og bøjede sig over hende for at trykke et Kys paa hendes Pande.

I det samme slog hun Djuene op og stirrede forfækket paa ham uden straks at kunne samle sine Tanker. Men det varede kun et Øjeblik. Saa tog hun begge hans Hænder og stammede:

„Niels, Niels — er det dig? Hvilken dødelig Angest du har sat mig i! Jeg sad oppe for at vente paa dig, men da du ikke kom, faldt jeg til sidst i Søvn, og jeg har drømt saa fælt . . . Hvor kunde det falde dig ind at blive borte? Det er jo højlys Dag . . .“

„Kære Moder,“ svarede Niels Ribe. „Jeg er kommen for at tage Afsted med dig. Skammelig er der handlet med mig; de har bestyldt mig for en æreløs Gerning, og ingen vil tro paa min Ufskyldighed. Jeg maa bort herfra, og jeg kommer ikke igen, før jeg har fristet Lykken ude i Verden og kan gøre deres Løgn til Skamme . . .“

„Har Kolden grebet dig, saa du taler i Vildelse, Barn?“ udbrød den gamle Kone. „Jeg forstaar ikke et Ord af din fære Tale . . .“

„Du faar tidsnok det øvrige at vide, Mo’er,“ gemmælede Niels Ribe. „Inden Middag har du Byfogdens Svende i Huset. Derfor maa jeg bort nu, hvis du ikke vil se din Søn blive ført til Retterstedet . . .“

„Vorherre Jesus og alle gode Helgene forbarme sig!“ stammede Bundtmagerenken. „Hvad er det, du siger! Det løber ganske rundt i mit Hoved!“

„Jeg siger kun Sandheden. Farvel, Moder! Enten kommer jeg engang igen som en stolt Karl — eller du hører intet mere fra mig!“

Han bøjede sig atter ned, kysjede det tynde, hvide Haar, der stak frem under Huen, og ilede ud af Huset. Da han var kommen til Gaden's Omdrejning, vendte han sig om. Hans Moder stod i Døren, vinkede og kaldte, med alle Tegn paa heftig Sindsbevægelse. Men han forstærkede kun sine Skridt for hurtigst mulig at komme uden for Byen.

Han lagde Bejen op ad Amagertorv til Højbrostræde. Han maatte kaste et sidste Blik til Ambrosius Bogbinders Hus; thi han vilde give Aar af sit Liv for at faa et Glimt at se af Gensind Erika — for at kunne bede hende stole paa, at han var en ærlig Karl, som hun ikke behøvede at skamme sig ved at have regnet blandt sine Venner. Men alle Skodder vare lukkede i Borgmesterens Hus; intet Spor af Liv mærkedes derinde.

Han stirrede paa den kolde Stenmur med de pyntelige Forsiringer og paa Vinduet i den Fløj af Huset, hvor han vidste, hun havde sit Kammer. Og hans Hjerte blev saa fuldt, at han uvilkaarlig rev den sorte Degnehue af sit Hoved og trykkede den op til sit Bryst.

„Lille Erika,“ mumlede han, „sov sødt, og alle gode Engle vaage over dig! Gid vi engang maa mødes i en lykkeligere Time end den, hvori jeg nu skilles fra dig! Gud signe dig, lille Erika!“

Men som om han indsaa, at der ikke var Stunder for ham til at give sig hen til sine Følelser, satte han med et kæft Tag Huen paa Hovedet og ilede videre op ad Gaden, endnu hurtigere end før.

Hvorhen skulde han vende sine Skridt? Først og fremmest bort fra Staden, men hvad saa? Han var kommen til Enden af Højbrostræde og havde Slotsholmen lige foran sig. Her stod en Arm af Havnen sig ind ved Højbro. Der laa Fisser-

studer og Bramme og fremmede Fartøjer. Han blev en Baad vaer, som havde tykke Matroser om Bord. Det lod til, at de var blevene uenige om en eller anden Sag; thi de raabte højroftet i Munden paa hverandre.

I det samme lod Bagtklokkens ringende Malmflag ud over Staden. Det var Tegnet til, at Byportene og Havnen blev aabnet, og at Borgerne tog fat paa deres daglige Dont. Nu var hvert Minut kostbart. Synet af de fremmede Søfolk gav ham en ny Indskydelse. Ud for Dragør laa den lybke Flaade. Om han søgte Tilflugt der? Blev han optagen af Lybekkerne, var han allerede et godt Stykke paa Vej ud i Verden og kunde se, hvad Lykken videre havde at byde ham.

Han tog en Kniv op af Lommen, og med et rask Smit skilte han den hæsleige, flerdelte Hale fra Degnehuen for at give sin Hoveddækning et mindre paafaldende Udseende. Saa lagde han sig ned over Broens Bolværk og raabte til Søfolkene i en forvirret Blanding af Dansk og Tysk:

„Hvad lives I for saa tidlig paa Morgenstunden, Landsmænd? Skal I ud til Lybekkernes Flaade, kan I saa ikke tage mig med?“

Matroserne saa op og holdt inde med deres Trætte.

„Hvad er du for en Karl?“ spurgte en pluskæbet, sort-haaret Fyr, der stod paa Agtertøften og vuggede frem og tilbage paa sine korte, tykke Ben, der vare saa runde som et Par Hjul. „Vil du dukkes i Stranden, din Grønskolling, siden du kommer og forstyrrer ærlige Søfolk i deres Tale!“

„Jeg synes, I var snarere i Færd med at slaa hinanden for Panden end med at tale fredeligt sammen!“ svarede Niels Ribe rolig. „Saa det var vel ikke stort bevendt med den Snak, jeg har forstyrret jer i!“

„Lige meget! Hvad angaar vort Mundhuggeri dig?

Se til at komme af Sted, Pøbling! Eller vi hiver dig paa Hovedet i Søen!"

"Stop lidt, Kurt Pilegrim!" raabte en anden af Matroserne. "Du kan jo lade Kløren der tage den ene Aare, saa falder det ikke saa tungt at ro ud til den strenge Hr. Obrikt . . ."

"Du siger noget, Didrich Kampfferbeck!" mumlede den sorthaarede. "Jeg kan lade Pøblingen tage begge Aarerne, saa kan I for min Skyld gerne blive liggende og drive ved Bolværket, I Hundestejlere!"

"Ja, og saa er der jo ikke mere noget at skændes om," tilføjede Didrich Kampfferbeck. "Spring i Jollen, Pøbling! Du sagde jo, at du gerne vilde med ud til den lybste Flaade!"

"Tak, som byder!" udbrød Niels Ribe. Og med et Spring var han nede i Lybekkernes Fartøj.

De andre Matroser — med Undtagelse af den Mand, de havde kaldt Kurt Pilegrim — flavrede i Land, hvor der laa nogle Barer, som de havde løstet fra Fartøjet.

"Giv saa løs!" raabte de. "I har jo et godt Stykke Vej at ro . . ."

"Tøv en Kende!" indvendte Kurt. "Jeg maa først overbevise mig om, at der ikke er noget fordægtigt ved den Karl, jeg har faaet om Bord . . . Har du lovligt Grinde til Skipperen eller Hovedsmanden?" spurgte han derpaa Niels Ribe.

"Naturligvis har jeg Grinde til dem," lod Svaret. "Det kan du vel tænke. Hvad skulde jeg ellers derude?"

"Det er sandt nok! Naa, giv saa løs i Guds Navn! Og lad os komme ud til Flaaden og den Helvedeshund af en Hovedsmand! Du kan tage begge Aarerne, Pøbling!"

Det var en temmelig stor og tung Baad, og Niels Ribe,

der kun daarlig kunde bruge et Par Arer, havde Møje med at ro ud gennem Havnen. Men han vogtede sig vel for at gøre Andvendinger. For hvert Aretag, han fjernede sig fra Staden, blev han lettere om Hjertet. Thi han var hundredfold sikrere her, end om han havde iværksat sin Flugt gennem en af Byportene ind i Landet.

Den pluskæbede, tykke Matros sad ved Roret og opmuntrede ham med jævnlige Skældsord og Oder til at hale ud paa Arerne. Men paa samme Tid var der i Sømandens smaa, paa engang listige og poliste Dine, et lystigt Blink, der syntes at tyde paa, at han i Grunden ikke mente noget ondt med det. Fartøjet skød en forholdsvis hurtig Fart gennem det smalle Havneløb og fulgte derpaa Kysten langs Amager, indtil man havde Dragør ret ud for sig. Her laa Lybekernes Flaade for Anker — alle sammen vel udrustede og tiltaklede Skibe, der vidnede om den frie Hansestads Rigdom og Vælde.

Kurt Pilegrim styrede Jollen midt ind mellem Skibene og lagde til ved det anseeligste af dem — en stolt Tremaster med Staden Lybeks Vaaben malet i den brede Forstavn. Der lød Klang af Piber og Trommer om Bord, og Matrosen maatte flere Gange gentage sit Ohøj, forinden et Hoved kom til Synne ved Rælingen og besvarede Tilraabet med at fire en Lovende ned i Jollen.

„Hvad er det for en Sortebroder, du bringer med dig?“ brummede Stemmen oppe fra Rælingen. „Han ser jo ud, som om han aldrig før havde lugtet Saltvand!“

„Det har han nok heller ikke,“ svarede Kurt Pilegrim . . . „Men han har Grinde til Skipperen eller Hovedsmanden, og saa har han maattet hale ud paa Arerne, saa han nu hverken kan gå eller gabe. Resten maa han selv klare. En rask Gut er det!“

„Naa, saa klyv op, Fjolkens!“

Den pluskæbede Matros gav Niels Ribe et Dunk i Ryggen, hvilket betød saa meget, som at han skulde entre op ad Tovet uden at betænke sig for længe. Niels Ribe fulgte dette Vink og entrede op det bedste, han kunde, men det var daarligt nok; thi hans Hænder sad i store Babler efter den haarde Rotur, og han havde en Fornemmelse i begge sine Arme, som om de vare drejede af Led paa ham. Men omsider kom han op, og Kurt Pilegrim fulgte bag efter med al den Behændighed, som kan erhverves ved lang Øvelse.

Dækket paa det store lybekste Fartøj frembød et livligt Skue. Langs Kælingen laa eller sad Grupper af fremmede Landsknægte i deres spraglede Trojer og Højer. Nogle havde Kander med Mjød eller Øl foran sig og dertil store Humpler saltet Rød og lignende Sulevarer. Andre nøjedes med at fortære deres Øllebrød med Sild til; thi hele Flokken var i Færd med at nyde sin Dævre. Oppe i Taffelagen vare en Del Matrojer i Lag med at udbedre Tovværket, medens de skraalede en Vise for at holde sig muntre ved Arbejdet. Agterude var der Indgang til Kahytten, og her holdt to Krigsknægte Vagt med blanke Spyd. Paa Kahytsdækket havde en Hov Pibere og Trommeslagere taget Plads og trakterede deres Instrumenter med djævelsk Allarm.

Den pluskæbede Matros greb Niels Ribe ved Armen og førte ham hen imod Kahytten.

„Denne Vej, Kammerat, hvis det er Hovedsmanden, du skal tale med!“

Niels Ribe tænkte, det kunde være lige tjenligt, hvad enten han blev ført frem for Skipperen eller Hovedsmanden. Han havde aldrig før set nogen af dem. Men han havde

hørt fortælle, at der om Bord paa den lybste Flaade skulde være en fornem Krigsmand, som engang havde været Knægt hos Kong Frederik den Første, men senere var gaaet i Lybekernes Tjeneste og var kommen til Gæde og Gunst i den rige Hansestad. Krigerens Navn var Markus Meyer, og fra Begyndelsen af havde han slet og ret været Ankerfjend i Hamborg. Niels Ribe syntes, det maatte være den rette Mand at henvende sig til.

Han fulgte derfor rask med sin pluskæbede Ledfager, der bugserede ham frem mellem de støjende Landsknægte, hen til de Karle, som holdt Vagt ved Kakhytten.

„Her er en Klør, som har Grinde til Obristen. Kan han gaa derind uden at spørge om Forlov?“

„Det maa blive din og hans Sag!“ brummede den ene af Knægtene. „Den velbyrdige Obrist sidder til Bords i Selskab med den vel fornemme Borgmester, Jørgen Bullenweber, og det kan hænde, at han ikke skotter om at blive forstyrret. Jeg for min Part skal vel vogte mig for at falde ham til Bæver under de Omstændigheder.“

„Jeg ligejaa!“ mumlede den anden Knægt. „Er han i Lune til det, kan det nok falde ham ind at slaa Pandeskallen i Stykker paa den, der forstyrrer hans Madro!“

„Saa faar du Lov til at stavre alene derind, Pøbling!“ ytrede Matrosen. Jeg toer mine Hænder og vil ingen Del have deri!“

„Han slipper aldrig levende ud igen,“ sagde den Landsknægt, som først havde taget Ordet. „Men vi har jo Søen nær ved, saa vi kan nemt sørge for hans Begravelse. Fanden i Bøld med den Smule Ulejlighed!“

Niels Ribe havde ikke stort at betænke sig paa. Havde

han vovet sig saa langt frem, maatte han føre Spillet til Ende.

„Vad mig kun saa eders Hovedsmand i Tale,“ sagde han. „Kan hænde, I maler ham værre af, end han er. Allensfals er jeg ikke bange for at træde frem for ham.“

„Ja saa, Landsmand! Du gaber højt!“ brummede Landsknægten. „Men ved Mutter Marie og alle de syv Tusinde Erkehjelgener sværger jeg, at du glemmer din Storsnudethed, naar du staar lige over for Obristen.“

„Og han giver dig en Velkomst, saa du ligger stendød med det samme!“ tilføjede den anden Landsknægt i en venstabelig Tone.

Efter at have modtaget disse Opmuntringer gik Niels Ribe hen til Røghytsdøren. Indefra lød der et Par stærke Stemmer, der blandede sig med Klangene af Fade og Bøgere, hvilket tydede paa, at Landsknægten havde haft Ret, da han fortalte, at de to fornemme Herrer sad til Bords.

Niels Ribe løftede den lille Staalhammer, der var fæstet paa Døren, og lod den falde let tilbage igen, men hvor besfeden hans Banken end var, følte han sig dog hed i Kinderne, da Dørhammeren havde gjort sin Pligt.

„Hvem der?“ raabte den ene af Stemmerne indefra. Og da Niels Ribe tøvede et Øjeblik, raabte Stemmen igen: „For Djævlens Død og Pine — træd ind!“

Niels Ribe drejede Laasen om, stød lempelig Døren op og stød inde i Røghytten.

Lige over for ham sad en høj, kraftig bygget Skikkelse, som maatte regnes for et Mønster paa mandig Skønhed, naagtet de stærkt skaarne, men vel formede Træk havde et Udtryk af Overmod, som næppe fandtes mere udpræget hos nogen menig Lands-

knægt. De store, brune Øjne, under mørke, kraftige Bryn, saa kloge og livlige ud, men de skinnede af utæmmeligt Begær, og det samme Præg havde Munden, hvis fyldige, kødfulde Læber kom til Synet under et omhyggeligt tilspidset, mørkebrunt Skæg. Tænderne vare hvide og skarpe som en Tigers. Med alt det var det en stolt Skikkelse. Den bløde, lilla-farvede Fløjsvams sluttede om et mægtigt Bryst, der dækkedes ved Halsen af en bred Krave af det fineste Linned. Over Brystet laa et bredt, purpurfarvet Silkestærk. Hovedet var blottet, og det svære, krusede Haar, der faldt ned paa Skuldrene, havde den samme dybe, brune Farve som Skægget.

Sammen med den fornemt klædte Hovedsmand sad en Person, som ikke gav sin Bordkammerat noget efter i ydre Pragt og Ansæelse. Han bar sit Hoved lige saa stolt og var næsten lige saa skulderbred. Men Udtrykket i det store, velnærede Ansigt var mere behersket, og Blikket havde noget listigt og forslagent ved sig. De to Mænd vare ikke hinanden helt ulige; der var den samme stærke, legemlige Kraft hos dem begge, den samme utilslørede Hovmodighed.

De sad ved et Bord, der var dækket med alle Haande krydrede Retter: Laksørreder, Fuglevildt, stegt Lammekød, Høns og Bildbrad. Mellem Fadene stod store Sølvvinkander og Bægere; disse sidste vare saa rummelige, at man skulde synes, det maatte være nok selv for en hidsig Dranker at tømme blot et eneste af dem. I pyntelige Kurve laa indbydende Frugt og Bagværk.

Lyset faldt ind igennem de smaa Kaghysruder og skinnede paa et Billede, der hang paa Kaghysens bageste Væg og forestillede en fyldig, rød-musset Kvinde med lyst, opstroget

Haar under en perlestukken Sue — et Portræt, som syntes at være malet af en nederlandsk Kunstner.

Idet Niels Ribe traadte ind ad Døren, sad begge de fornemme Herrer hver med sit Bæger Vin i den fremstrakte Haand, som om de just vare i Færd med at drikke hinanden til. Men ved den pludselige Støj vendte de sig om, og den af Mændene, hvis frigeriske Dragt tydede paa, at han var Skibets Hovedsmand, huggede Bægeret i Bordpladen, saa den mørkerøde Vin spildtes ud over Dugen.

„Al Landjens Plage og Pestilentske!“ raabte han. „Hvem vover at træde uanmeldt ind i Markus Meyers Rahyt?“

Niels Ribe følte et Djeblig Modet svigte, thi den Stilling, hvori han befandt sig, var ham ny og fremmed. Men der stod for meget paa Spil, til at han turde give efter for nogen Slags Frygt, og han traadte raast et Par Skridt nærmere.

„Jeg har indtil denne Dag siddet blandt de andre Pøblinge i Frue Skole, men jeg er flygtet bort fra Kjøbenhavn,“ svarede han. „Grunden dertil skal jeg senere forklare jer, velbyrdige og fornemme Herrer. Jeg er thyet herud for at bede om eders Beskyttelse!“

„Det var en løjerlig Fugl!“ udbroød Markus Meyer og vendte sig om til sin Bordsælle, synlig forbavset over den fremmedes Driftighed. „Jeg tænker, vi lader Mandskabet lege Himmelspræt med ham. Saa ster der ham hans Ret, og det er Synd at forholde de brave Karle en Smule Morfskab, naar Lejligheden tilbyder sig!“

„Ja, mænd saa, Obrist!“ genmælede den anden, idet han ligegyldig førte Bægeret til Munden. „For mig kan I handle med den usle Pøbling, som det lyfter jer. Her er I Herre om Bord!“

Niels Ribe indsaa, at han havde al sin Snildhed nødvendig, dersom han skulde føre sit Grinde lykkelig til Ende, og med et sirligt Buk skyndte han sig at tage til Orde:

„Højbaarne og fornemme Herrer! Det blev sagt mig, da jeg flyede fra Staden, at end ikke Lybekkerne var mægtige nok til at tage mig i deres Beskyttelse, fornemlig eftersom de derved kunde udsætte sig for det papistiske Partis Fortørnelse. Jeg var imidlertid af en anden Mening, I fornemme og højbaarne Herrer, og jeg betænkte mig ikke paa at søge Tilflugt her, hvor jeg mente, at der var bedst Udvej til Hjælp . . .“

„Hvad siger du, Karl?“ udbrød Markus Meyers Bordsfælle. „Skulde Lybekkerne — skulde Jørgen Wullenweber selv ikke være mægtig nok til at beskytte en usjel Skoledegn, dersom han vilde vise dig en saadan Raade? Guds Død og hellige Sakramente! Hvad bilder de Papister sig ind? Om alle de geistlige Raader og Biskopper fordrede dig udleveret, saa skulde jeg, Jørgen Wullenweber, Borgmester i den gode og herlige Hansestad Lybek, vise dem, at den Karl, som jeg tager i min naaderige Varetægt, skal ingen Papist faa Lov til at frumme et Haar paa!“

„Ha, ha, ha!“ lo Markus Meyer. „I bliver for Sanden helt ivrig, værdige Borgmester, blot ved at tænke paa de danske Rigsraader, som har vovet at modsætte sig vor klogtige Politik. Naa, Fanden hente dem, alle til Hobe! — deri kan jeg fuldkommen samstemme med jer. Lad os kun høre, hvad Beblingen har paa Hjerte! Derfor behøver vi jo ikke at afbryde vort Maaltid. Velgaaende, gode Borgmester!“

Landsknægtobersten tømte sit Bæger, og den lybste Borgmester gjorde ham Bæst.

„Fortæl saa!“ udbrød Markus Meyer. „Men ingen Omjvøb, ellers hugger jeg dig ned paa Stedet!“

Efter denne Opfordring gav Niels Ribe sig til at skildre det Forræderi, han havde været Genstand for uden for Raadshuset den Dag, Hans Tausen mødte for Raadet. Han sluttede med at forsikre om sin Ustyldighed og fortælle, hvordan det var lykkedes ham at slippe ud af Fængslet.

„Jaar de fat paa mig,“ endte han sin Beretning, „saa er det ude med mig; thi jeg kan intet bevise til min Retfærdiggørelse. Men ved den almægtige Gud sværger jeg eder til, at jeg aldrig har kunnet tænke paa, end mindre udføre den nedrige Handling, som man anklager mig for!“

„Død og Bestilentsje! Hvad vedkommer det os, om du er skyldig eller ikke, Pøbling!“ udbrød Markus Meyer. „Jeg synes, du har baaret dig ret snarraadig ad, og det er mig det fornemste. Jeg ser tydelig den rødhaarede Satan, da du havde faaet Strikken om Hovedet paa ham. Det var en raff Streg! Men hvad er det saa, du vil bede vor Raade om?“

„Først og fremmest, at I vil give mig Ophold paa Skibet, indtil mine Forfølgere have tabt mit Spor,“ svarede Niels Ribe. „Og dernæst kunde jeg nok ønske at træde i eders Sold, Herre. Jeg formener, at Lybekkerne er gunstig stemte for vor fangne Konge, og jeg har intet højere Ønske end at kæmpe Side om Side med dem, som vil befri Kong Christiern, Borgerens og Bondens Ven. Vel nok er jeg endnu ung og uprovet, men I skal ikke komme til at fortryde, Herre, om I giver mig Tjeneste hos jer!“

„Pøblingen taler ikke daarligt for sig!“ brummede Jørgen Wullenweber. „Skulde nogen kunne aabne Christiern den andens Fængsel, saa maatte det være de mægtige og kloge Lybekkere!“

„Det var jo ogsaa dem, der fik Fængselsporten smækket

i for den stormægtige Herre!" lo Markus Meyer ondskabsfuldt. „Saa det var vel ikke mere end billigt, om vi hjalp Hans Naade ud igen!"

Tjorger Bullenweber saa med et vredt Blik hen paa sin Bordfælle, men slukkede i det samme sin Urgrelse med et nyt Drag af Vinruset.

Niels Ribe havde ikke forstaaet den sidste Del af Samtalen, men ventede i stærk Spænding paa, hvad Udsaldet vilde blive.

Ogsaa Landsknægtobersten tog et dybt Drag af Bægeret og strøg sig et Par Gange over det tætte Mundskæg.

„Ja, hvad mener I, værdige Hr. Borgmester?" spurgte han. „Synes I, jeg skulde tage den snurrige Karl i min Tjeneste?"

„Na ja," genmælede Borgmesteren. Og i en mere dæmpet Tone tilføjede han: „Den Slags trofhyldige Sjæle kan man altid bruge!"

„Velan, Pibling! Du er antagen som min Sekretarius, som min Knægt, eller hvad andet du kan bruges til. Pennen er du vel vant til at føre, eftersom du har siddet de mange Aar paa Skolebænken. I min Tjeneste skal du ogsaa nok lære at bruge Sværd og Bøsse. Men husk paa at være tro og tavs! Jeg er endnu hurtigere til at vise Strengthed end Naade; men arter du dig vel, skal du saa en smuk Klædning og passende Sold. Her har du Haandpenge!"

Landsknægtobersten greb i Lommen paa sin Vams og kastede et Par Guldstykker over Bordet hen til Niels Ribe, der behændigt fangede dem i Flugten.

„I kan stole paa mig, Herre!" svarede han. „Jeg har aldrig brudt mit Ord og aldrig talt, hvor jeg skulde tie.

„Hvad enten jeg skal føre Pen eller Sværd for jer, skal jeg ikke lade det skorte paa Jver i eders Tjeneste!“

„Godd, Pøbling! Gaa saa op paa Dækket og fortæl, at du er traadt i Markus Meyers Sold. Jeg skal siden give Befaling til, at du faar andre Klæder i Stedet for den sorte Narredragt, du hidtil har gaaet omkring i. Af Sted med dig!“

Niels Ribe bukkede og vilde til at bortfjerne sig. Men Borgmesteren gav ham et Bink til at blive.

„Lad ham tøve en Kende endnu, Obrikt!“ ytrede Jørgen Bullenweber henvendt til sin Bordkammerat. „Kan hende, Kløen er i Stand til at fortælle os noget om, hvordan Stemningen er blandt Kjøbenhavns Borgere. Der er et og andet, jeg nok kunde have Lyst til at erfare, forinden min Embedsbroder, den værdige Ambrosius Bogbinder, og hans smukke Datter kommer herud til os!“

„Spørg I kun, Borgmester!“ mumlede Markus Meyer med Vinbægeret for Munden. „Og lad Pøblingen svare for sig!“

Niels Ribe havde opmærksomt lyttet til Jørgen Bullenwebers Ord, men han fandt det klogest at skjule den Bevægelse, han følte ved Efterretningen om, at Jomfru Erika og Mester Ambrosius ventedes ud paa den lybste Flaade.

„Sig mig engang, Knekt!“ tog Borgmesteren Ordet. „Har du mærket noget til, hvordan de kjøbenhavnske Borgere er til Sind? Hvad de tykkes om Herredagens Beslutninger, og hvilke Mænd i Raadet de har mest Tillid til?“

„De stores og fornemmes Sager har jeg ikke megen Forstand paa,“ svarede Niels Ribe frimodig. „Men hvad Borgerne angaar, saa ved jeg, at de ikke længer vil lade sig træde paa Nakkens af Biskopperne og de geistlige Raader.“

Man vil uhindret høre den evangeliske Prædiken, og Hans Tausen er den folkekæreste Mand i Staden."

"Nuvel! Men i Borgerfabet — hvem har mest Indflydelse der?"

"Borgmesteren, Ambrosius Bogbinder!" svarede Niels Ribe. "Mig har han just ikke været god; men jeg siger, hvad sandt er — blandt Raadsherrerne er han den, Borgerne stoler mest paa..."

"Hm, du lader til at dømme ret fornuftigt, Knægt! Vox populi, vox dei *)!" henvendte Jørgen Wullenweber sig derpaa til Landsknægtobersten, der nikkede samstemmende.... Og med et fornemt affærdigende Vink til Niels Ribe vedblev han:

"Gaa saa kun din Vej! Og tak din Gud, Slynge!, at du har fundet en saa mægtig og højmodig Beskytter som den velbyrdige Hr. Obrist. Du kan sige, at du har gjort din Lykke med det samme!"

Niels Ribe trak sig tilbage med en sirlig Hilsen til de fornemme Herrer og traadte igen ud paa Dækket. Han tænkte mindre paa, om han virkelig havde gjort sin Lykke ved at træde i den fremmede Krigsmands Sold, end paa det Genfald med Erika, hvortil der uventet aabnede sig Udsigt for ham. Men paa samme Tid gjaldt det om at være varsom. Han vidste, at Ambrosius Bogbinder ikke var ham venlig findet, og det kunde vel endog hænde, at Borgmesteren fandt paa at forraade hans Tilflugtssted, dersom han fik Øje paa ham om Bord hos Lybekkerne.

Men Niels Ribe fik foreløbig ikke Stunder til at gruble

*) Folkets Stemme, Guds Stemme.

over disse Ting; thi saa snart han var kommen ud paa Dækket, blev han omringet af Matroserne og de fremmede Krigsknægte, der vilde have at vide, hvordan det var gaaet ham ved hans Foretræde hos Hovedsmanden.

„Er du levende endnu, Pøbling?“ spurgte en Landsknægt med vældigt, rødt Haar og Skæg og en Ansigtsslød, der svarede fuldkommen til Haarets Farve. „Skal du maaske sættes paa Sti først for siden hen at steges i dit eget Fedt? Helvedes Brand og Luer! Endnu har jeg aldrig hørt, at vor Obrist har tilladt en menig Knægt at træde uanmeldt ind hos ham — og da endnu mindre en elendig Orm som dig!“

„Jeg er traadt i Tjeneste hos eders Obrist,“ svarede Niels Rube kæft. „Han har tilstaaet mig Klæder og Løn, og jeg tænker, det er bedst, I viser mig skyldig Respekt!“

„Der kan I se, hvad jeg sagde!“ udbroød Kurt Pilegrim. „Den unge Klør havde lovligt Grinde til Hovedsmanden; jeg vidste jo nok, at han vilde blive vel modtagen!“

„Hvad vidste du, din Saltvandsfisk!“ brummede Krigsknægten. „Tror du, at en lumpen Matros er klogere end en Landsknægt! Kom ikke her og fortæl os, at du vidste noget i Forvejen!“

„Han var jo selv ræd for at følge ind med Pøblingen, den Torrfepilsker!“ raabte en anden af Knægtene.

„Hvem tør sige, at Kurt Pilegrim er ræd!“ freg Indehaveren af dette Navn i stærk Forbitrelse. „Kom an, I udmajede Landrotter, og lad os se, hvem af os der er ræd!“

„Kast det Matrosrak i Søen!“ brølede Landsknægten.

„Og Pøblingen bag efter!“ raabte andre. „I kan vel vide, det er Løgn i hans sorte Hals, at vor Hovedsmand har taget ham i sin Tjeneste! I Søen med dem begge to!“

Der var kommet flere Matroser til, og de to Partier

stod truende over for hinanden, rede til at gaa over til Haandgribeligheder.

Men Tumulten blev hindret i rette Tid, idet der kom Bud fra Hovedsmanden, at en af Folkene skulde føre den fremmede Pæbling ned til Skibets Hovmester, for at denne kunde sørge for hans tilbørlige Udstyrelse og Klædedragt.

Denne Befaling vakte saa megen Forbavselse, at Landsknægtene og Matroserne holdt inde med deres Fjendtligheder, og Niels Ribe fik uhindret Lov til at give sig paa Vej til Hovmesterens Lukas.

Knap en halv Time efter stod han atter paa Dækket, næsten ukendelig i sin nye Dragt. I Stedet for den hæslige Degnekappe bar han en blød Skindvams, der sluttede stramt om hans Bryst og Skuldre. Om Livet havde han et Læderbælte, hvori hang et kort Sværd, og paa Hovedet en blank Staalhue, hvorfra hans unge, friske Ansigt kiggede fornøjet frem. Det var en Mellemting mellem en Landsknægt og en Bæbnerdragt, uden slynderlig Pynt eller Udstaffering, men klædelig, fordi den sad paa et ungt, kraftigt og velvoksnet Legeme.

Idet Niels Ribe kom op paa Dækket i sin nye, ydre Skikkelse, hørte han, at der blev prajet forude: „Fartøj til Borde!“

Han saa ud over Rælingen. I knap et halvt Hundrede Alens Afstand styrede en Baad med pynteligt Solsejl over Agtertofterne ind mod Skibet. Og under Solsejlet — hans unge, skarpe Øjne vilde have genkendt dem i den tredobbelte Afstand — sad Ambrosius Bogbinder og Jomfru Erika.

Der blev Tummel og Bevægelse paa Dækket. Falderebs-trappen firedes ned, og Matroserne stillede sig op i to Rækker, thi Kjøbenhavns Borgmester skulde modtages med skyldig

Ærbødighed om Bord paa det lybske Fartøj. Straks efter traadte Markus Meyer og Jørgen Wullenweber ud fra Kahytten, begge blussende i Kinderne efter det stærke Maaltid, de havde nydt, men i deres pragtfulde Klæder og med den stolte Holdning var det ikke des mindre et Par anselige og fornemme Herrer at se.

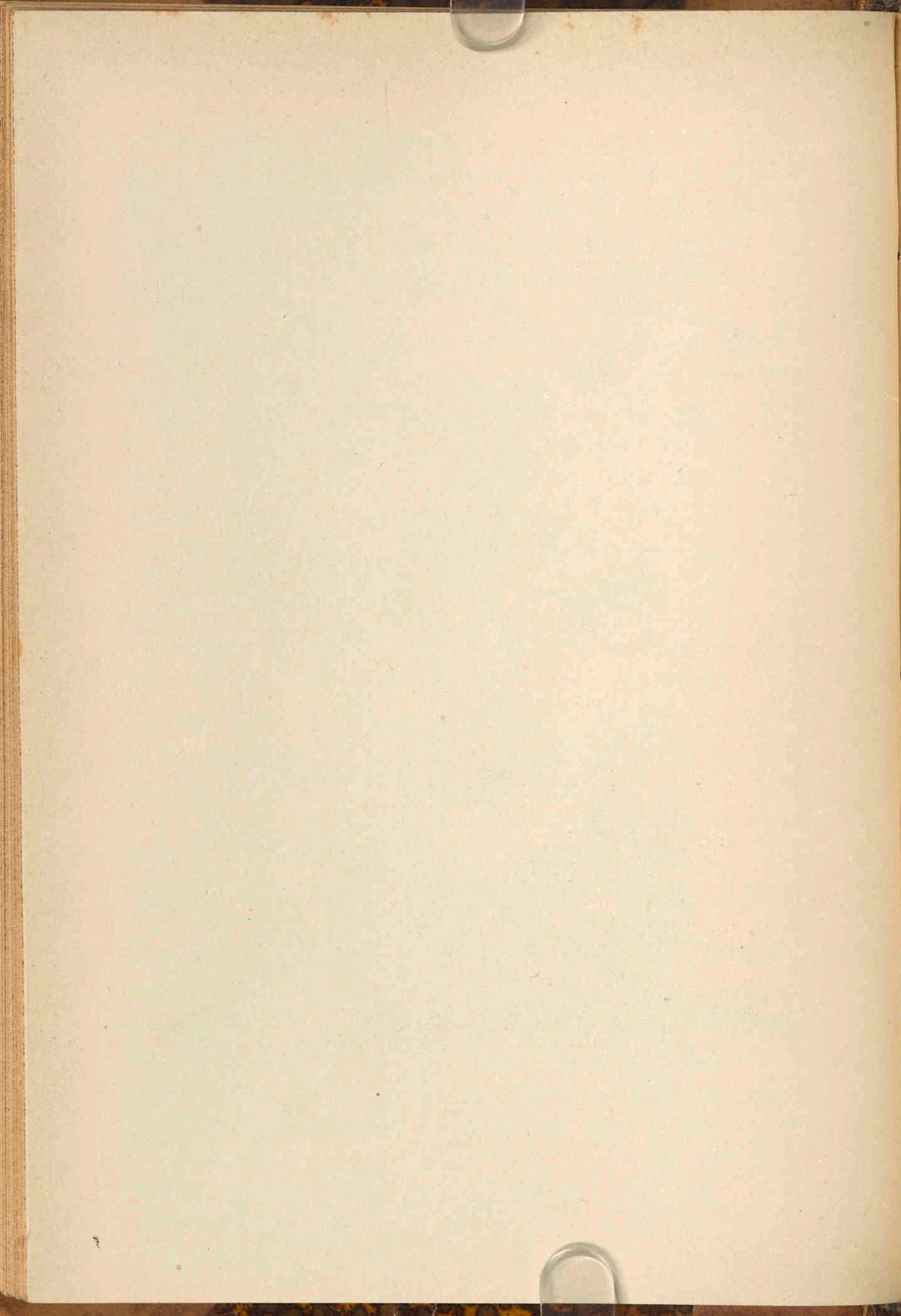
Niels Ribe stillede sig agter ude, bag ved Kahyttsdækket. Herfra kunde han uset være Vidne til, hvad der foregik. Under Bibernes og Trommeslagernes Musik steg Ambrosius Bogbinder og hans Datter om Bord, og de lybske Herrer, Jørgen Wullenweber og Markus Meyer, traadte dem i Møde for at byde dem Velkommen.

„Værdige Embedsbroder!“ tog Wullenweber til Orde. „Naar Lybsk og Kjøbenhavns Borgmestre række hinanden Haanden, da vil jeg se de Fyrster og Prælater, som skulde kunne byde dem Trods! Det er mig dobbelt kært at hilse eder til Velkomst paa dette Sted, Mester Ambrosius, fordi jeg deri finder et Vidnesbyrd om den gode Forstaaelse, det er kommet til mellem os — Danmarks Rige saa vel som den mægtige Hansestad til Gunst og Fremme.“

„Ogsaa eder, smukke Jomfru, byder vi Velkommen!“ faldt Landsknegetobersten Hr. Wullenweber i Talen. „Naar kvindelig Ynde forener sig med mandig Kløgt og Tapperhed, bliver det et fuldkomment Forbund!“

„Jeg takker for eders Velkomstord, velbyrdige Venner!“ svarede Ambrosius Bogbinder. „Der gaar stærke Rørelser gennem Folkene; Borgerne ere komne til Vidende om deres Rettigheder og lader sig ikke mere kue af de geistlige og fyrstelige Herrer. Et frit og mægtigt Borgereskab, uafhængigt af Konger og Rigsraad, det er Tidens store Vøsen — og

det, hvortil Kjøbenhavn og Lybek i denne Stund rækker hinanden Haanden!"

"Men Statsfagerne gemmer vi til siden!" tog Markus Meyer Ordet og slog ind i en lettere Tone. "Der er tilberedt en ringe Forfriskning, som vi beder, at vore højt-agtede Gæster ikke vil forsmå. Medens vi bag efter drøfte de alvorlige Sager, skal en af mine paalideligste Folk vise jer, smukke Jomfru, omkring paa Skibet, at I kan tage alt i Djesyn. Thi jeg tænker, at I aldrig før har været om Bord i et Krigsfartøj . . ."

Jørgen Wullenweber og Landsknægtobersten fulgte med mange Artigheder deres Gæster ind i Kabytten, medens Trommerne og Piberne atter gjorde Larm. Og dermed var Modtagelsen til Ende.

Men Niels Ribe blev staaende skjult bag ved Kabyttaget. Han var vis paa, at ingen havde set ham, og han besluttede at blive, hvor han var, til Jomfru Erika atter kom ud paa Dækket. De havde jo sagt, at en af Folkene skulde vise hende omkring i Skibet, og helt umuligt var det ikke, at der kunde blive Lejlighed til, at han i Smug kunde give sig til Rende for hende.

Men Ventetiden faldt ham lang, og han var ikke helt vel til Mode. Han skøttede ikke om at forestille sig de Artigheder, som den smukke Landsknægtoberst kunde finde paa at hviſte Erika i Dret. Han knyttede uvilkaarlig Haanden og tænkte i dette Øjeblik ikke med de venligste Følelser paa sin nye Herre og Beskytter.

Saa hørte han endelig Støj ved Kabytsdøren, og straks efter traadte Erika frem, ledsaget af Skibshovmesteren, en gammel, stærkhovedet Mandsling, der ikke lod til at føle sig smigret ved det Hverv, der var betroet ham.

„Om I vil tage til Takke med min Vedsagelse, Jomfru,“ mumlede han, „saa staar det jer frit for. Men jeg er stiv i Benene og kan ikke tridse ret længe omkring med jer! Jeg gad ellers vide, hvad unge Piger har at skaffe om Bord i et Skib . . . Jer Fader skulde min Sandten hellere have ladet jer blive hjemme!“

„I er ikke høflig mod mig, Hr. Skibshovmester!“ svarede Erika leende. „For Resten kan jeg glæde jer med at fortælle, at min Fader heller ikke støttede stort om mit Selstøb; han tog mig kun med efter Hr. Jørgen Wullenwebers indstændige og artige Indbydelse!“

Niels Ribe var uvilkaarlig traadt et Par Skridt frem. Erika saa op og genkendte ham straks. Hun studsede af Overraskelse; men han gjorde hurtig Tegn til hende, at hun ikke maatte lade sig mærke med noget.

Skibshovmesteren havde intet opdaget af dette stumme Spil. Men da ogsaa hans Blik faldt paa den nye Væbner, klarede hans Ansigt op, og han udbroød:

„Der staar den unge Karl, som nylig er kommen til Vre og Værdighed i vor Hovedsmands Tjeneste! Han skal min Sandten gelejde jer, Skonjomfru . . . Han er hverken gammel eller stivbenet som jeg, saa I er bedre tjent med at saa ham til Følgesvend . . .

„Halloj, du Ribe, eller hvad du kalder dig!“ vedblev han. „Ser du denne velbyrdige Jomfru! Vor Obrist har befalet, at alle Fartøjets Seværdigheder skal forevises hende — baade Skarpmøber, Kartover og Notflanger . . . Jeg gad nok vide, hvad Glæde hun kan have deraf . . . Men det kommer ikke mig ved! Vis Jomfruen omkring; vaag over, at Knægtene viser hende skyldig Erbødighed, naar hun passerer forbi dem, og at de ikke føre deres uhøviske Tale i hendes Nærhed, og

før dig selv op med sømmelig Anstand, hvis ikke skal jeg sørge for, at du bliver tampet igennem, saa du aldrig rejser dig mere! Naar den velbyrdige Jomfru er færdig med sin Runde, skal jeg selv ledsage hende tilbage til Rahyten!"

Efter at have lettet sit Hjerte for denne lange og velmente Tale, humpede Skibshovmesteren af Sted og forsvandt i sit Lukas.

Mandskabet og Landsknægtene vare ligesom tidligere paa Dagen sysselsatte hver med sine Forretninger. Nogle af Knægtene skød til Maals eller prøvede Kræfter, andre havde slaaet sig til Ro ved Lærningespillet og Økrujene. Der var ingen, som lagde Mærke til det unge Par.

"Niels Ribe — hvordan er du kommen hid?" udbrød Erika, saa snart de vare blevne alene.

"Har jeg ikke før sagt jer, at jeg var ked af at slide Skolebænken og døje Skældsord og Hug sammen med de øvrige Pøblinge? Mit Legeme er ungt og stærkt — mit Sind staar til Kamp og Eventyr! Nu har Skæbnen føjet det saadan, at jeg har maattet sætte min Beslutning i Værk uden at faa lange Stunder til at tænke mig om. Og kan hende, jeg faar Grund til at takke Skæbnen derfor . . ."

"Jeg ved, hvad der er hændt dig, Niels. Jeg ved, at Bygvendene søger efter dig alle Vegne!"

"J ved det! Og J tager dog min Haand ligesom i gamle Dage! Gud være lovet! Saa tror J altsaa paa min Ustyldighed trods de falske Vidnesbyrd, List og Ondskab har udpønstet!"

"Det gør jeg, Niels Ribe. Jeg kender dig godt nok til at vide, at du aldrig kunde øve en lav og æreløs Handling. Men jeg frygter for, at Byfogdens Svende skal forfølge dit Spor . . . Tror du dig i Sikkerhed her?"

"J Sikkerhed her — hos Bybækkerne!" udbrød Niels Ribe

muntert. „Hvor kunde jeg vel finde et bedre Tilflugtssted? Jeg indtager den dobbelte Hæderspost som Sekretarius og Bæbner hos den mægtige Lybekkerſke Landſknaegtobørſt, Hr. Markus Meyer, og min Herre ſkal nok vide at beſkytte mig! Men ſelv om jeg paa ny faldt i mine Fjenders Bold, vilde jeg dog ikke tabe Modet, thi eders Ord, Jomfru Erika, har ſtrøget den ſidſte Stygge af mit Sind. Nu er jeg vis paa, jeg maa — jeg vil fange Lykken, om I kun i Mellemtiden vil ſtænke mig en venlig Tanke; om I vil love . . .“ han tilføiede det ſagtere og mere indtrængende — „ikke at glemme mig, mens jeg er borte . . .“

„Jeg vil ofte tænke paa jer, Niels Ribe,“ ſvarede Jomfru Erika rødrende. „Men huſt ogſaa, hvad den brave, gamle Meſter Hans ofte har ſagt til os: Stol ikke paa Lybekkerne, eller at de mener det ærligt med Chriſtiern den andens Sag og Landets Vel. De to ſtatelige Herrer, ſom min Fader gæſter herude, huer mig heller ikke. Hovmod og Egennytte ſkinner dem ud af deres gridſte Dine. Se eder derfor vel for, at I ikke tager Skade i den Tjenefte, I er kommen i!“

„I er en fløgtig ung Kvinde, Jomfru Erika!“ ſvarede Niels Ribe alvorlig. „Maafſke har I Ret, og maafſke ikke. Men eders Ord ſkal jeg lægge mig paa Sinde, og ſkulde det engang viſe ſig, at jeg er kommen i Tigerens i Stedet for i Løvens Hule, ſaa ſkal jeg vel finde Midler til at ſlippe ud igen . . .“

„Saa lev vel, Niels Ribe — og Gud være med jer!“

Han greb hendes Haand og bøjede ſig paa engang ømt og ærbødigt ned over den.

„Til vi ſes igen, Jomfru Erika!“

Skibshovmeſteren kom hinkende henne fra ſit Luſaf; men de unge Folk ſil i Tide Dje paa ham.

„Al Landsens Plager og Ulykker!“ bandede han. „Det er meldt mig, at de høje Herrer allerede rejser sig fra deres Raadslagning I har vel set alle Skarpmøjerne og Kartoverne og Notslangerne, velbyrdige Jomfru? Den Hunds-
svot af en Væbner har vel vist jer det alt sammen?“

„Jeg takker mangfoldigt, Skibshovmester,“ svarede Erika smilende. „Jeg har netop faaet at se, hvad jeg vilde, og I kan paa mine Begne sige eders Herre, at jeg er bleven saare overrasket over, hvad jeg har fundet om Bord paa eders Fartøj . . .“

Hun lod den gamle gaa først ind af Rahytsdøren, og idet hun fulgte efter, vendte hun sig endnu engang om til Niels Ribe og hvistede:

„Vær forsigtig! Lad ikke min Fader opdage eders Nær-
værelse! Skjul jer, indtil vi er gaaet fra Borde!“

Men dette Raad var lettere givet, end Niels Ribe saa sig i Stand til at følge det. Thi et Par Timer efter, da Matroserne paa ny vare stillede op, og Piberne og Trommeslagerne haandterede deres Instrumenter til Ære for Borgmester Ambrosius og hans Datter, der vare i Færd med at tage Afked med deres lybekste Værter — da kunde Niels Ribe ikke modstaa Fristelsen til at saa det sidste Glimt af sin elskede at se. Han stod først skjult bag Landsknægtene, men uden at vide af det trængte han sig længere og længere frem. Han vidste jo ikke, om han nogen Sinde igen saa den, han havde kær. Kunde han derfor blot komme til at veksle den sidste Afkeds-hilsen med hende!

Saa opdagede han pludselig, at han stod i den forreste Række mellem Matroserne, og han kom til at tænke paa Erikas Advarsel. Han vilde ubemærket bortfjerne sig. Men det var for sent. Sorgen Wullenweber havde endt en pyntelig

Afskedstale; Ambrosius Bogbinder havde svaret derpaa. Nu lod den kjøbenhavnske Borgmester sit Blik glide hen over Skibsfolkene, og Blikket traf med det samme Niels Ribe. Der kom et hastigt, forundret Blink i Mester Ambrosius' Øjne; derpaa skiftede Udtrykket, og Øjnene bleve mistænksomme og lurende.

Borgmesteren og hans Datter gik fra Borde, uden at der skete noget mærkeligt. Niels Ribe var endda ikke helt sikker paa, om han var bleven opdaget. Men flere Dage efter, medens Flaaden endnu laa for Anker ved Dragør, bleve de onde Øjne ved at forfølge ham. — — —

Den 25de Juli om Morgenen herskede der stor Travlhed om Bord. Samme Dag vilde Lybekernes Flaade gaa under Sejl.

„Hvorhen gaar Rejsen?“ havde Niels Ribe spurgt Skibshovmesteren.

„Det faar hverken du eller jeg noget at vide om!“ brummede den gamle. „Men jeg tænker ellers, vi skal ud i Nordsøen og æde Hollændere!“

Med det Svar maatte Niels Ribe være tilfreds, og det gjorde ham ikke synderlig klogere.

Senimod Middag var Ankeret lettet og alt klart til at staa nord paa ud af Sundet.

Det var fint Vejr med en let Brise, der spillede muntert i Sejl og Tovværk. Niels Ribe følte sig let om Hjertet. Fremtiden aabnede sine Porte for ham. Med Mands Mod og Mands Vilje vilde han styre sin Kurs, til han fangede Lykken og kunde vende tilbage som en stolt Karl til sin Fødeby og — til Grika.

Saa hørte han, at der blev raabt: „Skipper, ohøj!“ Han saa ud og opdagede en Baad, fuld af bevæbnede Folk, der af alle Kræfter roede frem mod Skibets Styrbordside. Byfogdens Svende vare med om Bord, og midt iblandt dem sad Klaus Skade sammenkrøben paa Toften i sin sorte Degne- dragt.

Saa havde Ambrosius Bogbinder dog robet ham! Men hellere end han gav sig i Fjendens Vold, var han parat til at springe i Søen. Han skyndte sig bort, men inden han naaede midtskibs, stødte han paa Markus Meyer, der kom gaaende frem over Dækket med den ydmygt bukkende Skibshovmester i Hælene paa sig.

„Død og Allandsens Plager!“ raabte Landsknaegt- obersten. „Hvor skal du hen i saadan en Fart?“

„Det er Byfogdens Svende, som er paa Vej herud fra Staden!“ sagde Niels Ribe. „Jeg tænker, de er kommen for at faa mig udleveret, thi jeg saa min argeste Fjende imellem dem!“

„Det skal vi først tales ved om!“ svarede Markus Meyer. „Følg kun trostigt med mig!“

Baaden var imidlertid kommen paa Siden af det lybste Krigsfartøj, og en kæmpestor, tykmavet Bysvend rejste sig op fra Agtertoften.

Markus Meyer havde nærmet sig Skibets Ræling, ledsaget af Skibshovmesteren og Niels Ribe.

„Hvad Bud bringer I fra Kjøbenhavn?“ raabte Obersten ned til Baadens Mandskab.

„I Byfogdens Navn skulle vi gribe en grov og arg Misdæder, som har søgt Tilflugt hos jer!“ genmælede Bysvenden.

„Hvad er Misdæderens Navn?“

„Niels Ribe!“

„Og hans Haandtering?“

„Han sad mellem Pøblingene i Frue Skole.“

„Saa kender jeg ham ikke. Her har vi ingen Pøblinge, men kun Knægte og Matroser om Bord!“

„Det er Løgn!“ skreg Klaus Skades pibende Stemme. „Der staar han ved Siden af Hovedsmanden!“

„Kender I mig?“ brølte Landsknægtobersten. „Saa sandt jeg hedder Markus Meyer og er Oberst i Hansestaden Bybets Tjeneste, saa skyder jeg jer Baad i Sønk, I Hunde, dersom I ikke straks vender Næsen hjemad!“

„Med Forlov, gunstige Hr. Hovedsmand,“ tog den tykke Svend til Gennemsele, „vi har Byfogdens strengeste Befaling . . .“

„Klar til at fyre!“ kommanderede Markus Meyer uden at indlade sig paa videre Underhandlinger. Og i det samme vendte han sig om og gav et Vink til Matroserne.

Denne Trusel satte en saadan Skræk i Byspenden, at han gik bag over i Baaden, og i Faldet rev han et Par af sine Kammerater omkuld med sig. Ved den stærke Bevægelse krængede Fartøjet, og med det samme laa Klaus Skade og alle Byfogdens Svende i Vandet, hvad der gav dem andet at tænke paa end at føre Niels Ribe fangen tilbage til Staden.

Bybæfvernes Flaade stod langsomt ud af Havnen. Niels Ribe havde sat sig agterude hos Rorgængereren og stirrede ind mod Byen, hvis Taarne og Spir tegnede sig klart mod den blaa Luft. Saa lod han sit Blik strejfe hen over Søen, og det forekom ham, at han endnu kunde se Klaus Skade, saaledes som han saa ud, da Baaden kængrede. Han havde klynget sig fast til Bunden af Fartøjet og løstede Armen truende i Vejret. Monstro de nogen Sinde skulde mødes igen?

Fjerde Kapitel.

Niels Ribes Englandsfærd.

„Er I snart til Ende med de Brevstaber, Niels Ribe?“

Kurt Pilegrim stak sit pluskæbede Ansigt inden for Døren til Kåhytten og kiggede hen paa Niels Ribe, der sad højet over nogle Pergamenter. Det var Breve til Raadet i Lybek, og Hovedsmanden, Hr. Markus Meyer, havde befalet, at der skulde tages Afskrifter af dem.

„Jeg spørger, om I er færdig?“ gentog Kurt, da den anden ikke svarede, men vedblev at sidde fordybet i sin Dont.

„Ret straks,“ genmælede Niels Ribe denne Gang. „Mener du, der er Udsigt til at komme i Land, Kurt Pilegrim? Jeg kunde nok have Lyft til at sætte Foden paa Engelskmandens Grund, eftersom vi er Havnen saa nær, og Hollænderne er slupne bort lige for Næsen af os.“

„De er løbne ind til Rye og krøbne i Skjul bag den engelske Konges Krigsfartøjer, saa vi kunde have sparet os den Møje at sætte alle Klude til for at komme dem paa nært Hold . . .“

„Men i Gaar tog vi dog de to hollandske Pinke og

Spanieren, som var ladet med engelsk Gods!" faldt Niels RIBE ham i Ordet. „Helt tomhændede kommer vi ikke tilbage, dersom der overhovedet er Tale om at sætte Kursen hjemester.“

„Først maa vi vel skaffe Proviant!“ brummede Kurt Pilegrim med en ærgerlig Mine. „Af Saltvand alene kan vi ikke leve paa Hjemreisen. Den Himmelhund af en Oberst har paataget sig at gaa i Land uden at spørge Engelsen om Forlov. Jeg kommer desaaarsag for at spørge, om I ikke kunde have Vist til at gøre Følgeskab med. Det koster jer vist kun et Ord til Hovedsmanden, efter som det jo lader til, at I er kommen i synderlig Naade hos Hans Betsmægtighed.“

„Naturligvis vil jeg med!“ udbød Niels RIBE og sprang hurtig op. „Vi har haft det stille nok om Bord, naar jeg undtager de Hilsener, vi har vekslet med Hollænderne. Det kunde dog hænde, vi oplevede noget i Land.“

„Det kan endogsaa grumme let hænde,“ brummede Kurt ligesom før. „Der er den allerstørste Sandsynlighed for, at vi bliver huggede sønder og sammen eller faar et Par smaa, fine Armbaand af Jærn om Haandleddene, lige saa snart vi kommer i Land. Men da jeg vidste, I har en Jær, indvortes Længsel efter deslige Eventyr, saa vilde jeg ikke forholde jer den Morfskab.“

„Tak skal du have, Mester Pilegrim . . . Saa følges vi ad til Hovedsmanden!“

„Favel . . . nej, tøv lidt!“ afbrød Kurt Pilegrim pludselig sig selv. „Tøv lidt, Niels . . . Hvad for Allandsjens Plager! Hænger det Kontrafej her paa Rahytsvæggen!“

„Mener du Billedet der?“ spurgte Niels RIBE og pegede

paa Damen med det lyse, opstrøgne Haar og den perlestukne Hue.

„Hvad skulde jeg ellers mene!“ knurrede Kurt Pilegrim.
„Kjender I det Kontrafej?“

„Nej — jeg har aldrig hørt nogen tale om, hvem det forestiller.“

„Det forestiller Lybekker-Borgmesteren, Goslik Lunters rige Enke, som nu er gift med vor Oberst og har bragt ham frem til Hæder og Anseelse i Hansestaden. Hun maa af egen Tilskyndelse have givet ham sit Kontrafej med om Bord. Af sig selv var han vist aldrig falden paa at hænge det op i Kahytten!“

„Hvorfor ikke?“ spurgte Niels Ribe forundret. „Har Markus Meyer da ikke sin Hustru fær?“

„Tror det næppe!“ lod det koldblodige Svar. „Da vi sidst kom til Kjøbenhavn — og det var kun fjorten Dage efter Brylluppet — saa turede han omkring lige saa vildt som før. Jeg er en simpel Karl og en arg Synder; men jeg har dog saa megen Respekt for jeres unge Dren, at jeg ikke gider nævne de skændige Steder, han lod sig føre hen med Piber og Trommer foran sig! . . . Og dog er der maaske alligevel En, som han engang har holdt af — og bragt i Ulykke ligesom alle de andre . . .“

„Hvad ved I derom, Kurt Pilegrim?“

„Ingenting!“ svarede Kurt og slog med eet over i en anden Tone, som om han fortrød, hvad han havde sagt . . .
„Lad os tørne ud, inden Obersten gaar fra Bord!“

„Jo før, des bedre!“ istemmede Niels Ribe og skyndte sig at sammenrulle de Pergamenter, han havde været ihjelsat med, hvorpaa han gjemte dem i et findrig udflaaret Skab, der var anbragt i Kahyttsvæggen.

Da Niels Ribe og Kurt Pilegrim kom ud paa Dækket, var Storbaaden allerede sat i Søen, og fire Mand sad ved Rorerne. Markus Meyer — saa kostelig klædt, som om han skulde forestille sig ved Kong Henrik den ottendes Hof — var i Færd med at stige ned ad Falderebstrappen, og en fem, seks Matroser, med deres Knive og Haandøkser stukne op under Trøjen, stod rede til at følge efter.

Niels Ribe og hans Ledsager gik hen til Rælingen og stillede sig frem paa en saa iøjnefaldende Maade, at Hovedsmanden var nødt til at lægge Mærke til dem. Men da de saa hans barste Mine, vogtede de sig for med Ord at give deres Ønske til Kende.

„Hvorfor staar I der og gnistrer med Øjnene?“ spurgte Landsknegtobersten, der allerede havde den ene Fod ude paa Falderebstrappen. „I følger med i Land! Kan hænde, jeg faar Brug for jer!“

„Som I befaler, Herre!“ svarede Niels Ribe.

Markus Meyer entrede ned ad Falderebet og sprang i Baaden; Niels Ribe og Kurt Pilegrim og efter dem de fem Matroser fulgte Eksemplet, og et Øjeblik efter gled Baaden, roet af otte kraftige Arme, ind mod Land.

Det var henad Aften og stille Vejr. I en Kvartmils Afstand laa den engelske Kyst med Byen Rye, som paa den Tid havde en anseelig Havn, der gæstedes af mange Fartøjer, baade engelske og fremmede. Ogsaa de kongelige Krigsskibe havde jævnlig Ankerplads paa dette Sted. Hollænderne, som nylig vare undslupne Lybekkerne, havde søgt Tilflugt her, hvor de vare paa neutral Grund, saa deres Fjender ikke turde forfølge dem længere.

Lybekkernes Baad kom uhindret ind i Havnen og manøvrerede snildt frem mellem de mange Handels- og Krigs-

fartøjer. Ved Bomløbet raabte Havnemesteren dem an og spurgte, om de kom med Lejde fra Stadens Befalingsmand.

Markus Meyer rejste sig op i Baaden og svarede, at han var Overste for Krigsfolkene om Bord i den lybste Flaade. Som udsendt fra en venlig findet Magt tænkte han ikke, at noget Lejde var fornødent. Det var paalagt ham at skaffe Proviant, som de havde Mangel paa, og som de vilde betale med gode, lybste Skillinger. Han ønskede kun at gaa i Vand selv tredje, med sin Skriver og en Matros; Resten af hans Folk kunde gerne blive i Baaden, indtil han kom tilbage.

Havnemesteren fandt, at det var et rimeligt fremsat Forlangende, og Tilladelsen blev given.

Saa Minutter efter stod Landsknegtobørsten og hans Ledsagere paa engelsk Jorrbund.

Tæt ved Havnen laa et Herberg, der havde en forgyldt Kofe til Skilt. Det var et forsalbent Bindingsværks Hus, med skævt siddende Vinduer og en Dør, der syntes lige ved at falde af sine Hængsler. Men hvor lidet tiltalende Huset end saa ud, lod det dog til at have fuldt op af Gæster; thi inde fra Stuen lod mange og højroste Stemmer, og selv Bænken udenfor var optagen af en Flok Svirebrødre — Folk, som saa ud til alle Haande, og om hvis Stand og Haandtering det kunde være vanskeligt nok at danne sig nogen Mening.

Derhen styrede Markus Meyer sine Skridt, stadig fulgt af Niels Ribe og Kurt.

Ved Synet af den kostbart klædte Krigsmand rejste Svirebrødrene sig op. Og en af dem, en velvoksen Karl, skulderbred og af et læft Udseende, men iført en pjaltet Kappe og en lige saa pjaltet og snavset Hue, med en knækket Hane-

fjer stikken tværs igennem Bullen, svingede sit Olkrus, idet han med sine Ungers fulde Kraft raabte Landsknægtobersten i Møde:

„Velkommen hid, Hr. Hovedsmand! Søger I stærke Arme og modige Hjerter, saa kommer I til de rette Folk! Vi har før fægtet os gennem Verden, hugget løs paa Østfriserne og Oldenborgere, Østerrigere og Øsmanner. Den, som var vor Ven i Dag, blev vor Fjende i Morgen! Sværdet sidder os let i Haanden, Hjertet endnu lettere i vor Krop! Hej, for lystigt Liv! Giv os Haandpenge, Hovedsmand! Saa er vi jeres med Liv og Blod, saa længe I har blanke Dufater at betale os med!“

„Meld jer om Bord i Lybekernes Flaade, saa skal jeg se, om jeg har Brug for jer! Der er Forstød paa Haandpengene! Drik dem op paa Markus Meyers Sundhed!“

Landsknægtobersten greb i Lommen paa sin Vams og fastede en Haandfuld Sølvpengene i Grams til Svirebrødrene, der gav sig til at slaas om Byttet. Og uden at ænse Tummelen eller de høje Tilraab, hvormed de hilste hans Gæmildhed, gik han ind i Herberget.

Selskabet derinde var nærmest af samme Bestaffenhed som den Flok Mænd, der havde siddet paa Bænken udenfor. Det var aftalkede Krigsknægte, der ventede paa ny Hvervning, engelske og fremmede Søfolk fra de Fartøjer, der laa i Havnen, og til dem sluttede sig enkelte Borgere, som havde Forretninger at afgøre med Skipperne.

Stuen var lavloftet og mørk, og Bohavet bestod af brede Egetræs Borde og Bænke. Under Loftet hang en Række røgede Stinker og Gaarelaar. Det var midt i August Maaned, men alligevel brændte der et stærkt flammende Baal i en Slags aaben Kamin, og Skaret deraf faldt hen

paa Skænken i den modsatte Ende af Bærelset, hvor en lille, forvokset Mandsling var sysselsat med at tilfredsstille Gæsternes hyppige Indkrævning af ny Forsyning til de tomte Bøgere og Kander.

Mandslingen, der stod bag ved Skænken, havde et stort, fuglerundt Hoved til en lillebitte Krop, og fra dette Hoved stirrede to mærkværdig store og skinnende Øjne, der for det meste havde et ganske mildt og fredssommeligt Udtryk. Men pludselig — og tilsyneladende uden mindste Grund — tændtes der et Glimt af Had og Brede, der sluktedes ligesaa hastigt, som det kom.

Blandt de Folk, der jævnlig søgte Herberget, var det en udbredt Mening, at Dværgen ikke var rigtig i Hovedet, og de tog det derfor ikke saa nøje med hans sære Adfærd. Han havde Ord for at holde gode og uforsfalskede Drikkevarer, og det var dem det fornemste. For Resten hed det sig, at han var dansk af Herkomst og var kommen til den engelske Havneby for en halv Snes Aar siden. I den sidste Tid havde han ladet sig forstaa med, at han vilde opgive sin Næring som Krovært og flytte andensheds hen, men man troede ikke, han vilde gøre Alvor af det, eftersom han tjente gode Penge, hvor han var.

Idet Markus Meyer traadte ind i Krostuen, dæmpedes den højroste Samtale, og Gæsterne saa med nysgerrige Øjne paa den fremmede, rigt klædte Krigsmand. Landsknaegt-obersten gik hen imod Skænken, bag hvilken Dværgen stod højet over et Ultræ, i Færd med at tappe den skummende Drik ud i en stor Blikkande, saa man ikke kunde se andet af ham end hans Nakke og Ryg.

„Halloj, Mester Bært! Jeg ønsker to af jeres bedste Kammere til Mattheherberg for mig og mine Folk!“

Dværgeren rejste sig op fra sin bøjeede Stilling. Men i det samme tumlede han et Skridt tilbage og stødte Oskanden mod Væggen. Og saa Markus Meyer studsede og betragtede Krovæerten med en saa forbavsset Mine, som om den lille Mand pludselig var stegen op fra Underverdenen og ikke fra den naturlige og dagligdags Syssel at tappe Ol i en Bløfande.

„Guds Død og Sakrament! Har I fundet Vej til England, Mester Urban? Det var et uventet Møde! . . . Det synes at overraske jer lige saa meget som mig, efter som I staar ganske fortabt og lader Ollet flyde hen ad Gulvet . . .“

Den lille Mand, hvem Landsknegtobersten havde kaldt ved hans rette Navn, Mester Urban, strøg sig med sit Trøjearme hen over Ansigtet og satte Oskanden varlig op paa Disken.

„Vel modt, Markus Meyer!“ sagde han, og hans Stemme lød saa rolig, som om det var et urimeligt Paafund, at han skulde være bleven overrasket ved at se den lybekkerste Oberst træde ind i Herberget.

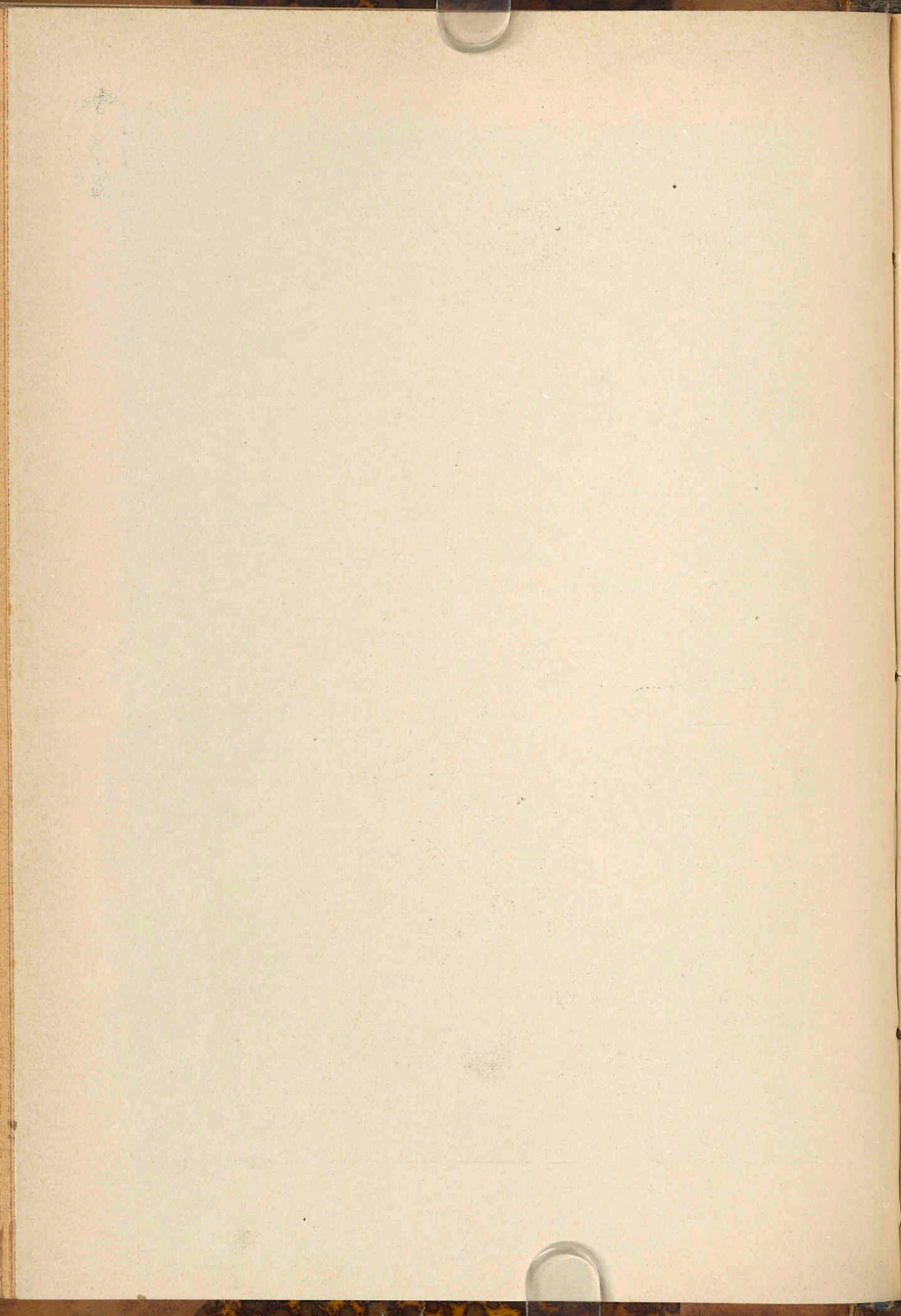
„Det er nogle Aar siden, vi sidst traf hinanden,“ tog Markus Meyer til Orde. — Der var lige som nogen Forlegenhed bag ved Ordene, noget, der kunde ligne en Grindring, han vilde skyde fra sig, og hans Stemme var mere dæmpet, end den plejede at være.

„Ti Aar,“ svarede Mester Urban og nikkede. Udtrykket i hans store Dine fik det pludselige Glimt af et stærkt, lidenskabeligt Had; men det kom og forsvandt saa hurtigt, at den anden ikke lagde Mærke dertil.

„Favist — ti Aar! Et og andet har forandret sig i Tidens Løb. Jeg var dengang nylig traadt i Tjeneste som simpel Knægt hos den danske Konge . . .“

„J var nok saa . . .“

„Nu er jeg Befalingsmand over Hansestaden Lybeks Tropper og en vel gift Mand!“

„Se, se!“

„Det er forbi med Ungdommens Sværmerier, Mester Urban! Den Mand, som vil frem i Verden, maa forstaa at skyde Hindringerne til Side . . .“

„Jeg skønner, I har forstaaet det til Gavn, Hr. Obrist . . . Bliver I ved, som I har begyndt, kan I naa langt frem — eller knække Halsen undervejs!“ Den lille Mand trak Hovedet ned mellem Skuldrene og lo med en sagte, klukkende Latter.

„Hvad kommer det an derpaa!“ udbrod Markus Meyer i sin gamle, overmodige Tone. „Blot man nyder Livet i stærke Drag og passer, at Bægeret altid er fyldt til Randen! Nuvel, Mester Bært — om I hedder Urban eller hvilket som helst andet, kan være mig ligegyldigt . . . I sørger for Mattheberg til mig og det bedste, jert Bærtshus har at byde. Tidlig i Morgen skifter I Stadens fornemste Købmand til mig; jeg vil give ham det Hverv at købslaa paa mine Begne om Proviant til Lybeker-Flaaden. Pengene faar jeg sendt hid i Morgen.“

„Det skal ske, som I ønsker . . .“

„Og saa endnu en Ting, Mester Urban . . .“ Landsknechtsobersten sænkede Stemmen . . . „Naar Gæsterne har forladt Herberget, og jeres Folk er gaaede til Ro, kan I komme op paa mit Kammer. Der er noget, jeg kunde have lyst til at tale med jer om . . .“

„Jeg skal komme!“ sagde Mester Urban.

„Vis den velbyrdige Hr. Obrist op til de to Stuer, der vender ud mod Urtegaarden,” tilføjede han, henvendt til en ung Svend, som midlertidig havde overtaget hans Sysselsættelse med at skænke for Gæsterne.

Svenden tørrede Hænderne i sit Haar og skyndte sig at vise Vej, og Markus Meyer og hans Ledsagere forlod Krostuen — Landsknægtobersten først, derpaa Værtshussvenden og til sidst Niels Ribe og Kurt.

„Saa I de Djne, de to sendte hinanden?“ hviskede Kurt Pilegrim i Øret paa Niels Ribe, medens de i ærbødig Afstand fulgte bag efter deres Herre.

„Jeg skønner, at de maa være gamle Kendinge. Men jeg har aldrig set en underligere Mandsling end denne Krovært . . .“

„Han gjorde samme Indtryk paa vor Øverste, som om det kunde have været et Genfærd, der viste sig for ham. Jeg har mine egne Tanker om den Sag . . .“

Men hvilkke Tanker det var, gav Kurt Pilegrim ikke nærmere til Kende. Thi gennem en lang, mørk Gang og ad en stejl Trappe vare de komne op til de Gæsteskammere, som Mester Urban havde stillet til Hovedsmandens Raadighed.

Saa snart de fremmede vare borte, brød den højroastede Samtale atter løs i Krostuen, og nu med forøget Jovrighed, thi alle vilde have noget at vide om de nye Gæster, der havde indfundet sig i Herberget.

„Jeg kender den Karl!“ ytrede en tyk, hollandsk Skipper, der sad ved den øverste Bordende med en vældig Kande Øl foran sig. „Han er Anfører for Krigsskfolkene om Bord paa den lybste Flaade, som ligger ude i Bugten. Satan fare i de Kræmmere og deres Haandlangere! Jeg spørger jer, Folkens, saa mange I er, Engelskmænd og Landsmænd, ja, selv jer, I frie, tybske Knægte — vil I finde jer i, at den spraglede Lybekkeroberst og hans Hjælper gaar i Land paa fremmed Grund uden at spørge nogen om Forlov! Ved I maaske, hvad deres Hensigt er? Udspejde Havnen, regne vore

Stridskræfter ud og bagefter forraske os! Jeg spørger: vil I finde jer deri?"

"Nej, nej!" raabte de tilstedeværende Engelsemænd.
 "De maa ikke faa Lov til at gaa frit omkring!"

"Saa lad os straks søge dem op og svinelinde dem!" foreslog Skipperen. "Bagefter kan vi stifte Bud til Byfogden og lade ham handle med dem, som han finder for godt."

"Eller ogsaa kan vi selv gøre det af med dem!" mente en anden.

"Det kan vi! Lad os klynge Lybekkerne op paa Husvæggen!" raabte de ivrigste.

Mester Urban var bleven staaende henne bag Stænken, og hans underlige, store Djne skinnede endnu stærkere end ellers. Først saa det ud til at være hans Hensigt at lade Skipperne og Knægtene handle, som de fandt for godt. Medens han lyttede til Folkenes Samtale, smilede han over hele Ansigtet og gned uafbrudt Haandfladerne mod hinanden, som om det ikke var ham muligt at holde sig rolig, hvor megen Umage han end gjorde sig dermed. Men saa kom der et nyt Udtryk i hans Djne; han rynkede Panden og mumlede ved sig selv nogle uforstaaelige Ord.

Mændene havde rejst sig op for at sætte deres Beslutning i Værk, hvad enten man nu til sidst kunde enes om at hænge de fremmede eller overgive dem til Øvrigheden. Med den hollandske Skipper og et Par af Stadens indfødte Borgere i Spidsen vare de rede til at give sig paa Vej for at opsjøge de ubudne Gæster uden at spørge Barten om Forlov. Men helt uventet traadte Mester Urban frem og spærrede dem Vejen.

"Lov lidt, gode Venner!" sagde han i en venstabelig Tone. "Vil I følge mit Raad, skal I ikke forhaste jer!"

„Hvad figer Dværgen?“ raabte Mændene i Munden paa hverandre. „Staar han i Ledtog med de fremmede?“

„Af Vejen, Mester Dværg!“

„Hør først et Ord!“ vedblev den lille Mand. „Jeg raader jer paa det bedste. Hovedsmanden og hans Svende kan I altid faa fat paa; de tænker paa ingen Fare og bliver her allensfals til i Morgen over. Men jeg synes, I skulde give Agt paa den Lejlighed, der tilbyder sig til at gøre en god Handel med det samme og tjene en køn Slump Skillinger paa en nem og kristelig Maade . . .“

„Hvad mener I med det, Mester Dværg?“

„Pas paa! Dværgen er alligevel ikke saa taabelig, som man holder ham for!“

Mester Urban saa med kloge Øjne paa Hoven af Skippere, Knægte og Borgere, som havde trængt sig sammen om ham.

„Jeg mener,“ svarede han, „at saafremt I vil opstøtte jert Forehavende til i Morgen, saa kan I nappes baade Bybætkerøbersten og de gode lybste Penge, som bliver sendt i Land til ham, naar han skal til at klarere den Proviant, han er kommen hid for at tinge om. Men blander I for tidlig Byfogden i Sagen, saa bliver det ham, der løber af med Fortjenesten . . .“

„Der er noget i, hvad Dværgen figer!“ udbrød den hollandske Skipper. „Men hvoraf ved du, at Hovedsmanden ikke allerede har Pengene hos sig?“

„Fordi han fortalte mig, at de vilde blive stikkede i Land til ham.“

„Giver du os saa et Vink, naar Budet kommer?“ spurgte Skipperen.

„Det skal jeg nok,“ nikkede Mester Urban.

„Lad os saa komme af Sted og saa en Smule Rattero!“

Vi to følges ad, Dick Hawkins; der er noget, jeg vil fortrojer undervejs . . ."

En halv Snæs Minutter senere var Krostuen tom. Mester Urban stængede Døren ud til Gaden og lod sin Medhjælper gaa til Ro. Selv tridsede han endnu en Times Tid omkring i Stuen, stillede Uldunkene og Kanderne til Side og hældte Levingerne op i Stodderkruset.

Det var begyndt at mørkne, med Sommeraftenens milde og anelsesfulde Skumring. Der faldt dybe Skygger ude paa Bejen, og de samlede sig tættere og tættere. Uden for Herberget stod et stort Ahorntræ. Det var saa sent hen paa Sommeren, at Løvet havde mistet sin Friskhed, og idet Vinden strøg ind mellem Grenene, dalede et enkelt, gulnet Blad sagte ned mod Jorden.

Mester Urban hentede en Lygte frem, der stod inde bag Skranken, slog Ild og fik Bøgen tændt. Saa saa' han endnu en Gang efter, om alt var i Orden, og gik derpaa, med Lygten i Haanden, op til den Del af Huset, hvor den fremmede Krigsoberst havde faaet Bolig.

De to Kammere stødte op til hinanden. I det største og bedst udstyrede havde Markus Meyer indrettet sig det saa mageligt, som Omstændighederne tillod. Han havde ladet en Kande Vin — ægte Romania — bringe op og strakte sig nu paa en hyndedækket Bænk, der stod under Vinduet. Herfra var der Udsigt til Herbergets Urtegaard, som atter var delt baade i en Rosengaard og en Humlehave, hvis

frydrede Bellugt trængte ind gennem de aabne Vinduer i Herberget.

I det andet Kammer havde Niels Ribe slaaet sig til Ro sammen med Kurt Pilegrim. Kurt var straks kroben op i den store Alkovefeng, som optog næsten den ene Væg i Stuen. Naar man ikke havde noget nyttigt at tage sig for, kunde man lige saa gerne lægge sig til at sove, sagde han. Men Niels var ikke oplagt til at følge sin Stalbroders Eksempel. Han blev staaende ved Vinduet og saa ud over Rosengaarden og Humlehaven og derafra langt bort til de veldyrkede Marker, der adskiltes fra hinanden med Piletræer og blomstrende Hegn.

Det var helt underligt at tænke paa, at han befandt sig i et fremmed Land. Og meget havde han oplevet. Vel nok var Markus Meyer en streng Herre, og gode Ord havde han hjælpen til sin Raadighed. Men det var alligevel en stolt Karl at tjene. Maatte det blot snart blive til Alvor med den Kamp, der skulde kæmpes for den fangne Konge. Det var Folket Frihedens Sag, det gjaldt, og den var det vel værd at gaa i Døden for. Det var jo end bedre, om han beholdt Livet og fik Lykken med sig. Men selv om han aldrig skulde gense sin Moder og Jomfru Erika, saa fik de vel at vide engang, at han var død som en ærlig Svend . . .

Rosengaardens Rosmariner sendte en stærk Duft ind i Kammeret, og han syntes, det var Erikas Aandepust, der blandede sig med Blomsternes Bellugt og strøg forbi hans Kind, som om hun var ham ganske nær. Nu var det helt mørkt udenfor. Men Himlen var tindrende fuld af Stjærner. Det saa ud, som om Blinkene strejffede hinanden og bleve til en Krydsild af Stjærneskud oppe i den dybe, mørkeblaa Luft . . .

Saa lød der Støj i Kammeret ved Siden af. En Dør

var bleven lukket op, og smaa, trippende Skridt gav Genlyd hen over Gulvet. Derpaa hørte han Markus Meyers Stemme og en anden, der svarede. Niels Ribe kunde ikke undgaa at høre, hvad der blev talt; thi Stemmerne lød saa tydeligt, som om deres Gjermænd intet Djeblik havde til Hensigt at lægge Skjul paa, hvad de havde at sige hinanden.

„Sæt jer kun ned, Mester Urban!“ sagde Markus Meyer i en kort, bydende Tone. „Jeg ønsker at vide, hvem og hvad I først tænkte paa, da I saa mig træde ind i jert Herberg. . .“

„Der var kun een, jeg kunde tænke paa,“ svarede Mester Urban — „den samme, som traadte frem i eders eget Minde, da I saa uventet fik Dje paa mig.“

„Og hvor er hun nu?“

„Der, hvor I ikke mere kan tilføje hende noget ondt!“

„Du lyver, Urban Sværdfeger! Du vil bilde mig ind, at hun er død, fordi du frygter, at jeg paa ny skal tage hende fra dig. Men jeg tror dig ikke. Du eller hendes Moder har skjult hende. . .“

„Markus Meyer. . .“ Mandslingens Stemme lød med saa skarp Klang, at selv om Niels Ribe var thyet hen i den fjerneste Krog inde i det tilstødende Kammer for at blive fri for at lytte til Samtalen, vilde han dog have hørt hvert Ord lige saa tydeligt, som om det var bleven talt tæt op til hans Øre.

„. . . Markus Meyer — jeg frygter jer ikke, hverken for hendes eller for min egen Skyld. Der er kun een Følelse, I vækker hos mig: Had — saa bittert Had, at det i ti lange Aar har fyldt hver Tanke i min Hjerne!“

Landsknechtsboersten lo med en dæmpet, overmodig Latter.

„Du er i det mindste oprigtig, Urban Sværdfeger!“

„Hvorfor skulde jeg ikke være det! Jeg ved, at I ikke

undgaar jer Skæbne. Da I voldede lille Elses Ulykke, blev Dommen fældet over jer. Jeg bier rolig, til Tiden kommer . . ."

"Ha, ha, Urban! Har du foruden din forhenværende Kunst som Sværdseger og din nuværende som Krovært ogsaa lagt dig efter at være Stjærnetyder!"

"Jeg kunde for en Time siden have ladet Engelfstmændene, som sad i min Stue, klynge jer op paa Dørstolpen. Det stod deres Hu til. Men jeg hindrede dem deri . . ."

"Se, se! Det var da ikke saa hadesfuldt handlet af jer!"

"Jeg hindrede dem deri," vedblev den lille Mand med samme skarpe og gennemtrængende Stemme som før, "fordi den Dødsmaade, Engelfstmændene havde tiltænkt jer, forekom mig alt for mild, og jeg vidste, der ventede jer en langt pinefuldere, naar jeg blot gav Tid. En, der er klogere end baade I og jeg, har sagt mig det . . ."

"Mester Urban!" — Landskneegtobersten slog over i en naturligere Tone end før — "jeg beder dig høre op med at tale i Gaader, som om du havde at gøre med en størhovedet Dreng, hvem du kunde forstrække med dumme Trusler. Det er vel muligt, jeg har lutter slette Egenstaber undtagen den eneste Dyd at være en Mand. Du skræmmer mig ikke hverken med dit Had eller dine Spaadomme! Derimod kan det vel hænde, at du mellem alt det Ukrudt, som forlængst har overgroet mit Hjærte, kan vække en god Følelse til Live, naar du fortæller mig om lille Else. Thi jer du, Urban Sværdseger — jeg holdt af hende en Gang . . ."

"Ho, ho!" . . . Mandsslingen brast i en uhyggelig Latter — "I har aldrig holdt af andre end jer selv, Markus Meyer!"

"Ingen er vel saa slet, at han ikke hele sit Liv igennem

skulde have een god Følelse at se tilbage paa . . . Nok derom! Jeg, Markus Meyer, beder dig fortælle mig Elses Skæbne . . ."

"Hendes Skæbne?" . . . Den lille Mands Stemme lød underlig tilsløret. "Om I havde kendt den i Forvejen, havde vel ikke en Gang I kunnet overlade hende til saa grusom Mishandling . . ."

"Saa fortæl — fortæl i alle Engles og Djævlens Navn!"

"Hendes Skæbne! . . . Da I havde knust hendes Hjærte og overladt hende til hendes Ulykke, saa blev hun en Dag greben af Byfogdens Svende; thi onde Tunger havde klaget hende an for uskikkelig Levned, saa skyldfri som hun var . . . De lod hende staa offentlig Skrifte, som om hun havde været den argeste Kvind . . . og siden skulde hun bære Sten af Byen. Men da de kom saa vidt, var der løst op for lille Else — hun var død . . ."

Der blev stille i Landsknægtoberstens Stue, og der gik nogle Minutter, før Niels Ribe igen hørte Stemmerne derinde.

"Kan være, du har Ret, Mester Urban!" hørte han saa Markus Meyer sige. "Det havde vel været for lempelig en Straf for mig, om Engelskmændene havde faaet Lov til at flynge mig op paa Dørstolpen!"

Saa tav de igen. Men nede fra Urtegaarden lød Rirren af Vaaben. Niels Ribe saa ud af Vinduet. Der havde samlet sig en Flok Mænd dernede, en Snes Stykker ialt. En af dem bar en brændende Fakkell, og det røde, flakende Skær lyste hen over blinkende Øjser og Sphd.

I Kammeret ved Siden af var Markus Meyer sprunget hen til Vinduet.

"Satan og Helvede!" raabte han. "Saa har du alligevel fulgt mig til Engelskmændene, Mester Robold!"

"J tager fejl!" lød Svaret. "Det var min Tanke at

advare jer; men Folkene maa være blevne utaalmelige og har ikke villet vente til i Morgen med at gribe jer . . ."

"Saa meget des bedre! Nu tager Fanden ved de blodfødne Griller! Herhid!" raabte Markus Meyer og slog med sit Sværdhefte paa Bæggen til det tilstødende Kammer. "Herhid, Niels! Her er Arbejde for os! Der bliver i det højeste ti mod een!"

I et Par Spring var Niels Ribe derinde og stillede sig ved Siden af Landsknechtsobersten, og et Øjeblik efter havde ogsaa Kurt Pilegrim sluttet sig til dem. Den pluskæbede Karl var vaagnet ved Larmen og tumlet hovedfulds ud af Sengen. Han saa grumme forbavset ud ved den uventede Forstyrrelse; men det hindrede ham ikke i, saa søvndruffen som han var, med samvittighedsfuld Omhu at undersøge Væggen paa sin Haandøkse.

"Lad Lybekkerne komme hid!" skreg en grov Stemme nede fra Hoben. "Vi har opdaget, at du er i Ledtog med dem, Mester Dværg, og kommer de Kræmmere ikke godvillig, ellers vi hytter af over Hovedet paa jer alle sammen!"

Markus Meyer traadte frem ved Vinduet og saa roligt ned paa Flokken.

"Hvad raaber I efter!" spurgte han. "Har I Grinde til mig, saa kom frem med det! Men tænk jer vel om, før I handler! Jeg er Sendebud for den mægtige Hanja, og over I Vold mod mig, skal I komme til at undgælde blodigt derfor!"

"Hug Døren ind og slaa dem ned, de Lybekkerhunde!" foreslog den hollandske Skipper, der lod til at være Ophavsmand til Overfaldet.

Hoben gjorde Mine til at iværksætte denne Trusel. Medens omtrent Halvdelen af Mændene blev tilbage for at

hindre Markus Meyer og hans Vedsagere i at undslippe gennem Urtegaarden, gif de øvrige om til den modsatte Side, til Hovedindgangen for ad den Vej at trænge ind i Huset.

Der var godt og vel en halv Snæs Skippere og Borgere, som holdt Vagt uden for Binduerne. Markus Meyer havde med et hurtigt Blik taget Rede paa Stillingen, og han var ikke længe om at fatte en Beslutning.

„Vi springer ned mellem dem og hugger os igennem!“ sagde han til Niels Ribe og Kurt. „Det er den bedste Udvej. Venter vi, til de andre Hallunker har trængt sig herind i Kammeret, saa kan det have sin Nød med at slippe bort. Dog staar det dig frit for, Niels Ribe, om du hellere vil blive tilbage her og tinge dit Liv af Engelsefmændene!“

„Hvad ser I mig an for!“ svarede Niels Ribe. „Jeg er ikke traadt i eders Tjeneste for at svigte jer, naar det gælder. Vil I ud den Vej, saa følg mig med!“

„Og jeg ligesaa!“ tilføjede Kurt, skønt ingen havde spurgt ham. „Det kan jo hænde, vi er saa heldige at knække Halsen, naar vi springer ud — saa sparer vi de gode Borgere for at stinge os ihjel!“

„Saa af Sted!“ hød Landsknægtobersten.

Der lød dundrende Skridt paa Trappen, der førte op til Gæstekammeret. Uden at betænke sig satte Markus Meyer i et Spring ud af Binduet, og begge hans Vedsagere fulgte ligesaa hurtig bag efter. Mester Urban stod i en Krog af Stuen og gned atter sine store Haandflader imod hinanden. Hans Djne skinnede, og Munden trak sig op til et underligt Smil, men han gjorde intet for at hindre sin Fjendes Forsøg paa at undvige.

Binduet laa en halv Snæs Alen over Jorden, og Springet var ikke farligere, end at det kunde forsøges, især da der

var blød Grund nedenfor. De slap alle tre ufsadte derfra, og deres Tilshynkomst var saa uventet, at Tjenden i den første Overraskelse veg nogle Skridt til Side, men kun for straks efter at storme løs paa de flygtende.

Markus Meyer og Niels Ribe huggede sig frem med ubændig Heflighed, medens Kurt Pilegrim gif noget findigere til Værks, men brugte sin skarpe Haandøkse saa godt, at allerede to af hans Tjender havde maattet bide i Græsjet. Det saa ud til, at det kunde lykkes Markus Meyer og hans Følgesvende at bane sig Vej ned til Havnen. Men idet samme kom den Flok, der var trængt ind i Herberget, i fuldt Løb omme fra den anden Side af Huset og forenede sig med sine Kammerater, og Overmagten blev nu saa stor, at end ikke Landsknechtens Baabensærdighed, Niels Ribes ungdommelige Kæthed eller Kurts velrettede Hug med Haandøksten formaaede at holde Stand længer.

„De skal dø, de lybekkerste Allenriddere! De tyfte Hundel!“ lød det som i eet Skrig, og Hoben af Skippere, Borgere og tilfældigt Paf, som Larmen havde hidkaldt, sluttede sig tættere og tættere om de tre fremmede.

Niels Ribe havde faaet et Hug, der havde gjort hans højre Arm ukampdygtig. Kurt Pilegrim havde en Flænge tværs over Panden, og Blodet blindede ham, saa han hvert Øjeblik maatte tørre det af med sit Ærme. Kun Markus Meyer var ikke saaret endnu, og han værgede sig med drabelig Kraft. Men det var en haabløs Kamp. Det kunde være nok saa tjenligt for dem at faa en Ende derpaa som at lade sig hugge ihjel Lem for Lem af deres mandstærke Tjender.

Det var lykkedes dem at finde Dækning bag et Fartøj, der var trukket op paa Land, og det skyldtes denne Omstændighed, at de havde kunnet værgе sig saa længe.

„Hug dem til Bluffist, de lybste Djævla!“ freg Hoben med voksende Raseri over den langvarige Modstand. „Sting Hjærtet ud af Livet paa dem!“ Og Mængden brød ind mod Baaden, der dækkede de tre Mænd, saa de halvraadne Planter brast. Nu maatte omsider Kampen være forbi.

Men i det samme lød der et nyt Raab: „Byfogden! Byfogden kommer med sin Embedsstav!“

Ad den stenlagte Gade, der førte ned mod Havnen, kom Stadens Foged med sine væbnede Knægte. Det var en anselig Skikkelse med myndig Holdning — en Mand, der syntes vant til at skaffe sig Lydighed. Da han var kommen Sværmen saa nær, at hans Røst kunde høres, strakte han sin Stav frem og udbrød:

„I Kongens Navn byder jeg jer at lægge Vaabnene ned!“

Saa ophidsede Mændene vare, adlød de ham dog straks.

„Hvem er disse fremmede, som I angriber, og hvormed har de forbrudt sig?“ vedblev Fogden.

„Det er lybekkerste Spejdere! Forrædere! De skal dø!“ raabte en Mængde Stemmer.

„Lad jeres Ansører komme frem og forklare Sagen!“ hød Fogden. „Hvis nogen af jer andre lukker Munden op uden at være adspurgt, kyler jeg ham med mine egne Næver ud i Søen!“

„Træd du frem, Dick Hawkins!“ sagde den hollandske Skipper til sin Sidemand.

„Vist ej — det er dig, der er Hovedmanden!“ indvendte Dick Hawkins.

„Og jeg betænker mig heller ikke paa at staa ved, hvad jeg har gjort!“ erklærede Hollænderen. „Det er en god Gerning, vi har villet øve!“

„Jeg spørger, hvormed de fremmede har forbrudt sig?“
gentog Byfogden.

„Det skal jeg forklare jer!“ svarede den hollandske Skipper, idet han dristig traadte frem. „De er uden Lejde komne i Land fra Lybekkerslaaden, som ligger derude i Bugten. De tog ind i Mester Urbans Herberg, hvor vi sad bænkede alle sammen, rettsafne Engelskmænd og Hollændere, i ærligt Lag. Vi var ikke i Tvivl om, at disse fremmede havde Rævestreger for, og saa tænkte vi, det var bedst, om vi slæbte dem for Stadens Øvrighed . . .“

„Men, hvi gjorde I det da ikke?“

„Herbergvæerten, den strutyggede Dværg, vilde forlokke os til at opfætte Sagen til i Morgen. Men bagefter kom jeg og Dick Hawkins, som staar der, i Tanker om, at Dværgen rimeligvis stod i Ledtog med Lybekkerne, og at det var bedst, vi gjorde Alvor af Paagribelsen, inden Fuglene var fløjne . . . Da Mørket var faldet paa, drog vi igen derop i Flok og Følge, og jeg maa lade de fordømte Lybekkere, at de har værget sig som skinbarlige Dævle. . .“

„Gør Plads og lad de fremmede komme hid!“

Mængden veg knurrende til Side, og der blev saa megen Plads, at Markus Meyer og hans Ledsagere kunde nærme sig det Sted, hvor Fogden og hans Knægte stod.

„Hvem er I, og hvad er eders Grinde her i Staden?“
spurgte Byfogden.

„Jeg er Højstaden Lybeks Krigsoverste, Markus Meyer!“
lod Svaret i en stolt Tone. „Den Bold og Krænkele, der er tilføjet mig og derigennem det mægtige Lybek, skal I dyrt komme til at bøde for. Jeg har fortroet mig til Engelskmændenes Rettskaffenhed, og staar jeg her uden Lejde, saa

maa jer Havnemester have Skylden derfor, thi han lod mit Fartøj løbe uhindret ind i Havnen."

"Det skal koste ham hans Hals! Men hvad var jert Grinde?"

"Alt tinge om Proviant til vor Flaade. Jeg forlanger nu, at eders By godvillig og omsonst udleverer til os, hvad jeg indkræver, og jeg skal da modtage det som ringe Bederlag for den skændige og ubilligede Tort, der er vist mod en Udsending fra den mægtige HANSESTAD . . ."

"J kan jo gerne kræve ind, Hr. Overste!" svarede Fogden med et spottende Smil. "Men jeg tvivler om, at nogen giver jer, hvad I forlanger! I og eders Ledsagere er mine Fanger. Hans Raade Kongen maa selv afgøre jer videre Skæbne! . . . Slut Kreds om Fangerne og tag Baabene fra dem!" tilføjede han, henvendt til sine Knægte.

Markus Meyer forsøgte denne Gang ingen Modstand, thi han vidste, det vilde være haabløs Gerning. Hvor Mod og Styrke ikke havde slaaet til, maatte han se at bruge List. Han udleverede godvillig sine Baaben og bød Niels Ribe og Kurt Pilegrim at gøre det samme. Derpaa vendte han sig om til den myndige Foged og spurgte:

"Hvorhen agter I at føre mig og mine Ledsagere?"

"Til Londons Tower!" lod Svaret.

"Hvor Engelskmændene plejer at hugge Hovedet af deres Statsfanger, baade af Kæltringer og ustyldige, hvad enten de bære Purpur eller Pjalter!" mumlede Kurt Pilegrim ved sig selv. "Jeg skønner nok, at man under os det vel!"

Femte Kapitel.

Rongen af England.

I en Landsby, nogle faa Mil fra London, var det blevet tilladt Fangerne at gøre Holdt undervejs til den engelske Hovedstad. Det var blevet henad Nattetid, og heftige Regn-
sthl, der havde været ved de sidste Dage, havde gjort de flette Landeveje endnu mere ufremkommelige. De stærkt væbnede Knægte, der førte Fangerne med sig, vare af den Grund blevne enige om, at man stod sig ved at søge Ly for Natten, og de vare thuede ind i et Herberg, der laa i Udkanten af Landsbyen.

Knægtene havde lejret sig foran et Baal, der flammede i den aabne Kamin, og de fordrev Tiden med Tærningspil og de rummelige Kander Æl, Bårten skænkede for dem. Markus Meyer, Niels Ribe og Kurt Pilegrim vare blevne viste hen til den bageste Del af Krostuen, saaledes at deres Bogtere stadig kunde holde Øje med deres Bevægelser uden at lade sig forstyrre i Nydelsen af det gode Æl og de lystig rullende Tærninger.

Landsknaegtobørsten stod lænet op mod Bæggen med forslagte Arme og betragtede Svendene og deres Tærningspil.

Nu og da tegnede der sig en Rynke i hans Pande, som om hans Taalmodighed blev sat paa en lovlig haard Prøve.

Niels Ribe laa udstrakt paa en Bænk, der var stillet op ved Væggen. Han bar sin saarede Arm i Bind, og hans Ansigt var blegt og indfaldent. Hans Hoved hvilede op imod den Side af Væggen, hvor Markus Meyer stod, og denne behøvede kun at bøje sig ned over ham, dersom det skulde hændes, at Hovedsmanden havde noget at hviste sin Skriver i Øret.

Neden under Bænken laa Kurt Pilegrim rullet sammen omtrent paa lignende Maade som et Bindsvin. I Halvmørket var det umuligt at se, hvad der var Hoved, og hvad der var Ben. Med den uroffelige Sindsligevægt, som udmærkede den pluskæbede Karl, havde han givet sig hen i sin Skæbne, og han sov lige saa trygt og usorsthyret, som om han havde ligget i sin Køje om Bord hos Lybækkerne.

Regnen, der strømmede ned udenfor, blandede sin evindelige Plasken med Kurt Pilegrims Snorken og Krigsknægtenes Gder og Tilraab, naar Spillet særlig stærkt fik Magt over deres Sind. Der var gaaet et Par Timer paa den Maade. Læringspillet fortsattes med voksende Ivrighed, og de mange Rander kraftigt Hamborger Øl og Momme begyndte at gøre deres Virkning. Medens Karlene vare i Færd med at skænke rundt af en ny Kande, bukkede Landsknægtobersten sig ned til Niels Ribe, og idet han lod, som om han hyskede med hans saarede Arm, spurgte han dæmpet:

„Sover du, Dreng?“

„Nej, Herre!“ hvistede Niels tilbage.

„Kan du høre, hvad jeg siger?“

„Hvert Ord!“

„Har du Mod og Kræfter til at give dig alene paa Vej til London?“

„Mod dertil har jeg vel nok, og jeg tænker ogsaa, det skal slaa til med Kræfterne. Men hvorledes skal jeg slippe herfra?“

„Hør nøje efter!“ . . . Markus Meyer saa sig omkring med et hastigt Blik for at forvisse sig om, at Knægtene stadig vare optagne af Duet og Spillet . . . „Naar du har hørt, hvad jeg har at sige dig, lader du dig glide ned under Bænken ved Siden af Kurt . . . Hallunkerne derhenne vil tro, at du er falden i Sovn, og ikke give videre Agt paa dig. Jeg tænker desuden, at jeg yderligere skal fange deres Opmærksomhed. Imens kryber du sagtelig hen til Døren, holder dig hele Tiden i Skyggen og smutter ud, før nogen kan hindre dig deri. Mørket er saa tæt udenfor, at man snart vil opgive at forfølge dig, om man overhovedet lægger Mærke til din Flugt. Saa snart du er kommen uden for Herberget, følger du Bejen i lige Linje nordpaa, og i Morgen tidlig er du i London . . .“

Markus Meyer saa sig om ligesom før. Men Krigs-knægtene vare nu blevne saa lystige, at de næppe havde taget sig det nær, selv om de havde opdaget, at de to Fanger lagde Raad op med hinanden.

„I London?“ gentog Niels Ribe forundret. „Derhen troede jeg, vi kom tidsnok!“

„Men du maa være der i Forvejen! Se her!“ . . . Markus Meyer stak Haanden inden for sin Bams, trak en tæt stoppet Silkepung frem og lod den umærkelig glide fra sin egen over i Niels Ribes Haand. „Heri er halvtredsfindstyve Rosenobler tillige med en Strimmel Pergament og mit Signet. Med disse Penge kan du saa mange Døre til at

aabne sig. Dersom du slipper levende til London, op søger du det tykke Kompagni, giver Oldermændene mit Brevskab og søger selv til, hvad du ved, vi har oplevet i dette fordømte Land. Men det gælder om, at du er i London i saa god Tid, at mine Venner kan faa Stunder til at virke for mig, inden jeg føres fangen til Tower!"

"J kan stole paa mig, Herre! Jeg skal være i London i Morgen tidlig!"

"Godt — pas saa paa, og nyt Tiden vel!"

Landsknægt obersten rettede sig igen i Vejret og stod ligesom før med forslagne Arme lænet op til Væggen.

"Jeg synes, det gaar farrigt til med jert Spil!" raabte han pludselig til Krigsknægtene. "Det keder mig at se paa! Jeg vil holde ti lybske Mark mod en af jeres Solvskillinger! Lad os slaa højt Dine derom!"

"Hejsa! Det var et Forslag!" raabte Knægtene. "Lad os slaa Tærninger med den fremmede Obrist! Fordi han skal hænges i Tower, kan vi jo gerne vinde hans Penge fra ham!"

Karlene rykkede til Side og lod deres fornemme Fange tage Plads mellem dem, medens de ivrig kiggede over Skuldrene paa hverandre. Markus Meyer ryttede Bægeret med Tærningerne:

"Saa holder jeg — ti Penge mod een — højest Dine!"

Niels Ribe forstod nu Hovedsmandens Bink om at nytte Tiden. Han lod sig glide ned ad Bænken, gemte Silkepungen inde paa sit Bryst og krøb smidig som en Ual langs med Væggen, indtil han naaede Herbergets Dør, der førte ud i det fri. Det var et Djæblisk Sag at løfte Klinken, stødte Døren op paa Klem og smuttede udenfor. Knægtene vare saa optagne af Spillet, at ingen hørte Døren blive aabnet, og et Minut efter stod Niels Ribe ude paa Bejen.

Det var bælgmørkt, og Regnen faldt i stride Strømme. Det var ikke ilde, om man havde en Hest at sidde paa, tænkte Niels Ribe. Tillidsfuld ved det Held, der havde fulgt den første Del af hans Eventyr, listede han sig om bag ved Herberget, hvor han havde lagt Mærke til, at Stalden var. Der stod en lille Norbak derinde. En Vygte, som hang i Loftet, skinnede paa dens blanke, lysegule Ryg. Dyret vendte Hovedet om, idet han traadte ind, og saa paa ham med floge, forundrede Øjne. Han klappede dets bløde Mule, løste Grimen, hvormed det var bundet, og trak det ud af Baasen. Til alt Held var Jorden saa opblødt, at der ingen Støj hørtes, da han førte sin ny Kammerat ud i det fri. Han svang sig op paa Norbakkens uden at have givet sig Tid til at søge efter en Sadel, satte Hælene i Hestens Sider, og i rasht Trav gik det hen ad Landevejen. Da han lidt efter saa sig tilbage, forekom det ham, at Indgangsdøren til Herberget var bleven lukket op, saa der faldt en Lysstribе ud over Vejen, og at der samtidig lød en fjern Støj af skingrende Stemmer. Men havde man opdaget hans Flugt, lod det i hvert Fald til, at man havde opgivet at sætte efter ham, thi han red uhindret videre.

Og mens han kæmpede sig frem mod Regn og Blæst, klappede han Norbakkens Hals og talte til den, som om han allerede betragtede den som en gammel Ven:

„Nu farer vi af Sted i Mulm og Mørke — og ingen af os ved saa lige, hvad Grinde vi rider i. Men fremad skal det gaa! Lad der end være Svig og Ondskab til — Verden er ikke saa slem endda! Det er en Lyst at føle den friske Blæst, at aande Frihedens Lust, at vinde over Hindringer frem til Maalet!“ — — —

I det snævre Stræde, der førte op til Londons Tower, var der stimlet en broget Flok sammen. Der var velskæbte Borgere og pjaltede Dagdrivere, og de kappedes med hverandre i højroste Raab og hidfige Jagter. Det var en Regnvejrskdag med den tætte, gulgraa Taage, som til alle Tider har været et Særkende for Englands Hovedstad. De kæmpemæssige Mure og Taarne, der dannede det navnkundige Tower, traadte endnu mere truende og spøgelseagtige frem i den taagede Luft, beherskende alle Omgivelser med deres vældige, uregelmæssige Linier, der ragede op over Bredden af Themsens fortagtige, mudrede Strøm.

Strædet mundede ud til den Side af Tower, hvor „Loveporten“ og „Lovetaarnet“ vare beliggende. Paa den anden Side af den brede Grav, der omgav de indre Bygningsværker, kunde man se Kommandantens Bolig og paa højre Side af denne »The traitors gate«^{*)} og »Bloody Tower«,^{**)} medens Fæstningens egentlige Kærne, White Tower, løstede sine fire stærke Taarne med vajende Bannerflag op i Midten af den hele Samling Bygninger, adskilte fra hinanden ved Gaardsrum og Haver.

Mængden, der havde samlet sig i det snævre Stræde, rettede sine Raab og Trusler mod en fremmed, hvem en Flok Krigsknægte vare i Færd med at føre hen imod Indgangen til Tower. De ophidsede Borgere kunde maaske knapt selv have gjort Røde for Marsagen til deres Forbitrelse. Det var et dagligdags Syn at se en Forbryder blive ført til Tower af væbnede Knægte, saa det kunde ikke være denne ganske almindelige Tildragelse, der havde hidført Tumulten. Men som

*) Forræder=Porten.

**) Blodtaarnet.

enhver Virkning har sin Åarsag, saaledes var det ogsaa Tilfældet ved denne Lejlighed. En lille, skrutrygget Mandsling, med en Hætte trukken op over sit store Hoved, havde blandet sig mellem Mængden og hvisket de nærmest staaende nogle Ord i Øret. Og Vinden havde ikke vejret Ordene bort, men de vare voksede til en Kendsgerning, som Hoben i samme Nu troede paa uden at bryde sig om at efterforske, hvorfra Rygtet kom, eller hvor megen Sandhed det indeholdt.

„Det er en Spion!“ raabte Borgerne. „Han er udsendt af Kongens Fjender og har allerede gjort svære Ulykker borte ved Rye, hvor han blev opdaget og taget til Fange!“

„Han har villet bore vore gode Skibe i Sænk! Og har myrdet en engelsk Skipper, som greb ham paa ferst Gerning!“

„Han skal føres til Tower gennem Forræderporten, eller vi vil selv holde Dom over ham!“

Stimmelen blev tættere og tættere, og Krigsknægtene havde Møje med at værges deres Fange mod den forbitrede Hob. Den fremmede, hvis Hænder vare bundne paa Ryggen, gik med oprejst Hoved og saa sig omkring med et spottende, næsten muntret Smil, som om de brede Trusler slet ikke vedrørte ham. Hans pragtfulde Klædning var tilsmudsset af Regnen og Vejens Søl, men man skjønnede ikke des mindre, at det var en fornem og statelig Herre. Tæt bag ved ham, og ligeledes under Bevogtning af Krigsknægtene, gik en hjulbenet, pluskæbet Karl, der saa alt andet end veltilfreds ud, skønt han saa nogenlunde slap fri for Mængdens Raseri, takket være den Omstændighed, at al Opmærksomhed var henvendt paa hans Herre.

Den pluskæbede Svend skar Tænder af indædt Harme og mumlede i et væk ved sig selv, uden at gøre Regning

paa, at hans fornemme Vedsager skulde lægge Mærke til de Udgydelser, som han følte Trang til at lette sit Hjærte for.

„Fanden og alle hans Engle annamme dette fordomte Land! Sagde jeg ikke nok, at det vilde gaa galt! Det kunde endda være det samme med mig og den Himmelhund af en Hovedsmand. Vi skal dog alligevel hænges en Gang, og det kommer ikke stort an paa, hvad enten det bliver en Smule før eller senere. Men hvordan kunde det falde Obristen ind at sende den lille Niels i Forvejen! Nu ligger den sølle Klør vel ihjælslagen i en eller anden Landevejsgrøft, eller kan hænde, de allerede har forvaret ham i dette nederdrægtige Kæstel, hvorfra man aldrig slipper levende ud igen! . . . Død og Helvede, hvor de hjæffer, de Hunde!“ — Kurt Pilegrim vendte sit knarvorne Ansigt om mod Mængden, der trængte stærkere og stærkere ind paa dem. „Hvad mener I, Hr. Hovedsmand, velbyrdige Hr. Markus Meyer?“ tilføjede han højt — „Kan der være Udfigt til, at vi hitter jeres Skriver, den unge Niels Ribe, derinde i et af Fangetaarnene, om vi overhovedet slipper saa langt frem uden at blive flaaet af disse hylende Ulve!“

Markus Meyer gav ikke Agt paa sin Vedsagers Tale, men fra en hel anden Kant fik Kurt Pilegrim Svar paa Spørgsmaalet.

Der opstod stærkt Røre i den støjende Hob, og længere nede i Strædet hørtes et Raab, der voksede i Tydelighed, efterhaanden som det gentoges fra Mund til Mund:

„Giv Plads! Plads for Kongens Sendebud!“

Folkemængden delte sig i to Rækker, der trykkes op mod de lave Bindingsværkshuse paa begge Sider af Gaden. Der nede fra kom et Optog, hvis uventede Tilsyneladelse for et Øjeblik afledte Opmærksomheden fra Fangerne. I Spidsen

red en kongelig Herold med vaabenprydet Fløjs-Rjortel og fjermskiftet Hjælm, og bag efter Herolden fulgte en Bærestol, baaren af fire Tjenere.

Herolden strakte sin Stav frem mod Anføreren for Krigsknægtene og raabte:

„Stand! Fanger skal ikke føres til Tower — men til den kongelige Residens i Whitehall!“

Krigsknægtene standsede tøvende med de to Fanger imellem sig. Men Folkemængden flokkede sig atter truende sammen, synlig misfornøjet med den uventede Indblanding til Gunst for de fremmede.

„Det er Spioner! De skal lide deres fortjente Straf! Det kan Kongen ikke hindre!“ lød det rundt omkring.

„Kongen er Herre i Westminster og over England, men Borgerne er Herrer i Londons City!“ skreg en Stemme saa lydt, at det hørtes over hele Mængden, og i det samme dukkede en lille, skrutrygget Skikkelse ned mellem de omkring staaende, saa ingen kunde opdage, hvorfra Ordene kom. Men Raabet blev straks gentaget af flere:

„Borgerne er Herrer i City!“

Tumulten truede med at vokse endnu mere efter den kongelige Herolds Komme, men midt under Forvirringen figgede et Hoved frem fra det ene Vindue i Bærestolen; et smalt, rød-blisjet Ansigt, indrammet af lysegult Haar og Skæg, kom til Syn, og en spids, fin Stemme ytrede:

„Træng jer igennem til Indgangsporten, Knægte, og sørg for, at eders velbyrdige Fange ikke lider ringeste Meen! Her ser I kongeligt Brev og Segl . . .“

„Betro det til mig, Herre!“ udbød en ungdommelig Stemme inde i Bærestolen, og før Manden med det rød-blisjede Ansigt kunde forhindre det, havde en Person, der sad

lige over for ham, jæt sig i Besiddelse af det værdifulde Brevskab og svingede sig behændig ud i det fri.

Den dobbelte Gruppe, som dannedes paa den ene Side af den kongelige Herold og Tjenerne med Bærestolen og paa den anden af Krigsknægtene og deres to Fanger, befandt sig i dette Øjeblik knapt halvtredsindstyve Skridt fra Indgangsporten til Tower. Den unge Mand, som var sprungen ud af Bærestolen, maalte Afstanden med et hurtigt Blik og banede sig saa let og smidigt Vej gennem Mængden, at for nogen kunde hindre ham deri, havde han naaet den store, jærnbeflaaede Port, foran hvilken to kongelige Drabanter holdt Vagt.

„Bed Mutter Marie og alle højlovelige Helgener, om det ikke var Niels Ribe, som sprang ud af Bærestolen!“ udbrød Rurt Pilegrim i stærk Sindsbevægelse. „Nu lover jeg for, at vore Udsigter bedres betydelig, strenge Hr. Obrist!“

Men Tumulten havde nu naaet sit Højdepunkt, og ingen hørte efter, hvad den pluskæbede Sømand havde paa Hjerte. Forgæves opfordrede Herolden „i Kongens Navn“ Mængden til at give Plads, forgæves fægtede Manden i Bærestolen med begge Arme i Luften og skreg sin fine Stemme højt, og forgæves søgte Krigsknægtene at holde den fremtrængende Sværm tilbage. Men nu blev Porten til Tower aabnet med begge Fløje, og en Række Drabanter traadte frem med fældede Spyd. En Fændrik, i stærkt udstaaren Dragt, af straalende gult og grønt Klæde, gik frem i Spidsen for Drabanterne, og idet han holdt det kongelige Brevskab, som Niels Ribe for et Øjeblik siden havde bragt ham, i sin højt oprakte Haand, raabte han:

„Plads i Kongens Navn for Staden Lybeks Udsending, den velbyrdige Hr. Obrist Markus Meyer! Plads for den

velagtede Oldermænd for det ærlige tyffe Kompagni! Plads for Kongens Herold! Hvo der modsætter sig Kongens Vilje, skal have Liv og Guds forbrudt!"

Den pludselige Udfoldelse af kongelig Magt og Myndighed gjorde sin Virkning paa Mængden. Borgerne trak sig knurrende tilbage; selv den skrutryggede Mandsling, der havde gjort sit bedste for at ophidse Folketoben, indsaa, at Spillet var tabt; han knyttede truende sin Haand, og de store Øjne lygte med en egen Glans, idet han forsvandt saa ubemærket, som han var kommen.

Krigsknægtene kunde nu uhindret føre Fangerne ind i Tower, og bag efter dem fulgte Tjenerne med Bærestolen og den kongelige Herold. Saa snart Toget var inden for Towers Mure, steg den tyffe Oldermænd ud af Bærestolen og nærmede sig Markus Meyer med indsmigrende Høflighed.

"J er fræk og fri, velbyrdige Hr. Obrist," sagde han med et dybt Buf. "Takket være denne unge Svend" — Oldermænden pegede hen paa Niels Ribe — "kom eders Budskab i rette Tid det tyffe Kompagni i Hænde. Det blev mig, Gotfred Bardewick, forundt at forelægge eders Sag for Hans Majestæt Kong Henrik den ottende, og Hans Raade bestemte gunstigt, at J øjeblikkelig skulde have eders Frihed, saafremt J allerede var bragt til Tower. Tillige blev det paalagt mig at føre jer til Kongen, der ønsker at tale med jer."

Krigsknægtene havde paa et Vink af Fændriken løst Markus Meyers Hænder, og Landsknægtobersten gengældte Oldermændens Hilsen.

"Jeg takker jer, Herre, for eders belejlige Mellemkomst, og jeg er rede til at følge jer til Kongen, saa snart J ønsker det!"

„Kun først nogle Ord i Enerum, velbyrdige Hr. Overste! Jeg tænker, det er bedst, I kender Kongens Sindelag og de Forventninger, han nærer til jer, forinden I træder frem for Hans Naade.“

„Som I behager!“

„Har I et Kammer at overlade os?“ henvendte Gottfred Bardewick sig til Fændriken. „Den lybekkerste Hovedsmand, Hr. Markus Meyer, vil en kort Stund være Gæst, men ikke fange i Londons Tower. Jeg beder jer gøre Melding derom til eders Kommandant!“

„Jeg ser ingen Grund til at nægte Opfyldelsen af eders Forlangende,“ svarede den engelske Fændrif. „Jeg vil overbringe eders Hilsen til Kommandanten. Før imidlertid disse fremmede til Middle Tower!“ tilføjede han, henvendt til en af sine Knegte.

Den omtalte Bygning var det første Taarn, man kom til, naar man havde passeret „Loveporten“, og ledsaget af Krigsknægten, Niels Ribe og Kurt Pilegrim, gav Markus Meyer og den tykke Oldermænd sig paa Vej dertil, medens Fændriken skyndte sig af Sted for at udrette sit Erinde til Kommandanten og afgive Melding om, hvad der var foregaaet.

Markus Meyer og Hr. Gottfred Bardewick bleve førte ind i et stærk bygget Taarn, der ligesom alle de øvrige Bygninger inden for Towers Enemærker havde et trist og truende Udseende. Da de vare komne ind i en Forstue, hvis Gulv, Loft og Bægge var dannet af mægtige, firkantede Sten, gav den tykke Oldermænd Niels Ribe og Kurt et Vink til at blive tilbage.

„Hvad vi har at forhandle, er kun bestemt for eders Øren, Hr. Overste,“ ytrede han. „Men for Resten skylder jeg at give eders unge Svend den Ros, at han har handlet

nidkært i eders Tjeneste. Han fastede tvende af bore tjenende Laugsbrodre til Jorden, da de ikke straks vilde give ham Adgang til Kompagnihuset, og siden undskyldte han sig med, at det havde saa stærkt Hastværk med jert Grinde, at han havde været nødt til at gennemprygge samtlige Medlemmer af vort hæderlige tyffe Kompagni, om vi ikke straks havde taget os af eders Sag . . ."

"Det maa jeg lide, Niels!" raabte Markus Meyer og strog sig velbehagelig om sit store Mundstæg. "Jeg ser, du har taget din Herre til folgeværdigt Mønster, og jeg skal ikke forsjømme at vedergælde dig din Rasthed."

"Jeg gjorde kun min Pligt, Herre!" svarede Niels Ribe lidt undselig. "Det skylder I mig ingen Tak for!"

"Den unge Karl er som en luende Ild og Brand!" tilføjede Hr. Gottfred Bardewick med sin fine, forsigtige Stemme. "Saa kæk og trofast han end er, vilde jeg dog vare mig for at have saa ilter en Tjener; thi jeg skønner, at han helst handler efter sit eget Hoved, og blev han uens med jer engang, tror jeg knapt, han var bange for at sige jer det rent ud . . ."

"Den Belymring deler jeg ikke," svarede Markus Meyer. "Hvem der tjener mig, ved, at de maa adlyde blindt!" Og med en Haandbevægelse henimod sine Vedsagere tilføjede han: "Vent herude, og lad os vide, naar den engelske Fændrik kommer tilbage!"

Markus Meyer og Oldermænden for det tyffe Kompagni traadte fra Forstuen ind i det tilstødende Kammers. Og saa her var Gulv og Bæge af Sten, og Bohavet omfattede kun et rundt Egetræs Bord og nogle højrøggede Armstole. Lyset faldt ind fra et tilgitret Vindue, der laa dybt inde i det tyffe Murværk. Rummet lignede et Slags Modtagelses-

værelse, der kunde se ud til at blive benyttet af Stedets Befalingmænd.

Medens Niels Ribe og Kurt, i Selskab med den vagt-havende Krigsknægt, gjorde sig det saa mageligt, som Omstændighederne tillod, i den stenlagte Forstue, tog de to fornemme Herrer Plads ved Bordet i Kammeret indenfor.

Det var Hr. Gottfred Bardewick, der først tog Ordet.

„Eders Rygte er ilet forud for jer, velbyrdige Hr. Overste,” sagde han. „Derfor var vort rettsafne Kompagni straks rede til at gøre eders Sag til sin egen. Det er os vel kendt, at I har en høj Stjerne hos Raadet i Bybek; man har store Tanker om eders Krigskunst og Duelighed. Nu — ser I, Herre . . .” Hr. Bardewick sænkede Stemmen og satte en meget listig Mine op — „saadan en Mand som I har Hans Majestæt Kong Henrik den ottende just Brug for i Djeblikket . . .”

„Hans Raade, Kongen af England ønsker mig til Befalingsmand over sine Tropper?” nikkede Landsknægtobersten med et selvtilfreds Smil.

„Nej, ikke ganske saaledes . . .” indvendte den tykke Laugsoldermand og saa endnu mere listig ud end før. „I kan hde Kongen større Tjenester med eders nuværende Forbindelser, end om I ligefrem gik i hans Sold . . . I staar Raadet i Bybek nær og har Indflydelse paa dets Beslutninger . . .”

„Savel — men frem med Sproget, Hr. Gottfred Bardewick . . . For tusind Pokker! Lad høre, hvad Kongen venter af mig?”

„Kongen, Hans engelske Majestæt, ønsker at nærme sig de ædle tykke Magter og først og fremmest de mægtige Hansestæder. I ved, at Hans Raade har ladet sit Vgteskab med Rejserens Frænde, Katharina af Aragonien, erklære ughdbigt

for at blive i Stand til at ægte den skønne Anne Boleyn . . . Men desaaresag har han paadraget sig saa vel Kejser Karls som den hellige Faders Uvenskab. Kong Henrik har antaget sig Protestanternes Sag. Her i England har man begyndt at gøre kort Proces med Sortkapperne — man hænger dem! Under disse Omstændigheder, medens Rom allerede truer med sine Banstraaler, er det ganske naturligt, at Kongen søger Forbund med ligesindede Magter, der ligesom han selv er til Sinds at gøre Modstand mod Kejserens og Pavens Overherredømme . . . Forstaar I mig nu, Herre?"

"Na ja — Hans Naade tænker at kunne bruge min Bistand, om det skulde komme til Underhandlinger med Staden Lybek og de øvrige Hansestæder . . ."

"Nu er I paa rette Vej, Hr. Overste! Det er just, hvad der er faldet Kongen ind, og samme Indfald kan I takke for, at I ikke i denne Stund sidder som dødsdømt Fange i Tower, men at I, naar som helst I ønsker det, vil blive ledsaget herfra med sikkert Lejde og ført til Kongen, der har tiltænkt jer store Gæstbevisninger . . ."

"Intet mere, end hvad jeg har ventet mig af min gode Stjerne, Hr. Laugsoldermand!" svarede Landsknægtobersten. "Kongen handler vel i at bruge en Mand, som altid har Lykken med sig!"

"Derom tvivler jeg ikke, Hr. Markus Meyer," genmælede Oldermænd. "I Hans Majestæt Kong Henrik den ottende vil I træffe en fremragende Fyrste, lige udmærket ved Legemets og Aandens Fortrin — en Fyrste, som næppe bøjer sig for noget smaaligt Henryn, men som derfor ogsaa er i Stand til at syse med store Planer og naa vidt-rækkende Maal! Jeg tør endogsaa sige, at I i ham vil finde

en beslægtet Natur, en Mand, som det vil være jer en Lyst at tjene . . . Altsaa herfra gaar vor Vej til Kongens Residens i Whitehall! . . . Der har vi vor Fændrik tilbage med Budskab fra Towers Kommandant!"

Fændriken traadte ind, medens to Knægte afgav Vagt uden for Døren.

"Kommandanten i Tower lader jer hilse, I Herrer!" sagde Fændriken. "Det staar den lybekkerste Oberste frit for at forlade Tower, naar det maatte lyfte ham. Kommandanten giver jer en Vresvagt med paa Vejen til Whitehall."

"Jeg beder eder bringe Kommandanten min Hilsen!" svarede Markus Meyer. "Jeg ønsker kun at sørge for min Klædning, som er bleven ilde medhandlet af Vejens Søl og den lille Skærmydsel med Borgerne i Rye. Saa snart jeg paany er bleven standsmæssig udrustet, er jeg rede til at træde frem for Hans Majestæt!"

"Alt, hvad I behøver i saa Henseende, skal blive bragt jer i det tykke Kompagnis Laugshus, som vi vil opsoge undervejs til Whitehall," ytrede Hr. Gottfred Bardewick.

"Og dermed Tak for gæstfri Modtagelse i Tower!" tilføjede Landsknægtobersten og slog fornemt ud med Haanden.

Faa Minutter efter brød man op: den tykke Laugsoldermand i sin Bærestol, Markus Meyer til Hest, ledsaget af Kommandantens Vresvagt, og sidst i Toget Niels Ribe og hans gode Ven, Kurt Pilegrim, der midlertidig vilde slaa sig til Ro i de tykke Købmænds Laugshus.

Uden for Tower var der samlet en nysgerrig Hob, der havde hørt allehaande Rygter om den fremmede Krigsmands Ankomst til London. Men Stemningen havde nu vendt sig, og det faldt ikke længer nogen ind at fortrædige de udenlandske Gæster. Det hed sig tilmed, at Staden Lybek havde

udsendt en af sine fornemste Mænd for at pleje Underhandlinger om et Forbund med Kongen af England, saa at man kunde saa Bugt baade med Kejseren og med de forhadte katolske Præster.

Da Markus Meyer red ud af Tower-Porten, strunk og statelig at se til, lod der høje Bivatraab, og Borgerne svingede deres Huer i Luften.

„Saalunde gaar det til i Verden, min Søn!“ sagde Kurt til Niels Ribe, medens de fulgte bagefter. „Jo større Skælm, des bedre Lykke. Vor Hovedsmand ligner paa den Vis en Kat, at han altid falder paa Poterne. Naar det ser sortest ud for ham, saa stiger han pludselig end højere op i Lykkens Solstien. Og var det ikke for en vis gammel Histories Skyld — og en skrutrygget Mandsling, som har svoret en Ed, han vilde holde — saa kunde jeg næsten være til Sinds at tro, at det var beskiftet den gæve Overste, Hr. Markus Meyer, at dø lige saa let, som han har levet . . .“

„Nu taler du igen i Gaader, Kurt Pilegrim!“ svarede Niels Ribe. „Du er en løjerlig Tyr, men jeg kan godt lide dig . . . Var det ikke, fordi der er en, som jeg længees saa hjærteligen efter, saa kunde jeg næsten være til Sinds at finde, det er et lystigt Liv, vi lever, med tilpas saa megen Skiften af Modgang og Medgang, at vi allensals ikke faar mange Stunder til at fange Grillen!“

„Åh, unge Herre! I er som en Storkeunge, der lige har begyndt at røre Vingerne. I synes, det er saa dejligt at flyve. Men faar I først prøvet saa meget som jeg, saa mister I nok jeres Fuglenatur og slipper ikke saa nemt fra Grillerne. De kommer bag paa en, skal jeg sige jer — som Syner, man ikke kan genne bort . . .“

Henrik den ottendes Yndling, Kardinal Thomas Wolsey, Erkebiskop af York, kaldt Anno 1529 i stor Unaade, hvorpaa Hans glørværdige Majestæt befalede i sin Magtfuldkommenhed, at den gamle erkebiskoppelige Residens, York House, som havde tilhørt Erkebiskopperne af York, fra nu af skulde være Kronens Ejendom og samtidig kaldes med det nye Navn Whitehall. Med Pragt og Herlighed blev Paladset forskønnet og udvidet, saa det strakte sine Enemærker helt ned til det kongelige Westminster. I det gamle York House havde Thomas Wolsey givet sine pragtfulde Fester, og just ved en saadan Lejlighed var Kongens Hjerte for første Gang bleven optændt af Elskov til Anne Boleyn, Sir Thomas Boleyns Datter. Skønne Minder knyttede endnu Monarkens Sind til Whitehall, thi der var knapt gaaet Aar og Dag, siden han havde ægtet Anne Boleyn og gjort hende til Englands Dronning. Hvad var da rimeligere, end at Kongen foretrak det nye Whitehall fremfor Bridewell-Paladset, der kun mindede ham om Katharina af Aragoniens kolde Hjerte og ledsommelige, spanske Hofftik?

I Whitehall vilde Kongen derfor ogsaa modtage den fremmede, tyske Krigsoverste, vel nok kun en Eventyrer, men netop derfor en Mand, som kunde bruges til eventyrlige Planer. Det var urolige Tider for de nordiske Riger, og Hans glørværdige Majestæt, Kong Henrik den ottende af England, vidste saa vel, at rørt Blande er godt at fiske i.

Med Udsoldelse af al sin kongelige Pragt tog Monarken mod den lybekkerske Landsknegtoberst. De engelske Hofmænd gjorde gode Miner til slet Spil ved Synet af den Udmærkelse, Hans Naade behagede at ødsle paa en fremmed Eventyrer. En Forsamling af Landets fornemste havde

maattet vente i Tronsalen, medens Kongen underholdt sig i sit private Gemak med Markus Meyer.

Næsten en Time var forløben. Hoffsolkene smilede ikke længer, men skottede utaalmødt hen til den Dør, der førte ind til Kongens Bærelse. En og anden trak paa Skuldrene, ja, rynkede endogaa Brynene. Hertugen af Norfolk stødte med en bred Mine sit Sværd mod Gulvets kunstfærdig indlagte Fliser. Men omsider aabnedes Døren. Kongen og den fremmede Krigsoverste traadte ud, og de brede og utaalmødige Ansigter bleve igen glatte og smilende.

Kongen gik hurtig frem i Salen. Det var en mægtig, skulderbred Skikkelse, med rødlig blond Skæg omkring det svære Ansigt. Der var noget uigennemtrængeligt i de kolde, iagttagende Øjne, og Næsens lige Linier, med de skarpt tegnede Fløje, røbede en kraftig og lidenskabelig Vilje. Hans Klædning var et Mesterværk af Pragt og Kostbarhed. Om de brede Skuldre bar han en Hermelins Kappe og derunder en guldbroderet Underkjortel fuld af Sløjfer og Rosetter; paa Bryttet hang en Ordenskæde, hvis enkelte Led dannedes skiftevis af gyldne Smykker og Smaragder. Hovedet var dækket af en flad Baret med hvid Strudssjer, Fingrene tæt fyldte med Ringe, og under det venstre Knae bar han Højsbaandet med den af Ordenens Stifter, Kong Edward den tredje, højtidelig fastsatte Indskrift: „Honni soit qui mal y pense.“*)

„Hold os til Gode, I Herrer — om Tiden er falden jer lang!“ sagde Kongen med et ondskabssuldt Blink i Øjnene, der modsagde de venlige Ord. „Vi har gjort Bekendtskab med en Mand, som ganske har vundet vort Hjærte — en

*) Skam faa den, som tænker ondt derom.

Mand, hvis Sjæl kan undsfange dristige og højtfllyvende Planer, som paa en Gang vækker vor Beundring og kræver alvorlig Estertanke! . . . Hr. Markus Meyer, vi føler Trang til at vise jer vor hynderlige Gunst og dermed hædre den frie og mægtige Hansestad, der er saa lykkelig at have jer i sin Tjeneste . . .” Kongen gik et Trin op ad Tronstolen. „Kom hid, Sir Guildsford!” — han vinkede ad en Adelsmand, der stod i Baggrunden af Salen — „Om jeg husker ret, har jeg foræret jer den Kæde, I bærer om Halsen . . . Jeg beder jer: giv mig den tilbage; I skal ved Lejlighed faa en anden, endnu kostbarere, i Stedet . . .” Adelsmanden adlød bukkende, tog Kæden af sit Bryst og rakte Kongen den . . . „Denne Kæde, som er bleven baaret af en af mine bedste Adelsmænd,” vedblev Monarken, denne Gang henvendt til Markus Meyer — „ønsker jeg at skænke eder, Hr. Krigsoverste . . .”

Landsknægtobersten bøjede Knæ for Kongen.

„Dg ved samme Lejlighed” — Kongen hævede Stemmen med en forstærket Klang, som fik alle, Hoffolk og Adelsmænd, til at spidse Øren — „ved samme Lejlighed slaar jeg eder, Hr. Markus Meyer, til Ridder, eder selv og Staden Lybek til Værelse!”

Kongen lod Handlingen følge paa Ordene, medens der gik en horlig Mumlen gennem Forsamlingen.

„Rejs eder nu, Ridder! I er min Gæst, saa længe I maatte ønske det!” . . . Kongen gik ned fra Tronstolen og saa sig med et skarpt Blik omkring mellem de forsamlede Hoffolk og adelige. „Hvad eder angaar, I Herrer, saa er det mig en Hjærtets Bederkvælgelse at spore den Glæde, hvormed I er Vidne til denne Mands Ophøjelse, og de venstabelige Følelser, som I utvivlsomt allerede nærer for ham . . .”

Markus Meyer havde rejst sig op og stod lige over for Kongen.

„Jeg takker eders Naade for den Ære, hvormed I ganske har overvældet mig. Jeg holder mig for en fri Mand, og fra denne Stund af vil mit Hoved og min Arm først og fremmest være viet Kongen af Englands Tjeneste!“

„Jeg skønner, vi forstaar hinanden, Markus Meyer!“
Og Kongen og Landsknægtobersten vekslede et Blik, der jagde lige saa meget som Ordene.

— — — Uden for Whitehall stod en Time senere en lille, forvokset Mand, der havde givet sig i Snak med de vagthavende Drabanter.

„Ja, ser I, Folk, Herberget har jeg solgt . . . saa om I nogen Sinde igen skulde saa Kvarter i Rye, saa træffer I ikke mere Mester Urban. Det er faldet mig ind, om jeg skulde kunne saa Lov til at rejse hjem sammen med den lybekkerste Oberst. Men efter hvad I siger, skal han jo være til Ginds at blive her i Staden endnu en Tid . . .“

„Det er blevet fortalt os af en af vore Kammerater, som nys havde Bagt deroppe. Kongen har vist den fremmede Oberste stor Hæder. Ridderlaget har han faaet af Kongens egen Haand og dertil en kostbar Kæde og hundrede fuldvægtige Guldmønter . . .“

„Ser man det!“ sagde den lille Mand. „Det maa være en raff Karl, den Landsknægtoberst, og Lykken har han med sig! Farvel, gode Venner, og Tak for den Tid, vi kendte hinanden. Gid I ogsaa engang maa have Lykken med jer!“

Mester Urban gik med sine smaa, trippende Skridt ned ad Whitehall-Strædet, ud mod Themsen, hvor en Bro førte over til den modsatte Flodbred. Hans store, udtryksfulde Dine skinnede med en stærk Ild, og hans Mund lo.

„Hver Ting fuldbyrdes, naar den rette Tid kommer,” mumlede den lille Mand. „Jeg har læst det i mine Stjærner, og Elses Moder, der er klogere end jeg, og som har det samme Maal — hun vil det saaledes . . . Ofte ligger rede, siger hun, og Ormen, som æder i Træet, gør det modent til at fældes!”

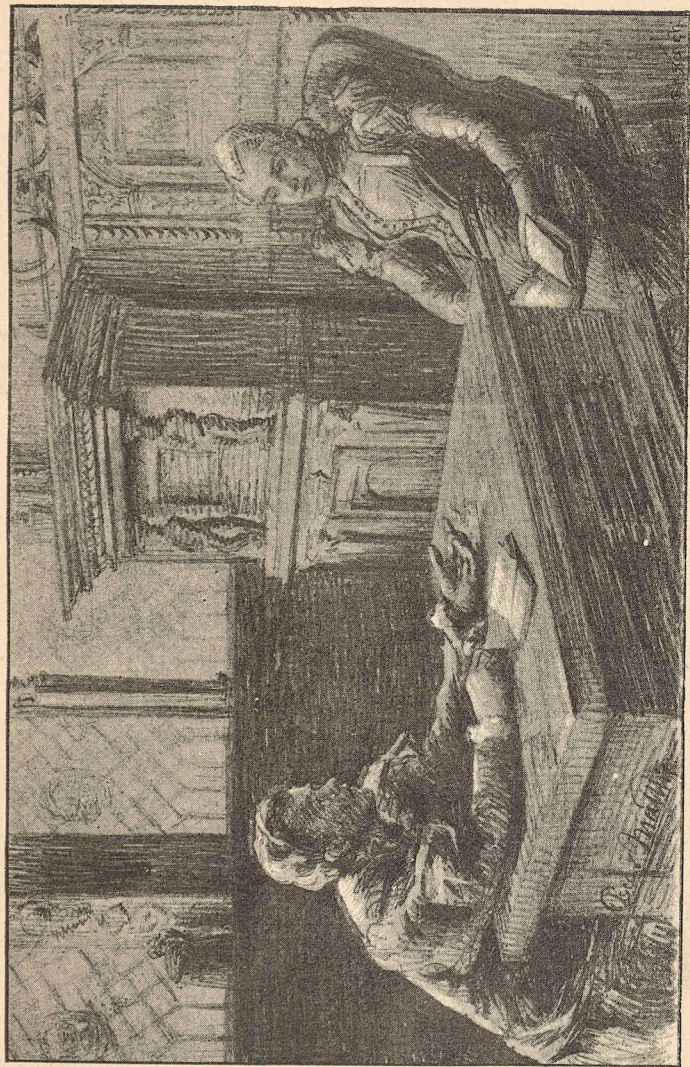
Mester Urban forsvandt paa den anden Side af Broen. Aftenstumringen sænkede sig over Whitehall og Westminster og over Stådens Bindingsværks Huse. Men længere borte mod Øst hævede Tower sine frygtindgydende Taarne højt op over Themsens mudrede Vand — en truende knyttet Kæmpehaand, farvet i Blod.

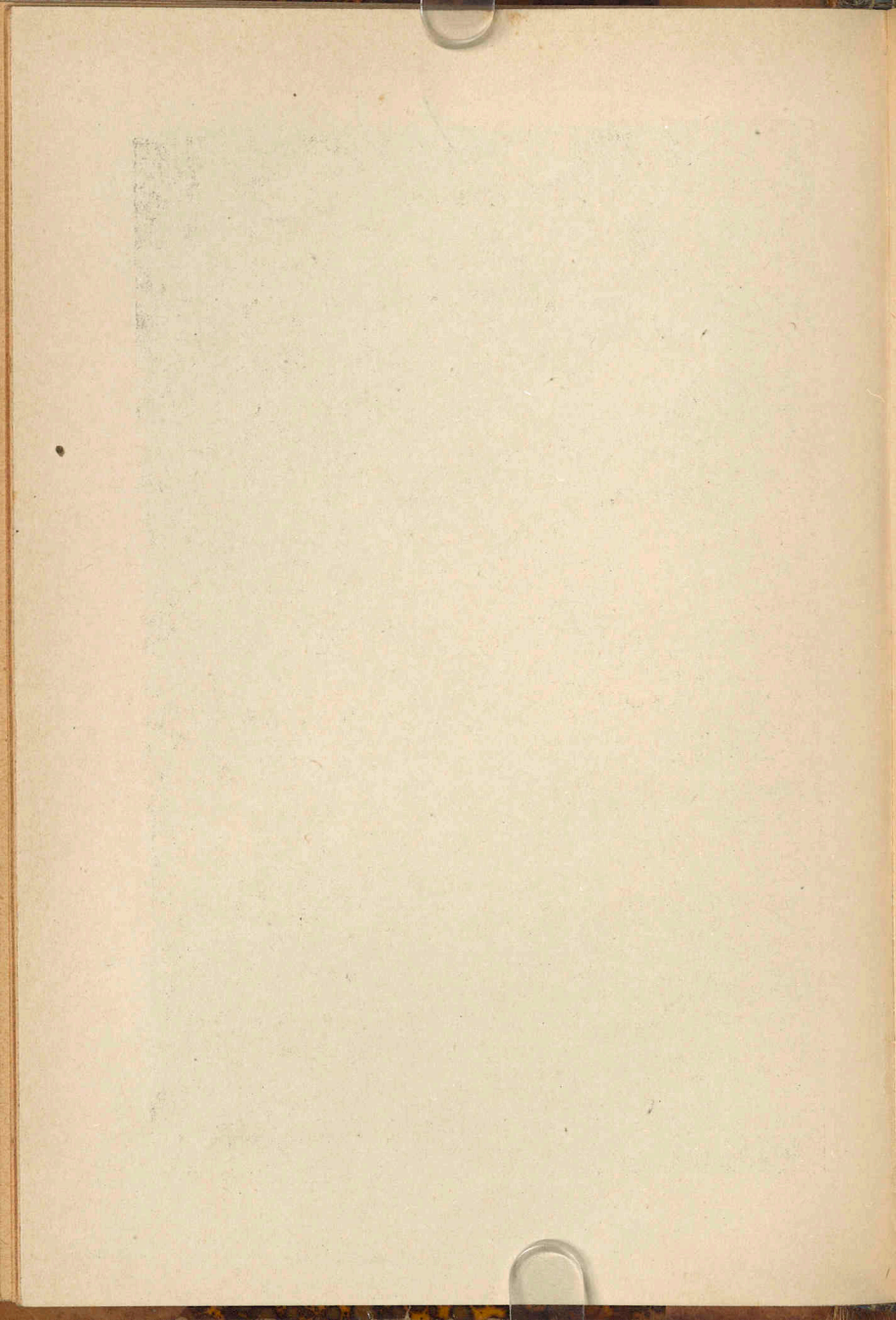
Sjette Kapitel.

Borgmesterstuen.

Den fornemste Gade i den frie og herlige Hansestad
Bybet hed Breitenstraße og mandede ud ved St. Maria
Kirken og Raadhuset, to af Byens ældste og prægtigste Byg-
ninger. Drejede man om ved Hjørnet af Kirken og gik ned
ad Mengstraße, kom man — efter at have gaaet knapt et
halvt Hundrede Skridt — til et stort og pynteligt, tre Stok-
værk højt Stenhus. Dette Hus ejedes af den afdøde Borg-
mester, Goslik Luntzes rige Enke, som for godt og vel et Ar-
fiden havde ægtet Landsknægtobersten Markus Meyer og der-
med for tredje Gang indladt sig i hellig Egtestand. —

Det var henimod Aften i Slutningen af Maj Maaned.
Gennem de broget malede Ruder i Borgmesterstens Hus faldt
et stærkt Solnedgangsskær ind i Stuen og kastede Genfskin i
luerøde og gyldne Farver hen over et tablet Gulv og mørke
Egetræs Paneler, som naaede indtil Midten af Væggen.
Oven over Panelet var anbragt Hylde, tæt fyldte med
Drickekar af massivi Søl, der vidnede om Husets Velstand.

Langs den bageste Bæg stod en bred Løjtbænk, dækket af bløde Hynder, og uden for denne et kunstfærdigt udskåret Bord af svært Egetræ. Og saa to store Skabe, der vare stillede op ved den modsatte Side af Stuen, udmærkede sig ved deres kunstige Udskæring og pralede ligesom Hylberne paa Bæggen med en rig Opstilling af Kander og Bægere i ædelt Metal.

Bærelset havde mod Ost et stort og dybtliggende Vindue med mange smaa Ruder, og her sad Husfruen i en magelig Armstol, holdende en Bog foran sig paa Skødet. Lige over for hende sad en puer ung Mand, klædt i en halvt borgerlig, halvt soldatermæssig Dragt af flamsk Klæde, og med en kort Daggert eller Dolk ved Bæltet.

Damen i Armstolen kunde vel være naaet et Par Aar oppe i Trediverne; men hendes Ansigtssfarve var frisk og glat, og et Par livlig spillende Øjne i Forening med det svære, lyse Haar, der var strøget kæft op under en lille, perlestuften Hue, bidrog til at forynge hendes Udseende. Hun var iført en prægtig Klædning af musegraat Fløjl, der sluttede stramt om hendes fyldige Bryst og Arme, og om Hals og Haandledd bar hun et dyrt og sjældent Smykke af flerdobbelte Rækker hvide Perler.

Damen havde ladet sin Bog glide ned i Skødet, og idet hun lænede sig tilbage i Stolen, sagde hun med blød og behagelig Stemme:

„Vi vil slutte vort Arbejde for i Dag, Niels Ribe. I har ikke ringe Kundskab i de gamle Krøniker, og jeg takker jer, fordi I har givet efter for mit Ønske og vil læse dem sammen med mig. . . Jeg forstaar kun ikke, hvorfor I jævnlig synes at komme i vemodig Stemning ved denne Syksel-

sjættelse, og det, hvad enten Krønikerne, vi læser, er muntre eller sørgelige . . ."

Niels Ribe havde rejst sig og rødmede let ved Borgmesterstens Ord.

„Jeg ved det for Sanden knapt selv, Fru Borgmesterse," svarede han. „Undtagen det skulde være, fordi de gamle Historier minder mig om lignende Timer i mit Hjem. Det er snart et Aar, siden jeg drog ud i Verden, og i den Tid har jeg intet hørt eller spurgt fra dem, jeg forlod."

Borgmestersten lod sit Blik hvile paa den unge Mand med et livligt Udtryk af Velbehag, som det ikke faldt hende ind at lægge Skjul paa.

„J længes altsaa efter Danmark?" spurgte hun.

„Na ja — skönt der næppe venter mig noget godt, om jeg kom tilbage for det første. Men jeg tror, jeg længes lige saa meget efter Arbejde og Kamp. Det er gaaet anderledes til, end jeg tænkte. Vi lever her i Vellerved og Magelighed, og den Sag, jeg vilde kæmpe for, hører jeg kun lidet til. Snart siger Rygtet det ene, snart det andet. Nu, da Christoffer af Oldenborg er gaaet over Elben med sine 3000 Mand, bryder Krigen vel endelig løs i Holsten, men saa vidt jeg skønner, vil man nok foreløbig lade Christiern den anden blive siddende som Fange paa Sønderborg Slot. Det huer mig ikke. Lybekkerne og deres Forbundsfælle, den oldenborgske Greve, synes mig at tænke mere paa deres egne Planer end paa den fangne Konge. Hvorfor frier de ikke Kongen ud af Fængslet og sætter ham i Spidsen for alt Krigsfolket? Saa skulde de for Sanden snart saa Bugt baade med de danske Rigsraader og den holstenske Hertug Christian . . ."

„Tænker I da ikke, at det er Grevens og Jørgen Bullenwebers Hensigt at befri Kong Christiern?“

„Jeg ved knapt, hvad jeg skal tænke mere!“ svarede Niels Ribe i en modløs Tone. „Jeg begynder at hælde til samme Mening, som den gamle Mester Hans Bundtmager ofte foreholdt mig hjemme i Kjøbenhavn: Lybekkerne er ikke til at stole paa.“

„Men min Husbond da?“ indvendte Borgmesterstien med en Mine, som ikke var helt let at tyde. „Han er bleven en mægtig Mand i Lybek, siden han vandt Kongen af Englands Benftab. I fulgte jo selv med den Dag, han holdt sit Indtog her i Staden og kom indridende med sin gylde Ræde om Halsen, i al sin Glands og Herlighed, modtagen med Hæder af Borgmestre og Raadsherrer. Jeg mener, at hans Vilje ogsaa har noget at betyde!“

„Deri kan I vel have Ret, Frue,“ svarede Niels Ribe. „Markus Meyers Vilje betyder ikke saa lidt; men for Tiden lader det til, at han og Mester Bullenweber er enige i alle Ting. I Morgen bryder eders Husbond op sammen med Greven, og Bejen gaar først til Trittau og det bisfoppelige Slot Gutin, som man tænker at overrumple, og derfra til Segeberg. Men vil I tro det, Fru Borgmesterstie“ — Niels Ribe talte med harmglødende Kinder — „eders Husbond har ladet mig vide, at han ikke ønsker min Vedsagelse paa dette Felttog. Han har anden Brug for mig, sagde han . . .“

„Se, se! En vigtig og hemmelig Sendelse maaske? I har jo Ord for at være tabs og paalidelig, Niels Ribe!“

„Men jeg vil prøve mine Kræfter og selv friste Lykken!“ udbrød Niels Ribe i samme heftige Tone som før. „Jeg længes efter at gøre fælles Sag med mine Landsmænd mod Præste- og Adelsvælden. Derfor drog jeg ud og ikke for at

prente Breve til Lybeks høje Raadsherrer eller sidde i Truerstuen og repetere de gamle Kroniker . . ."

"Jeg maa sige, I er artig mod mig!" ytrede Borgmestersten leende. "Har de Timer, I har tilbragt i mit Selskab, været jer til saadan Afky og Blage?"

"Det være langt fra!" svarede han frimodig. "I er en skøn Kvinde, Fru Borgmesterste, og I kunde nok gøre en stakkels Knøs kruset i Hovedet, om der ikke i Forvejen var En, som han for Tid og Evighed havde fæstet sine Tanker til . . ."

Ogsaa Borgmestersten rejste sig nu op fra sin Plads ved Vinduet. Hun gik hen til Niels Ribe, og idet hun lagde sin Haand paa hans Skulder, sagde hun med pludselig Overgang i Stemmen:

"I kender mig daarlig, og I har næret unødvendig Frygt, om I mente, jeg vilde anvende mine Kunster mod jer. Gudslik Vantes Enke er ikke saa slet, som Rygtet giver hende ud for . . ."

"Det var ikke saadan ment," svarede han forvirret. "Tilgiv, hvis mine spøgefulde Ord har saaret jer. Hvad kunde I gøre for, om I uforvarende tog et Hjærte fangent — I er jo fager nok dertil."

"Tror I ogsaa, jeg kunde vinde min Husbonds Hjærte?" — Borgmestersten lod endnu sin Haand hvile paa Niels Ribes Skulder og saa uroligt spørgende paa ham.

"Eders Husbonds Hjærte? Det tilhører jer jo med Rette . . ."

"Na nej, I ved bedre Bæstet, end I vil være ved, Niels Ribe! I har ikke for intet fulgt min Husbond i det sidste Aar! Han er troløs mod mig. Intet er ham helligt.

Men han er en stolt Mand, og jeg pines ihjel af Kærlighed og Skinsyge . . ."

Borgmestersten gav sig til at gaa frem og tilbage med et saa stærkt Udbrud af Hestighed, at det saa ud, som om hun havde glemte, at hun ikke var ene. Men pludselig blev hun igen staaende stille foran Niels Ribe.

"Det undrer jer vel, at jeg taler saa aabenhjærtigt? Men jeg ved, at I er ærlig og trofast. Jeg har et Tilbud at gøre jer . . ."

"Et Tilbud, Fru Borgmesterste?"

"Ja! Træd i min Tjeneste samtidig med, at I er i min Husbonds! Jeg skænker jer i Løbet af et Aar saa rigelig Løn, at I bliver rig nok til at ægte den Pige, I har kjær. . ."

"Jeg forstaar jer ikke, naadige Frue!" svarede Niels Ribe. "Det forekommer mig, at I nylig ytrede den gode Mening om mig, at jeg var ærlig og trofast. Men de Ord stemmer ikke overens med jert Forslag!"

"Lad jer ikke hindre af dumme og urimelige Skrupler! I skal vedblivende tjene Markus Meyer med Sværd og Pen i al Retfærdighed, og i saa Henseende skal I intet forraade. Men staf mig Beviser paa hans Troløshed mod mig. Jeg maa have Visshed, for at jeg kan komme til at hade ham lige saa hestigt, som jeg nu elsker ham — og for at jeg kan faa Hævn!"

"Ved I, at det er et æreløst Forslag, I gør mig! I vil have, jeg skal øve en Spions hæslige Gerning mod den Mand, jeg tjener for Brød og Løn! Var I ikke en Kvinde og tilmed — som jeg fornemmer — en uhykkelig Kvinde, saa skulde I ikke ustraffet have sagt mig dette. I har ikke blot krænkert mig dermed," tilføjede Niels Ribe med lidt blødere Stemme — "I har ogsaa bedrøvet mig. Jeg troede, I var

en stolt og klog Kvinde, indtil I i Dag viser jer for mig i en ny Skikkelse, som udviser mine gode Tanker om jer. Herefter har jeg intet at skaffe i eders Hus. Jeg udretter den Sendelse, som eders Husbond vil fortro mig, og hvis Djemed jeg endnu ikke kender. Siden hen tager jeg Orlov af hans Tjeneste og vender tilbage til mine Landsmænd. Farvel, naadige Frue!"

Han vilde bortfjerne sig. Men Borgmesterstuen gav ham et Bink til at blive.

"J er en stolt ung Karl, Niels Ribe, og jeg lider jer i Grunden godt, som I er! Kan jeg gøre noget for jer, selv uden eders Gentjeneste, saa er jeg rede dertil. Hvad hedder den unge Kvinde, som er saa lykkelig at eje eders ærlige Hjerte?"

"Hendes Navn er mig saa kært, at jeg helst gemmer det hos mig selv!"

"Ogsaa om jeg tilbød at tage hende til mig som en yngre Søster og siden hen sørge for hendes Medgift?"

"Ja, ogsaa da, Fru Borgmesterstue!"

"J mener altsaa, der er slet intet, jeg kan gøre for jer?"

"Nej, intet!"

Han vendte sig atter om for at gaa.

"Tøv dog et Øjeblik endnu! Sig mig — inden vi stilles — om min Husbond, Hr. Markus Meyer, har brugt jer Tjeneste som Skriver ved Affattelsen af de Brevskaber, han nylig har sendt det engelske Hof?"

"Nej, Frue — disse Brevskaber er mig ubekendte. Ingen andre end Hr. Markus Meyer og Lybeks første Borgmester, Jørgen Bullenweber, kender deres Indhold . . ."

"Na jo — det kunde dog hændel!" ytrede Borgmesterstuen med et eget Smil. "Det er ingen Hemmelighed, at Hr.

Markus Meyer har foreslaaet Kongen af England at understøtte Gybefferne med saa stor en Sum, som tiltrænges til at føre Krigen mod Danmark . . ."

"J mener mod det nuværende Regimente i Danmark!"

"Vi vil ikke strides herom . . . Og derpaa har Kongen svaret med mange smigrende Ord, ja, endog saa benyttet Lejligheden til at skænke min Husbond en anseelig Arpøenge som Anerkendelse af hans Nidkærhed og Trofast . . ."

"Naadige Frue," svarede Niels Ribe koldt. "Bed man overhovedet, at Hr. Markus Meyer paa Raadets Begne har affendt Brevstaber til Kongen af England, er det ikke vanskeligt at gætte, at det gælder Penge til Krigen. Men kender man ikke Vilkaarene for den engelske Konges Understøttelse, eller hvad Tilbud der yderligere er gjort, saa er man endnu lige klog . . . Jeg ved kun ikke, hvorfor J omtaler denne Sag for mig . . ."

"Fordi jeg vil vise jer, at jeg mener jer og jeres Landsmænd det godt! Jeg kender Vilkaarene!"

"Men det er Hemmeligheder, som J mindre end nogen anden burde forraade!"

"Jeg har kun een Tanke: at rive min Husbond bort fra det farlige Spil, han spiller — og at eje ham ganske for mig selv . . . For at naa det kan jeg ofre baade Penge og Ære . . ." Borgmestersten talte med dæmpet, lidenskabelig Stemme. "Vil J hjælpe mig nu, Niels Ribe, saa skal jeg røbe jer Ting, som vil komme ikke blot jer selv, men ogsaa det fattige Land til Gode, som J lader til at elske saa højt . . ."

"Fru Borgmesterste," svarede Niels Ribe med et Udtryk af Alvor, som klædte hans unge Ansigt godt. "Endnu er jeg i Markus Meyers Tjeneste, og jeg vil ikke øve Svig

mod ham. Ikke heller tror jeg, at jeg paa den Maade kan gavne mit Fædreland. Behold derfor eders Hemmeligheder; jeg skøtter ikke om at kende dem!"

"J er en Nar og en Drømmer!" udbrød Borgmestersten heftigt. "Gaa eders Vej! Jeg har intet mere at tale med jer om!"

Niels Ribe bukkede tavs og gik ud af Døren.

Nede i Gaarden havde Landsknægtoberstens Svende travlt med at sørge for Udrustningen til den næste Dags Opbrud. Hestene bleve striglede og Baabnene pudsede. Rundt omkring fra Stald og Folkestue lød der Tummel og lystig Tale. Niels Ribe blandede sig mellem Svendene og vekslede nogle Ord med en og anden af dem. Men hans Tanker vare andensteds henne. Han kunde ikke lade være at gruble over Borgmesterstens fære Afjærd og de Hentydninger, hun havde gjort til Markus Meyers hemmelige Planer. Hvad havde hun ment dermed, og havde det virkelig været hendes Hensigt at røbe Hemmeligheder, som tilhørte ikke blot hendes Husbond, men ogsaa Raadet i Lybek? Forstod hun da ikke, at hun paa den Vis kunde bringe sin Ægtefælle i langt større Fare, end om hun uhindret lod ham følge sine egne Veje? Men hvad Omtanke havde vel en skynig og lidenskabelig Kvinde som Fru Borgmestersten? Det lod næsten til, at hendes Kærlighed til den smukke Landsknægtoberst havde forvirret hendes Forstand.

Niels Ribe blev forstyrret i sine Betragtninger af en Dreng, som kom oppe fra Huset og bragte ham det Bud, at han straks skulde forsøje sig til den strænge Hr. Obrist, der vilde tale med ham. Niels Ribe fulgte med Drengen og traf Markus Meyer i et Kammer i Husets første Stokværk, hvor Landsknægtobersten som sædvanlig i sine ledige Stunder

gjorde sig til gode med en rigelig Forsyning af stærkt, krydret Vin. Størsteparten af Værelset var opfyldt af allehaande Klædningsstykker og Baaben, til Dels meget kostbare Sager og alt sammen bestemt til det forestaaende Felttog gennem Holsten. Der var tilpas saa megen Plads tilovers, at Hovedsmanden havde kunnet gøre sig det mageligt paa en Bænk henne under Vinduet, i hvis brede Karm han havde stillet Vinkande og Stob. Midt paa Gulvet laa en Bunke Kapper og Højer oven paa en halv Snes lange Rytterstøvler af fint, gult Læder, og idet Niels Ribe traadte ind i Kammeret, gav Landsknegtobersten ham med en Haandbevægelse at forstaa, at han skulde tage Plads paa de opstablede Kapper og Støvler.

„Jeg vil tale med dig, Dreng, inden vi skilles i Morgen og drager hver sin Vej!“ sagde Markus Meyer og saa med et ganske velvilligt Blik paa den unge Mand. „Men før jeg gaar videre, vil jeg spørge dig: Tror du paa Drømme, Niels Ribe?“

„Det er ikke let at svare paa, Herre. Allenfald mener jeg, at man ikke bør foragte de Varsler, som stundom gives os ad denne Vej!“

„Just noget lignende har jeg selv tænkt paa!“ mumlede Landsknegtobersten og tog et dybt Drag af den store Solvstob. „Det er just en saadan forbandet Drøm, som er den umiddelbare Aarsag til, at jeg skikker dig i et Grinde nordpaa, helt op i Jylland, i Stedet for at lade dig følge med mig og Greven gennem Holsten. Følger det dig ikke tungt at skilles fra den smukke Borgmestereske, lille Niels? Jeg synes, I var blevene helt fortrolige med hinanden, siden jeg fik det gode Indfald at lade hende læse de gamle Krøniker sammen med dig . . .“

„Med al Respekt for eders Hustru, strænge Herre“ — svarede Niels Ribe oprigtigt — „jaa skulde det ikke falde mig tungt at rejse herfra, om jeg kun havde faaet Lov til at følge med jer i Krigen . . .“

„Ja, ja . . . du er nu ikke synderlig elskovssyg af dig, Niels! Men Indfaldet med Krønikerne var ikke ilde, thi jaa havde jeg dog Fred jaa længe. Borgmesterken er ikke let at være gift med, skal jeg sige dig — den ene Dag er hun nær ved at tage Livet af mig med sin Kærlighed, og den næste har Skinhygen tændt hende saadan op, at hun gerne kunde stikke mig en Kniv i Halsen . . .“ Landsknægtobersten tog sig en ny Slurk af Vinen som for at trøste sig over sine ægtestabelige Genbordigheder. „Men,“ vedblev han . . . „nu gaar det, alle Sjæle være lovet, løs paa ny, og det kan vare Klar og Dag, før jeg ser Borgmesterken igen. Saa meget des bedre . . .“

„Eders Hustru har jer dog vist oprigtig kær,“ tillod Niels Ribe sig at ytre.

„Kan nok hænde, min Knøs — men man skal være to om det, for at der kan blive Lykke i Elskov . . . Hør nu, hvad jeg har at fortro til dig. Du huser jo Herberget i den engelske Havneby, hvor vi kom op at nappes med de fordomte Skippere?“

„Ja, Herre . . .“

„Og du huser vel ogsaa Dværgen — Mester Urban kalder han sig? . . . Ham har jeg set igen forgangen Nat . . .“

„Naar er han kommen hid, Herre?“

„Han er ikke kommen hid . . . Det var i Drømme, jeg jaa ham, forstaar du. Men det var jaa livagtigt, alt, hvad der foregik, at jeg ikke kan faa det ud af mine Tanker igen. Fanden annamme det Røgleri!“

Niels Ribe stirrede forundret paa Landsknægtobersten, der saa' saa mørk og grublende ud, at han knap var til at kende igen. Men lidt efter vedblev han:

„Tror du, jeg er en Kryster, Niels Ribe?“

„Nej, strænge Herre!“ lod Svaret. „Jeg tror, I har et modigere Hjærte end de fleste — hvad man saa ellers kan sige jer paa . . .“

„Det mener jeg selv, Dreng! Men ser du, forgangen Nat var jeg bange — saa bange, at jeg kunde føle Haaret rejse sig paa mit Hoved, og mine Lemmer stivne . . . Og det var alt sammen en Helvedes Drøms Skyld . . .“

„Hvad drømte I da, Herre?“

„Jeg gik alene gennem en By — jeg kendte Gaderne, fra jeg var der sidst. Byen hedder Aalborg og ligger helt oppe ved Limfjorden. Det var ved Nattetid — en underlig Nat, thi det var ikke mørkt og ej heller lyst. Men der laa et graat Skær over Gaderne, ligesom de var dækkede af Aske, og jeg kunde ikke høre mine egne Fodtrin. Som jeg saadan gik, kom en skrutrygget Mandskling hen imod mig, uden at jeg kunde se, hvor han kom fra. Men jeg kendte ham straks igen — det var Mester Urban. Han saa op paa mig, og saa gav han sig til at le, saa Munden vrængede op til begge Øren, og hans Øjne blev helt borte, men alligevel høretes der ikke en Lyd. Han vinkede med Haanden, at jeg skulde følge ham — og jeg maatte gøre det, enten jeg vilde eller ej. Han gik i Forvejen gennem den ene Gade efter den anden, og alle Vegne var det, som der laa tyk Aske paa Jorden, og hverken hans eller mine Skridt kunde høres . . . Saa kom vi til et gammelt Hus, og der gik vi ind. Der brændte intet Lys derinde; men der var det samme graa

Skær, som tydeligt lod os se alle Ting, men ligesom gennem et Slør . . . Jeg saa . . .“

Landsknægtobersten drak af Vinkanden for at klare sin Stemme.

„Hvad saa I, Herre?“ spurgte Niels Ribe, der følte sig mere og mere underlig til Møde.

„Jeg saa en ung Kvinde — ogjaa hende kendte jeg igen — hendes Hals og Bryst var blottet, og rundt om Halsen gik der en rød Stribe, som om de havde snæret et Reb om hende og løsnet det igen. Den unge Kvindes Ansigt var blegt, og Djnene brustne. Jeg saa, hun var død . . . Men ved Siden af hende sad en gammel Kone og stirrede frem for sig. Og mens jeg betragtede dem begge to, kunde jeg se, at den gamles Haar skiftede Farve og blev hvidere og hvidere . . .“

„Det var en sær Drøm, Herre!“ mumlede Niels Ribe.

„Det er ikke alt . . .“ Landsknægtobersten sænkede sin stærke Stemme, saa den lød som en Hvissen . . . „Dværger, som havde trukket mig med sig, stod ved Fodenden af Sengen, og hans store Ansigt skinnede saa vanvittigt, at jeg ikke kunde holde ud at se derhen. Men jeg maatte. Og saa syntes jeg, at hans lange Arme forvandlede sig til skarpt slebne Sværd, og Fingrene blev til krumme Tænger, og hans Krop fik Skikkelse af et Hjul. Men oven over det stak hans Hoved frem, og Munden og Djnene og hvert Træk i Ansigtet grinede med en vanvittig Latter, der blev ved at være uden Lyd, men alligevel isnede igennem mig fra Hoved til Hæl!“ . . . Landsknægtobersten knugede Haanden mod Panden og tav en Stund. Saa udbrød han pludselig med sit gamle Mæle: „Død og alle Helvedes Aander — at jeg ikke kan blive det Syn kvit!“

Han greb den store Vinkande med begge Hænder, satte den for Munden og tømte den i lange Drag. Det lod til at

friske hans Livsaander op, thi hans Ansigt fik sit sædvanlige Udtryk af trodsigt Overmod.

„Læg nu Mærke til det Hverv, jeg giver dig, Niels Ribel! Du skal rejse op i Fjyland, til Aalborg By. Du skal opsoge den gamle Kvinde, som jeg engang har kendt; jeg vil have at vide, om hun er død eller levende. Du skal tillige stikke mig Bud, om hun bor i det samme Hus som i fordums Tid — thi det var det Hus, jeg saa i min Drøm. Jeg maa have noget haandgribeligt at fæste mine Tanker til, for at jeg kan blive Synet kvit. Derfor skal du siden hen nøjagtig beskrive for mig Huset og Gaden og den gamle Kvinde, om du træffer hende i Live . . .“

„Er det alt, Herre?“

„Nej! Lever hun og træffer du hende i Nød, saa skal du bringe hende en Pengesum, som jeg giver dig med. Den er saa rundelig, at hun kan leve Resten af sine Dage i Overflod; men tykkes det hende ikke nok, kan hun saa mere . . .“

„Men er I sikker paa, Herre, at hun tager derimod?“

„Du skal sige, Gaven kommer fra en Mand, som har kendt hendes Slægt for mange Aar siden og staar i Gæld til hende. Eller sig, hvad Fanden du vil, blot du faar hende til at tage mod min Gave! Mit Navn maa du ikke nævne . . .“

„Jeg skal udrette jert Verinde, saa godt jeg formaar . . .“

„Saa er der een Ting endnu: I Morgen giver jeg dig et Bælte, hvori Pengene er indshede; deriblandt er hundrede lybste Mark til dig selv, og med det samme faar du Underretning om den gamle Kvindes Navn, og hvad andet der kan hjælpe dig til at finde hende. Men mærk dig det: Du måler hverken nu eller senere et Ord til Borgmestersten om det Hverv, jeg betror dig! Lad hende være skinsyg paa hver Terne, som hun hører, jeg sender forslibte Djne. Lad hende

de af uhyggelig Elskov til sin Egteherre — det rører mig intet. Men dette eneste Minde, som rummer Himmel og Helvede for mig, vil jeg gemme hos mig selv! Gaa saa din Vej, Niels Ribe. I Morgen tales vi ved igen, inden din Rejse gaar for sig!”

Niels Ribe bukkede og gik ud af Kammeret, hvor Tusmørket allerede havde lejret sig, saa Landsknægtoberstens Skikkelse tegnede sig mod Vinduet i store, utydelige Omrids. Markus Meyer havde lænet sit Hoved tilbage mod Væggen, men man kunde ikke skønne, om han var falden i Blund efter den megen Vin, han havde drukket, eller om han endnu sad lysvaagen og grublede over sin Drøm.

Ude i Gaarden vare Knægtene endnu i Færd med deres Arbejde. Der stod en ung, forthaaret Svend med nøgne, muskelfærke Arme og striglede sin Hest, og alt imens sang han af fuld Hals en Bise, hvori samme Omkvæd gentoges for hvert Vers:

„Hej, hop! for lystig en Bryllupsdans;
de dansed sig alle fra Samling og Sans!”

Syvende Kapitel.

Et Møde undervejs.

Muntert kvidrede Lærke og Graaspurv i den lyse Sommer-luft, og sødt duftede det fra Hylde og Tjørn og fra det ny-flaaede Hø ude paa Markerne.

Niels Ribe rettede sig i Sadelen paa den raske Nordbak, han red, og som Marcus Meyer havde skænket ham ved Afrejsen fra Lybek. Han var helt let om Hjertet, thi det syntes ham, at han for første Gang i sit Liv var sin egen Herre. Hos Lybekkerne havde han følt sig ufri og modløs. De huede ham ikke, de Folk. Det forekom ham, at han kom længere og længere bort fra sit Maal, medens han stod i deres Tjeneste. Hvad dette Maal gjaldt, havde han rigtignok ikke selv klart Rede paa, men saa meget vidste han dog, at saa ringe og ukendt en Svend, han end var, vilde han dog kæmpe i ærlig Kamp, ikke tænke og handle som en lumsk og havejyg Kræmmer, der altid først regnede ud, hvor der var mest Fordel at vinde, før han slog til.

Der foran ham førte Landevejen ret nordpaa. Naar

han red frem endnu nogle Dage, vilde han naa sit foreløbige Maal, den jyske By højt oppe ved Limfjorden, hvor han skulde udrette Markus Meyers Erinde. I det samme Bælte, hvori Bengene vare gemte, havde han et Stykke Pergament med Navnet opskrevet paa den gamle Kvinde, som Landsknægt-obersten lod til at frygte som et uhyggeligt Minde, der ikke vilde slippe ham. „Moder Birgit, Mogens Sværdfegers Enke“, stod der. Og der var tilføjet med Markus Meyers egen Haand: „Har for ti Aar siden boet i Købstaden Aalborg ved den Fjord, Lim-Fjorden kaldet, i en Gade, som hedder Peder Barks Gyde“. — Denne Kvinde skulde han altsaa opspøge og byde hende Landsknægtoberstens Gave, uden at hun maatte vide, fra hvem den kom, og siden hen skulde han sende en nøje Beskrivelse af alt, hvad han saa og hørte i den fremmede Kvindes Hus. Det var et underligt Hverv, og han skøttede ikke stort om det; men Markus Meyer havde tilfagt ham, at han derefter kunde have sin Frihed, saa længe det lystede ham, eller selv vælge den Herre, han vilde tjene i den nylig udbrudte Fejde.

Kan hende, Landsknægtobersten mente, at de dermed vare kvit med hinanden. Var det Tilfælde, havde Niels Ribe ikke syndersigt derimod. Mange Haande Planer tumlede omkring i hans Hoved, og han var helst til Sinds at udføre dem paa egen Haand.

Saa fordybet var han i disse Grublerier, at han ikke sagde Mærke til, at Solen stod højt paa Himlen og bagte ham gennem Marv og Ben med brændende hede Straaler. Men med eet gjorde hans Korbak et Spring til Siden, og idet Niels Ribe vendte Hovedet om for at opdage, hvad det var, der havde gjort Dyret sky, saa han en Mand sidde ved Landevejsgroften.

Det var en underlig Skikkelse at se til: en tyk, pluskæbet Karl, med et Par ualmindelig korte og runde Ben. Han havde lagt sine Støvler ved Siden af sig og var slysket med at gnide sine Fødder med en stor Tot Græs. Hovedet havde han bøjet ned, saa man kun saa den laadne Hue, han bar trods Sommerdagens Hede, og det sorte, pjustede Haar, der stak frem under Huen. Men Niels Ribe kendte ham ved det første Djekast, og det vilde han have gjort, selv om han ikke havde kunnet se andet af ham end de runde Ben, thi Mager til Ben havde ikke noget andet Menneske.

„Kurt Pilegrim!“ udbrød Niels Ribe i en Tone, der røbede hans Glæde over Gensynet, og med det samme sprang han skyndsomt af Hesten og kastede Tommen om dens Hals.

Manden ved Grøstefanten saa op, medens han dog stadig blev ved at gnide løs paa sine Fødder med Græstotten.

„Vel mødt, unge Niels Ribe!“ sagde han. „Er I ogsaa kommen paa Rejse nordest?“

„Hvad mener du, om vi fulgtes ad?“

„Jeg mener, at der er Mening i det Forslag, og jeg siger paa Stedet ja dertil. Vi har jo før rejst sammen! Men først maa I tillade mig at komme paa Benene igen! Mine Fødder befinder sig, ligesom de først var knuste og bag efter stegte paa en gloende Rist. Jeg skal sige jer: entre til Vejrs eller hænge paa en Raa, det er jeg vant til; men at gaa paa Landjorden, falder mig lige saa tungt, som om man vilde forlange af en gammel Sælhund, at den skulde spadserer tværs igennem den store Sandørken, der findes i det Land Afrika.“

„Hvor agter du dig hen, Mester Pilegrim?“

„Først til en eller anden Søløbstad heroppe, hvorfra der kan blive nem Vejlighed over til Svenskerne. Jeg har hørt

fortælle, at der i Staden Malmö skal opholde sig en Mand, som jeg nok kunde have Lyst til at gaa i Tjeneste hos. Mandens Navn er Skipper Clement. Det er en navnkundig Søhane, der har kæmpet bravt i den danske Konges Tjeneste. Lybækkerne skylder ham for Søroveri, og det kan hændes, de har Ret. Men det rører mig ikke. Jeg ved, han er en gæv Karl og blev Kong Christiern tro i hans Ulykke. Nu har jeg hørt nogen ymte om, at den oldenborgske Greve er paa Udkig efter Mester Clement, eftersom Greven har god Brug for den gamle Søhane. Det begynder at fænge lystigt rundt omkring, skal jeg sige jer. Saa havde jeg ment, at det var ingen Skade til, hvis jeg ad en Smule Omvej kunde naa over til Skipper Clement, inden det bryder løs for Alvor. Thi med Lybækkerne er jeg foreløbig færdig."

"Den Mand, du nævner, kunde jeg selv have Lyst til at gaa i Tjeneste hos, dersom det er sandfærdigt, at han er Kong Christiern oprigtig hengiven!"

"Den Lov har han allensals paa sig baade hos Venner og Fjender. Hvad siger I om at sejle med over til ham? Jeg kunde nok lide, at I og jeg kom til at følges ad igen! I har nu engang saadant et ærligt Ansigt, som det gør En godt at se paa. Slaar I til, saa nytter vi den første Skibslejlighed, der tilbyder sig, og faar vi Vind og Vejr med os, skal det ikke vare længe, før vi er i Malmö By hos Skipper Clement!"

"Din Plan er ikke ilde, Kurt Pilegrim!" indrømmede Niels Ribe og nikkede estertønsomt. "Jeg kunde ogsaa være til Sinds at gaa ind derpaa. Men ser du, jeg har et Hverv at udrette for den lybækkerste Oberst, Markus Meyer. Jeg har givet ham mit Ord og taget Haandpenge af ham. Men vil du slaa Følge med mig, indtil jeg er bleven kvit og frit

med Hovedsmanden, saa styrer vi siden hen den samme Kurs . . ."

Kurt havde omsider med stor Møje faaet sine Støvler truffet paa igen. Han rejste sig op paa sine runde Ben, men Fødderne vare endnu saa medtagne af den lange og ubante Vandring, at han stod i et væk og hoppede, snart paa det ene, snart paa det andet Ben, som om Jorden brændte under ham.

"Det er et Ord! Først gaar jeg med jer, siden hen I med mig! Jeg tænker, ingen af os skal fortryde det Kompagniskab. Dog blot en lille Aftale, Niels Ribe!" Den stakkels Svend satte et Ansigt op, saa det var en Duf at se paa det. "Hvor langt skal jeg stavre af Sted paa disse elendige Krumstave af et Par Ben?"

"Ret langt behøver det ikke at være!" gemmælede Niels Ribe, der ikke kunde undertrykke et Smil ved Synet af sin Kammerats snurrige Mine. Kurt Pilegrim lignede virkelig en gammel Sælhund, der var kommen uhjælpelig langt bort fra sit rette Element. "Jeg skal sige dig, Ben Kurt, Hovedsmanden har skænket mig hundrede lybste Mark til Løn og Tærepengs paa Rejsen. Og den første Bondemand, vi træffer, som har et Hørs at sælge, ham slutter jeg Handel med, saa du kan blive lige saa strunk ridende paa Hesteryggen, som du før har været det paa Rokken af en Raa."

"Saa mænd ja!" svarede Kurt Pilegrim og saa yderst betænksom ud. "Tror I, det kan lykkes mig at komme til at sidde overstrævs paa et Hørs, saa kan jeg gerne forsøge det. Der kan jo aldrig hænde mig værre Ting, end at jeg dratter af!"

Niels Ribe steg til Hest igen, efter at han forgæves havde foreslaaet Kurt at indtage hans Plads paa Rorbakken

for at hvile sig ud en Stund — et Tilbud, som den pluskæbede Svend paa ingen Maade vilde modtage. Han mente, at nu, da han havde en god Kammerat at følges med, vilde Bejen gaa en hel Del lettere end før. Dermed lagde han sin Haand paa Sæddelknappen og skridtede ud det bedste, han formaaede, paa sine saarede Fødder.

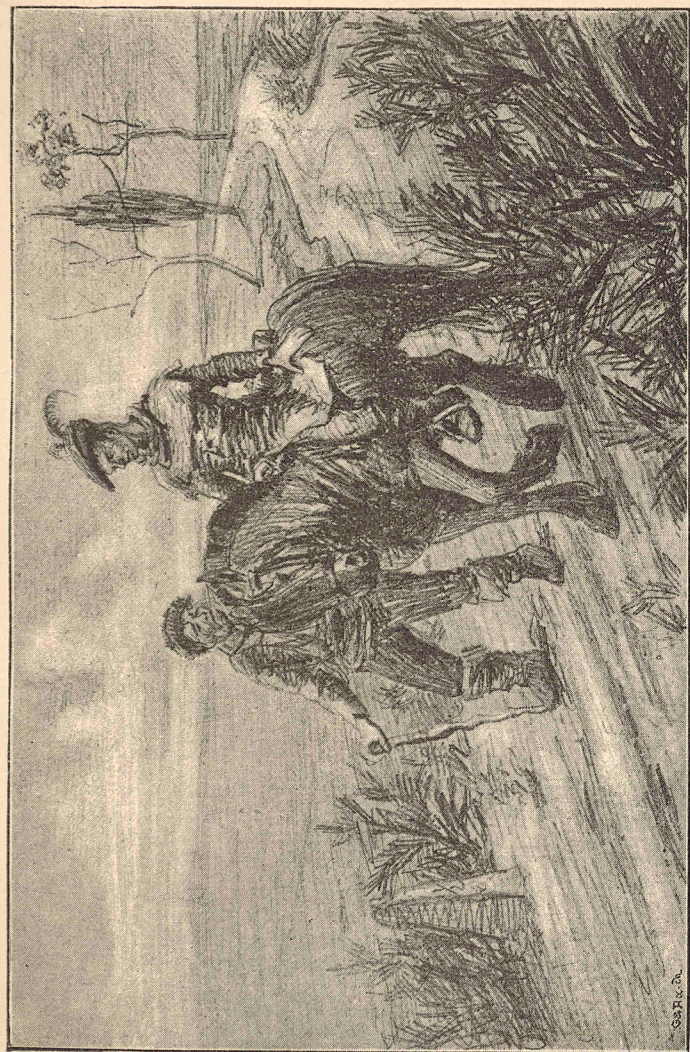
— Henad Aften naaede de Landsbhyen Skanderup. Bag ved de anselige Jordvolde, der efter Skif og Brug omgav Landsbhyens Marker og vare dækkede med tætte Hegn, hævede Skanderborg Slot sine taarnkransede Mure op over Næstet og Søen. Solen gik ned i luende Purpur, der spejlede sig i det blifstille Vand og dannede ligesom en skönt farvet Kamme om den gamle Kongeborg.

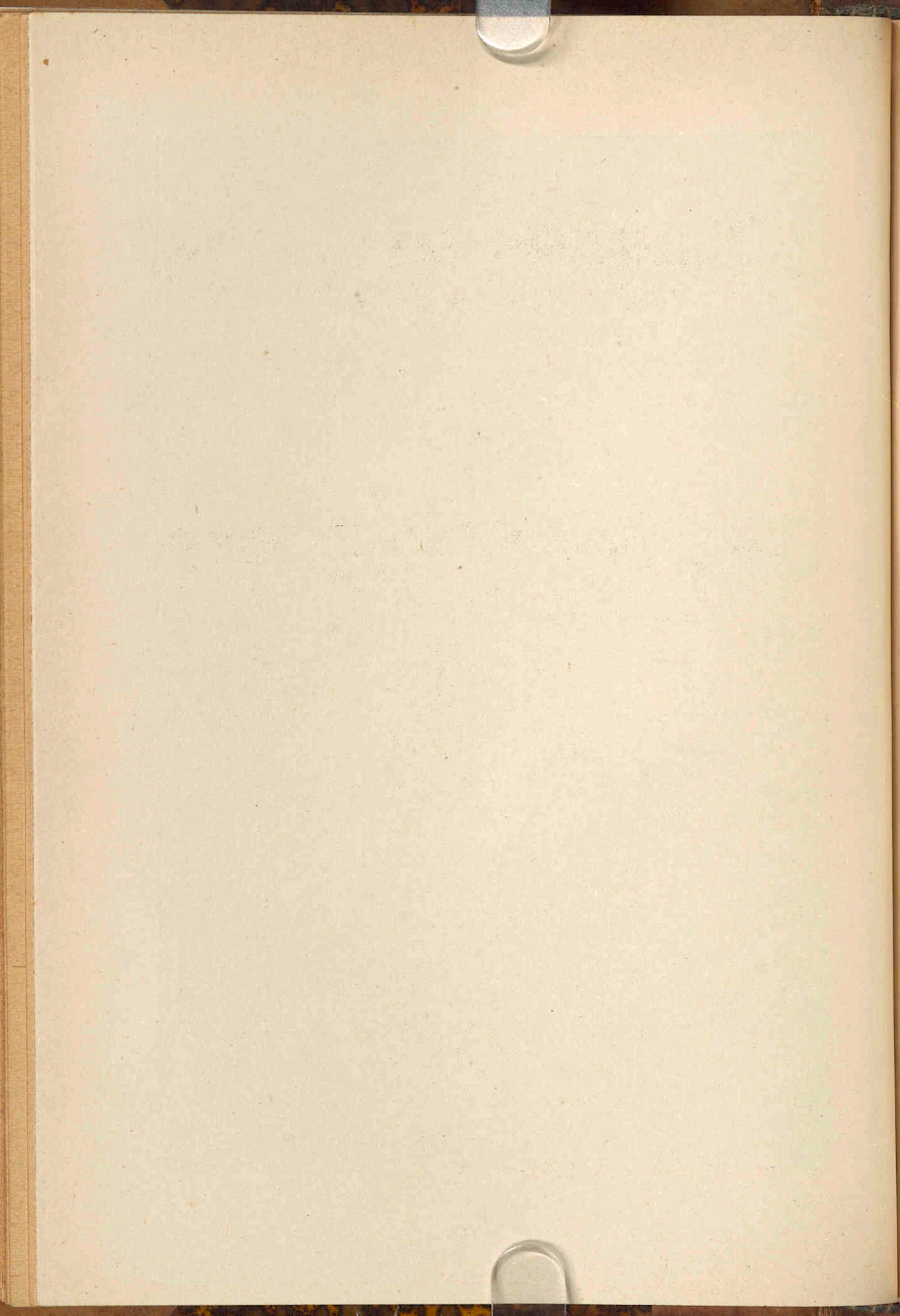
„Et vakkert Syn!“ udbroød Niels Ribe, da han fik Øje paa Slottets Taarne. „Det er, som de gamle Viser, jeg har læst, bliver levende for mig; som ser jeg Kong Valdemar fare af Sted paa sin hvide Ganger, da han har faaet Budskabet om, at Dronning Dagmar ligger syg i Ribe:

„Der Kongen drog af Skanderborg,
da fulgte hannem hundrede Svende.
Og der han kom til Gridstedbro,
da fulgte hannem ifkun Dagmars Dreng.

Der han red over Randbøl Hede,
da fulgte hannem femten Svende.
Der han kom over Riber Bro,
da var den Herre alene . . .“

. . . . Her var det, Marst Stig og de andre sammen-
svorne drog forbi, da de kom fra Finderup hin onde St.
Cæcilienat. Og her — det er det dyreste Minde — her
faldt Niels Ebbejen, Danmarks gæveste Mand, medens
han belejrede Borgen, der var kommen i Holstenernes

Bold. Jeg tænker næsten, vi skulde kunne finde Stedet, hvor han faldt . . . Saaledes staar der om ham i Ræmpevisen:

„Gud bevare din Sjæl, Niels Ebbesen,
du varst en Dansker Helt.

Saa gjerne du havde dit Fædreland
ved fremmede Gæster skilt.

Christ signe og hver god Dannesvend,
som baade med Mund og Haand,
uden Skæmt og Tant, med Flid og Tro
vil tjene sit Fædreland . . .“

„Jeg mærker nok, I har en stor Lærdom i de gamle Krøniker,“ mumlede Kurt Pilegrim. „Heller ikke jeg ringe-agter de gamle Minder, skønt jeg er en dum og ulærd Karl. Men om I ikke vilde tage mig det fortrydeligt op, kunde jeg have lyst til at spørge jer, om I tror, de under os Gæstfrihed paa Borgen?“

„Det var vel muligt, men jeg kender ikke Slotsherren. Derfor tænker jeg, vi gør bedre i at fortsætte vor Vandring, om du ellers kan holde ud lidt endnu, Kurt Pilegrim. Knap en Milsvej herfra skal der ligge et Kloster, og skønt jeg ikke ynder de kutteklædte, saa er vi dog sikre paa at finde Herberg hos dem . . .“

„Ja, lad os saa give os Munkene i Bold! Hos dem skorter det allensfals ikke paa Sulevarer. Fanden skal nok sørge for sine!“ sagde Kurt.

De havde gjort Holdt ude paa Mæsset, hvor de havde Slottet lige foran sig. Nu vendte de om og slog ind paa en Vej, der førte i nordvestlig Retning. Det gik kun smaat fremad. Nordbalken og Kurt Pilegrim vare lige udafse, og for at skaane den lille, flinke Hest gik nu ogsaa Niels Rube til Fods og førte Dyret efter sig. Rejsen fra Lybek

havde været en Snes Dage, med Ophold undervejs i Klostre og Købstadernes Herberger. Og der var endnu en lang Vej at tilbagelægge fra Skanderborg Slot til Aalborg By.

Afstenfumaringen fortrængte mere og mere de varme og lyse Farver, der nylig havde tændt den vestlige Himmel i luende Glød. Det mørkede ud over Skovbrynet, som strakte sig langs den ene Side af den Vej, de fulgte, og Fuglestemmerne inde i Krattet døde hen en efter en.

Men det var endnu saa lyst, at de rejsende kunde se en lang Strækning af Landevejen, der tegnede sig i lige Linie foran dem. Der havde længe ikke været noget levende Væsen at se. Men pludselig dukkede der et mørkt Punkt frem. Det syntes at komme ud fra Skoven og derpaa følge samme Retning op ad Hovedvejen som de selv. Det var saa langt borte, at de ikke kunde skælne, hvad det var: et Menneffe eller et Stykke Vilddt eller maaske flere i Følge. Niels Ribe og Kurt bleve i samme Øjeblik opmærksomme derpaa.

„Hvad tænker I, det er, der ret forude?“ spurgte Kurt Pilegrim. „Skønt jeg dog ellers har et skarpt Syn, kan jeg ikke blive enig med mig selv, om det er kristne Menneffer eller blot et Par Dyr, der er brudte ud fra Skoven. Noget levende er det allensfals, eftersom det bevæger sig længere og længere frem . . . Det kan vel ikke nytte, jeg prajer dem?“

„Saa vidt jeg kan maale Afstanden, er de for langt borte til at kunne høre os,“ svarede Niels Ribe. „Det vil vel ogsaa kun skræmme dem, om vi giver os til at raabe. Lad os hellere se at komme lidt fortere af Sted. Saa naaer vi vel ind paa dem!“

Heri var Kurt Pilegrim enig med sin ledsager, og til Trods for Træthed og Udmattelse gav han sig endnu en Gang til at stavre af Sted det bedste, han kunde.

De vandt øjensynlig godt frem; thi det varede ikke længe, før det mørke Punkt foran dem fik sikre Omrids, og det viste sig nu at være to Skikkelser, en Kvinde og et Barn, der gik ved Siden af en lille Kærre, læsset med et Par Bylter og trukken af en Hund.

„Omstreffende Taterer!“ udbrød Kurt Pilegrim ærgerlig. „Havde jeg vidst det, skulde Fanden selv ikke have faaet mig til at spilde den Smule Vejr, jeg endnu har tilbage. Lad det Pak støtte sig selv!“

„Det kunde dog hænde, de trængte til os!“ svarede Niels Ribe. „De rejser alene, uden Beskyttelse. Lad os i hvert Fald høre, hvorfra de stakkels Folk kommer, og hvor de agter sig hen.“

„For mig gerne!“ brummede Kurt. „Har vi løbet saa langt, kan vi jo løbe Resten med!“

De farende Folk havde gjort Holdt midt paa Vejen, øjensynlig skræmmede af den Støj, de havde hørt bag ved sig. Barnet klyngede sig op til sin Vedsageresse, og Hunden vendte Hovedet om og udstødte en vred Knurren. Saaledes bleve de staaende, indtil Niels Ribe og Kurt naaede hen til dem.

Det var en ganske ung Kvinde, og Kurt Pilegrim havde næppe havt Urret i sin Formodning om, at det var Folk af Taterslæggt. Hun havde store, sorte Øjne, der lyste op i de mørkladne Træk; om Hovedet bar hun et ildrødt Tørklæde og i Ørene store Ringe, hvilket alt sammen bidrog til at give hende et fremmedartet og fantastisk Udseende. Det samme gjaldt om Barnet, der klyngede sig op til hende. Det var en lille Pige, der havde selv samme Slags Øjne og mørke, krusede Haar. Og saa hun havde et broget Tørklæde om Hovedet og Ringe i Ørene.

De stod som et Par opstrømte Kid, der ikke mere vidste Udvej til at undgaa Jægerens Efterstræbelser, og Hunden, der var spændt for den lille Kærre, gæde af alle Kræfter, idet de fremmede Mænd kom hen imod dem.

„Guds Fred, Godtfolk!“ sagde Niels Ribe. „Vi er vejfarende ligesom I, og I har intet at frygte af os!“

Den unge Kvinde saa paa ham med fine floger, sorte Øjne, og det lod til, at hans Ord og Udseende gjorde baade hende og hendes Rejsesæller tryggere til Mode. Den lille Pige kiggede nysgerrig frem, og selv Hunden gæde mindre arrigt end før.

„Skal I nordpaa ligesom vi,“ vedblev Niels Ribe, „saa byder vi jer vort Følgeskab. Vejene er ikke sikre nu, da Krig og Ufred staar for Døren, og fremmede Krigsknægte begynder at søge herind i Landet . . .“

„I har gode Øjne, Herre!“ sagde den unge Kvinde. „Jeg tror, I mener os det vel. Men min Søster og jeg har allerede rejst en lang Vej, uden at der er sket os nogen Fortræd. Om Dagen drager vi helst gennem Skovene; der er fredeligt og bedst at vandre. Det er først henad Aften, vi vover os ud paa Landevejen; thi da møder vi sjældent nogen . . .“

„Hvad er eders Navn, og hvor kommer I fra?“

„Mit Navn er Soffi, og min lille Søster hedder Elsebeth . . . Vi kommer sydfra. Vor Moder havde et Hus nede i Marstegnen ved Ribe By. Der boede vi. Men hun sagde til os, at naar hun var død, skulde vi drage langt nordpaa til vor Moster, som bor oppe ved en Fjord, der skærer sig tværs igennem Landet og hedder Limfjorden.“

„Saa skal vi jo selv samme Vej, lille Soffi!“ udbrød Niels Ribe muntert. „Se her, lad din Søster sidde op paa

min Nordbak; hende kan han sagtens bære, saa udaset han end er, stakkels Hørs! . . . Trist Mod, Mester Pilegrim!" tilføjede han, henvendt til sin pluskabede Ledjager, der saa yderst misfornøjet ud over det nye og tarvelige Følgeskab. „Om en føje Stund kan vi være i Beng, hvor Klosteret skal ligge. Der tænker jeg, vi alle til Hobe kan saa Husly og Mad!"

„Men knapt nok, naar vi kommer i Taterfølge!" indvendte Kurt Pilegrim og satte sin mest knarvorne Mine op. „Saa djævelblandte Skaffe Munkene end er, holder de dog paa en vis Kristendom . . . Det skulde ikke undre mig, om de hellige Fædre smækkede Klosterporten i paa Næsen af os!"

„Er I Tatere?" spurgte Niels Ribe, medens han hjalp den lille Pige op paa Norbakkens.

„Vor Moder stammede fra Bøhmerland, men vor Fader var dansk. Da vi var smaa, levede vi ude ved Havet, og Søen gav os vor Føde. Siden hen flyttede vi et Stykke ind i Marstegnen; men nu, da vor Moder ogsaa er død, har vi ingen anden at ty til end vor Moster, som vi aldrig har set, men som vor Moder ofte har fortalt os om. Hun er den bedste og klogeste i vor Slægt . . ."

„Og hvad hedder jer Moster?"

„Birgit hedder hun. Hun har en Gang været gift med en Baabensmed, der havde Ky for at være saa dygtig i sin Haandtering, at mange Fyrster og store Herrer lod deres Baaben smede hos ham. Men siden hen skal Moster Birgit have haft stor Sorg. Hun havde en Datter, der døde, da hun kun var jessien Aar. Moder vilde aldrig fortælle os noget nøjere derom, skønt det dog var vort kodelige Søffendebarn. Men efter den Tid er der dem, som siger, at Moster Birgit er bleven forstyrret i sit Hoved, og andre siger, at

hun er en Troldskvinde, der kan se langt ind i Fremtiden og ved alt, hvad der vil times baade hendes Venner og Uvenner. Men Moder selv sagde til os, kort før hun døde, at hos Kloster Birgit vilde vi være trygge; ingen kunde hjælpe og beskytte os som hun . . ."

Den lille Karavane havde paany sat sig i Bevægelse op ad Vandevejen. Niels Ribe gik ved Siden af den unge, taterlignende Pige, medens han med sin Arm støttede Barnet, som han havde sat til Rette paa Ryggen af Nordbassen. Derefter kom Hunden, der taalmodig traf den lille Kærre bag efter sig, og allerlidst Kurt Pilegrim, der saa vred og fortrædelig ud.

"Hvor er det, I siger, I skal opsoge eders Kloster?" spurgte Niels Ribe.

"I en Købstad, der ligger ved Limfjorden. Aalborg hedder Byen. Vor Moder har ladet Navnet skrive op, for at vi ikke skulde glemme det, og tillige Navnet paa den Gade, hvor vor Kloster bor. Her har jeg det; men jeg kan ikke selv læse, hvad der staar . . ."

Soffi tog en lille Læderpung frem, som hun havde gemt paa Brystet, indenfor sit Livstykke. Mellem nogle smaa Sølvmonter laa der en Strimmel Pergament, paa hvilken der stod en halv Snæs Ord, prentet med tung og uovet Haand.

"Vil I lade mig tyde Skriften for jer?" spurgte Niels Ribe.

"Det maa I gerne, Herre. Jeg har god Tro til jer!" Hun rakte ham Pergamentstrimlen, og han læste følgende Ord:

"Birgit Mogens Sværdfegers. Købstaden Aalborg, i det Stræde, som har Navnet Peder Barkes Gyde."

"Det staar der tydeligt nok!" mumlede Niels Ribe forundret. "Jeg kunde snart fristes til at tro, det var de underjordiske, der drev deres Spil med os og havde listet min

Strimmel Pergament over i eders Hænder; thi paa den staar der skrevet omtrent de samme Ord . . ."

"Jeg forstaar ikke, hvad I siger, Herre?"

"Jeg siger, at I og jeg skal selv samme Vej. Ogsaa jeg har Grunde til Mo'er Birgit!"

"Har I, Herre? Kender I min Moster?"

"Nej, Soffi — jeg har lige saa lidt som I nogensinde set hende før. Men naar jeg lægger det, I har fortalt mig, sammen med, hvad jeg har hørt fra en anden Kant, saa begynder jeg at tro, at eders Moster Birgit er klogere, end Folk er flest. Hvem kan vide, om det ikke skyldes hendes hemmelige Kunster og Kogleri, at vi har mødt hinanden undervejs . . ."

"Tror I, det skulde være saa, Herre?" spurgte Soffi med en Mine, der røbede, at Ordene fandt Genklang hos hende. Hun nikkede meget betænksomt, og der kom et gaadefuldt, stirrende Udtryk i hendes Øjne, idet hun tilføjede:

"Jeg tror det ogsaa. Jeg ved, at min Moder kunde se ind i Fremtiden og tyde mange forborgne Ting. Det er en Gave, som tilhører min Moders Slægt, men ingen raader saa mægtigt over den som Moster Birgit!"

"Hører du, Kurt Pilegrim!" udbrød Niels Ribe med lystig Stemme. "Vi er i Færd med at drage ind i Miraklernes Land. Jeg vil tage det som et godt Varsel, at Soffi og hendes lille Søster skal føre os derind!"

"Og jeg vil tage det som et Djævlens Paasund!" brummede den pluskabede Svend. "Hvad andet skulde det være, naar man falder i med Tætere og Hedninger? Jeg har vidst det lige fra i Morges, da jeg kom til at træde paa en død Krage, at der vilde times os et Uheld, inden Dagen var til Ende!"

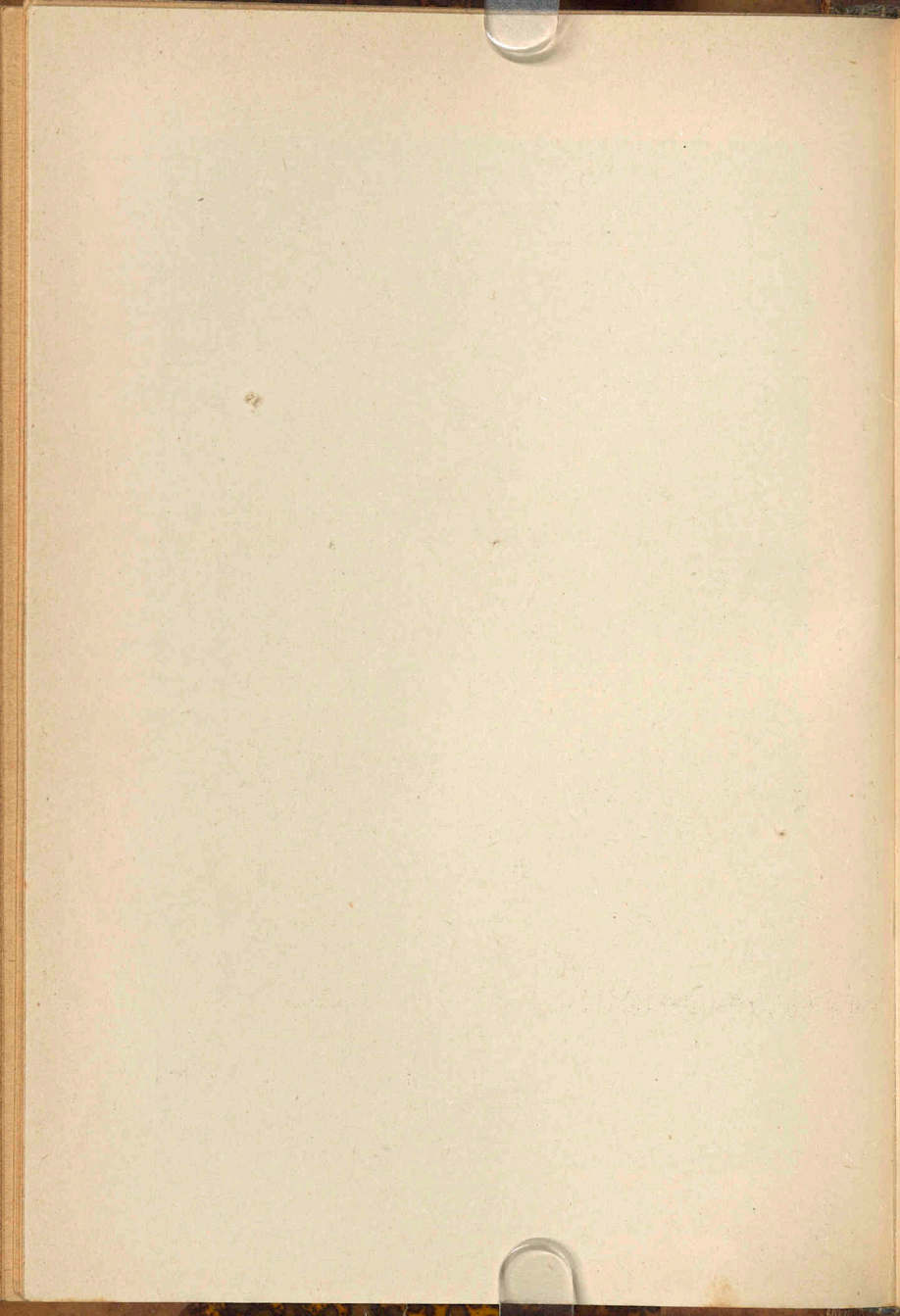
Ottende Kapitel.

Mo'er Birgit.

Der stod en gammel Kone ude i den lille Stump Have, som laa bag ved hendes Hus. Husets Gavl, med højt, svajrygget Tag, vendte ud til en grumme snever Gyde, og Vinduer, Dør og Bislag saa alt sammen trist og faldesærdigt ud. Men fra den modsatte Side gjorde Huset et venligere Indtryk, saa fattigt og brøstfældigt det end var. Her strakte sig et lille Stykke Jord, der paa een Gang gjorde Tjeneste som Have og Gaardsplads, og i det ene Hjørne var en Brønd, i det andet et Æbletræ.

Men den, som traadte ind paa disse Enemærker, vilde næppe lægge Mærke hverken til Brønden eller til det frodigt bærende Æbletræ. Der var ganske andre Ting, som tog Opmærksomheden fangen. Først og fremmest den gamle Kone. Hun var usædvanlig høj og rank, og hendes snehvide Haar dannede en stærk Modsatning til de store, mørke Djne, der lyste med en egen Glans, dybe og uudgrundelige, med et Udtryk, som paa een Gang fængslede og skræmmede. Hun var omgiven af en talrig Flok fjedrede Skabninger: Duer

og Høns, Skader og Krager, der trods deres forskellige Afstamning syntes at leve sammen i Fred og Enighed. Duerne kredjede rundt om hende og satte sig paa hendes Skuldre, Hønsene trippede tæt ind til hendes Fødder, og oppe paa hendes Hoved sad en Skade og blinkede med sine smaa, skarpe Stenfulsøjne.

Hun delte Føde ud til sine Fugle — Korn og Værter, som hun tog op af en Træskaal og strøede ud i Gaarden. Og alt imens smaasnakkede hun med sig selv og med Fuglene, der kurrede og kaglede, skreg og skræppede, som om de forstod, hvad hun sagde, og vilde svare hende igen.

Lige overfor laa Genboens Kaalhave uden for et Hus, der vel ogsaa kun var opført af Bindingsværk, men dog saa større og anseeligere ud, med tvende Stokværk og en bred Svale.

Den gamle Kone var saa optagen af sin Sysselsættelse, at hun ikke gav Agt paa, at Døren til Genboens Hus blev aabnet, og en lille, tyk Mand — efter hans Ydre at dømme en agtbar Haandværker — traadte ud i Forstuen, neden under Svalegangen. Da han fik Øje paa den gamle, hvidhaarede Kvinde, vendte han sig om og vinkede ind i Stuen, og lidt efter kom en lille, tyk Kone ud fra det indre af Huset og stillede sig bag ved Manden, idet hun rejste sig paa Tæerne og ivrig kiggede over Skuldrene paa ham.

„Nu taler Mo'er Birgit igen med sine Fugle!“ hvisttede den lille, tykke Mand. „Kan du høre, hvor de svarer hende, den ene i Munden paa den anden?“

„Tror du virkelig, hun forstaar, hvad de siger?“ spurgte den lille Kone, der havde et godlidende, men ensfoldigt Udseende.

„Om jeg tror det!“ gentog Haandværkeren. „Jeg tror

kun, hvad jeg ser med mine egne Øjne og hører med mine egne Øren. Mener du maaske, lille Bibekke, at det kan gaa til paa en naturlig Maade, naar et kristent Menneſte omgaaſ med Krager og Skader, ſom om det var ærligt, tamt Fjerkræ! Du kan jo ſelv høre, hvordan hun i et væk ſnakker med dem!"

"Og ſer du den ondſkabsfulde, ſorte Fugl, ſom ſidder paa hendes Hoved!" ſagde den lille, tykke Bibekke i en frygtſom Tone. "Det ſkulde ikke undre mig, om det var den Bede i egen Perſon, ſom har paataget ſig Skikkelfe af en Skade. Thi Fanden kan endogsaa gøre ſig om til en Myg . . ."

"Jeg tror ſnarere, at den ſkrutryggede Dværg, ſom har ſin Gang i Mo'er Birgits Hus, er den Onde ſelv! Jeg har talt med Peder Hønſekræmmer om den Sag. Han kender til Hekſe og Troldekvinder ſom ingen anden Mand her i Byen. Ved du, hvad han gjorde ſidſte Sante Hans?"

"Nej, hvad gjorde han?" Den lille, tykke Kone tryffede ſig tæt op til ſin Huſbond og ſaa paa ham med nyſgerrige og frygtſomme Øjne.

"Han vilde en Gang ſelv være Bidne til, naar Hekſene ſoer af Sted til Blokshjærg for at danſe deres Rehraus med Gamle Erik. Saa kunde han jo bag efter lægge dem ud for Dyrigheden. Og ſaa ſatte han ſig ved Midnatſtid henne ved den ſtore Korsvej og ſkjulte ſig bag ved en Harve. Men forſt havde han paſſet nøje paa, at Tænderne paa Harven vendte ned ad, thi ellers havde det alt ſammen ikke hjulpet noget . . ."

"Nu — og hvad ſaa' han ſaa?" ſpurgte Konen ivrigt.

"Han ſaa ingen Ting! Thi der var nok kort i Forvejen bleven kørt et Lige op ad Korsvejen, og ſaa gavner det andet ikke. Men havde det ikke været for den maledidede Ligeførfels Skyld, ſaa havde Peder Hønſekræmmer ganſke beſtemt ſet

baade Mo'er Birgit og de andre Trolldkvinder, som bor her i Staden . . ."

"Jeg har hørt, at det er nok saa godt at figge gennem et Hønseæg, naar man kan saa fat i det allerførste, Hønemo'er lægger!" sagde den lille Kone med en vigtig Mine. "Tager man det med hen i Kirken, skal man snart kunne udpege de Skarnskvinder, der om Aftenen skal af Sted til Heksegildet paa Blotshjærg eller i Ullemosen . . ."

"Men du ved vel nok," svarede Manden overlegent, "at det kun lader sig gøre paa den hellige Skærtorsdag, naar man i Forvejen har spist ni Slags Raal og dermed værget sig mod Sygdom og alt, hvad ondt er! Det nytter os altsaa ikke paa denne Marsens Tid . . . Nej, vi maa finde paa kraftigere Midler, om vi skal slippe naadigen fri for vort Rabostab. Sidste Midsummerfest havde jeg hverken glemt at stifte Konebærtra i Dørene eller tænde Blus nede ved Fjorden. Men alligevel døde vore to Geder anden Dagen efter Sante Hans, og da jeg kom hjem fra Gildehuset samme Aften, faldt jeg omme i Maren Poppes Gyde og stødte mit Ben, saa jeg ikke har forvundet det siden . . . Ja, det ved du jo alt sammen, Vibekke!"

"Men hvad har du da tænkt, vi skal gøre, lille Husbond? Jeg har ikke en rolig Time for den Trolldkvinde's Skyld . . ."

"Jeg har tænkt at tale paany med Peder Hønsefræmmer. Er der nogen, som ved Raad, saa er det ham!"

"Se der!" udbrød pludselig den lille Kone og greb forfækket fat i sin Mands Arm. "Der kommer han — Uthystet eller Djæveln, hvad han er! Lad os skynde os ind, at de ikke skal saa Dje paa os og staffe os en ny Ulykke paa Halsen!"

Den tykke Haandværker og hans Kone forspandt hurtigt inde i Huset bag Raalhaven. Genboersken var endnu i Færd

med sine Fugle, med at give dem Føde og snakke med dem. Men fra Døren, som stod aaben ind til hendes Hus, traadte en lille Mand ud i Haven.

„God Aften, Mo'er Birgit!“ sagde han.

Og hun vendte sig om og svarede:

„God Aften, Urban!“

„J faar nok snart alle Skovens Fugle til at fæste Bo hos jer! Jeg synes, Flokken bliver større med hver Dag . . .“

„Det er et Selfab, man kan have stor Nytte af, Mester Urban! Fuglene svinger sig højere op mod Himlen end andre jordiske Væsener. Naar jeg færdes mellem dem, synes det mig, at mine Tanker bliver lettere og faar Magt til at flyve viden om. Jeg lærer altid noget paa den Vis. Det har hjulpet mig til at tæmme mit Sind og vogte mig for at hade alle Menneſter, fordi een har bragt Ulykke over mig . . .“

„Jeg tænker, om J havde ladet mig handle for jer, saa havde vi begge for længe siden faaet Ro i vort Sind og det paa bedre Vis, end Kragerne og Skaderne kan skaffe jer det!“ sagde den lille Mand med mørk Stemme. „J har sat min Taalmodighed paa en haard Prøve, Mo'er Birgit!“

„Kan jeg bide paa den retfærdige Dom, saa kan J vel ogsaa, Urban Sværdfeger!“ Den gamle Kvinde saa paa Dværgen med saa stærk Ild i sine store, udtryksfulde Øjne, at han uvilkaarlig tog sit Blik til sig. „Har jeg ikke sagt jer det, dengang J med Brede drog ud af Landet, fordi jeg ikke vilde give mit Minde til den blinde Hævn, J vilde tage, og har jeg ikke sagt jer det igen, da J nys vendte hjem og fortalte mig om jert sidste Møde med ham! Skæbnen reder selv sit Spind, klogere og sikrere, end vi kunne gøre det, og han vil fanges deri engang. Baade J og jeg skal opleve det . . .“

„Jeg har troet paa jer, Mo'er Birgit!“ svarede han i

samme Tone som før. „Jeg har tænkt paa jeres Ord, hver Gang Kniven brændte saa stærkt i min Haand, at jeg syntes, jeg maatte bruge den, om ikke Hævntørst og Raseri til sidst skulde kvæle mig. Og Grindringen om jer holdt endnu min Haand tilbage, da Slumpelykken sidste Gang bragte ham i min Nærhed, og han kunde have været saa hjælpeløst fortabt som Rotten i Fælden . . . Men hvad vandt jeg ved min Udhighed mod jer! Han er stegen højere og højere. Nu staar han ved Siden af Lybeks første Borgmester, vokser Dag for Dag i Magt og Overmod og tager til sig som en Fraadser af Lyffens Goder, i Stedet for at han skulde have ligget som et raadnet Lig i det fremmede Land, hvor Skæbnen førte os sammen igen . . . Jeg har handlet som en Daare og Drømmer ligesom I selv!“

Dværgen havde talt med stigende Videnskab, der gjorde hans Ansigt vilddt og fortrukket. Mo'er Birgit betragtede ham med et Blik, der var fuldt af Medynk. Under den sidste Del af deres Samtale vare de gaaede ind i Huset og stod nu i en lavloftet Stue, hvis Vindue vendte ud til Gyden. Der var halvmørkt derinde. Man saa kun de store Omrids af en Alkove med nedhængende Spærlagen og et Skab eller en Slags Dragkiste, der naaede op til Loftet. Hanne ved Vinduet stod en Spinderok og en Stol.

„I er et kortsynet Menneske, Urban Sværdsfeger!“ sagde Mo'er Birgit, da den lille Mand endelig tav. „Hvad ved I om, hvor lykkelig eders og min Dødsfjende er, og hvor længe hans Magt og Herlighed vil vare ved? Hvad ved I om de onde Syner, som forfølger ham — eller om de Barsler, der jager Sønnen fra hans Døje!“

„Tror I, at en Landsknægt plager sig ret længe med Syner og Barsler!“ lo Mester Urban haanlig. „De varer

allensfals kun ved, indtil han drukner dem i sin næste Rus! . . . Men jeg har noget at betro jer, Mo'er Birgit," vedblev Dværgen og slog over i en roligere Tone. „Sag har i Dag havt et Møde, som jeg maa fortælle jer om, thi det staar i Sammenhæng med alt det andet, og jeg maa høre jer Mening . . .“

„Saa tal, og let eders Hjærte!“ Mo'er Birgit tog Plads ved Spinderoffen og satte Hjulet i Gang. Rokkens Snurren lød som en dæmpet, enstonig Musik, medens Mester Urban fortalte.

„Sag har set de to Følgesvende, som han havde med sig paa Rejsen til England. Den ene er ung og ser vakker ud, den anden er en snurrig Karl med Ben saa runde som et Bar Hjul. Om jeg kun havde set disse Mænd en eneste Gang, vilde jeg dog straks have kendt dem igen! Sag mødte dem for knap en Time siden. Det var let at mærke, at de var fremmede her i Staden; thi de saa sig søgende omkring og standsede en Borgermand som for at spørge ham om Vej . . .“

„Gav I jer i Snak med dem?“ spurgte Mo'er Birgit.

„Nej — jeg vilde ikke have, de maatte se mig — ikke straks. De var ej heller alene . . .“

„Kendte I ogsaa dem, som de fulgtes med . . .“

„Sag baade kendte dem og kendte dem ikke. Det var en ung Kvinde og et Barn. Den unge Kvinde lignede . . .“

„Hvem lignede hun?“ — Mo'er Birgit saa op fra sit Arbejde.

„Hun lignede — lille Elise . . . Det var de samme Djne — jer egne Djne, Mo'er Birgit, saaledes som de maa have set ud, da I var ung . . .“

„Sag tænker, I er ufarsk og har set Synet i Dag,“ sagde Mo'er Birgit alvorlig. „Hvem skulde saa paafaldende kunne ligne mit døde Barn?“

„Se selv!“ Mester Urban pegede pludselig ud mod Vinduet, og Mo'er Birgit fulgte Retningen af hans Blik.

Et lille Stykke oppe i Strædet kom en ung, mørkladen Pige med et Barn ved Haanden, og lige i Hælene paa dem fulgte en Hund, der trak en lille Kærre bag efter sig. Ved Siden af den unge Pige gik en køn, rank Svend, med Kantsel paa Raffen og klædt i en simpel, borgerlig Dragt, og allerlidst i Toget travede en hjulbenet, pluskæbet Karl, der saa' saa ærgerlig og misfornøjet ud, som om han havde mest Lyst til at bryde af og lade sine Rejsesæller sejle deres egen Sø.

„De kommer herover!“ udbød Mester Urban i stærk Bevægelse. „Kender I den unge Kvinde, Mo'er Birgit?“

„Nej, jeg kender hende ikke,“ lod Svaret. „Men jeg skønner, at der er den Vighed, du talte om . . . Skjul dig i Alkoven, Urban Sværdfeger! Du havde Ret i, at de fremmede Mænd ikke straks bør saa Dje paa dig. Jeg maa helst være ene, medens de fremfører deres Grinde . . .“

„Men om de har ondt i Sind!“ indvendte Dværgen. „Jeg nærer Had og Mistro til alle, som har været i Følge med Landsknægten Markus Meyer!“

„Af disse Fremmede har hverken du eller jeg noget at frygte. Skjul dig, indtil du synes, det rette Øjeblik er kommet til at træde frem!“

Mester Urban adlød. Han gik ind i den rummelige Alkove og stillede sig bag ved de nedhængende Spærlagen, der fuldstændig dækkede ham. Mo'er Birgit satte sig atter ved sin Rok, og i det samme lød den lille Træhammers Slag paa Forstuedøren.

„Trin ind!“ raabte Mo'er Birgit.

Døren blev aabnet, og den unge, taterlignende Pige traadte ind med sin Søster ved Haanden. Bag ved hende

stod Niels Ribe og længst tilbage Kurt Pilegrim, der tøvede med at gøre de andre Følgeskab.

„Er I Birgit Mogens Sværdfegers?“ spurgte Niels Ribe, idet han halvt nysgerrig, halvt deltagende betragtede den gamle, hvidhaarede Kvinde, som han havde maattet rejse saa lang Vej for at opsoge.

„Det er jeg!“ svarede hun.

„Saa har jeg et dobbelt Grinde til jer. Her ser I eders Søsterbørn, som Tilfældet lod mig møde undervejs. Vi ere fulgte ad fra Skanderborg hertil . . .“

„Min Søster Wenzelas Børn!“ udbroød Mo’er Birgit og rejste sig op. „Hvordan gaar det til, at I er rejste den lange Vej for at opsoge eders gamle Moster?“

„Vor Moder døde for knap to Maaneder siden,“ svarede den unge Pige. „Men hun havde sagt, at vi skulde søge Tilflugt hos jer, Moster Birgit! Andre Venner havde vi ikke.“

„Ulykelige Søster!“ mumlede den gamle Kone. „Hun havde begge sine Børn, som kunde lukke hendes Dine til, naar hun var sovnet ind til den store Hvile. Jeg byder jer Velkommen hos mig. Saa længe jeg har Tag over Hovedet og et Stykke Brød at dele med jer, skal I ikke lide Mangel . . .“

„Vi takker dig, Moster Birgit,“ lod den unge Piges Svar. „Vor Moder har ogsaa sagt til os, at vi trygt kunde gaa til dig. Du var den bedste og klogeste af vor Slægt . . .“

„Jeg er hverken klogere eller bedre end andre, Barn!“ sagde den gamle Kone næsten med lidt Strængthed i Stemmen. „Det kan hændes, du faar sære Ting at høre om Mo’er Birgit. Men tro ikke andet, end hvad du selv ser og fornemmer . . .“

„Jeg ved, at I er klogere end andre Menneſter!“ svarede Soffi med stærkt Overbevisning. „Og det samme tror Niels Ribe, som staar der; thi vi har talt meget om jer undervejs . . .“

Med disse Ord saa hun hen paa sin Følgevend med et Blik, der røbede, at han havde vundet en høj Plads i hendes Omdømme.

„Og hvad er saa eders andet Grinde, Niels Ribe?“ spurgte Mo’er Birgit og fæstede sine kloge, gennemtrængende Øjne paa den unge Mand.

„Mit andet Grinde vil jeg helst fremsføre, naar vi tales ved i Egenrum,“ svarede Niels Ribe.

„Na nej — lad mig kun saa det at vide nu. Det lider jeg bedst!“ Mo’er Birgit saa fra sine Søsterbørn hen til den fremmede Gæst, men hendes Ansigt forraadte ikke en Tøddel af, hvad hun tænkte.

„Som I vil,“ gemmølede Niels Ribe. „I Dag eller i Morgen — det kommer dog ud paa eet . . . Jeg har det Hverv at bringe jer en Gave, som vil gøre jer rigere, end I vel nogensinde har drømt om at blive . . .“

„Og fra hvem kommer denne Gave?“ spurgte Mo’er Birgit.

„Fra en Mand, som har kendt eders Slægt i gamle Dage, og som staar i Gæld til jer . . .“

„Og hvad er denne Mands Navn?“

„Han ønsker at være unævnt og ukendt . . . Her bringer jeg jer hans Gave — en Sum i Guld, der vil gøre jer rig nok til, at I kan sørge rundelig for eders Søsters Børn. . .“

Niels Ribe havde knappet sin Vams op og løsne de Bæltet, hvori Pengene vare syede ind.

Men Mo’er Birgit traadte et Skridt nærmere hen imod ham og strakte sin Haand afværgende frem. Hendes Ansigt var blevet meget blegt, og Øjnene lyste med et saa heftigt Udtryk af Afstød og Uvilje, at Niels Ribe uvilkaarlig tog Hænderne bort fra det kostbare Bælte.

„Sig den Mand, som har sendt jer, at hans Regnskab ikke kan gøres op med Guld — ej om han havde Magt til

at forvandle alle Jordens Bjerge til det skinnende Metal og til at fylde alle Have dermed! Sig til ham, at ej engang hans Anger, om den endelig har fundet Vej til hans grusomme Hjerte, kan afvende Dommen, som er sældet over ham. Sig til ham, at et Menneſke kan ſynde meget, falde dybt i Vellyſt og Bederſtyggelighed og dog ſaa Tilgivelse. Kun for den, ſom krænkede en ren og uſkyldig Sjæl, ſom myrdede en Moders enefte Barn, for ham er der ingen Tilgivelse. Hans Sjæl ſkal plages af onde Syner — han ſkal dø i ſaa bitter Vaande ſom den, han ſelv udsaaede! Og ſig til ham, din Herre, Markus Meyer, ſom har ſendt dig til den barnløſe Moders Hus — at du traf Birgit Sværdſegers og ſaa, at hendes Haar var blevet hvidt ſom den kolde Sne, men hendes Hjerte blødte endnu ſom den Dag, de har lille Elſe til Kirkegaarden. Men ſig ogſaa til ham, at hun lever, den gamle Birgit Sværdſegers, og hun bliver ved at leve; til Straffedommen er fuldbyrdet! Gaa ſaa din Vej!”

Niels Ribe havde uvilkaarlig bøjet Hovedet, medens Mo’er Birgit talte med en Styrke, der ligesom hamrede hvert Ord ind i hendes Tilhørers Øren, og førſt da den gamle Kvinde tav, ſaa han op paa hende og tog til Gennemſe.

„Saa ung og ſorgløs jeg end er, forſtaar jeg dog al den bitre Synd og Lidelſe, I maler for mig. Kun een Ting er en dunkel Gaade for mig: hvordan I har gættet, hvem der ſendte mig hid. Dog lige meget! Hvad I har ſagt mig — hvert Ord deraf — ſkal jeg bringe til den Mand, hvis Gvinde jeg i Dag har udrettet. Lev vel, Mo’er Birgit — jeg ſkal adlyde jer og ufortøvet gaa min Vej, ſkønt jeg vel kunde trænge til en Stund at hvile mine modige Lemmer i eders Stue . . .”

„Moſter Birgit, lad ikke min Følgeſvend gaa bort, uden at I giver ham et godt Ord med! Han har hjulpet og ſkærmet

min Søster og mig den lange Vej, vi vandrede sammen. Han er god og ærlig — det ser I jo straks . . .”

„Tak, lille Søffi!” udbød Niels Ribe, og noget, der lignede det gamle, frejdige Smil, kom atter frem om hans Mund. „Jeg mærker allensfald, jeg har vundet mig en Ven undervejs. Saa har min Rejse da ikke været ganske forgæves!”

„I har vundet Allandsjens Blager og Ulykker!” raabte Kurt Pilegrim henne fra Døren. „Kom nu, Niels Ribe! Det er noget forbandet Kogleri, at de har gættet, hvem der skiftede jer hid! Jeg finder det tilraadeligst, at vi ser os om efter et andet Herberg, hvor megen Respekt jeg end allerede har for den gamle Dame . . .”

Mo'er Birgit havde ligesom før ladet sit skarpe Blik vandre fra Søffi til Niels Ribe og den samme Vej tilbage. Nu tog hun til Orde:

„Hvil jer kun ud, dersom I trænger dertil — baade I og den underlige Karl, som ledsager jer. I kan blive her med Fred og gaa med Fred herfra. Jeg tiltror jer intet ondt!”

„Men jeg des mere!” raabte en Stemme fra en Krog af Bærelset, og idet alle — med Undtagelse af Mo'er Birgit — vendte sig forundret om, traadte Mester Urban frem fra Alkovens Forhæng.

„Dværgen fra Rye!” mumlede Kurt. „Der har vi Løsningen paa Kogleriet. Mo'er Birgit er alligevel en ringere Troldkvinde, end jeg troede!”

Mester Urban saa sig om i Kredsen, og hvert Træk i hans Ansigt skælvede af Sindsbælgelse. Han strakte truende Haanden ud mod Niels Ribe og udbød:

„Bort med jer! Ingen, som har staaet Markus Meyer nær, maa nyde Gæstfrihed i dette Hus! . . . Se paa hende der, jer Søsters Barn!” vedblev den lille Mand, henvendt til Mo'er Birgit. „Ser I de Djne, hvormed hun betragter

ham! Hun lider allerede godt hans glatte Ansigt! Kald ikke nye Ulykker ned over jert Hus, Mo'er Virgit! Lad ham gaa! Lad ham gaa!"

"Stille, Urban Sværdseger!" bød Mo'er Virgit strengt. "Her raader ingen anden end jeg, og jeg spørger ikke om, hvem jeg vil vise Gæstfrihed . . . I kan blive eller gaa, som I selv vil," sagde hun derpaa til Niels Ribe. "Vi stilles i Fred . . ."

"Jeg foretrækker det sidste," svarede Niels Ribe. "Synderlig velkommen er jeg jer næppe. Dog har jeg en Bøn til jer, som jeg beder jer opfylde, før jeg gaar . . ."

"Sig frem!"

"Jeg har hørt sige, at I har Magt til at aabenbare et Menneſte hans Skæbne . . . Fortæl mig min, inden jeg forlader jert Hus!"

Den gamle Kone rystede alvorligt paa Hovedet.

"Det er et daarligt Onſke, Niels Ribe! Du vinder intet ved at ſaa din Skæbne at vide. Kan du dog ikke afvende, hvad der vil times dig, enten af godt eller ondt, ſaa nytter det jo intet, at du kender det i Forvejen . . ."

"Men jeg beder jer alligevel, at I vil give mig et Vidnesbyrd om eders Spaadomskunſt. Har I mange lønlige Midler behov, ſom det voldes jer Umage at ſtaffe til Stede?"

"Jeg bruger ingen lønlige Midler," lod Mo'er Virgits Svar. "Et Menneſtes Skæbne ſtaar tildels ſkrevet i hans Ansigt. Jeg læſer den af Udtrykket i hans Øjne, af hans Stemmes Klang — til Rød i Haandens Vinier . . ."

"Rudel — ſaa løſt Fremtidens Slør for mig — paa den Maade, I ſelv finder tjenligt. Her er min Haand . . ."

Mo'er Virgit tog den Haand, han rakte hende. Hun aa flygtigt paa Vinierne i Haandſladen; derpaa fæſtede hun ſit Blik indtrængende og alvorligt paa Niels Ribes Ansigt.

"Eders Øjne, Mund og Hænder lyver ikke. I er ærlig

og trofast. Jeg ser, at eders Hjærte allerede har truffet sit Valg, og I vil ikke svigte den, I har kær. Modgang og Fare undgaar I ikke; men eders Hu staar til at udrette, hvad godt er. I faar Giffen med jer, og naar baade eders Liv og Frihed er truet, vil I være nærmest Maalet . . ."

"Er det alt, hvad I kan fortælle mig?" spurgte Niels Ribe.

"Det er alt, hvad I behøver at vide," gennemlede Mo'er Birgit. "Det øvrige vil Tiden aabenbare for jer!"

"Saa Farvel, Mo'er Birgit! Trænger I nogen Sinde til en god Ven, saa kan I stole paa mig!"

"Og paa mig med!" tilføjede Kurt Pilegrim. "Jeg har den allerstørste Agtelse for jer, Mo'er Birgit! . . . Men lad os saa komme af Sted!"

"Tak for godt Følgeskab, Soffi!" sagde Niels Ribe til den unge Pige. "Gid I maa leve vel og lykkelig, I og jer lille Søster!"

Men Soffi vendte sig bort og nikkede ganske kort med Hovedet.

Saa højede Niels Ribe sig ned og kysjede den lille Elsbeth paa Kinden, og Barnet slog sine Arme om hans Hals, som om det vilde tage Afsked med ham baade paa sine egne og sin Søsters Begne. Mester Urban stod endnu paa samme Plet, og hans Ansigt fortrak sig paa en sær, uhyggelig Maade.

"Lad ham gaa! Lad ham gaa!" skreg den lille Mand ligesaa rasende som før.

"Naturligvis gaar vi, Mester Dværg!" svarede Kurt Pilegrim drillende. "Og vi skal saamænd ikke komme igen, før I sender Bud efter os!"

Niels Ribe var allerede ude af Døren, og den pluskæbede Svend fulgte bag efter, idet han skrævede over Hunden, der havde truffet den lille Kærre helt ind i Forstuen og laa og blundede ved Siden af den.

Niende Kapitel.

Et Brev.

„Skrevet i Aalborg, St. Andreas Aften,
30te Novembris Anno 1534.

Belædle Jomfru Erika, Ambrosii Datter!

J de svare Tider, som have hjemført vort Fædreland, og i al den Angest og Belymring, som opfylder mig for eders Skyld, hjærtensføre Jomfru, har jeg længe omgaaedes med den Tanke, at jeg maatte tage Pen og Pergament for at skrive eder til. Viden har jeg faret om, og meget har jeg oplevet, siden vi skiltes om Bord paa Lybekernes Skib, og J vendte tilbage til Staden med eders Fader. Vel er det ikke godt og glædeligt alt til Hobe; megen Falskhed og megen Ryggeløshed er jeg bleven Vidne til i min Udlændighed. Og selv har jeg kun udrettet lidet eller intet for den Sag, jeg troede, det var saa let at kæmpe for. Men hvordan det end gik mig, i Modgang eller Medgang, og hvor jeg end færdedes, stod eders Billede stedse for mig og blev mig som en ledende Stjerne, jeg maatte følge gennem alt godt og ondt.

Der var en Tid, da jeg tænkte, at J intet skulde høre

fra mig, før jeg havde fanget Lykken ude i Verden og kunde vende tilbage til min Fødeby for at sige jer de Ord, der saa ofte brændte mig paa Læben, naar vi forud var til sammen. Men jeg skønner, at det endnu kan bide længe, inden jeg griber den lunefulde Lykke, og mit Hjerte er blevet bekymret ved den lange Adskillelse fra eder. Mangehaande Rygter har jeg fornummet om Tilstanden i min Fødeby. Jeg er vidende om, at den oldenborgske Greve allerede for Maaneder siden er dragen ind i Staden, og at Befalingsmanden Hr. Johan Urne forlængst har overgivet saavel Slottet som Rigets store Drifvognsfartøjer. Sigesaa at Almuen og Borgerne alle vegne have sluttet sig til Kong Christierns Sag, saa at nu det ganske Sjælland og Fyen med de omliggende Der er i Grevens Magt. Men om den fangne Konge hører man intet. Der gik Ord om, at den oldenborgske Greve vel nok vilde befri Kongen, men ifkun for at overgive ham i Lybeksernes Hænder, og det skulde da kun være som at føre ham fra det ene Fangenskab til det andet. Den gamle Hans Bundtmagers Ord ere saakunde blevene til Sandhed. Lybeksterne have alene været betænkte paa deres egen Fordel, og jeg gad vide, hvor længe de kunne bære den falske Maske!

Hvad mig selv angaar, hjærtenskære Jomfru, da er jeg ikke mere i Landsknægtobersten Markus Meyers Sold. Det sidste Hverv, han fortroede mig, var af en ret sjælsom Art, og jeg skal engang fortælle jer derom, hvis Skæbnen under os at mødes igen. Jeg skikkede ham Brev og gjorde Rede for Udsaldet af min Sendelse. Siden har jeg intet hørt fra ham. Kort Tid efter fandt jeg en anden Tjeneste. Kan hælde, I har hørt om en navnkundig Sømmand ved Navn Skipper Clement, der har været Kong Christierns tro Mand, og hvem den oldenborgske Greve har sendt hid til Nørrejylland, for at han skulde rejse den jydsk Almue og da for-

nemmelig sine Landsmænd, Vendelboerne, til Opstand mod de adelige Herrer, der staa paa Hertug Christians Side. Denne Skipper Clement er en mærkelig Mand og sikkerlig bedre end det Ry, der gaar om ham. Saa I ham for eders Dje, vilde han knap tækses jer; thi han er barst og lidet vakker af Udseende; hans Bæsen er plunt og frastødende. Men han er allensfals en ærlig Mand, og havde den fangne Konge mange Forkæmpere som denne kæffe Søhane, da var der bedre Udsigter baade for Kongen og for Landet.

Det var den fjortende Septembris i dette Aar, at Skipper Clement kom her til Aalborg, og Byen og Slottet gav sig straks i hans Vold. Vendelboerne sluttede sig skarevis til ham, og Opstanden var rejst med det samme. Men stræffelige Voldsgerninger ere blevne øvede. Bønderne have brændt mange geistlige og adelige Gaarde, og saa stor er Frygten for Mester Clement, at selv nogle Adelsmænd have forenet sig med ham.

Hvad jeg har oplevet i denne Ufredens Tid, vil aldrig gaa mig af Minde. Adelsmænd og Bønder staa over for hinanden, ikke som Landsmænd, ja knapt som Mennesker med menneskelige Følelser og Sanser, men som om de vare forvandlede til vilde Dyr, der maa sønderslide hverandre. Jeg vil fortælle jer om den Kamp, hvori jeg selv har taget Del. — Det var tidligt om Morgen den 16de Oktober, at vi drog ud af Staden. Seks tusinde Mand vare vi i Følge. Mester Clement havde faaet Efterretning om, at de adelige Dagen forud vare rykkede frem til Svendstrup By, der ligger en Mils Vej sønden for Aalborg. Der var vel seks hundrede Ryttere i Panzer og Plade og lige saa mange Landsknægte til Fods. De agtede Bønderne ringe og tiltroede dem ikke Mod til at turde vove et Angreb i fri Mark. Men de havde gjort et fejlt Regnestykke. Vi drog langs Aaløbet over imod

Svendstrup og tog Stilling paa Højderne omkring Byen, før de adelige fik hindret os deri. Nu vare de omsider vaagne, og de brød ud af Byen og stormede tappert løs mod os. Men I skal vide, at foran Svendstrup By strækker sig siddende og lavt liggende Marker, og dem maatte Adelskæren over, forinden de kunde naa vor Stilling. Det var regnfuldt Efteraarsvejr, og Jorden var end mere opblødt end ellers. Den kunde ikke bære de tunge, harnissklædte Ryttere; Hestene sank i; de kæmpede, Mænd og Dyr, for at gøre sig fri, men derved blev kun ondt værre. Og da blev det os en let Sejr, vi vandt, skønt vore Folk vare slet væbnede, for Størsteparten ikkun med Leer, Knipler og lange Stænger, nogle dog tillige med Økser og Spyd. Men alt som vore Folk faldt an, raabte de: „Slaa løs paa de Jærnen! Slaa Hesten! Manden faar vi jagtens!“ Og der blev slaget uden Raade og Bardon. Som rindende Kildespring rislede det varme, røde Blod hen over den sorte Mosejord, og Skrig og Stønnen lød gennem Luften, som om alle Helvedes Dæmoner vare slupne løs. Men de adelige og Landsknægtene vare nu engang vore Fjender; det gjaldt Liv for Liv; de havde vel ikke skaanet os, saa lidt som vi skaanede dem. Værre stedte tyktes mig næsten de prægtige Dyr, der sad fast i Dyndet og stirrede paa os med stum Angest, medens vore Folk stingede dem ihjel en for en. De umæslende Skabninger havde dog ingen Skyld i det vilde Had, hvormed deres Herrer, Menneffene, søgte løs paa hverandre. Det var, som al menneskelig Følelse druknede i Blodet, der flød omkring os, og da Resterne af Adelsmændenes Hær flyede tilbage langs med Aaen, stingrede Bøndernes Lurer og Skalmeyer som djævelske Sejrskrig hen over Marken. — —

Uden for Kong Hans's Gaard, hvor Skipper Clement har taget Kvarter, og hvor jeg sidder ved Vinduet og til-

skriver eder mit Brev, staar tvende Sten rejste op mod
 Muren, og de høre denne Indskrift: „Du Grens Drot,
 Kristus, kom med Fred!“ Saaledes paakalde vi vor Frelser
 med Ord; men i Gerningen fare vi frem med Ild og Sværd.
 Der tyffes mig at være en sær Modsatning deri. Ingen
 Sinde har jeg tænkt andet, end at Krigen var et saare skont
 Haandværk, og da jeg sad som Bøbling paa Skolebænken og
 sølte mit unge, stærke Legeme krøges i unaturlig Tvang,
 stod al min Hu til at føre Sværd og Bøsse. En Kryster
 er jeg vel næppe bleven siden hen; thi Mester Clement
 roste min Raskhed i Kampen. Men fra hin Dag bag
 Svendsstrup Bakker er der kommet en underlig Tvivl i mit
 Sind. Kan hænde, Sejren blev os for let. Kan hænde,
 jeg fandt slet Tilfredsstillelse derved, fordi det var Lands-
 mænd, jeg fægtede mod. Thi det syntes mig, at det blev
 som et Brængebillede af den raske Krigstummel og det kæffe
 Mod, som jeg hidtil regnede saa højt. Dette er ikke aaben
 Fejde, saaledes som jeg drømte om den. Endnu har der
 kun været ringe Fare for os selv. Haardsørhed og Mod,
 som ere en Krigsmands første Dyder, blev der ikke Brug
 for, da vi kæmpede mod de adelige ved Svendsstrup. Derimod
 have vore Folk faret skaansjellost frem, hvor der ikke var
 stort at vove. Bisps Styge Krumpens Gaard, Woergaard
 kaldet, er bleven stormet og nedbrændt, og den ryggesløse
 Karl fortjente vel for den Sags Skyld ikke bedre. Men
 desforuden er mangan Herregaard brændt ned, om hvis Ejer-
 mand intet ondt kunde siges. Bisborg og Dalsgaard, Mørlund
 og Thiele ere forvandlede til rygende Grushobe, hvor
 Bøndernes Hår er dragen frem.

Dog bæres det mig for, at Krigen snart vil tage en
 ny Bending, og jeg frygter, der skal times Vendelboerne en
 stræng Gengældelse. Mester Clement har alt i lang Tid arbejdet

paa at udbedre Stadens Befæstning; thi det vides, at Hertug Christians Feltøverst, den tapre Johan Ranzau, rykker rast frem sønden fra. Og om Alsborg By vil da Kampen komme til at staa. Sejrer vi i denne store Fægtning, er jeg forvisset om, at Skipper Clement bliver Manden, som vil fri Kong Christiern ud af hans Fængsel, til Trods for Bybeckerne og den oldenborgske Greve og alle de egennyttige Planer, som de store Herrer klække ud i deres forslagne Hoveeder. Men falder Staden i Johan Ranzaus Bold, og skulde ej en Gang Mester Clement slippe frelst herfra, da skønner jeg, at det kommer til at staa ilde til for den fangne Kong. Saa er der endnu kun een Udvej tilbage, og kan hænd, den bliver prøvet af en ringe Svend.

Jeg længes fast efter, at Hertugens Hær skal møde frem for Stadens Volde, at Afgørelsen kan ske snarest. Først da synes jeg, det bliver til Alvor med Fejden for Kong Christiern. Men om jeg selv skulde falde, da vil jeg forinden have sendt eder disse Ord, at I kunde vide, at I ingen Sinde var ude af mine Tanker. Thi formælder jeg eder da min kærlige Hilsen og ønsker jer alt, hvad godt er.

Alt mit Brev kan komme eder rettelig i Hænde, stikker jeg det til eder under den gode Mester Hans Bundtmagers Navn og med en paalidelig Skipper, der i Morgen sejler her fra Staden til Kjøbenhavn. Og nu og altid bliver jeg, velædle og hjærtenskære Zomfru, eders tro og hengivne

Niels Ribe."

Tiende Kapitel.

Hefsen.

Et af de simpleste Herberger i Aalborg By havde sin Besiddelse i Bøllegheden. Men trods Værtshusets ringe Anseelse søgtes det af en stor Mængde af Stadens Borgere, efter som Værten, Jes Bøllemand, havde Ord for at tillave den Ret, som hans Tilnavn hentydede til, bedre end nogen anden Krovært i Byen, ligesom ogsaa kyndige Folk paastod, at det Æl, der udfænkedes i hans Gæstestue, havde ikke mindre fremragende Egenskaber, som kom En til gode, naar man var i det ikke sjældne Tilfælde at faa Lyft til en ærlig Rus.

Det var en Dag ved Midten af December Maaned, og Jes Bøllemands Herberg var, som det for Tiden jævnlig hændte, ganske overfyldt af Gæster. Det samme gjaldt om hele Staden, thi store Skarer af Landboere vare dragne inden for Voldene for at være rede til at tage Del i det længe forberedte Forsvar. Der var megen Uro og Gæring i Sindene, thi hver Dag bragte nye Efterretninger om Felt-herren Johan Rantzau Fremrykning, og under disse Om-

stændigheder følte der end mere Trang til at styrke Sjæl og Legeme med Jes Kromands gode Mad og Drikke.

Ved et Bord, der stod længst tilbage i den tæt fyldte Stue, sad to Borgere i Selskab med en Mand, hvis Udseende tydede paa, at han havde tilbragt sin meste Tid paa et Skibsdæk. Den ene af Borgerne var en lille, tyk Mand, der havde en fry og opblæst Mine, medens den anden Borgermand, der sad lige over for ham, havde et mere stilfærdigt Bæsen, men til Gengæld udmærkede sig ved den Gjenommelighed, at hans Ansigt præcist havde samme Udtryk som en Høns, og hans Stemme en tilsvarende kaglende Lyd, hvilket gjorde Ligheden med det nævnte Fjerkræ endnu mere paafaldende.

Den lille, tykke Mand huggede sin Haand i Bordpladen, saa Krus og Kander gav sig til at danse, og idet han krydrede sin Tale med nogle Eder, ytrede han:

„Jeg siger jer, at det er et sikkert og ufejlsbart Bidnessbyrd! Hekse kan kendes derpaa, at de altid ser En stivt i Øjnene. Og ser I nøje til, da skal I blive vaer, at der i en saadan Kvindes højre Øjsten — læg vel Mærke til, at jeg siger den højre — findes et Tegn, som grangivelig ligner en Hund!“

„Men jeg tænker, man ellers skulde vogte sig for at se saadan en ond Kvinde lige i Øjnene! bemærkede den af Bordfællerne, der saa ud som en Sømand.

„Med Forlov, Mester Pilegrim — var det ikke saadan, I hed? — tror I ikke mig, saa kan I spørge min gode Ven, Peder Hønskræmmer, som sidder der ved Siden af jer. Han har mangfoldige Gange udlagt Hekse og Troldkvinder for Øvrigheden, og han har mestendels kendt dem paa dette Tegn foruden paa deres onde Gerninger. Man kan dristig stirre dem i Øjnene, thi saa længe man gør det og samtidig

bærer en hellig Ting hos sig, saa kan de ikke tilføje En nogen Fortræd. Er det ikke sandt, hvad jeg fortæller, Peder?"

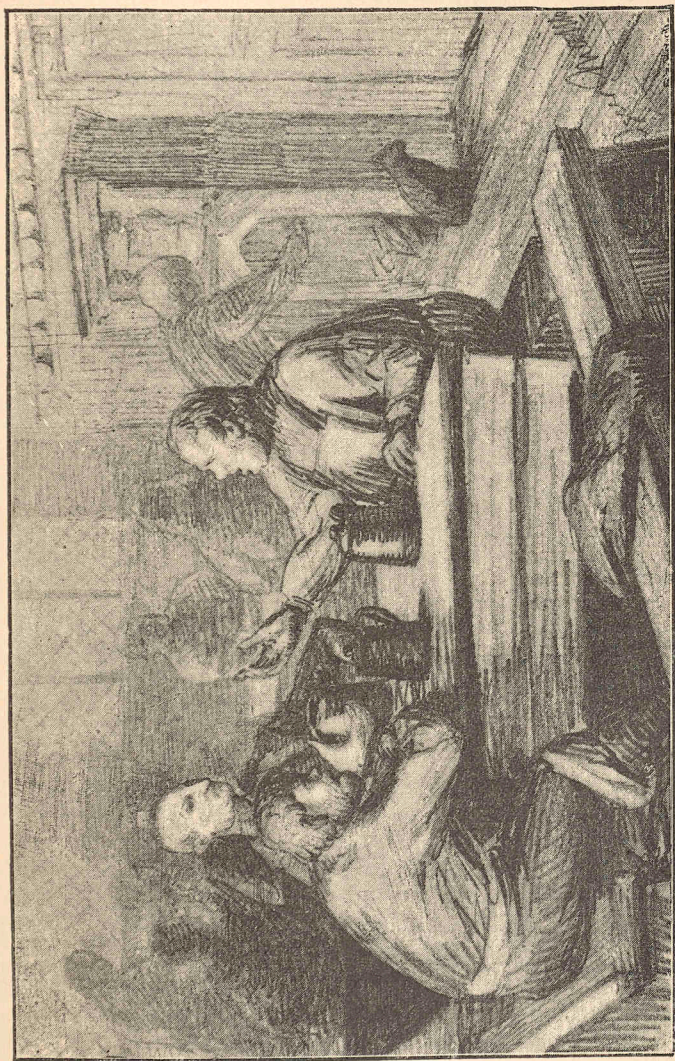
"Det er Sandhed hvert evige Ord!" kaglede Manden, der lignede en Høne. "Man skal helst have et Stykke af Kirken paa sig, det vil sige, blot en Smule Ralk af Kirkemuren. Lidt Bregnesfrø i Lommen kan dog ogsaa gøre Gavn . . ."

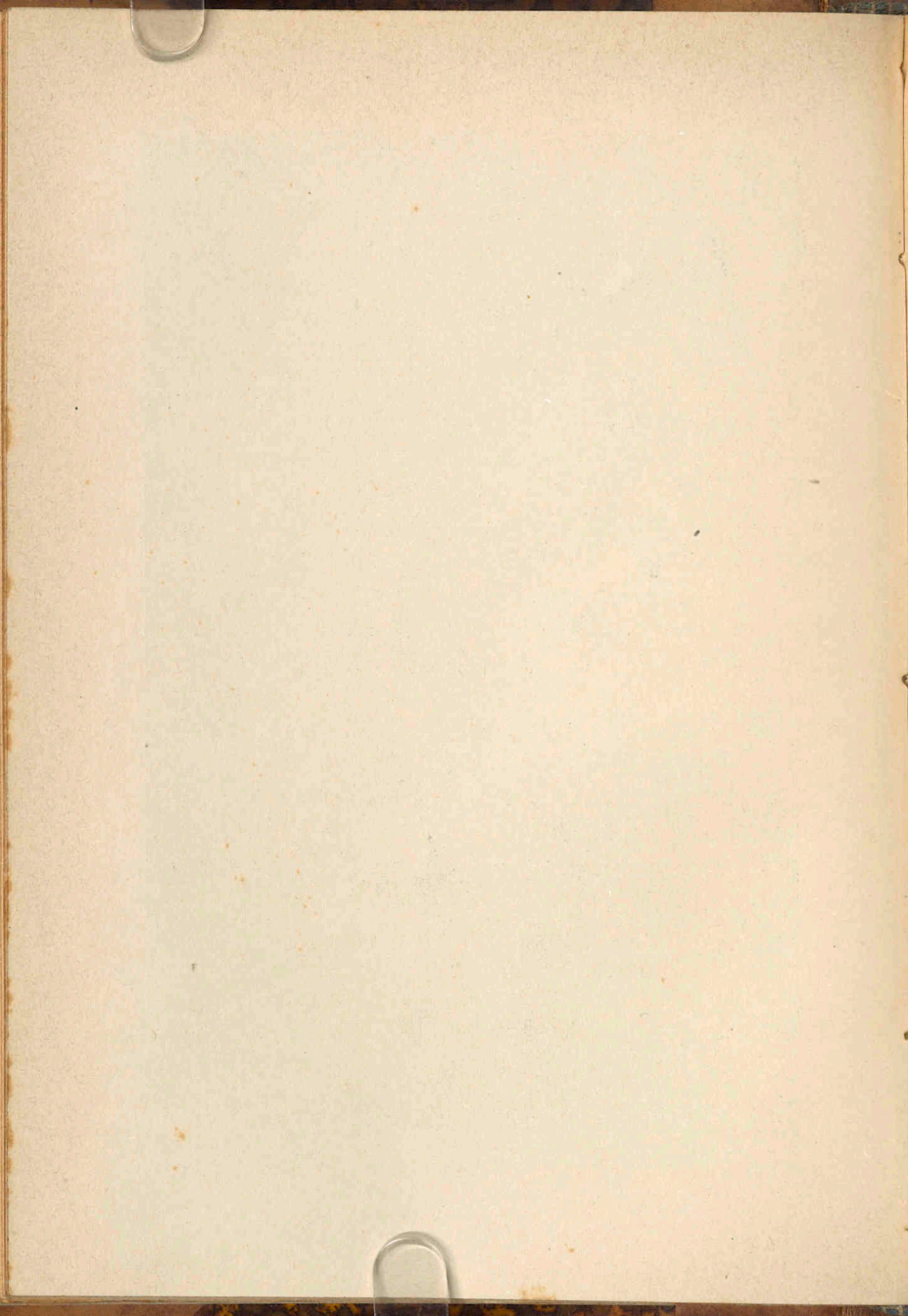
"Der hører I!" sagde den tykke Haandværker i en triumferende Tone. "Jeg tør vel sige, at vor By kan opvise flere Hekse end nogen anden Stad i hele Thyland, men vi har ogsaa Folk, som kan udlægge og gribe dem . . . Og der er I Manden fremfor nogen anden, min kære Peder!"

"Men ogsaa I, Just Skomager, er en nidkær Forsfølger af de onde Kvinder!" tilføjede Hønskræmmeren med et venstabeligt Udtryk i sit spidse Ansigt. "Og hvad nu angaar den sidste Heks, som vi har opdaget, saa mener jeg, det er paa høje Tid, at der gøres Alvor af hendes lovlige Paa-gribelse og Forhør. I har allerede opsat det for længe! Tjenden rykker frem mod vor By; snart skal vi ofre Liv og Blod paa Voldene, og ilde vilde det da bekomme os, om vi ikke forinden havde rensset Staden for det, som ondt er — Herren til Velbehag og de ugudelige Hekse til retfærdig Straf og Pine . . ."

"Deri er jeg enig med jer, Peder Hønskræmmer," svarede Mester Just. "Herligt skulde det være i disse Tider, om vi kunde saa et saadant fromt Skuespil i Stand, til Opbyggelse for alle gode Borgere. Men hvordan tænker I, vi bedst griber Sagen an?"

"I maa vidne for Øvrigheden, Just Skomager. I kan gøre det fremfor nogen anden, eftersom Kvinden er eders Genboerke, og I daglig har hendes mistænkelige Færd

lige for Djnene af jer. Dernæst kan jeg selv bevidne alt, hvad I har fortalt mig, og indestaa for, at I er en troværdig og uvillig Mand . . . Et tredje Bidne tænker jeg vel ogsaa, der findes . . . Hvordan var det nu, I fortalte mig forgangen Dag? — I har mangfoldige Gange set og hørt paa, at hun har snakket med Krager og Skader og andre vilde Fugle, som om det var fornuftige, kristne Skabninger . . . Videre har I set, at en Person, som ikke kan være nogen anden end Janden selv, har sin daglige Gang i hendes Hus, og endelig tror I nok, at I har truffet hende løbende tre Gange baglængs omkring Kirken, og for hver Gang standsede hun foran Kirkedøren og sløjtede gennem Nøglehullet for at kalde paa den Lede, da han ikke var kommen til hende af sig selv. Dog er I i dette Tilfælde ikke ganske vis paa, om det var eders Genboerske eller en anden Skarnskvinde, der drev sine ugudelige Kunster. — Jeg formoder, Just Skomager, at I ved den Lejlighed var saa betænksom at have et Fyrstøj hos jer, thi I ved vel, at om Janden vilde have spillet jer et Puds, kunde I have forjaget ham blot ved at slaa Jld . . .“

„Det havde jeg — det havde jeg, takket være eders fordums Raad og Formaninger! I er en lærd Mand, kære Peder, i alle de Sager, som anbelanger Djævl og Troldkvinder . . . Lad mig drikke Godtaar med jer! Vær I ogsaa med, Mester Pilegrim! I er bleven ganske tavst paa en Gang!“

„God Taar, Borgere!“ jagde Kurt Pilegrim og staf sit Kruz ud til Bunden. „Puh! Jeg er, min Tro, bleven ør i mit Hoved — ikke af Øllet; thi jeg kan sætte en halv Snæs Rander til Livs uden at faa værre Kus, end det sjømmer sig for en skikkelig Sømand. Men al den Snak, I fører om Hefse og Troldkvinder, gør mig helt kruset.

Jeg skønner, at jeg for Eftertiden maa gaa med et Stykke Kirkemur inden for Skjorten, en Skæppe Bregnefrø i Lommen og et Fyrtoøj i Bæltet. Det har jeg ikke før tænkt nøjere over. Død og Helvede — havde jeg vist dette i rette Tid, saa skulde jeg aldrig have været mig ind i hendes Hus . . ."

"I hvis Hus?" spurgte begge Borgerne med ivrige Miner.

"Det kan være lige meget, hvis Hus det var!" genmælede Kurt Pilegrim. "Men det var engang i Sommers, da jeg og en til var kommen her til Staden — vi havde Grinde til en Kvinde, som bor her, og havde I været Vidne til, hvad vi oplevede, saa havde I nok slaaet Kors for jer og forbrugt al den Kalk, som I i en Hast kunde saa skrabet af Kirkemuren!"

"Hvad oplevede I da?" spurgte Hønskræmmeren med voksende Jvrighed.

"Jeg oplevede at træffe en gammel Kone, der lignede en Troldkvinde mere, end nogen anden kunde gøre det. Hun var godt til Mars, og hendes Haar var kridende hvidt, men fæl og styg kan jeg i Grunden ikke sige, hun var. Og ved I, hvad hun kunde, Godtfolk? Hun kunde spaa et Menneske hans Fremtidsfæbne uden at bruge enten Chypriani Bog eller dryppe Talg i Vand eller andre saadanne gemene Kunster. Hun fandt det alt sammen ud bare ved at stirre paa den, som vilde vide sin Skæbne, og saa kunde hun læse det i hans Pande og i hans Øjne. Men hendes egne Øjne var de mærkeligste, jeg nogen Sinde har set. Det var, ligesom de gik En lige ind i Sjælen . . ."

"Saa I ogsaa en Hund staa tegnet af i den højre Øjsten?" spurgte de to Borgere i Munden paa hinanden.

"Det observerede jeg ikke," lod Kurt Pilegrims Svar. "Jeg tror ikke, hun er nogen Heks, skønt hun ser anderledes

ud end andre Menneſter og er klogere end baade I og jeg. Jeg har tilſagt Mo'er Birgit mit Venſkab, og det kan hun ſtole paa!"

"Mo'er Birgit! Mo'er Birgit!" raabte den tykke Gaandværker ude af ſig ſelv. "Hører I det, Peder Hønſekræmmer? Det er den ſamme Troldkvinde, ſom vi ſaa længe har udspejdet!"

"Hvad ſiger I — har jeg nævnet hendes Navn?" udbrød Kurt Pilegrim betuttet. "Det er Løgn i min Hals — hun hedder ikke Mo'er Birgit!"

"Viſt gør hun! Viſt gør hun!" kaglede Hønſekræmmeren triumferende. "Hvad ſiger I til det, Juſt! Der fandt vi det tredje Vidne!"

"Heks eller ikke Heks — det kommer mig ud paa eet!" Kurt Pilegrim var bleven ildrød i ſit pluſkebede Anſigt, og Dine ſtod ſtive i Hovedet paa ham; thi han forſtod, at han havde baaret ſig dumt ad. "Jeg ſiger jer, I la'er hende være i Fred, I fordømte Landrotter og Dævlebeſværgere, eller ved alle ſyttten Hundrede Skytſpatroner, om jeg ikke . . ."

Og Kurt Pilegrim løſtede ſin knyttede Næve paa en højt truende Maade.

"Styr jer Bildſkab, Meſter Pilegrim!" ſkreg den tykke Juſt Skomager, medens han ſkyndſomt trak ſig tilbage, hvilket Hønſekræmmeren allerede havde gjort før ham. "Vi ville handle, ſom Loven og vor Samvittighed byder os, uden Perſons Anſeelfe. I er godt kendt, Meſter Pilegrim — vi ved, at I og den unge Karl, ſom er i Følge med jer, ſtaaer i Skipper Clements Tjenefte, og I ſkal komme til at møde for Øvrigheden og vidne mod Heksen, ſom vi nu uden Opſættelſe gaar hen og klager an . . . Det ſkal I, ſaa ſandt vi er gode og retſafne Borgere . . ."

"I er Borgere i Helvede, I fejge Hunde!" raabte

Kurt Pilegrim i den yderste Harmen. „Og før I skal komme til at angive Mo'er Birgit, skal jeg knuse hvert Led og Lem paa jer!”

Den pluskæbede Svend sprang tværs over Bordet med en Hurtighed, som man ikke skulde have tiltroet ham. Og i det næste Øjeblik foer han ind paa de to Borgere, der flygtede skrigende gennem Stuen.

De øvrige Gæster havde rejst sig op, og alle raabte i Munden paa hinanden for at faa Bæstet paa, hvad Striden drejede sig om.

„Han er fremmed her i Staden, og han vil hindre os i at gribe en Heks og Trolldvinde!” hørte man omsider Just Skomagers Stemme midt i Larmen.

„En Heks! Hvor er hun?” raabte de allesammen.

„Det er Mo'er Birgit i Peder Barks Gyde! Mo'er Birgit er Heksen!”

„Før hende frem for Raadet! Hun skal i skarpt Forhør! Paa Baalet eller i Vandet med Trolldvinde!”

Det var, som om en luende Brand lige med eet var kastet ind mellem Krogæsterne. De havde forladt deres Krus og Kander, og alle trængtes hen imod Døren under Raab og Trusler.

Før han selv vidste af det, stod Kurt Pilegrim alene tilbage i Stuen sammen med Værten, der havde travlt med at opsamle de væltede Olfander. Flokken var allerede langt henne i Strædet, og i Afstand hørte man Skrigene: „Af Sted til Heksen! I Vandet med hende!”

„Skal I ikke have en Taar endnu, lille Sømand?” sagde Jes Pølsemand. „Lad kun de Narre løbe! Kan man sidde i Mag og drikke sit Øl, skulde Fanden jage Hekse og Trolldkvinde!”

Kurt Pilegrim stirrede fortabt ned for sig. Men

pludselig tog han sig sammen. Med en rasende Mine slog han Kruset ud af Bærtens Haand og foer ud af Døren og ned ad Strædet, saa hurtig som hans hjulede Ben vilde bære ham. —

Uden for Kong Hans's Gaard stod en Række store Vindetræer, der naaede omtrent op til Huset's andet Stokværk. Naar Blæsten tog fat i de afbladede Grene, bankede de paa Vinduesruderne med en tør, skrattende Lyd, der gentog sig med saa Minutters Mellemrum.

Niels Ribes Kammer laa heroppe. Han var kommen hjem fra Byens Bolde, efter at hans Bagttjeneste var forbi for den Dag. Han havde nydt sit Maaltid i Dagligværelset neden under i Selskab med Skipper Clement og sad nu ene i Kammeret og saa ud paa Vindetræerne og paa Kragerne, der fløj skrigende fra Træ til Træ. Sit korte Sværd havde han lagt ved Siden af sig, medens Rappen og den blanke Staalhue vare hængte hen paa Væggen.

Han sad paa Bænken under Vinduet; men umærkelig gled hans Hoved længere og længere tilbage, og Djelaagene faldt i. Medens han sov, forekom det ham, at han endnu hørte Kragernes Skrig og den ensformige Lyd af Vindenes Grene, der stødte mod Ruden. I Søvn blev han ved at lytte dertil; men paa een Gang blev Lyden stærkere og mere haandgribelig, og han vaagnede ved det. Nu hørte han tydeligt, at det var paa hans Dør, det bankede.

Han sprang op og gik hen for at se, hvem det var. Vinterdagens tidlige Tusmørke havde lagt sig over det lille, firkantede Kammer og hyllede alle Ting ind i Dunkelhed. Men idet Niels Ribe aabnede Døren, genkendte han en af

de unge Bønder, der gjorde Drabanttjeneste i Mester Clements Hovedkvarter, og som havde havt Vagt i det neden under liggende Stokværk.

Og halvt skjult bag ved den unge Bonde stod en anden Skikkelse, som man ikke straks kunde tage Rede paa, fordi der var mørkt ude i Gangen. Men et Kvindfolk lod det til at være, og fin og spinkel var hun af Skabning.

„Er I Skipper Clements Færrik, ved Navn Niels Ribe?“ spurgte den krigerisk udrustede Bonde.

„Javel! Hvad Bud har du til mig?“

„Der er et Stykke Kvindfolk, som spørger efter jer. Hun jer løjerlig ud og har vist taget Skade paa sin Forstand. Men hun har tigget og tryglet saa længe, indtil hun fik mig til at føre hende hid . . . Naa, hvor blev hun af!“

Eviden saa sig omkring efter den unge Kvinde, der var thyet hen i en Krog af Gangen. Saa tog han hende ved Armen og skubbede hende ind i Kammeret.

„Her er hun! Hvem hun er, og hvad Grinde hun har til jer, ved jeg ikke. Jeg maa af Sted igen og passe min Vagttjeneste!“

Den unge Bonde gik med mandhaftige Skridt ned ad Gangen, slæbende sit lange Spyd efter sig.

Pigen stod nu inde i Kammeret, hvor Dagen kastede sit sidste, dæmrende Lys gennem de smaa, farvede Ruder. Hun havde skjult Ansigtet i sine Hænder og rystede over hele Kroppen af Angest eller undertrykt Graad.

„Soffi!“ udbroød Niels Ribe forbavset. „Hvad fører dig hid?“

Den unge Pige tog Hænderne bort fra sit Ansigt ligesom beroliget ved at høre hans Stemme, og han saa nu, at hun var dødbleg, Trækkene ligesom stivnede af Skræk.

„Er der hændt dig noget ondt? Kan jeg hjælpe dig, Soffi?“

Hun kæmpede med sig selv for at faa Ordene frem. Saa svarede hun endelig langsomt og skælvende:

„Det er ikke mig, der er i Fare — det er Møster Birgit! Det er saa frygteligt, at Blodet endnu stivner i mig af Rædsel. De har slået hende bort — de vil dræbe hende . . .!“

„Hvem? Fortæl mig det alt sammen, Soffi! Du ved, jeg er din og Mo'er Birgits Ven!“

„De omringede Huset — der var en hel Flok rasende Mænd og Kvinder . . . de truede og skreg. „Fang Heksen!“ skreg de. „I Naen med hende!“ Vi sad inde i Stuen, der vender ud til Gaden. Min lille Søster var bragt til Ro i Kvistkammeret oven paa. Ingen af os tænkte paa noget ondt. Saa brød de Døren ind til os. Forrest i Flokken var vor Onkel, Just Skomager, som jeg altid har været ræd for. Møster Birgit vilde tale Folkene til Rette. Men de hørte ikke, hvad hun sagde. De greb fat i hende og slæbte hende bort . . . Ude i Strædet var der stimlende fuldt. De blev ved at raabe og true, og der var Djne, som stirrede ondt paa os, Hænder, der forgreb sig paa Møster Birgit og slaaede Klæderne af hende . . .“

„De ubarmhjærtige!“ udbød Niels Ribe i stærk Bevægelse. „Skynd dig — fortæl, hvad der videre skete! Hvordan slap du selv bort?“

„Jeg bad og tiggede dem om at give Møster Birgit fri. Men de haanlo af mig, og nogle sagde, det var bedst, jeg fik min Befømt med det samme, thi jeg var vel en Troldkvinde ligesom den gamle . . . Men de tilføjede mig dog ingen Fortræd, og jeg fulgte uhindret med Stimlen . . . Naen var ikke langt borte; der drog de hen, og . . .“

„Hvad mere? Er Frelse endnu mulig?“

„De vilde kaste Møster Birgit derud; thi om hun flød oven paa Vandet, vidste de, at hun var en Heks, raabte de.

Jeg ilede frem for at følge Kloster Birgit. Men i det samme kom Byghændene til, tillokkede af Larmen, tænker jeg. De maatte først kæmpe med Hoben for at bane sig Vej; men derpaa tog de Kloster Birgit mellem sig, og de drog alle sammen op til et stort Hus, som ligger paa Torvet, og hvor de jagde, at Øvrigheden var samlet. Der skulde Heksen pines og dømmes, raabte de, og de blev ved at støje og true udenfor . . . Mig havde de glemt — ingen lagde Mærke til mig, og da jeg havde set dem føre Kloster Birgit ind i det store, skumle Hus, løb jeg hid . . ."

Soffi tav og pressede aandens af Angest og Spænding Hænderne mod sit Bryst.

"Tak, fordi du kom til mig!" sagde Niels Ribe. "Hvor meget eller lidt Mo'er Birgit forstaar sig paa den forte Kunst — det ved jeg ikke. Men jeg har en Gang sagt til hende, at hun kunde stole paa mig som paa en Ven, og det Løfte skal jeg holde . . . Græd ikke mere, lille Soffi, men lad os overlægge, hvad vi kan gøre for at hjælpe din Kloster . . ."

"Jeg vidste, I vilde hjælpe mig, kære Herre — og derfor var I den eneste, jeg tænkte paa i min Nød . . ."

"Men hvordan kunde du vide, jeg var vendt tilbage til Staden og kommen i Tjeneste hos Mester Clement?"

"Jeg har ofte set jer, Herre, uden at I vidste det," svarede Soffi stammende. "Jeg saa jer paa Bolden mellem de andre Krigsfolk, og jeg blev staaende skjult for jer, indtil man kom og jog mig bort . . ."

"Gode, lille Soffi — du har et trofast Hjærte! Og din Kloster skal blive frelst, om Bøvestykket saa skal koste mig min egen Belsærd!"

"Og min med!" blev der raabt hende fra Døren, hvorpaa Kurt Pilegrim i egen Person traadte ind i Stuen.

Den pluskabede Svend befandt sig i en elendig Forfatning. Han havde en Skramme tværs over Kinden, og Trøjen hang i Løser paa ham.

„Kurt Pilegrim!“ udbød Niels Ribe ved Synet af sin gamle Følgesvend. „Hvordan er det, du ser ud? Er Tjenden allerede ved Byens Planter!“

„Ja, Helvedes Ungel og Udsæd er paa Spil!“ bandede Kurt. „Og Holstenerne følger vel snart bag efter. Men lad os først hjælpe Mo’er Birgit og den stakkels Tøs, saa tænker jeg, at vi siden hen fægter saa meget des bedre!“

„Ved du, hvad der er hændet?“

„Jeg mener at vide det bedre end nogen anden,“ svarede Kurt Pilegrim tørt, „eftersom det er min Urdumhed og Fæisthed, der er Skyld i Mo’er Birgits Ulykke. Jeg er et elendigt Kreatur, som fortjener, at man skulde spytte mig midt i mine Øjne. Jeg er en Forræder og Gavslab!“

„Jeg forstaar ikke et Ord af din Snak!“ udbød Niels Ribe utaalmodig. „Tal som et kristent og fornuftigt Menneske!“

„Ja, vil I have det paa en anden Maade, saa kan jeg ogsaa fortælle jer, at jeg kom til at sladre af Skole til et Par Rumpaner, som jeg var i Drifkelag med. Og dermed var Potten slaaet i Stykker, før jeg vidste et Ord af det. Nys prøvede jeg paa at flikke Stumperne sammen igen ved at hugge ind paa de Hunde, der slæbte af Sted med Mo’er Birgit; men de var mig for mange, og jeg havde selv min Nød med at slippe levende fra det. I ser, jeg er bleven lidt skamfilet hist og her. Men gid jeg aldrig mere maa smage en ærlig Beskøjt eller lugte en frisk Brijs, om jeg ikke endnu en Gang vover Trøjen for at skaffe Mo’er Birgit fri!“

„Du har en sær Maade at udtrykke dig paa, Mester Pilegrim!“ htrede Niels Ribe. „Vidt af Meningen forstaar

jeg dog, og Resten kan du siden hen forklare mig. Nu sørger du allerførst for at skaffe et honnet Kvarter til denne unge Jomfru og den lille Elsebeth. Huset i Peder Barkes Gyde tør hun ikke mere vende tilbage til. Imidlertid taler jeg med Skipper Clement. Kan hændte, han giver mig en Haandsrækning eller allensfals et godt Raad . . ."

"Som I befaler, Herre!" genmælede Kurt Pilegrim lydig. "Vil I hjælpe mig til at gøre min Dumhed god igen, saa er jeg parat til at gaa igennem flammende Ild og Qver . . . Jeg har en Fæster her i Byen, en agtbar Borgerkone, hos hvem Soffi og den lille Tøs kan være lige saa trygge som i Mutter Mariæ Skød . . ."

"Saa bring dem ufortøvet derhen! Endnu i Nat maa vi komme Mo'er Birgit til Hjælp. Saa snart du faar bragt Soffi og hendes Søster i Sikkerhed, vender du tilbage til mig!"

"Det skal alt sammen ske!" sagde Kurt. "Følg kun trostigt med, Skønjomfru!"

Men Soffi stod og saa med et hjælpeløst Blik hen paa Niels Ribe.

"Jaar jeg eder ingen Sinde mere at se, Herre?" spurgte hun sagte.

"Jo, Soffi — er Skæbnen os god, saa mødes vi igen, naar Mo'er Birgit er frelst! Lev vel, lille Soffi!"

"Lev vel!" svarede hun og gik langsomt hen imod Døren bag efter Kurt Pilegrim, der vinkede utaalsmodig ad hende. Men idet hun naaede Udgangen, vendte hun om, løb tilbage og greb med en hurtig Bevægelse Niels Ribes Haand, som hun førte op til sine Læber. Saa forsvandt hun ud af Døren, og Niels Ribe saa hovedrystende efter hende.

Ellevte Kapitel.

Befrielsen. — Stormen.

Klokken ni Aften var Sengetid i hver ærlig Købstad, og efter den Tid gik ingen rettskafne Folk paa Gaden. Men ude paa Boldene omkring Aalborg By brændte Bagtblusene; thi Gjenden kunde ventes, hvad Time det skulde være. Den foregaaende Dag havde mange Rygter krydset hinanden. Snart hed det, at Johan Rantzau og hans Hær kun var nogle faa Mil borte, snart, at Holstenerne ikke vare komne længer end til Randers og foreløbig havde slaaet Lejr der. De Spejdere, Skipper Clement havde udsendt, vare enten blevne borte med det samme, saa det maatte antages, at de vare opsnappede undervejs, eller de kom tilbage med modsigende og forvirrede Efterretninger.

Men imedens Borgerne og de indkaldte Bønder færdedes i tætte Skarer paa Boldene og fornemlig ved Vestgrænsen, inden for „Graven“ og de faste Fæstningsværker, som kaldtes „Byens Planke“, laa den indre Del af Staden i fuldkommen Stilhed. Kun nu og da hændte det, at en væbnet Trup drog frem og tilbage mellem Fæstningsværkerne og Befalings-

mændenes Hovedkvarter, naar der skulde stikkes Bud fra det ene til det andet af disse Punkter.

Det var en Times Tid efter Midnat. Maanen var nylig kommen frem, og dens blanke, kolige Lys blandede sig paa en fantastisk Maade med det brandrøde Skær fra Bagtblussene, der farvede Luften med flammende, røde Tunger.

Genkiunnet derafra naaede helt hen til det gamle Thinghus, som laa omtrent midtvejs i Byen, i Nærheden af St. Budolphs Kirke, hvis fremspringende Fløje kastede dybe Slagfkygger hen over Torvet.

Fra Strædet, som løb bag om Kirken, dukkede to Skiffelser frem — den ene høj og rank, den anden bredskuldret og hjulbenet. Og de gik tværs over Torvet, hen imod Thinghuset.

„Nu er vi ved Maalet, unge Niels Ribe!“ sagde den bredskuldbrede i en hvissende Tone. „Fil og Dirk og andre nyttige Redskaber har vi ved Haanden. Men jeg gad vide, hvordan vi slipper over Ræsten . . .“

„Det skal lyffes!“ svarede Niels Ribe. „Det fornemste er, at vi handler rask og hurtigt. Om to Timer skal jeg atter være paa Bolden. Det var knapt nok, jeg kunde faa Mester Clement til at give mig Orlov saa længe, og jeg bad ham nødtigt derom . . .“

„Men I fik ham dog til at love, at han siden hen skulde skaffe de arme Kvindfolk ud af Byen, dersom vi kunde faa Held til at hjælpe Mo'er Birgit ud af Fængslet?“

„Det lovede han, og Mester Clement staar ved sit Ord. Han har truffet Aftale med en Skipper, som ligger ude i Fjorden, om at tage dem om Bord . . . Kom nu, Mester Pilegrim! Du har vel dit Bærktøj hos dig?“

„Al Ting parat!“ svarede Kurt Pilegrim i en oprømt Tone. „Det kommer kun an paa, at vi faar Rig paa det

rigtige Fangehul . . . Giver vi os i Lag med et forfært, saa er baade vi og Mo'er Birgit ilde hjulpsne . . ."

"Jeg har et Rids over Fængselskælderne. Det er ikke til at tage fejl af," htrede Niels Ribe tillidsfuldt. "Gennem et af Vinduerne der kommer vi ned i Kældergangen, og derfra maa vi opspøge Mo'er Birgits Fængsel . . ."

"Men der er Jærnstænger for!" bemærkede Kurt og pegede paa de smaa, tilgitrede Kældervinduer i Thinghuset.

"Derfor har vi vor Fil og Økse, din Nar! Skynd dig! Vi stiger ned gennem det første Vindue fra Porten . . ."

"Javel, Herre, nu skal det gaa lystigt!" hvistede Kurt Pilegrim og tog ilfsomt Fil og Økse frem fra sin Trøje. Men paa een Gang holdt han inde, og hans Ansigt fik et Udtryk af maaløs Forbavselse, idet han pegede paa Kældervinduet.

"Se der! Enten er jeg galsynet, eller den Onde maa have været paa Spil før vi! . . . Jærnstængerne er brækkede fra!"

"Saa meget des bedre! Saa slipper vi lettere derned!"

"Men de er brækkede af for nylig!" vedblev Kurt. "Kalken ligger endnu løs omkring!"

"Det var sært nok!" mumlede Niels Ribe. "Men lad os blot komme ned! Kan hælde, vi saa faar Rede paa Tingene . . ."

Han gav sig til at krybe gennem det smalle Kældervindue og havde allerede fast Grund under Fødderne, da Kurt Pilegrim hvistede ned til ham:

"Dov lidt! Har I en Smule Bregnefrø eller en Stump Kirkemur hos jer, Herre? Skulde Mo'er Birgit alligevel staa i nøjere Forbund med ham, I ved nok, saa var det jo ingen Skade til, om vi var forberedte paa det . . ."

"Det er der ikke Stunder til at tænke paa!" hvistede Niels Ribe tilbage. "Nu giver vi os Gud i Vold! Vil du være med, saa kom!"

„Naturligvis vil jeg det!“ sagde Kurt og krøb hurtigt bag efter sin Kammerat. „Vi kommer jo i et retskaffent Grinde, om jeg saa maa sige!“

De stod nu begge to i en dyb Kælderengang, der næppe var bredere end halvanden Alen fra Mur til Mur. Niels Ribe havde taget en Hornlygte frem, og ved dens døsfige Skær saa han, at Gangen strakte sig frem til begge Sider, langs med Ydermuren. Uden at betænke sig drejede han til venstre, fulgt trolig lige i Hælene af Kurt Pilegrim, og da de havde gaaet henved et halvt Hundrede Skridt, kom de til et Hjørne, hvor Gangen bøjede ind i en ny Retning og samtidig blev bredere.

„Her maa Fængslerne ligge!“ sagde Niels Ribe. „Her er en Dør, der synes at føre ind til et af dem!“

„Men hvad er det, der skinner langt derhenne?“ mumlede Kurt.

Helt oppe for Enden af Gangen saaes et dæmpet Lysfær, men idet Niels Ribe og hans Ledsager kom nærmere, forsvandt det, og paa samme Tid forekom det dem, at de hørte en puslende Lyd.

„Skulde det være en af Fangevogterne, der gør sin Runde?“ hviskede Niels Ribe.

„Næppe troligt!“ genmælede Kurt ligesaa dæmpet. „Han maatte da ogsaa have opdaget os og vilde straks gjort Alarm! Jeg tænker snarere, det er en Smule Strejflys fra Maanen!“

De stod stille og holdt deres Handedrag tilbage, medens de trykkede sig tæt op til Muren. Niels Ribe havde skjult Lygten inden for sin Bams. Men alt forblev tyst, og det fremmede Lysfær viste sig ikke mere.

Saa skyndte de sig videre, lysende frem for sig, varsomt og lydløst som før. De saa nu, at Gangen udvidede sig og

fit Skikkelse af en underjordist Hvælving, haaret af brede, grundmurede Piller.

„Vi prøver med den første Dør, vi naar hen til!“
hviskede Niels Ribe sin Ledsjager i Øret. „Det kommer ikke
an paa, om vi af en Fejltagelse hjælper en anden Stakkel
ud, blot Arbejdet gaar rask fra Haanden, og det ikke bier
for længe, inden vi finder den, vi søger . . .“

„Paa den Vis kan det hænde, vi faar Lov til at slippe
alle de Ganthye og Galgenfugle løs, som findes i Byfogdens
Forvaring. Jeg vil sige . . .“

Kurt Pilegrim holdt pludselig inde og greb fat i sin
Ledsjagers Arm med et saa forsvaret Tag, at Niels Ribe
forbavset vendte sig om. Og han opdagede nu, at den
brave, pluskabede Svend stod med vidt opspilede Øjne og
aaben Mund, medens han pegede paa en Dør lige over for dem.

Og Niels Ribe var ikke langt fra at dele sin Følge-
svends Overraskelse, idet han lagde Mærke til, at Døren, som
Kurt pegede paa, aabenbart ganske nylig var bleven saa
kyndig behandlet med Dirk og Brækfjærn, at Laasen allerede
var halvvejs brudt op.

Kurt Pilegrim havde ikke sluppet sit Tag i Niels Ribes
Arm, og nu hviskede han i en ilfærdig Tone:

„Kom, Herre! Lad os vende om! Her arbejder en, som
er stærkere end baade I og jeg! Mo'er Birgit trænger
ikke til os!“

„Det vil snart vise sig!“ svarede Niels Ribe rolig,
skønt han ikke kunde sige sig selv helt fri for en Følelse af
Uhygge. Thi det var mærkelige Opdagelser, de havde gjort:
først Winduesgitret, som var brækket itu, dernæst det gaade-
fulde Lysstær og til sidst den opdirkede Laas. Det saa ud,
som om en god eller ond Haand havde banet Vejen
for dem.

„Vi maa efterforske, om dette virkelig er Mo'er Virgits Fængsel,” vedblev Niels Ribe lidt efter. „Laasen sidder løs — med et rask Snit kan den skilles fra Træet . . .”

„Saa gør det selv, Herre,” sagde Kurt Pilegrim. „Jeg toer mine Hænder! Kanste I kan læse Fanden fra jer, om han sidder og kuffelurer derinde. I er en lærd Karl, men jeg er en uvidende Stymper, som han begribeligvis først slaar Kio i . . .”

„Bed dit Fadervor, Kurt, saa faar den Onde ikke Magt over dig!” sagde Niels Ribe. „Saa skal jeg bruge Dirken imens!”

Han arbejdede nogle Djeblikke med Laasen, og imidlertid mumlede Kurt Pilegrim den ene Bøn efter den anden. Hans Stemme lød sært uhyggelig, ledsaget af Dirkens Gviden mod Laasen.

Døren sprang op. Men i det samme følte Kurt Pilegrim en Haand paa sin Skulder, og skønt ingen skulde beshylde den pluskabede Sømand for at være en Kryster, saa fik han dog i dette Djeblik en Fornemmelse, som om hans Ben begyndte at ghyge under ham.

„Der! Der!” skreg han i en hæs Tone. „Det er ude med os!”

Niels Ribe saa sig omkring. Der stod en lille, skrutrygget Mand bag ved Kurt Pilegrim. I Mørket kunde man kun se hans store Hoved og et Par Øjne, der lyste med underlig Glans. Nu vidste Niels Ribe, hvem det var.

„Mester Urban!”

Dværgen nikkede. „Vi er blevene tre om det. Hvem har stiftet Bud efter jer?”

„Mester Dværg — Herren velsigne jer!” udbød Kurt Pilegrim med en Stemme, der røbede den Lettelse, han følte ved at se den formentlige Djævel forvandlet til en for-

holdsvis fristelig og menneskelig Skikkelse. „Aldrig i mit Liv havde jeg troet, jeg skulde blive saa glad ved at træffe jer!“

„Er I een Gang komne hid,“ sagde Mester Urban, „saa spild ikke Tiden med unyttige Ord! Lad os fuldføre vort Arbejde!“

„Og hjælpe hinanden som gode Venner!“ tilføjede Niels Ribe, der havde genvundet sit gode Lune ligesom Kurt. „Er I sikker paa, at dette er Mo'er Birgits Fængsel?“

„Se selv!“ svarede Mester Urban og skød Døren op. „Harde I ikke forstyrret mig, mens jeg var i Færd med at bryde de sidste Nagler ud af Laasen, havde hun allerede været fri!“

Paa et Halmknippe inde i Cellen laa Mo'er Birgit bundet og kneblet. Hun laa ubevægelig, med det lange, hvide Haar slængt hen over Halsen. Kun hendes Øjne syntes at være levende.

Mester Urban sprang ind i Cellen, knælede ned ved Siden af Fangen, løsne de Kneblen og skar Baandene over, som de havde snæret om hendes Anklær og Haandlede.

Mo'er Birgit rejste sig langsomt op og strøg Haaret bort fra Panden.

„Nu ser jeg, hvem I er!“ sagde hun. „Du har faaet Hjælpere, Urban! . . . Og I, Niels Ribe, har indfriet det Benskabsløfte, I gav gamle Mo'er Birgit . . .“

„Det er deres eget Paafund,“ mumlede Dværgen med en fortrædelig Mine. „Jeg skulde have hjulpet jer uden dem. Kom, hurtigt — her er ingen Tid at spille . . .“

„Støt eder til min Arm og Skulder, Mo'er Birgit!“ sagde Niels Ribe. „Gaar alt saa vel, som det er begyndt, da er I om et Par Øjeblikke frelst og fri!“

„Der ligger kun ringe Vægt paa, hvordan min Skæbne bliver,“ svarede Mo'er Birgit stille . . . „Men Børnene,

Soffi og Elsebeth, som min Søster betroede til mig — de maa ikke falde i Ulykke!”

„Og saa for dem kan I være tryg,” forsikrede Niels Ribe. „Kommer I vel og lykkelig ud herfra, saa skal Resten snart klare sig!”

Dværgen havde lukket Døren til Fængslet og gik nu i Forvejen for at vise Vej gennem Kælbergangen. Tæt bag efter ham fulgte Mo'er Birgit og Niels Ribe, medens Kurt Pilegrim holdt sig lidt tilbage fra de andre, aabenbart ikke ganske enig med sig selv om, hvorvidt det var tilraadeligt at komme Mo'er Birgit for nær, selv om man forøvrigt stod paa en god Fod med hende.

De naaede den Afdeling af Kælbergangen, hvor Niels Ribe og Kurt nylig vare stegne ned gennem det sonderbrudte Vindue. Opstigningen kostede adskillig mere Møje; men ved Hjælp af de medbragte Reb, og idet Dværgen og Kurt Pilegrim gjorde Tjeneste som Stige for Niels Ribe, der klatrede først op for at kunne hjælpe de andre, lykkedes det dem alle fire uden Hindring eller Uheld at naa ud i det fri.

Maanen stod nu stor og lys paa Himlen, og det gamle Thinghus traadte saa tydelig frem i det rolige, sølvagtige Lys, at man kunde se hvert fremspringende Hjørne, hvert tilgitret Vindue i Murværket. Der var ganske stille i Nærheden. Men borte fra Voldene hørtes nu og da en dæmpet Trommehvirvel som Signal mellem det vagthavende Mandskab.

„I er nu fræk og fri, Mo'er Birgit,” sagde Niels Ribe, da de havde fjærnet sig et Stykke fra det farlige Nabolag. „Og dertil har Mester Urban hjulpet jer bedre end jeg og min Kammerat. Men I vilde kun være ilde faren, om I skulde vende tilbage til eders Hus; derfor har jeg sørget for eders Sikkerhed, saa godt jeg formaaede. Tag dette Brevskab, som jeg har faaet til jer af Stadens Befalings-

mand, Mester Clement. Uden paa staar Navnet paa en Skipper, der ligger med sin Smakke ude i Fjorden, og som tidlig i Morgen sejler til Kjøbenhavn. Han vil tage jer med. Eders Søsterbørn har Kurt Pilegrim sørget for; I finder dem hos en ærlig Borgerkone, som Kurt vil føre jer hen til. Saa snart I har truffet dem, maa I straks give jer paa Vej til Havnen og skaffe jer Lejlighed ud til Skipperen. Brevskabet er forsynet med Mester Clements Segl, og naar I viser det frem, vil ingen lægge jer nogen Hindring i Vejen. Gud være med jer, Mo'er Birgit — hils lille Soffi og sig, jeg ønsker hende alt godt . . ."

Mo'er Birgit tog det sammenfoldede Pergament, som Niels Ribe gav hende, og gemte det paa sit Bryst. Saa rakte hun ham Haanden.

"Niels Ribe," sagde Mo'er Birgit. "Saa sandt som I har handlet bravt mod mig, skal det gaa jer vel i Verden. Den gamle, hvidhaarede Kvinde, I fandt i Peder Barkses Gyde, staar ikke i Pagt med Mørkets Fyrste. Hendes Hjærte er ej heller fremmed for Taknemmelighed, og hun tør vel bede for jer til de gode Magter, som vaager over alle retskafne Mennesker! Lev vel, Niels Ribe!"

Hun vendte sig om for at gaa. Men Kurt Pilegrim, der skulde være hendes Følgesvend tillige med Mester Urban, greb fat i hendes lange Hvergarnskaabe.

"Tøv lidt!" sagde den pluskæbede Svend. "Det er en god Ting at have Djene med sig, og jeg har brugt mine, mens I har ladet Munden løbe . . . Tøv lidt, siger jeg!"

"Hvad nu?" spurgte Niels Ribe utaalmodig. "Ser du Syner igen, Mester Pilegrim!"

"Det kan I gerne kalde det," hvistede Kurt. "Jeg tror, der er Ugler i Mosen. Er det ikke tjenligt, at vi undersøger den Ting nærmere, før vi vandrer videre?"

„Han har Ret!“ tilføjede Mester Urban. „Der er nogen, som udspejder os!“

„Hvor?“ udbrød Niels Ribe dæmpet. „Jeg ser ingen!“

„Brug eders Dine bedre!“ mumlede Dværgen. „Kan I se de tvende Skygger, som springer frem fra Fordybningen i Muren derhenne? Den ene er lille og rund, den anden er lang og tynd! Det er Skyggerne af to levende Skabninger, saa sandt som jeg hedder Urban Sværdfeger!“

„Nu forsvandt den ene!“ hvisttede Kurt. „Den blev borte omkring Hjørnet af Gaden!“

I det samme Kurt Pilegrim ytrede disse Ord, hørtes Lyden af klappende Fodtrin, der hastig fjærnedes sig. Der var nu ikke længer Tvivl om, at Mo'er Birgit og hendes Venner bleve udspejdede.

„Giv eder paa Vej straks!“ hød Niels Ribe. „Det er halsløs Gjerning at tøve her! . . . Hør! Der lyder Samlings-signal fra Bolden — det gælder Liv og Værelse for mig at møde under min Fane! Mester Urban og du, Kurt, følger med Mo'er Birgit, og lister nogen Spejder sig efter jer, hugger I ham ned!“

Ude fra Byens Bestgrænse hørtes en rasende Tromme-hvirvel, der lød hult og uhyggeligt gennem den øde By. Niels Ribe havde ikke et Sekund at tøve, om han skulde komme i rette Tid. Som et anskudt Bildt foer han tværs over det maanelyse Torv og forsvandt bag om Kirken.

„Det er bedst at følge hans Raad,“ mumlede Mester Urban. „Hellere en Spejder i Hælene paa os end vente her, til vi faar en halv Snæs Bægtere at bides med. Skynd jer, Mo'er Birgit, lad os komme af Sted!“

„Jeg har kun et lille Forslag at gøre jer, Mester Dværg,“ indvendte Kurt. „I er jo kendt Mand her i Staden. Find paa egen Haand Vej til min Fæster, som

har de smaa Tomsruer gemt hos sig; hun boer i Marten Poppes Gyde, og hendes Navn er Dorthé Anders Bødgers. I kan aldrig tage fejl af Huset; det ligger paa venstre Side ved Enden af Gaden . . ."

"Hvad vil I da tage jer til imens?" brummede Mester Urban med sin gamle Mistænksomhed.

"Jeg vil ifkuns prøve, om jeg ikke skulde kunne hindre den Rævepels i at følge i Hælene paa os. Allensals skal jeg sinke ham en Rende undervejs . . ."

"Det lader sig høre!" Mester Urban saa paa den hjulbenede Soman med sine skarpe Øjne, og Undersøgelsen lod til at tilfredsstille ham. "Kom saa, Mo'er Birgit!"

"Vi ses igen!" nikkede Mo'er Birgit til Kurt.

"Og gid det maa blive i en god Time!" tilføjede Kurt Pilegrim. "Tag nu Venene paa Raffen, vend jer ikke om, og bryd jer aldrig om, hvad jeg tager mig for. Jeg kommer bag efter, saa snart jeg har besørget mit Svinkeærinde . . ."

Uden at tøve længer skyndte Mo'er Birgit og Mester Urban sig gennem de snævre Stræder, der krydsede hverandre paa den modsatte Side af Torvet. Kurt Pilegrim fulgte nogle Skridt med dem, og ganske pludselig smuttede han saa ind under et fremspringende Stokværk paa et af de Bindingsværkshuse, de kom forbi, og hvoraf de fleste vendte Gavlens ud til Gaden. Der blev han staaende fuldkommen stille.

Maanelyset kastede et Strejflys ind i det snævre Stræde, og det naaede omtrent saa langt som til det Hus, under hvis Stokværk Kurt Pilegrim havde skjult sig. Han kunde se alt, hvad der foregik længere fremme i Gaden, medens han selv stod i Mørke. Saa snart Urban Sværdfeger og Mo'er Birgit satte sig i Bevægelse, gled den smalle Skygge frem fra det Punkt nede mod Torvet, hvor den først var kommen til Syne. Og Skyggen viste sig nu at tilhøre en lang, tynd

Skikkelse, der listede sig varsomt frem langs med Husene og dukkede ned og krøb videre paa alle fire, hver Gang Husvæggene vekslede med et Stykke Have, hvis Stakit ikke var højt nok til at yde tilstrækkelig Dækning.

Paa den Vis naaede den lange, tynde Skikkelse frem til et Par Skridts Afstand fra Kurt Pilegrims Stjul, idet den mere og mere paaahyndede sine Bevægelser, aabenbart angstelig for at tabe Flygtningene af Syne. Men længer end til Huset med det fremspringende Stokværk kom den ikke. Kurt Pilegrim sprang frem og greb Spionen i Nakken med et saa vældigt Tag, at der ikke kunde være Tale om Modstand, ja, knapt nok om at give et Nodsfrig fra sig. Alt, hvad Manden fik Tid til, var at udstøde en halvkvalt Rægen, der lød omtrent, som naar en Høne skal til at miste Hovedet.

„Ohoj!“ udbrod Kurt Pilegrim. „Nu kender jeg jer paa Mælet, Mester Hønskræmmer! Hvorfor har I saadant Hastværk, lille Ben!“

„Tag jeres Næver væk — I kvæler mig!“ stønnede Hønskræmmeren.

„Naa ja — det var vel ingen Skade til, om jeg gjorde det, I fule Skabillenhoved! Kan I ikke holde jeres Næb borte fra, hvad der ikke kommer jer ved! Skot jer selv, og lad Mo'er Birgit gaa for den, hun er!“

„Mo'er Birgit skal ikke undslippe! Hun er en Heks — hun skal pines og brændes!“ kaglede den halvkvalte Hønskræmmer.

„Tab ikke Vejret!“ formanede Kurt i en venstabelig Tone. „Seg tænker, Mo'er Birgit snart er saa langt borte, at din spidse Næse ikke mere kan opsnuse hende! Og skulde du alligevel prøve derpaa, saa vogt dig, Mester Hønskræmmer, at jeg ikke vrider Halsen om paa dig!“

„Vogt jer selv!“ hvæsede Hønskræmmeren og famlede

med Haanden ved sit Bælte, hvor hans Kniv sad. „J bliver narret! Just Skomager er allerede paa Vej efter Bægterne . . . Og J skal ikke mere tage Troldkvindens Parti . . .“

Med en lynsnar Bevægelse havde Hønskræmmeren trukket sin Kniv op af Bæltet; men Kurt Pilegrim var endnu hurtigere. Medens han med den ene Haand vedblev at holde sin Modstander i Rakken, greb han med den anden fat omkring hans Arm og klemte saa haardt til, at Kniven faldt klirrende til Jorden.

„Du vilde forraske mig, du fejge Hund!“ raabte Kurt Pilegrim forbitret. „Du er værre end den Lede selv; du er en Spion og Forræder, en elendig Djævelbesværger, som der ikke er en ærlig Blodsdraabe i!“

Og samtidig med, at den pluskæbede Sømmand holdt denne lille Tale, tog han et endnu kraftigere Tag i sin Modstander og rystede ham frem og tilbage med en Hæftighed, saa at den lange, tynde Krop knagede i alle Ledemod.

Det lod til, at denne Behandlingsmaade helt tog Vejret fra Peder Hønskræmmer, thi da Kurt gav slip paa ham, faldt han til Jorden med stive, udtryksløse Dine og uden at give en Lyd fra sig.

„Du ser ud til at have faaet, hvad du trængte til!“ mumlede Kurt. „Og du lader vel Mo’er Virgit være i Fred for det første. Lig nu der, til Bægterne samler dig op! For min Skyld kan de gerne prøve paa at puste Liv i dig igen, du maledibede, djævelbesatte Hykler!“

Kurt Pilegrim betragtede sin Fjende med en Mine, som om han forbaufedes over, at saa lidt kunde gøre det af med en Mand, og derpaa fortsatte han sin Vej op igennem Strædet for at indhente Mo’er Virgit.

I det samme brød en mægtig Lyd ind i Stilheden. Denne fra Raadhuset lød et rungende Klokkeslag, og det

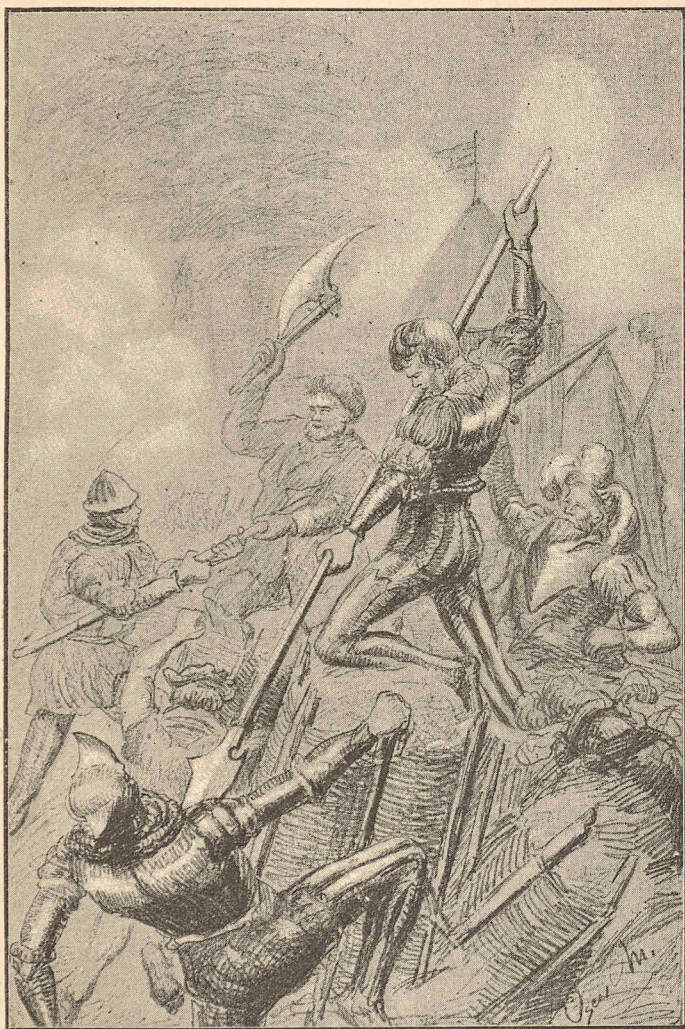
efterfulgtes af vedvarende Klemten, der efterhaanden istemtes fra alle Stadens Taarne. Det var Allarmklokkerne, der lød. I samme Nu vaagnede den sovende By. Lys tændtes i Vinduerne; hen over den knirkende Sne ilede Borgerne halvt paaflædte af Sted i Retning mod Voldene, hvor Trommehvirvlerne rullede og Bagtbaalene blussede højt op mod den maanelyste Decemberhimmel. Dørene aabnedes til Budolphi og Frue Kirke, Sakristanen tændte Lysene ved Altrene, Præsterne knælede foran de hellige Billeder, og Kvinder, Børn og Oldinge, der ikke kunde tage Del i Forsvaret paa Voldene, strømmede ind og fyldte Kirkens Skib.

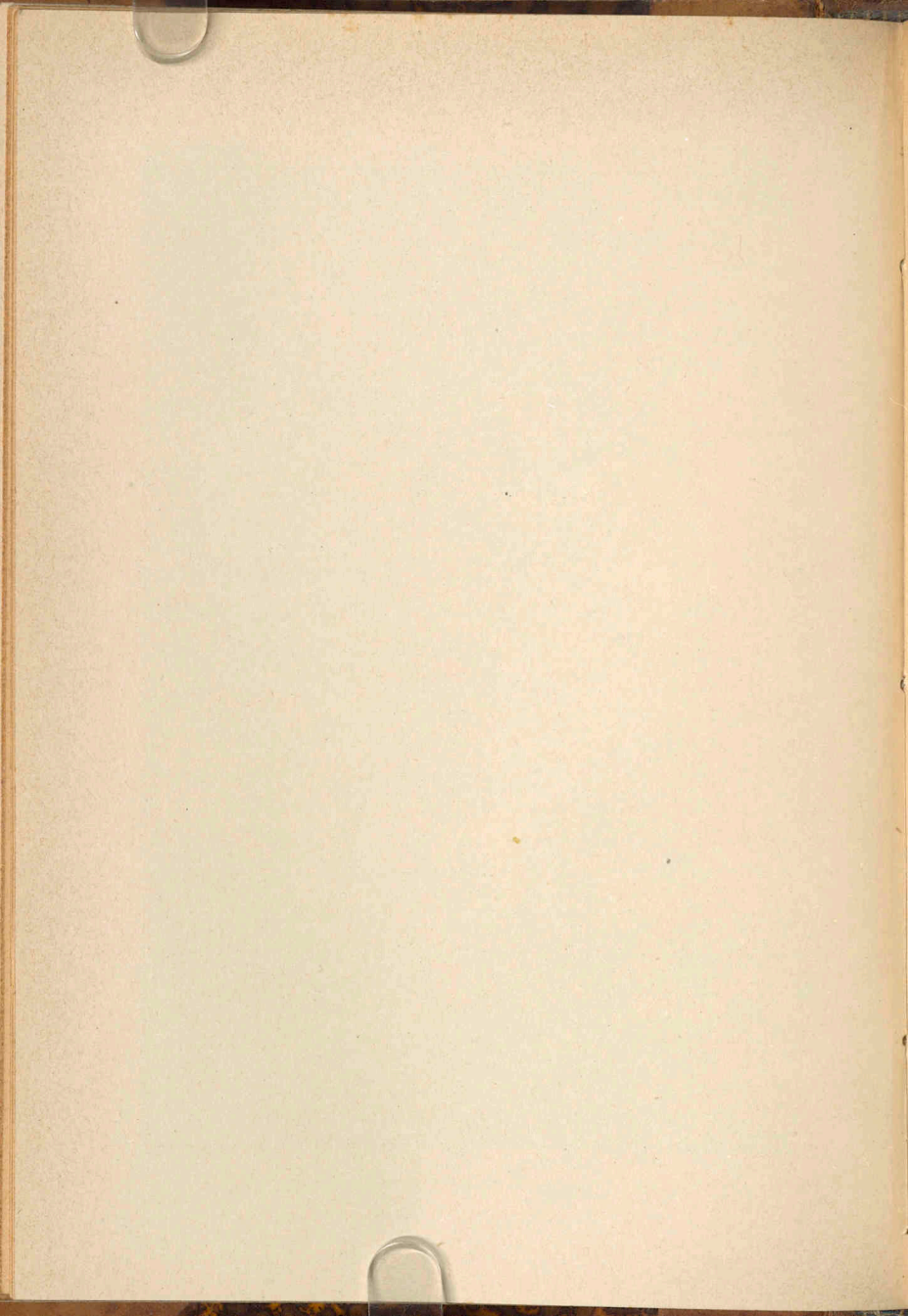
Fjenden havde omringet Staden.

Kartover og Skarpmøjer, Falkonetter og Rødslinger dundrede løs mod den belejrede By. Mørserne kastede gloende Kugler ind i Befæstningen, og Fyrpile krydsede gennem Luften som levende Ildlegemer.

Saa standsede Ilden. Og fra Byens Planter saa de belejrede Fjenden storme frem fra Vognborgen og fra de hurtigt opkastede Forskansninger foran Lejren. Bag de høje Skanseskurve stod Borgere og Bønder rede til at modtage Holstenerne. Hagebøsser og Skerpentiner udsendte en Regn af Blykugler mod de fremstormende, og hvem der ikke gjorde Tjeneste ved Skytet, holdt sig parat med Haandrør og Stridsøkser, med Baadshager og Høthve til at omstyrte Stormstigerne og med Sten og Begkranse, som skulde slynges ned paa Fjenden.

Saa begyndte den rasende Kamp. Legemer og Baaben, der tørnede mod hinanden, stridsvante Adelsmænd og Lejrede Knægte i fuld Udrustning, med Ryg- og Brystharnisk, Ringkrave og Stormhue, væbnede med Langspyd, Huggeskaarde eller

Hagebøsse, og paa den anden Side Bønderne, for Størsteparten i deres Badmels Koster, kun de færreste med Staalhue og Brystpanjer.

Men de værgede godt for sig. Fjendens forreste Rækker vare kastede tilbage, men nu nærmede Hovedstyrken sig, anført af Johan Rantau selv. Feltherren og Oversterne vare stegne af Hestene, og forsynede med Stormhuer og lange Spyd klatrede de op ad Bolden, i Spidsen for de menige Knægte. For hver Mand, der stødtes ned, naaede ti andre op. Det blev en Kamp Bryst mod Bryst, med gispende Aandedrag, hvor Kniv og Økse afloste Spyd og Bøsse, og til sidst de nøgne Næver greb fat i Modstanderens Strube. Sejrsraabene fra de fremstormende Landsknægte, Bøndernes Havnfrig og de døendes Rallen blandede sig med Baabnernes Brag og Klokkernes Klemten inde i Staden. — Paa det øverste Punkt af Bolden ved Byens Bestgrænse kæmpede Niels Ribe Side om Side med Christierns den Andens tro Mand, Skipper Clement. Den gamle Søhane var let kendelig mellem sine Omgivelser. Det var en kraftig, bredt bygget Skikkelse, vejrbit og graaskægget, med stærke, energiske Træk og smaa, livlige Øjne, saa godt som uden Bryn — en Ejendommelighed, der gav hans Ansigt et eget, vaagent Udtryk.

Hans Mund var tæt sammenpresjet, og for hvert Hug, han førte med sin Partisan, saa han sig omkring for at overføre Stillingen. Hver Mand gjorde sin Pligt og mere end det. Men over for Johan Rantau lod al Modstand til at være frugtesløs. Forsvarerne begyndte at vige, Landsknægtenes Sejrsbrøl voksede i Styrke. Kun en eneste Gang saa det ud til, at Skipper Clement og hans Bønder skulde faa Overtaget. Johan Rantau var bleven kastet ned fra det øverste af Bolden, og i det halsbrækkende Fald var han ved at sætte Livet til. Men et Øjeblik efter var den sejrvalte

Feltherre paa ny i Spidsen for de fremstormende, og Angrebet fornyedes med en Voldsomhed, som intet kunde modstaa.

De brød ind over Brystværn og Skanseskurve, huggede ned for Fode. Bønderne holdt Stand endnu; men det var den sidste Kamp for Livet; der gaves ingen Pardon. Landsknægtene trængte allerede ind i Staden. — Da ophørte med eet Klokkernes Klemten, men i Stedet for genlød Luften af Hundrederes Dødsstrig. Det blev et Blodbad, hvori to Tusinde Bønder mistede Livet. Thi saaledes lod Hærførerens Dagsbefaling: Staden er given i Knægtenes Bold; kun Kvinder og Børn skulle skaanes.

Plundringen og Myrderiet varede endnu, da Mørket for længst var faldet paa. Lemlæstede Lig laa spredte hobevis i Stadens Gader; der lød Brøl og Tummel fra de drukne Landsknægte, hæse Raab fra de ulykkelige Flygtninge, der indhentedes af deres Bødler og uden Raade bleve nedjablede. I Udkanten af Byen vare nogle Huse gaaede i Brand, og Flammeskæret lyste hen over den snetunge Luft som et Tegn, der mindede om Dagens blodige Gerning.

Et Stykke uden for Byen, i Lø af en Bakke, sad nogle Folk, der saa ud til at være undslupne Fjenden. Den ene var godt til Mars. Hans graasprængte Haar og Skæg var sammenfiltret af Blod og leret Jord, og om Panden havde han bundet sit Afsejlskær som Forbinding. Ved Siden af ham sad en ung Svend, hvis bulede Brystharnisk og Staalhue vidnede om, at han nylig havde vekslet drøje Hug, og lidt længere tilbage laa, saa lang han var, en hjulbenet, pluskæbet Karl, som havde trukket sin laadne Hue ned over Ansigtet og lod til at blunde sødelig til Trods for de Farer, der true ham og hans Ledsagere.

„Et Ord endnu, Niels Ribe!“ sagde Manden med Afsejls-

stærket om Panden. „Jeg har hørt Baersfrig i Luften, og de har varslet mig om mit nære Endeligt. Den Tro skal ingen røkke hos mig. Ikke heller ligger der stor Bægt paa mit Liv; thi efter det Nederlag, vi har lidt i Dag, skønner jeg, at det er ude med Haabet for Kong Christiern. Og hverken Bybefkerne eller den oldenborgske Greve støtter jeg om at tjene. En anden Sag er det med dig. Du er ung og kan se Tiden an; derfor skal du bjerger Livet, saa længe du formaar. Her skilles vore Veje. Du har tjent mig tro og fægtet bravt i den Tid, vi har været sammen — derfor skammer jeg mig ved, at jeg intet kan belønne dig.“

„Tænk ikke derpaa, Mester Clement!“ svarede Niels Ribe. „J har hjulpet mine Venner, den stakkels Mo'er Birgit og hendes Søsterbørn, ud af Staden, og J har givet mig Lov til at kæmpe ved eders Side — bedre Belønning forlanger jeg ikke. Jeg ønsker kun, at J ogsaa vil tillade mig at følge jer videre, i det mindste indtil J har naaet et sikkert Tilflugtssted. Det synes mig lidet sømmeligt, om jeg skulde svinge jer nu . . .“

„Det vilde være uklogt, om vi fulgtes ad!“ ytrede Skipper Clement alvorlig. „Vore Forfølgere vilde da saa meget lettere saa os fat. Du og din Kammerat skal gaa til en af Søbstæderne Syd paa og se at slippe over til Kjøbenhavn eller Malmø. Imidlertid vil jeg søge Tilflugt hos en Bonde, jeg kender her paa Egnen. Esbern Nielsen er hans Navn. Er han en ærlig Karl, saa skjuler han mig vel en Tid, til den hidsigste Jagt er forbi; vil han forraade mig, saa er det Skæbnens Vilje, og den nytter det ikke at stritte imod. Følge med paa jer Vandring, vil ikke hjælpe mig, dertil er Mester Clement for godt kendt, og det vilde kun give mig stakket Frist. Lev vel, Niels Ribe, væk din Kammerat

og drag af Sted i Guds Navn. De Skrammer, jeg har faaet, er ikke værre, end at jeg kan klare mig selv!"

Skipper Clement rejste sig op for at give sig paa Vej. Det var farligt at tøve længer saa nær ved Staden. Niels Ribe fulgte hans Eksempel, skønt han var saa udmattet efter Kampen, at han vilde have foretrukket at kaste sig ned paa den blotte Jord ved Siden af Kurt Pilegrim.

"Det falder mig haardt at adlyde jer," sagde han. "Men paatvinge jer mit Følgeskab kan jeg ikke. Lev da ogsaa I vel, Skipper Clement. I fortjener et bedre Eftermæle end det, der maasse engang vil blive jer til Del. I er en tapper Krigsmand, og under jert barste Ydre slaar der et retskaffent Hjerte . . ."

"Mit Eftermæle," genmælede den gamle Søhane med noget, der kunde ligne et Smil, "bliver vel det, at Skipper Clement var en forvoven Eventyrer og Sørøver, der slog saa længe, han havde et Pust af Vej i sin brede Krop! Men vil man ikke sige værre om mig, skal jeg endda slaa mig til Taals i min Grav! Guds Fred og Farvel, Niels Ribe!"

Han vendte sig om og slog ind paa en Genvej over Marken, hvor han snart forsvandt i Mørket.

Niels Ribe bøjede sig ned over sin sovende Kammerat og rustede i ham.

"Halloj, Kurt Pilegrim! Op med dig! Du fanger Kolden, som du ligger der paa den vaade Jord! Kan du da aldrig faa Bugt med din Søvnighed, end ikke, naar du har Fjenden lige i Hælene!"

"Hiv ohøj, Herre! Jeg er lysvaagen!" udbrød den plustakbede Svend, idet han satte sig over Ende og gned sine Øjne. "Jeg begriber ikke, I kan fortænke mig i, at jeg ta'er mig den Smule Hvile, jeg kan faa! For Resten tykkes det mig ligegyldigt, om jeg har Øjnene aabne eller lukkede; her er

saa ravnemørkt herude, at man ikke kan se en Haand for sig . . . Jeg kan til Nød se jer . . . men hvor i Djævlens Skind og Ben er Mester Clement bleven af?"

"Han er slojet med Bildgæsfene," svarede Niels Ribe, "og han gav Alfald paa vort Følgestab. Nu er vi igen ene og kan styre, hvad Kurs det lyster os at tage. Først tænker jeg, vi bør undgaa at saa de hertugelige Landsknægte paa Halsen. Derefter har jeg andre Planer for . . ."

"Ja saa!" mumlede Kurt Pilegrim. "Kunde man maaske saa lidt Nys om, hvad de gælder?"

"Hvorfor ikke!" genmælede Niels Ribe. "Jeg ved, man kan stole paa dig, Mester Pilegrim. Ser du, herfra gaar vor Vej atter Syd paa . . ."

"Javel, det forstaar sig," brummede Kurt. "Nord paa skal vi vel vogte os for at komme, hvis vi ikke vil løbe lige i Gabet paa de hertugelige! Men hvad saa videre, Herre?"

"Jeg har tænkt, vor Vej skal gaa til Sønderborg. Der har jeg et Grinde at udrette . . ."

"Til Sønderborg?" brummede Kurt ligesom før. "Om jeg ikke huster fejl, er det der, Hans Raade, Kong Christiern endnu sidder fangen. Har I kanske i Sinde at gæste ham?"

"Der gættede du det, Mester Pilegrim! Jeg vil allensfals se Kong Christiern. Lykkes det mig ikke at udføre større Ting, saa skal Kongen dog vide, at ikke alle Danske har glemt ham!"

"Jeg maa sige, det er et rart og nemt lille Bovestykke, I tager jer paa!" genmælede den pluskæbede Svend i en koldblodig Tone. "Og er det ikke før lykkes os at knække Halsen, saa skalde jeg næsten tro, det kunde hænde os ved denne Lejlighed!"

"Du maa følge med eller blive tilbage, som du selv vil, Kurt Pilegrim!" sagde Niels Ribe. "Bælger du det

sidste, saa lad mig dele min Smule Ejendom med dig, før vi skilles. Jeg har endnu hundrede Gylben tilbage af min Sold . . ."

"Hvad anser I mig for, Herre!" udbød den pluskæbede Karl i en krænket Tone. "Vil I stille jer af med mig og saa oven i Købet byde mig Penge til? Tvi for Forslag! Har I ikke længer Brug for mig, saa kan de hertugelige Knægte gerne straks saa den Fornøjelse at fappe Hovedet af mig. Men giver I mig Forlov til at følges med jer som før, saa lover jeg, at jeg skal stavre af Sted, til der ikke længer er Stump tilbage af de runde Stolper, jeg har faaet i Stedet for Ben!"

"Vel talt, Kurt! Saa følges vi ad! Der har du min Haand derpaa!"

"Tak, Herre! Og der har I min! Jeg opdagede i Morges, at der havde sat sig en Leppe paa min højre Haand. Det er et godt Varjel, som betyder, at vi faar Lykken med os!"

Uden videre Betænkning brød, Niels Ribe og hans Kammerat op og fulgte Landevejen Syd paa. De kunde vel gøre Regning paa at have nogle Timers Forspring, medens Landsknægtene endnu vare optagne af at plyndre den erobrede By. Flammeværret, der tegnede sig bag ved dem, fik stærkere og dybere Farve og vidnede om, at Ilden rasede omkap med Fjendens Sværd.

Tolvte Kapitel.

Sønderborg.

Det var midt i Fastelavnsugen. I Byens Gader myldrede en Sværm af brogede og sælsomme Stikfælsler, der under øredøvende Raab og lystige Udbrud stimlede frem og tilbage. Der var de mærkeligste Udklædninger og Maskeer, nogle som Dyr, andre som Djævl, Munk, Nonne og Karle med Bjældehue og Bris. Der var Mænd i Kvindedragt og Kvinder i Mandsdragt, andre, der krøb halvnøgne paa alle fire, og en enkelt, som ikke havde andet paa end Fastelavnsmasken for Ansigtet, idet han løb fra sit eget Hus over i Genboens. Laugsbrødrene af det agtbare Slagterlaug drog op ad Hovedgaden, udsmykkede i Oxfelhuder og med Gede- og Svinehoveder, medens de brølende og gryntende efterlignede de Dyr, de skulde forestille. I hvert Vindue og Bislag viste sig naragtig klædte Godtsfolk, der raabte og sfreg af alle Livsens Kræfter eller hilste hinanden med faade Fagter. Tværs over Torvet kom en Kvinde løbende. Hun var kun iført sin Særk og et kort, uldent Skørt, og bag efter fulgte en Hob unge Karle, der i Overensstemmelse med god Fastelags Skik piffede løs paa hende med lange Ris.

Nede ved Havnen var der næsten størst Trængsel. Her foregik det yndede Dystløb med Baade. De flinkeste, hjemmeverende Søfolk tog Del i denne Idræt, og stor var Jubelen, naar en af dem førte et saa behændigt Stød med sin stumpe Lanse, at Modstanderen gik paa Hovedet i Søen.

Fra den fremspringende Odde ud imod Sundet havde Sønderborg Slot sine massive Mure, byggede omtrent i en Firkant og prydede med et Taarn paa hvert Hjørne. Mange Tilskuere havde taget Plads her ude, hvor man fortrinsvis havde god Udsigt til Dystløbet, idet dette gik for sig i Havnen umiddelbart foran Slottet.

Der herskede idel Lystighed blandt Mængden. Som ret-tænkende Borgere havde man spist sit Flæsk Flæskestøndag for derved at sikre sig mod Ryg-Be hele Aaret igennem, og Hvidtirsdag havde man nydt varm Mælk og Hvedebrød. Men derfor havde man ikke forsjømt Ølskanderne og kraftigere Spiser saa lidt som alskens Døjer og Spil, thi det var god, gammel Sæd at slaa Gækken løs uden Maal og Grænse i den glade Fastelavn. Uden at forurette de tilstedeværende turde det siges, at der var flere beskænkede end ædru Folk imellem dem.

Til de sidstnævnte hørte i hvert Fald ikke en kæmpestor Borgermand, der havde klædt sig ud som Munk. Men under Rutten, der hang løst omkring ham, stak et Skødskind frem, og i Bæltet havde han en Hammer, hvilket tilsammen nok kunde tyde paa, at Manden var Smed. Han sad paa en Tønde, der var stillet op med Bunden i Vejret, og i Haanden holdt han en lang Stang, paa hvis øverste Ende der var spiddet en Sild. Medens han hamrede med Hælene mod Tønden, skraalede han i et væk paa en selvlavet Melodi: „Sild! Sild! Ingen Pølse mer!”

I Nærheden af den lystige Smed stod to Personer, begge

iførte Narredragt. De lod til at dele deres Opmærksomhed mellem Dystlobet, der foregik foran dem, og Slottet, som laa bagved. Nævnlig den yngste af de fremmede vendte idelig Hovedet omkring og saa spejdende hen imod det sydøstlige Taarn, som om han ventede at saa Dje paa nogen oppe i et af Vinduerne. Til sidst blev den kutteklædte Smed opmærksom paa dem, og efter at han en Tid lang havde betragtet dem med fiffige Dine, holdt han inde med sin Vise og raabte hen til dem:

„Med Forlov, Landsmænd, har I ydet jer Hvid for at saa Ol i Stedet, som det summer sig udenbys Mænd. Thi mere drucken er jeg ikke, end at jeg skønner, I er fremmede her i Staden!“

„Skylder vi dig Regnskab derfor?“ spurgte den ene af de narreklædte, der saa ung og køn ud til Trods for Mumme-dragten. „Det lader til, at du selv har drucket alt det Ol, du kan taale. Saa du kan vel give os Friipas til at drikke vort, hvor det lyfter os!“

„Nu gryntede min Gris!“ raabte Smeden uden i mindste Maade at vise sig krænket over det korte Svar. „Er du kommen galt af Sted i Legen, siden du er bleven saa mismodig? Eller er dit Gadelam rendt fra dig? Fortæl kun, hvad der fattes dig, lille Narrafaks!“

„Olet snakker ud af jer! I skulde i Tide slaa Tap for Tønden, Mester!“

„Eller kan hælde, I ønsker, at vi skal lufte Ræben i paa jer!“ tilføjede den anden narreklædte i en paatagen venstabelig Tone. „Vi er altid rede med saadan en lille Haandsrækning, naar man opfordrer os saa indstændig . . .“

„Tak for Tilbudet, Landsmand!“ svarede Smeden, hvis Godmodighed lod til at være ligesaa stor som hans Højde og Tykkelse. „Jeg kan fordomt godt lide, naar man taler saa

lige ud af Posen til mig. Bliv nu ved med jer Oprigtighed, og fortæl mig, hvorfor I stadig væk staar og kigger hen til Slottet — som om I havde Kendinge deroppe . . ." Trods sin Rus saa Smeden helt fiffig ud, idet han fremsatte dette Spørgsmaal.

"Er I kendt paa Slottet?" sagde den yngste af de fremmede, som først havde taget Ordet. "Bed I til Eksempel, om det er sandt, at Kongens Fængsel ligger i Taarnet derhenne."

"I kan jo følge med hjem til mit Hus i Pottemagergaden," sagde den lange Smed. "Saa kan det hændes, jeg vil give jer nærmere Besked . . . Nu er Dystløbet til Ende, og jeg trænger til en ny Kandeøl. Vil I dele den med mig, Landsmænd, skal I være velkomne!"

"Jeg synes allensfals, Rusen bliver mindre kendelig paa jer . . . Hvad er jert Navn? Af Haandtering, skønner jeg, er I Smed!"

"Justemænd ja — og mit Navn er Morten . . . Men hvad hedder I med Forlov?"

"Niels Ribe — om det kan gøre jer klogere!"

"Og jer Haandtering?"

"Lidt af hvert. Skoledegn og Skriver, Væbner og Færnik — alt, efterjøm Lejlighed byder . . ."

"Gilledød — saa ung og allerede saa mange Embeder! Jeg kommer til at trykkes bedre og bedre om jer. Men jer Ledsager der — hvad hedder han?"

"Kurt Pilegrim — med gunstigt Forlov!" svarede den pluskabede Svend og gjorde et smurigt Skrabud. "Ogsaa jeg er lidt af hvert. Jeg er mine Venners Ven og min Fjendes Uven. Jeg kan godt lide at trykke en ærlig Karl i Næven, men det er mig mindst en lige saa stor Placer at tærste løs paa Hyllere og Ræbebælge. Jeg siger aldrig nej

til et godt Krus Ol, men jeg vil helst se mig for, i hvis Selskab jeg drikker det, og har jeg for en Gangs Skyld glemst sliq Forsigtighed, saa skælder jeg mig selv Guden fuld bag efter og levner mig ikke selv Gæ for to lybske Skillingen . . ."

„Broder Pilegrim — I er en Karl efter mit Hoved!“ raabte den store Smed. „Dg skönt jeg aldrig har set jer før, saa holder jeg allerede af jer, som om jeg havde kendt jer i mange Aar. Men Oprigtighed for Oprigtighed! Jeg vil tilstaa, at da jeg nys saa jer staa i et væk og kigge op paa Slottet, hvor vores retmæssige Konge sidder fangen, saa fattede jeg al Slags ond Mistanke til jer. Dg det ligesom lindede i min Rus, thi jeg mente, jeg skulde saa Brug for mine Dine og andre Sanser, saa at jeg kunde holde skarp Udkig med jer. Men da jeg tog jer i nærmere Djesyn, kom jeg til den Sandhedens Erkendelse, at I hverken var Hertugens Spejdere eller andet Skarnsfolk, der vilde Kongen det ilde, og saa lagde jeg det ene sammen med det andet og kom til sidst paa den Tanke, at vi maaske kunde have Gavn af at blive nærmere kendte med hinanden. Dg derfor drikker jeg mig straks en ny Rus til Bytte for den gamle, som er dunstet bort, og vil I være med, saa hyder jeg jer retskaffent Kompagniskab . . .“

„Jeg er villig til at tømme en Kande i jert Selskab, Mester Morten,“ gemælede Niels Ribe som Svar paa Smedens lange Tale, der var fremsført med højroftet Mæle. „Min Kammerat og jeg er fremmede her i Staden, som I rigtig har gættet, og I tykkes mig at være det ærligste Ansigt, jeg endnu har truffet paa, siden vi kom hertil i Morges. Jeg er parat til at følge med til jert Hus i Pottemagergaden, naar I vil vise Vej . . .“

„Dg det samme er jeg!“ tilføjede Kurt Pilegrim. „Jeg tror alligevel, vi har lært noget af Mo'er Virgit. Det er,

ligesom vi er blevne kloge paa at læse i Folks Ansigter, hvad der bor indvortes i dem. Morten Smed syntes jeg nu lige straks godt om, og da jeg nys bød ham tørre Hug, saa var det mestendels for at begynde Benskabet paa en ædruelig og fornuftig Maade!"

"Kom saa, Landsmænd!" sagde Morten Smed. "Pottemagergaden ligger nær herved, og jeg ved ikke, hvordan I har det; men jeg er forbasket tør i Halsen. Skulde jeg bære noget som helst Nag til jer, skulde det kun være af den Grund, at I fik min dejlige Rus til at dunste bort . . ."

Smeden tog sin lange Stang paa Raffen, og idet han gik foran sine to nye Venner, gav han sig atter til at straafe sin Fastelavnsvise: „Sild! Sild! Ingen Pølse mer!"

Men ingen gav hynderlig Agt paa ham og hans Ledjagere. Dertil var der for mange Løjer rundt omkring. Efter at Dyfløbet var til Ende ude i Havnen, flokkedes Borgerne sammen andensteds. Der skulde stiftes til Ringen og til Straamanden, en Hane skulde jages til Døde, og Ug samles ude paa en Pløjemark.

Pottemagergaden laa, som Morten Smed sandfærdig havde udtalt, ikke langt borte fra Slottet, og her standsede Mændene uden for et af de sædvanlige Bindingsværkshuse, der hverken saa finere eller simplere ud end Størsteparten af de Haandværkerboliger, man traf i dybeste og slesvigste Købstæder. Morten Smed havde sat Slaa for Døren, thi efter som det var Skik i Fastelavnstiden, at enhver, der havde Masse paa, havde uhindret Adgang til et hvilket som helst Hus, yndede han dog ikke, at der var frit Rørind, naar han ikke selv var hjemme.

De traadte gennem Bislaget ind i Stuen, hvor en gammel Kone allerede havde dækket Smedens Bord med en rigelig Forsyning af Sulevarer og en stor Kande M.

„To Kander DI til!“ sagde Smeden, saa snart han og hans Gæster vare komne indenfor. „Jeg bringer agtede fremmede, og de skal hverken gaa sultne eller tørstige fra mit Hus!“

„Hvad siger I, Husbond?“ mumlede Morkillen, der lod til at være højt oppe i Syvtierne og havde et Ansigt, der lignede indskrumpet Pergament. „Er I sulten og tørstig? Det kan jeg forstaa, naar I turer omkring den hele Dag uden at unde jer gamle Husholderste at være med til at rende Fastelavn ligesom andre skikkelige Folk!“

„Jeg siger to Kander DI til, Mo'er Lene!“ raabte Smeden. „Sæt dem fluk paa Bordet! I skal ikke bryde jer om, hvad hun siger“, tilføjede han, henpendt til Niels Ribe og Kurt. „Hun er en Kende døv og lidt taabelig at snakke med. Men det er et godt og trofast Skind, og siden min Kvinde døde, styrer hun Huset for mig.“

Mo'er Lene kom frem med de to Kander DI, som hun med en modvillig Mine stillede hen paa Bordet, og Smeden og hans Gæster tog nu med god Lyst fat paa Spise og Drikkevarerne.

Omfigder var Maaltidet til Ende, og Morten Smed gav sin Husholderste et Bink om, at hun gerne maatte trække sig tilbage til sit eget Kammer — en Befaling, som Mo'er Lene nølende adlød, og først efter at hun lydelig havde beklaget sig over den Haardhed og Uafnømmelighed, der blev vist mod hende.

Saa snart hun var borte, satte Smeden sig magelig til rette paa Bænken og tog et Par dybe Drag af det fyldte Ølkrus.

„Nu er vi ene, gode Venner,“ sagde han, „og kan tale frit af Hjærtet med hinanden. Jeg lader aldrig Mo'er Lene være herinde, naar jeg har alvorlige Ting at forhandle med

mine Venner; thi selv om et Kvindfolk er stokdøv, kan man dog ikke vide, hvad hun finder paa at lade Munden løbe over med. Forsigtighed er en god Ting!"

"J lod for nogle Ord falde, Mester, som bragte mig paa den Tanke, at J var Kong Christiern hengiven," ytrede Niels Ribe. "Ved J noget om, hvordan Kongen lever i sit Fangenskab, og hvem han har til sin Opvartning?"

"Et og andet ved jeg vel," svarede Smeden. "Og er J og jer Kammerat de Følk, jeg antager jer for, saa kunde det endog hænds, jeg endnu i Aften — og her i denne Stue — kunde bringe jer sammen med en, som hver Dag ser og taler med Kongen. Men for jeg betror mig til jer, maa J lægge Haanden paa Evangeliebogen og sværge den Ed, jeg forlanger af jer . . ."

"Det er jeg ikke uwillig til," svarede Niels Ribe — "forudsat at jeg kan forsvare en saadan Ed for Gud og min Samvittighed . . ."

"Det kan J, dersom J har samme Formaal som jeg og andet Godtsfolk . . ."

Morten Smed gik hen og hentede fra en Hylde paa Væggen en Bog, der var indbunden i stærkt Læderbind og forsynet med Sølvspænder. Han lagde Bogen paa Bordet mellem Ølkanderne og sagde til Niels Ribe:

"Sværg, at J er Kong Christiern af Hjærtet tro og hengiven, at J oprigtigen ynkes over hans Nød, og at J med ærlig Hu og Vilje vil række Haanden til hans Befrielse . . ."

"Det sværger jeg ved min Sjæls Fred og evige Salighed!" sagde Niels Ribe højtidelig, idet han lagde sin højre Haand paa Bogen.

"Og jeg ligesaa!" tilføjede Kurt Pilegrim. "Skønt det tykkes mig ganske unyttigt, efter som vi er komne hertil just i selv samme Anledning!"

„Saa stoler jeg paa jer og betragter jer som optagne i vort Forbund!“ ytrede Morten Smed, der nu lod til at være ligejaa klarhovedet, som han paa et tidligere Tidspunkt af Dagen havde været omtaaget af de mange Rander Ol.
 „Sid ned igen, gode Venner! Det vil ikke vare længe, før vi har den Mand, jeg venter!“

„Men hvilket Forbund var det, I talte om, Mester? Er der alt en Plan i Gære til at befri Kongen?“

„Der er just saa,“ gennemlede Smeden og saa sig forsigtigt omkring. „Kongen pønser paa at sætte sig i Forbindelse med sine højsfornemme, udenrigske Frænder, og vi har Venner Syd paa, i Flensborg og Rendsborg, som beforder Hans Raades Brevstaber videre af Sted. Men vi er blevene ræd for, at man alt har fattet Mistanke til den af Kongens Tjenere, som hidtil har baaret Brevene frem og tilbage. Og tilmed er det ikke alle, der tjener den højbaarne Fange aleneste af undersaatlig Pligt og Trofskab. Der er Hjælpere, som Kongen maa betale med de Køstbarheder, man endnu har levet ham, og disse Hjælpere er vel mindst til at lide paa. Se derfor, Niels Ribe, har vi Brug for en Mand, om hvem ingen ved, at han staar i Christiern den andens Tjeneste, og som har baade Rækhed og Nidkærlighed til at tage sig et saadant Hverv paa . . .“

„Om I vil fortro det til mig, tænker jeg ikke, I skal have henvendt jer til den urette,“ sagde Niels Ribe alvorlig. „Aun synes jeg, at I gaar en lang Omvej. Det har før vist sig, at Kongen har maattet gaa forgæves Tiggergang til sine Frænder, og dengang var han dog endnu en fri Mand og nærmere ved at genvinde Kronen, end han er det i disse Tider. Den Hjælp, han kan vente udenrigs fra, er næppe for stort at regne. Var det ikke mere tjenligt, om gode, danske Mænd selv rakte en Haand til Kongens Befrielse? Med

et dristigt Vventyr kan der vindes i en eneste Time, hvad der paa anden Vis ej vil lykkes i Maaneder og Aar. Er Kong Christiern først friet ud af Fængslet, da vil den danske Almue slutte sig til ham, alle som en, og det skal falde ham selv lettere at vinde sin Krone tilbage, end Lybekkerne og den oldenborgske Greve kunne gøre det for ham . . ."

"Der er nogen Forstand i det sidste, I siger," nikkede Mester Morten. "Men I gaar for rasht hen over den Omstændighed, at først maatte Kongen være ude af Fængslet. Hvem, tror I, kan føre det Vventyr til Ende? Slottet har en stærk Besætning, Slotshovedsmanden er aarvaagen, og Kongen lades aldrig uden Opsigt. Vel gives der ham Lov til at færdes inden for Mur og Bolde; men en halv Snes Drabanter har han i Hælene paa sig, og inden man fik dem gjort stumme og døve, vilde hele Besætningen være paa Benene . . ."

"Jeg tænker, det skulde dog være Forsøget værd!" genmælede Niels Ribe. "Hvad der ikke kan naas med Magt, kan vel udrettes med List. Jeg tilbyder mig selv. Det lader sig vel gøre at faa Udgang til Hans Naade og forelægge ham Planen. Jeg er rede til at sætte Livet ind derpaa . . ."

"Det er rent fordomt, at I kun har eet Liv at sætte paa Spil, Herre!" brummede Kurt Pilegrim tvært. "Jeg har aldrig kendt nogen, der var saa forhippet paa at knække Halsen som I. Nu tilbyder der sig et overmaade skønt Foretagende, hvor I dog kan have al rimelig Udsigt til at blive henrettet og stejlet af de hertugelige, naar I bliver greben som Hans Naades hemmelige Tjener og Brevdrager. Men se, om det er jer nok! I er ikke tilfreds, med mindre I lige straks kan rende jer tusinde Ulykker paa Halsen. Det er et rent ud djævelsk Hastværk, I har!"

„Hold din Mund, Mester Pilegrim!“ hød Niels Ribe.
 „Dg vent med dine gode Raad, indtil jeg spørger efter dem!“

„Jeg skal ikke lade et Ord mere slippe uden for Tænderne,“ genmælede den pluskæbede Svend — „blot I gaar ind paa det Vilkaar, at jeg faar Lov til at gøre jer Følgeskab med at knække Halsen, eftersom vi jo har delst saa meget andet godt og ondt med hinanden . . .“

„Jert Tilbud kunde vel være Overvejelse værd,“ tog Mester Morten til Orde. „Men alene kan jeg ikke afgøre, om det skal modtages eller ej . . . Der kommer den Mand, som jeg ventede. Han er noget nær den vigtigste i vort Forbund; vi vil spørge ham til Raads . . .“

Der lød en gentagen, kort Banken paa Forstuedøren. Morten Smed raabte, saa højt han kunde: „Luf selv op!“ Og ind traadte en Skikkelse, som man vel knapt nok kunde kalde en Mand, eftersom han ikke var større end et otte Aars Barn, men det store Hoved og det gammelfloge Ansigt viste, at han hørte til den ikke sjældne Art af Dværge, som Fyrster og andre store Herrer yndede at have i deres Tjeneste.

„Trin kun nærmere, Mester Halsdan!“ sagde Smeden. „Det er gode Venner, I ser hos mig — Folk, som ere indtraadte i vort Forbund, og som nys have sværget paa den hellige Evangeliebog, at de ville staa Last og Brast med os i den Sag, vi har for . . .“

„Jeg kender dem ikke,“ sagde Dværgen med en Udtale, der tydede paa, at han var af norsk Herkomst. „Min Herre, Kongen, kender dem næppe heller, og jeg skøtter ikke om at have at gøre med dem. Jeg kommer igen, naar I er ene!“

„Løv lidt og slaa jer til Ro!“ raabte Mester Morten ærgerlig. „Jeg har Borgen for, at det er ærlige Folk. De er rede til at tjene Kongen uden Tanke om Gunst eller Fordel . . .“

„Saa staar jeg ved mit Ord!“ sagde Niels Ribe. „Jeg er parat, saa snart Mester Halsdan bringer mig Bud om, at Kongen vil tage mod mig. Og Kurt Pilegrim faar Lov til at være med i Eventhyret . . .“

„Tak, Herre!“ raabte Kurt yderst fornøjet. „Nu mærker jeg alligevel, at I har en Kende tilovers for mig! Gid jeg maa leve saa længe, at jeg kan forskyde jer det!“

„Og dermed drikker vi god Taar med hverandre!“ faldt Mester Morten med ind. „Hvor vigtige Sager vi end har for, skal dog ingen kunne sige om mig, at jeg er gaaet i Seng en Fastelavns-Dag uden en forsvarlig Rus. I har vel alt observeret, at jeg kan være ædru eller drucken, efter som Tid og Lejlighed kræver det? Men nu skal her tømmes hver Draabe Ol, jeg har i mit Hus, paa det man kan vide, vi mener hinanden det vel! Hejda, Mo'er Lene — du gamle, runkne Vinteræble! Frem med Ølkanderne og Tappen af Tønden. Nu drikker Morten Smed med sine gamle og nye Venner paa Frihed for Kong Christiern og Død og alle Helvedes Ulykker over hans Fjender!“

Trettende Kapitel.

Et Bovespil.

Kort efter Daggrn, to Dage senere, sad Niels Ribe og Kurt nede ved Havnen. De havde ventet en Stund paa den norske Dværg, der havde truffet Aftale med dem, at han til en bestemt Tid og Time skulde bringe dem Bud, om Kongen vilde modtage Niels Ribe, dersom denne kunde føre sit Eventyr saa vidt igennem, at han kunde skaffe sig Afgang til Sønderborg Slot.

Niels Ribe og hans Følgesvend havde kastet deres Fastelavnsdragter og i Stedet for isørt sig en ny Forklædning. For Kurt Pilegrims Bedkommende var Forvandlingen ikke synderlig indviklet eller omstændelig, og hans sømandsmæssige Udseende og Væsen vilde desuden have stuet igennem, ligegyldig hvilken ny Ham, han isørte sig. Han havde derfor indskrænket sig til at ombytte sin laadne Rabuds med en Slags Tjenerhue, hvori der sad en Hanesjer, og paa Raffen bar han et rødmalet Skrin, fastholdt omkring Skuldrene med Læderremme. Niels Ribe lod sig derimod til Synne i en helt ny Skikkelse. I Stedet for den lette Skindvams og Randslen,

han havde baaret som færende Svend, havde han hyllet sine slanke Lemmer ind i en fodsid, fort Rappe af den Art, som brugtes af omrejsende Lægekunstnere og Alkymister, og paa Hovedet bar han en stor, firkantet Hue, paa hvilken der var baldyret forskellige fremmede Dyrestikkelser og kabbalistiske Tegn.

De sad begge to paa en sammenrullet Trosse, der laa ved Bolværket, og herfra kunde de se ud over Havnen, hvor nogle enkelte Fartøjer havde kastet Anker. Et af Skibene havde Staden Kjøbenhavns Vaaben i Forstavnen. Det var en Smakke af sædvanlig Størrelse, der saa ud til at føre Fragtgods mellem Hovedstaden og de jydste Søbstæder. Tilskyndende var der ingen Folk paa Dækket; kun Skibshunden stod bunden ved Masten.

„Om I fulgte mit Raad, unge Niels Ribe,“ sagde Kurt Pilegrim, efter at han en Tid lang havde siddet meget eftertænksom og stirret ud over Havneløbet — „saa gif vi om Bord i Kjøbenhavnsfareren, som ligger derude. Det kunde være ligesaa tjenligt at gøre det, mens vi endnu selv kan bestemme den Kurs, vi vil sejle. Jeg har al mulig Respekt for det Bovestykke, I har for, og jeg skal ikke give et Kny fra mig, naar de har kappet Hovedet af mig — og nogen Bebrejdelse skal jeg heller ikke gøre jer, naar det er kommet saa vidt med os. Men værre Galskab end den, I pønser paa, har jeg aldrig hørt Mage til! . . . Gudbevares, Herre, det skorter jer hverken paa Forstand eller Driftighed; ingen ved bedre end jeg, hvad I dner til. Men tænk en Gang paa: Hvordan skal det kunne lykkes jer at udrette, hvad ikke en Gang Hans Højmægtighed den oldenborgske Greve og det rige Lybek enten kan eller vil sætte igennem? . . . Naar de store Herrer, som nu raader over Største-

parten af Landet, kan forsvare for deres Samvittighed at lade Hans Naade Kongen forblive i sit Fangenskab, saa kan I det vel ogsaa, skulde jeg tro! Lad os melde os til Tjeneste hos Grevens Krigsfolk, Niels Ribe! Lad os hugge løs af et godt Hjerte paa de hertugelige Landsknægte, saadan som vi gjorde det i Alsborg — mere kan man ikke med Villighed forlange, I skal gøre for Kong Christiern . . . Men rende Panden mod Væggen og give sig Bøddel og Rettersted i Bold — det tykkes mig dog en bandsat Gjærning, som I skulde overveje paa ny, forinden den maledidede norske Robold henter jer op paa Slottet. Thi ser I, Herre, jeg holder grumme meget af Mester Morten, som vi drak os en god Rus sammen med; men man kan ogsaa gaa for vidt i sine venstfabelige Følelser. Jeg mener . . .”

„Hvad siger du, Mester Pilegrim?” spurgte Niels Ribe, der havde sidet fordybet i sine egne Tanker.

„Naar saadan!” udbød den pluskæbede Svend. „I har ladet mig sidde og snakke løs snart en kvart Time i et Røre væk, og saa har I ikke hørt et Ord af mine indtrængende Raad og Formaninger. Nu kan det ogsaa være lige meget — der kommer Dværgen, og vi kan lige saa gerne springe som krybe ned i den Helvedesgrube, der lukker sig op for os. Men det skal I dog vide, Niels Ribe: Kurt Pilegrim er ikke hange for sit Liv. Jeg har bare aldrig kunnet lide at blive slaaet ihjel uden at saa Lov til at slaa igen! Det er en stiden Død for ærlige Karle!”

„Hvem siger, at vi ikke skal slippe hellsindede fra Bove-stykket!” udbød Niels Ribe. „Er du med eet bleven et Hædøse, Mester Pilegrim! Endnu er vi vel ikke smeddede i Bolt og Jærn, og lad os først se, om vi bliver det!”

„Javel, lad os først se ad!” brummede Kurt. „Vi

kommer nok til Erkendelse om, hvad de store Herrer giver os for vor Umage! . . . Der er Dværgen — han bisser omkring og kender os ikke i disse skønne Klæder!”

Dværgen stod et Stykke højere oppe ved Bolværket og saa sig søgende omkring, og Niels Ribe rejste sig op og kaldte paa ham med et lydeligt Raab.

I det samme Niels Ribes Stemme lød hen over Havnepladsen, hvor der endnu var stille og folketomt, kom et Hoved til Syne i Røghytsdøren paa Kjøbenhavnsfareren, der kun laa en Snæs Allen ude i Havnen. Dette Hoved var spidst og rødhaaret og havde skarpe, lurende Øjne, der blinkede i et væk eller slakkede frem og tilbage som i idelig Uro. Skikkelsen var lang og mager, og det gav et Ryk i den, da den frejdige Stemme hørtes ud over Pladsen. De urolige Øjne fæstede sig skarpere og skarpere paa Niels Ribe, og paa samme Tid fik den fremmedes Ansigt et Udtryk, der paa een Gang røbede Overraskelse og Skadefryd.

Men intet af alt dette lagde Niels Ribe eller hans Kammerat Mærke til, og den fremmede forsvandt paa ny inde i Røghytten, hvis Dør blev staaende paa Klem, saaledes at den, der stod bag ved, kunde se, hvad der foregik nede ved Havnebolværket, uden selv at blive opdaget.

Den norffe Dværg havde hørt Tilraabet og nærmede sig med smaa, hastige Skridt sine to Forbundsfaeller. Allerede i Afstand slog han arrigt ud med Haanden, som om han vilde paabyde dem Forsigtighed, og saa snart han kom hen til dem, saa han sig spejdende omkring til alle Sider og hviste:

„I skriger, som om I ikke tidsnok kunde skaffe jer selv og andet Godtfolk en Ulykke paa Halsen! Agter I jert eget Liv saa ringe, kan I dog vise Barsomhed med andres! Det var en ond Time, jeg fulgte Mester Mortens Raad og gav mig i Lag med jer. De er ude efter os! Varer vi os ikke,

saa har vi tabt Spillet. Først vil det komme til at gaa ud over Morten Smed og Præsten i Lysabild . . ."

"Men Kongens Svar — Kongens Svar!" udbroød Niels Riibe utaalmødig. "Dine frygtagtige Betænkkeligheder kan du holde for dig selv, Dværg!"

"Kongen har svaret, at han er villig til at se jer og høre jer Plan! Men det bliver paa jer egen Risiko. Om de saa strækker jer paa Pinebænken, tør I ikke tilstaa, at I kender enten mig eller Mester Morten. Er det jer Agt at træde frem for Kongen i den Mummiedragt?"

"Ja! Den skal hjælpe mig til at faa Udgang til ham. Hvilken Tid paa Dagen mener I, det er bedst at vælge?"

"Kom jo før des bedre! Jo længere Tid der gaar, desto stærkere lurar Mistanken paa os. Men huff, jeg har advaret jer! Aner Slotshøvedsmanden Uraad, saa gaar jer Vej lige til Ketterstedet!"

"Det bliver min Risiko! Naar du vender tilbage til Slottet, kan du gerne lade dig forlyde med, Dværg, at du har truffet den lærde Kunstner og Guldsmager, Mester Sebalduß, herude i Byen. Det vil bortlede Mistanken, om nogen har set os sammen. Du kan sige, at jeg rejser ukendt og kun ledsaget af en ringe Tjener, eftersom jeg vil undgaa stort Folkeopløb og kun agter at tjene Fyrster og fornemme Herrer med min Lærdom . . ."

"I er ret forslagen trods eders Ungdom!" sagde Dværgen. "Jeg skal gøre, som I ønsker. Men nu ved I det — hvis vi træffer hinanden deroppe, saa har jeg intet med eders Forehavende at skaffe!"

"Derfor kan du være tryk. Din Hjælp regner jeg ikke for stort. Jeg forstaar, at Kongen er i Nød, naar han maa nøjes med frygtagtige Tjenere som du . . ."

"Se nu, om I rækker længere med alt eders Mod!"

peb Dværgen med en haanlig Latter. „Lev vel, Mester Sebalbus!“

Den norffe Dværg nikkede flygtig og gif ind mod Byen for at gøre en Omvej op til Slottet.

„Den Kobold er alligevel klogere end I og jeg!“ sagde Kurt Pilegrim. „Han slaar ikke større Brød op, end han kan bage. Men Fanden i Bold med hans Ugleskrig! Skal vi hænges eller stikkes, saa lad os gaa med Lystighed til det! Naar tænker I at gøre jer Indtrædelse paa Slottet?“

„Strafs!“ svarede Niels Ribe. „Du hørte, hvad Dværgen sagde: Jo før des bedre. Tag dit Skrin med dig, og lad os komme af Sted!“

„Skrinet har jeg paa Ryggen, Herre!“ genmælede Kurt Pilegrim. „Jeg synes, min Næse fornemmer Lugten af alle de sælsomme Tinkture og Pulvere, som I har puttet deri . . . Naar I viser dem frem, er der da ingen, som kan tvivle om, at I er den lærde Karl, I giver jer ud for . . .“

De gif tværs over Havneplassen hen imod Slottet og kom ad en Vindebro over til Bølden og de svære, med Skydehuller forsynede Mure. I Porttaarnet havde Kuren Vagt, og Niels Ribe raabte ham an og forklarede, at han havde Grinde til Slots hovedsmanden. Kuren lod Porten aabne, og under Bevogtning af et Par Krigsknægte bleve Niels Ribe og hans Ledfager førte igennem Borggaarden til det nordre Taarn, hvor Kommandanten havde sin Bolig.

Slottets Befalingsmand, velbyrdige Ditlev Brokdorp — eller Lensmanden, som han sædvanlig kaldtes — var en Mand godt til Mars og med et tvært og ensfoldigt Bulbideransigt. Han havde lagt sig til Ro paa en hyndedækket Bænk for at forbrøje Dagens første Maaltid, og idet de fremmede traadte ind, ledjagede af Krigsknægtene, rejste han sig fortrædelig op.

„Hvem bringer I der?“ raabte han. „Er det Faste-lavnsnarre, som har gjort Optøjer paa Stadens Grund, saa kast dem i Fangehullet, til jeg faar Stunder til at holde Forhør over dem!“

„Det er udenbys Folk, som søger Foretræde hos jer, strænge Herre. Vi ved ikke, om de har øvet nogen Skalkhed,“ svarede den ene af Krigsknægtene.

Niels Ribe traadte nogle Skridt nærmere, og idet han paatog sig en højtidelig og værdig Mine, sagde han:

„J kender mig ikke, Hr. Slotshøvedsmand, og jeg tilgiver eder derfor, at I lader det skorte paa den Vrefrygt, I skylder at vise mig. Har I ingen Sinde hørt tale om den lærde Mester Sebalbus fra Genua? — en Mand, hvis Navnkundighed er naaet viden om i det ganske Europa — en Mand, hvem Kejsere og Konger, Tyrster og Biskopper have kappedes om at overvælde med Gæstbevisninger — men ogsaa en Mand, der aldrig har villet modtage nogen Løn for de Tjenester, han har ydet. Han har læget de farligste Bunder, slaaede af Sværd og Rugler; han har med sine vidunderlige Kure helbredet for Sot og Værk, Pokker og Pestilentske; han har med sin Mirakelbalsam gjort værkbrudne karste og blinde seende! Men dette er dog hans ringeste Kunst. Ved Hjælp af de Vises Sten, som han er den eneste dødelige, der kender, forvandler han uædle Metaller til Guld, lige saa let som Mølleren maler Kornet til Mel . . . Ser I, denne Mand, den lærde Mester Sebalbus fra Genua, den store Alkymist og Tusindkunstner, ham, der kan Salomons Bog med de syv Segl uden ad paa sine Fingre — han staar for jer i dette Djeblik!“

Slotsfogden havde sat sig oprejst paa Bænken og stirrede mere og mere forbavset paa den talende. I Begyndelsen lod det til, at den gamle Krigsmand ikke var rigtig sikker paa,

om han skulde tage den fremmedes Ord for ramme Alvor eller holde ham for en fripostig Gæf. Men til sidst blev han dog enig med sig selv om, at det var bedst at gaa frem med Varsomhed, thi var den fremmede virkelig den store Tusindkunster og Troldmand, han gav sig ud for, saa var der jo ingen Grund til straks at lægge sig ud med ham.

„Er I en saa navnkundig Mand, værdige Mester,“ sagde han, „saa kan det jo hændes, jeg har hørt tale om jer. Jeg mindes det kun ikke. Hvad er jert Grinde her paa Borgen?“

„Det er blevet forebragt mig, at I huser en fyrstelig Fange, den fordrevne danske Konge, Christiern den anden,“ tog Niels Ribe til Genmæle i samme højtidelige Tone som før. „Og jeg har tillige fornummet, at den fyrstelige Herre lider af onde Bædster, Galde og sort Blod, som hensesætter ham i Tungvind og stundom i Raseri. Efter som jeg just kom her forbi paa Vejen til de tykke Rigsstæder, hvor mange fornemme Potentater venter paa min Bistand, saa tænkte jeg, at jeg ikke burde forsjømme denne Lejlighed til at øve min Kunst paa den højbaarne Fange; thi nemini nisi benefico bene res procedent. Hvilket er udlagt: „Kun den, som over Velgerninger, skal det ogsaa selv gaa vel!“

„I tykkes mig at være baade en lærd og gudfrygtig Mand, efter eders Tale at domme,“ nikkede Slotsherren betænksomt. „Nogen større Hindring er der heller ikke for, at I kan faa Afgang til Fangen. Thi vel nok kan han trænge til lægekundig Hjælp, da det forholder sig, som I siger, at han lider baade af Tungvind og Raseri og onde Bædster. Jeg skal stikke Bud til ham og forhøre, om han ønsker at prøve eders Visdom . . .“

„Gør det, Hr. Slotshovedsmand,“ sagde Niels Ribe. „Og for at I straks kan faa et haandgribeligt Vidnesbyrd om min Kunst, saa vil jeg skænke jer nogle af de kostelige

Draaber og Defokter, jeg fører med mig! . . . Kom hid, Abulkasim!" tilføiede han, henvendt til Kurt Pilegrim. „Følg mig Skrinet, for at jeg kan udsøge nogle særlig sjældne Vidunderdraaber til den tapre Lensmand!"

Kurt nærmede sig og satte Skrinet paa et Bord, der stod midt i Kammeret, og imidlertid gav Slotshovedsmanden sine Anægte Befaling til, at de skulde give sig paa Vej til den højbaarne Fange og meddele, at en fremmed Lægekunstner og Alkymist søgte Foretræde hos ham.

Niels Ribe aabnede Skrinet, der var inddelt i smaa Rum og indeholdt en Mængde gennemsigtige Glasflasker med forskelligt farvede Pulvere og Bædster. I et noget større Rum laa en forgyldt Bægt.

„Her ser I en Samling Lægemidler, som vilde være mægtig til at helbrede al Verdens Sot og Elendighed," sagde Niels Ribe stadig i samme højtidelige Tone. „Men eftersom det er Naturens vise Orden, at Menneskenes Tal nu og da skal forringes ved Hjælp af slige Plager, saa vogter jeg mig vel for at øve min Kunst ud over visse Maal og Grænser, og jeg over den alene til Gunst for saadanne Personer, som tykkes mig at fortjene legemlig Kærlighed og en høj Levealder . . . Hvad jer angaar, Hr. Lensmand, saa tænker jeg, at I stundom har Værk i Lænder og Ryg, og at I om Morgenens kan føle det i jert Hoved, naar I ved Aften-tid er sovnet ind med en god Rus — hvilket alt sammen har sin Aarsag i, at Aarene ej har skaanet jert Legeme — saa lidt som de skaaner nogen anden dødeligs — skønt I dog endnu tit føler Ungdoms Lyst og Kæthed bruse i jert Blod. Men nyder I kun hver Morgen syv af disse Draaber —" Niels Ribe tog en lille Flaske op af Skrinet — „og helst maa I blande dem i et godt Krus Vin — da skal I fornemme, at I bliver tyve Aar yngre og aldrig tiere mærker nogen Slags Værk i eders Lemmer . . ."

„Det var en skøn Gave!“ sagde Slotsbøvedsmanden og betragtede nysgerrig den lille Flaske, som Niels Ribe rakte ham. „Var det i Vin eller Øl, jeg skulde blande disse Draaber?“

„Højest i Vin — allerhøjest i Malvasiervin — men Øl kan ogsaa være godt!“

„Og I tror for Sanden, at de kan gøre mig tyve Aar yngre?“

„Jeg tror intet — jeg ved alt!“ svarede Niels Ribe med Værdighed.

„Ja, om det forholder sig saa, at I kan fuldbringe den Slags Vidunderkure,“ vedblev Lensmanden, „saa skal I have Tak, at I ikke rejste Sønderborg forbi, værdige Mester! Hans Naade Kongen kan nok trænge til jer, og kan I lige saa let saa Bugt med hans maledibede Grublen og Tungfind som med min Alderdoms Skrobelijkheid, saa bliver det til stor Lise ikke alene for Hans Naade, men ogsaa for os andre, som skal passe paa ham . . .“

„Jeg tør love jer det,“ svarede Niels Ribe, „at dersom den naadige Herre vil prøve det Lægemiddel, som jeg foreskriver ham, da skal I for Fremtiden ingen som helst Møje have med ham . . . Han skal blive som gensødt . . .“

„Saa gid I maa komme til Enighed med ham, Mester!“ udbød Slotsfogden. „Men han er faamaet af sig og forfalden til stor Melankoli, som jo ogsaa rimeligt er. Selv giver jeg mig kun lidt af med ham, undtagen hvad streng Bevogtning angaar; thi dermed er min Pligt gjort . . . Der kommer Svendene tilbage! Nu kan I selv høre, hvad Kongen har svaret paa eders Begæring!“

„Hvad Svar bringer I?“ spurgte Niels Ribe de indtrædende Krigsknægte.

„Hans Raade er rede til at give jer Foretrædel!“ genmælede en af Svendene.

„Saa kan I føre den fremmede Mester derover!“ befalede Slotsherren. „Men I indestaar mig for med jer Hals, at ingen Ulovlighed bedrives! I stiller Vagt ved Døren, mens den lærde Herre taler med Kongen, og ud over en Time maa Sammenkomsten ikke vare ved . . .“

„Vel, Hr. Hovedsmand!“

Niels Ribe gik med værdige, afmaalte Skridt ud af Kammeret, ledsaget af Kurt Pilegrim, der atter havde taget den rødmalede Kasse paa Ryggen og søgte at efterligne sin Herres højtidelige Holdning og Bevægelser. Vag efter fulgte Krigsknægtene.

Slotsherren lagde sig atter til Ro paa den hyndedækkede Bænk, og han havde sovet det meste af en Times Tid, da han endnu en Gang blev vækket af Kurens Horn, der lød ude fra Porttaarnet. Straks efter traadte en af de vagthavende Drabanter ind i Taarnkammeret, og Lensmanden foer op med en dundrende Gd.

„Hvad nu — i Djævelens Skind og Ben!“

„En fremmed begærer at tale med Hovedsmanden,“ svarede Knægten. „Han siger, det er en Sag af Vigtighed for Land og Rige . . .“

„For Land og Rige! . . . Saa lad ham trine ind! Men farer han med Løgn, da skal hans Krop komme til at undgælde for det! Lad ham trine ind!“ brølede Slotsfogden.

Den Person, som den vagthavende førte ind, var den selv samme lange, spidshovede Skikkelse, som tidligere paa Dagen var dukket frem paa Kjøbenhavnsfareren ude i Havnen, medens Niels Ribe og Kurt sad nede ved Bolværket. Han var iført en sort Dragt, som lærde Folk plejede at bruge

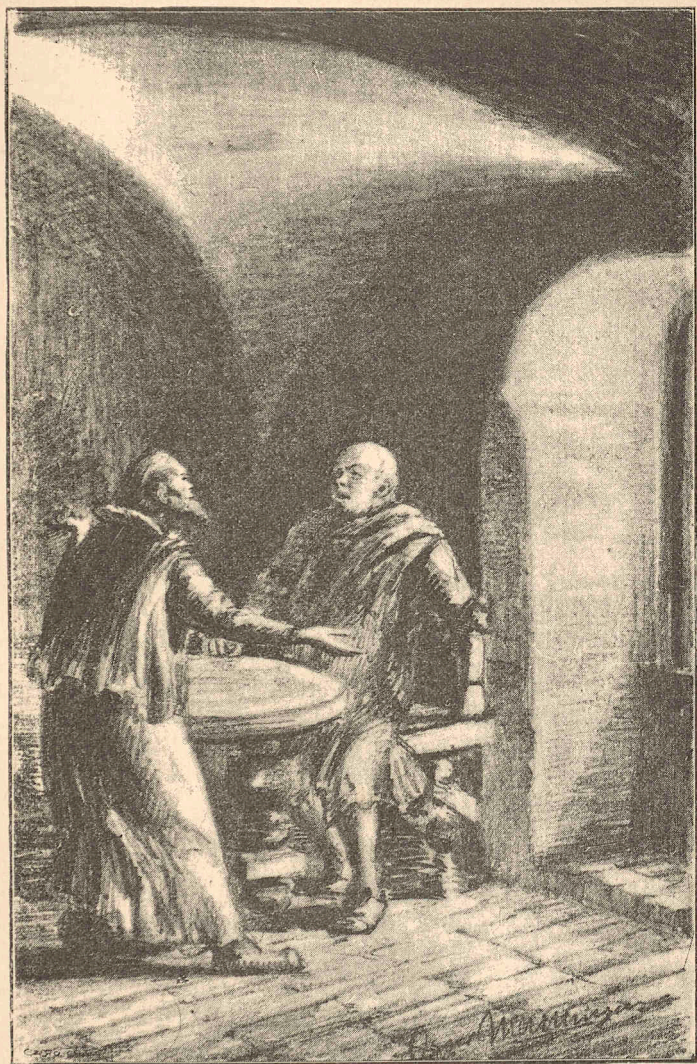
den, med Kappe og opstaaende Halskrave, og i Haanden holdt han en flad, sort Hue. Saa snart han var traadt indensfor, lod han sine urolige Djne slække rundt i Kammeret, medens han samtidig med et overdrevent dybt Bukt hilste paa Slottets Befalingsmand.

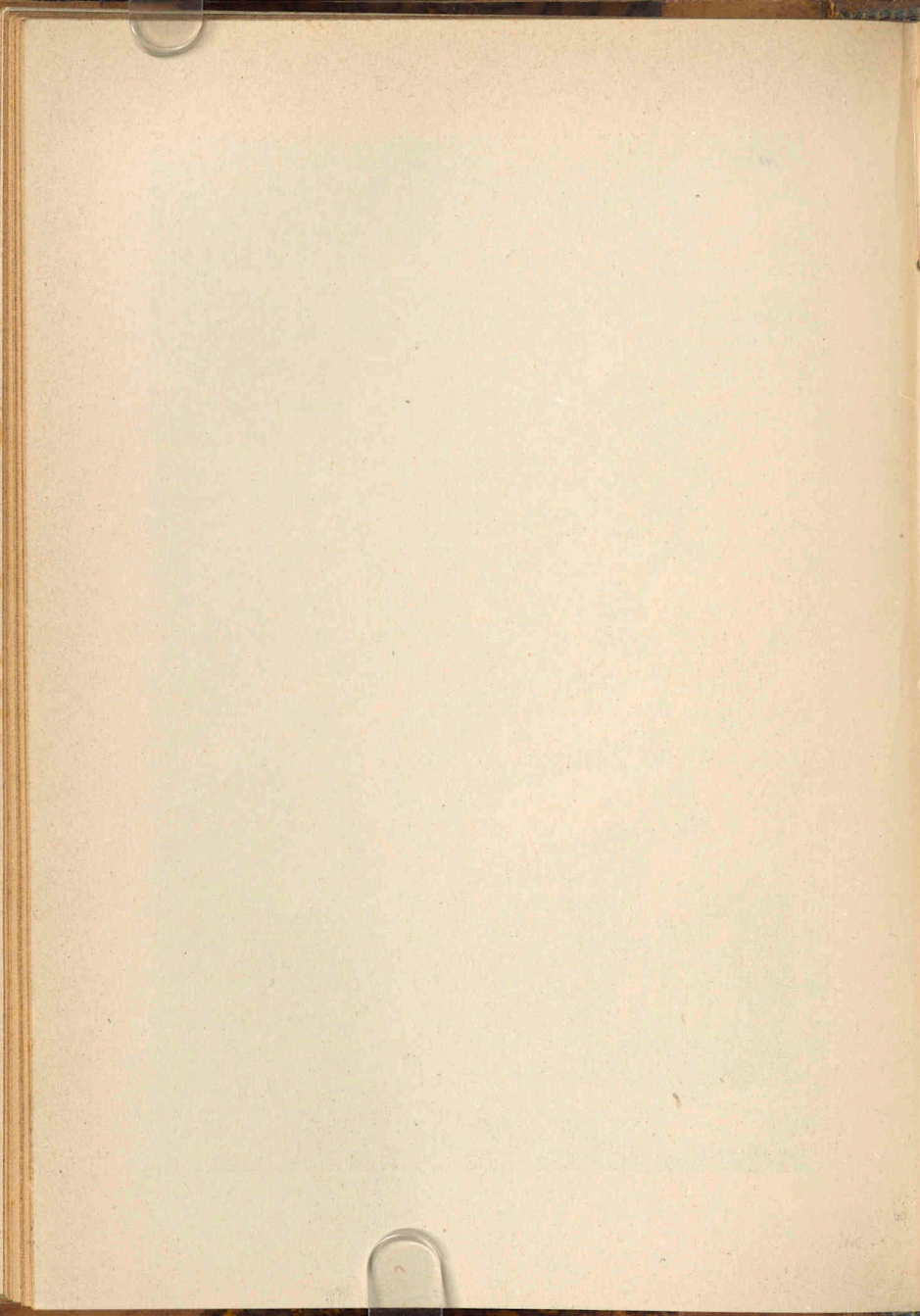
„Hvem er I, og hvem kommer I fra?“ spurgte Slots-herren i en barsk Tone.

„Jeg er en fattig og ringe Person, velbyrdige Hr. Lensmand,“ svarede den sortklædte, „og jeg kommer efter egen Tilfaldelse, uden at nogen har sendt mig hid. Men fattigere og ringere er jeg ikke, end at jeg føler det som min Pligt at aabenbare Falskheden og Forræderiet, hvor jeg møder det . . .“

„Hvad har I da at aabenbare?“ sagde den gamle Krigsmand, idet han saa mistroisk paa sin Gæst. „Sig først eders Navn!“

„Mit Navn er Klaus Skade eller Claudius Pica, som jeg kalder mig blandt lærde Folk. Jeg tjener den højerbærdige danske Biskop, Hr. Joachim Rønnow, for Skriver. Jeg er paa Vejen til Glensborg By, hvor jeg har Grinde at udrette for min Herre, og i Aftes kom jeg her til Staden med en Smalle fra Kjøbenhavn. I er den første, for hvem jeg nævner min Herres og mit eget Navn; thi i disse ryggesløse Tider er ingen sikker paa sit Liv. Saa ilde have de faret frem mod min renlivede Biskop, at de have plyndret Bispegaarden i Roskilde, brændt hans lovlige Ejendom, Bistrupgaard, til Aske, og Hr. Joachim Rønnow har selv maattet fly fra Kjøbenhavn for at undslippe de rasende og ugudelige Menneſker, som huserer der under den oldenborgske Greves Regimente . . . Al, velbyrdige Hovedsmand, det er, som om Djævelen og alt hans Slæng var faret ud af deres underjordiske Huler for at forfølge den hellige Kirke og dens renlivede Tjenere . . .“

„Det gaar mig kun lidet an, hvad der bliver af Biskopper og Rammiker og andet Munkepal!“ sagde Slotshovedsmanden. „Jeg tænker, de kunne selv regnes for Djævelens Udsendinge! Frem med jert Grinde, Klaus Skriver — jeg har ikke Stunder til at høre længe paa jer . . .“

Klaus Skade saa sig atter om med en lurende Mine og famlede med Haanden ved sin Kappe, som om han vilde tvinge sin alt for store Fyrighed.

„Velbyrdige Slotshovedsmand,“ vedblev han. „Da jeg i Morges tidlig stod paa Kjøbenhavnsfareren, som ligger derude i Havnen, fik jeg Dje paa en Person, som for Aar og Dag siden er undsluppen Galgen, men som jeg mindst havde ventet at træffe igen paa denne min retskafne Rejse. Han havde udflædt sig som en fremmed Bismand eller Lægekunstner og var ledsaget af en hjulbenet Karl med et rødmalet Skrin paa Rasken . . .“

„Hvad siger I?“ udbød Slotshovedsmanden og sprang op fra sit magelige Sæde.

„Jeg siger kun den allerstrængeste Sandhed, velbyrdige Hr. Foged. Jeg fattede straks Mistanke til den ryggesløse Spidsbub, thi den, som een Gang har været Galgen nær, drages gerne til den igen. Og jeg opdagede ogsaa, at jeg ikke havde taget fejl . . .“

„Hvad opdagede I da — for Djævelens Syge! Skynd jer!“

„Der kom en Dværg hen til dem, dér, hvor de stod ved Bolværket, og de vekslede Ord med hinanden. Jeg forstod saa meget, som at der var Tale om en Sammenrottelse for at fri Christiern den Unde ud af Fængslet. Og to andre af deres Forbundsfæller nævnedes ogsaa. Hørte jeg ret, hed den ene Morten Smed; den anden kaldte de Præsten i Lysabild . . .“

„Det er nok! Jeg skønner, du er en ærlig Karl,

Klaus Skrifer. Alle Helvedes Pinsler skal ramme denne for-
 mummede Tusindkunstner, som har snydt mig med falske Sund-
 hedsdraaber! . . . Her hid, Knægte!" Slotshovedsmanden
 løb hen til Døren, som han slog op paa vid Gab. En halv
 Snes Krigsknægte stimlede sammen ved hans Tilraab.

"J giver jer paa Vej og paagriber uden Tøven Morten
 Smed, som er boende i Pottemagergaden, samt dernæst den
 forræderste Præst i Lysabild. J slutter dem straks i Bolt
 og Jærn! Endelig kan jeg gribe de Lurendrejere paa ferst
 Gerning! De skulle blive henrettede og stejlede, saa snart
 Dom kan fældes. Sæls Mand hurtig af Sted! J andre
 følger med mig til Kongens Fængsel! Og J ligesaa, brave
 Klaus Skrifer! J skal blive Vidne til et lystigt Spil!
 Over den djævleblænde Tusindkunstner, der kaldte sig Mester
 Sebalduz, holder jeg selv Gaardsret, og han skal dingle i
 Galgen, før Sol gaar ned!"

Klaus Skade højede sig ligesom ved sin Indtrædelse saa
 dybt, at ingen kunde se det Udtryk af Skadesryd, der fortrak
 hans Ansigt. Han gjorde sin pibende Stemme saa blød og
 bevægelig, som han formaaede — hvilket for Resten ikke
 vilde sige stort — og saa gennemlede han:

"Velbyrdige Hr. Lensmand — med jammerfulde Taarer
 maa vi tænke paa al den Synd og Vederstyggelighed, der
 er i Verden — men tilfald skönt er det ogsaa at vide, at
 Retfærdigheden aldrig sover; at Synderne saa deres ræddelige
 Straf og skulle pine sig baade her og hisjet . . ."

Men Slotsherren havde ikke Stunder til at høre paa
 Klaus Skades kærlige Betragtninger. Han knurrede som
 en arrig Hund ved at tænke paa, hvordan han havde ladet
 sig narre, og med lange Skridt og hidstigt knyttede Næver
 travede han tværs over Borggaarden, fulgt af sin fortflædte
 Ledsfager og en Hov væbnede Knægte.

Der var gaaet noget over en Time, siden Niels Ribe og Kurt Pilegrim havde faaet Foretræde hos Kongen.

De vare traadte ind i en rummelig Taarnstue i Slottets andet Stokværk. Loftet var højt og hvælvet, og Lyset faldt ind fra to Vinduer, der laa tæt op til hinanden i en Fordybning i Muren. I Murfordybningen paa den modsatte Side stod en Seng og midt paa Gulvet et stort, rundt Marmorbord, medens en tredje Fordybning i Væggen var optagen af Kaminen. Taarnværelset var godt og vel en halv Snes Alen i Tværmaal og gjorde ikke noget fængselsagtigt Indtryk; det var lyst og luftigt, og Udstryelsen svarede til, hvad der brugtes i sædvanlige Opholdsstuer paa et kongeligt Slot.

Men trods de ret hyggelige Omgivelser maatte den fremmede, som nærmede sig dette Sted, føle sit Sind stærkt betaget. Thi trykkende snæver syntes Taarnstuen i Forhold til sin Beboer; det var, som den brede, mægtige Skikkelse med det høje Hoved spredte Modløshedens og Tungsinde's Skygger rundt omkring sig.

Kongen stod foran Vinduet, i hvis Rarm han til Tidsfordriv havde udskaaret et Perspekt af Kjøbenhavns Slot. De kraftige Ansigtstræk vare slappede; Djnene havde et tungt, stirrende Udtryk, som om Blikket havde vænnet sig til at skue mere indad end paa de udvortes Ting, og det rødligbrune Haar og Skæg var stærkt graasprængt.

Idet Døren blev aabnet, og Niels Ribe og Kurt traadte ind, vendte Kongen Hovedet om og saa forundret paa de fremmede, som om han allerede havde glemt den Meddelelse, der var gaaet forud for deres Komme. Men det varede kun lidt; saa vækkedes hans Erindring, og han traadte nogle Skridt nærmere.

„Er I den fremmede Vægekunstner, man har talt til mig om?“

Niels Ribe bøjede i Tavshed Hovedet og blev staaende henne ved Døren, som Krigsknægtene havde luffet efter sig.

„Forstaar I ogsaa at tyde Stjærnernes Konstellation og derefter udregne, hvad der er godt og tjenligt at foretage sig til en bestemt Tid og Time?“

„Eders Naade — det er godt og tjenligt at vove for at vinde, og der kan tit naaes mere i en eneste lykkelig Time end gennem mange Mars møjsommelige Anstrængelser . . .“

„Men hvor mange lykkelige Timer har vel et Menneſte-liv!“ sagde Kongen med mørk Stemme. „Jeg havde engang i min Tjeneste en lærd Stjærnethyder — Doktor Bernhardin hed han. Han stillede mangt et Horoskop for mig; noget indtraf af det, han forudsagde; andet slog fejl. Men de lykkelige Konstellationer vare vanskelige at finde. Nu mindes jeg snart ikke en eneste . . .“

„Naadigſte Herre —“ svarede Niels Ribe, idet han rev sin Hue af og bøjede Knae for Kongen — „noget godt ved jeg dog, I mindes — eders tro, danske Folk, der lider ilde, siden I drog bort, og længeſt efter, at I ſkal vende tilbage. Alle vegne vil Borgere og Bønder slutte sig til jer — ja, en Del af de adelige Herrer vel ogsaa Kjøbenhavn ſtaaer aaben for eder og ligesaa Malmø og mange andre Stæder og Slotte, ſom Grev Chriſtoffer har taget i Beſiddelse i eders Navn. Vi venter kun paa jer, Herre, for at der atter ſkal komme Rolighed i Landet og gode Aar for alle dem, ſom nu lider ondt . . .“

„Hvem er I?“ ſpurgte Kongen med vokſende Forundring. „I ſynes mig at være en anden end den, I har udgivet jer for . . .“

„Jeg er en ringe Svend, naadigſte Herre, og jeg taler uden Fuldmagt og Myndighed. Denne Dragt og det lærde Navn har jeg kun paataget mig for uhindret at ſaa Udgang

til eders Person, thi eders norste Dværg gav mig Tilfagn om, at I vilde høre paa, hvad jeg har at forebringe Min Moder er en fattig Borgerenke i Kjøbenhavn; jeg har været i Tjeneste blandt dem, som fægtede for eders Sag. Men det forekom mig, at der kun blev udrettet lidet. I synes vel, det er en forvoven Tanke, men jeg vilde gerne forsøge, om der ikke kunde naaes med et dristigt Kæst, hvad de store Herrer ikke har kunnet eller villet udføre . . ."

"Det vil med andre Ord sige, eders Højmægtighed" — Kurt Pilegrim stod tæt op til Døren og drejede ivrig sin Hue mellem Hænderne — „at unge Niels Ribe nødvendigvis maa sætte Liv og Belfærd over Styr, og skal det endelig være, saa er der jo ikke længer noget at betænke sig paa . . ."

Men i sin Beskedenhed ytrede den pluskæbede Svend disse Ord i en saa lavmælt Tone, at ingen agtede paa, hvad han sagde.

Kongen betragtede opmærksomt Niels Ribes Ansigt, og Undersøgelsen lod til at tilfredsstille ham.

"Lad mig kun høre den Plan, du har for!" nikkede han. „Det kan jo intet skade!"

"Min Plan er snart fortalt!" Niels Ribe sprang op fra sin knælende Stilling og talte med livlig Stemme. „Jeg har faaet at vide, at eders Raade uhindret kan færdes uden for Slottets Bygninger; kun at I ikke overskrider Mur og Vold. Derpaa bygger jeg det heldige Udfald af mit Forehavende. Naar Aftenklokken har ringet, siger I, at I endnu en Stund vil nyde den friske Luft i Slotsgaarden og paa Volden, inden I gaar til Ro. Det er tidlig Skumring paa denne Aarstid; jeg benytter Mørket til at skjule en Baad under Bustadjet paa denne Side af Voldgraven, og dersom eders Raade selv vil stille en rigelig Belønning i Udsigt, paatager jeg mig at underkøbe en af de Skippere, der ligger ude i Havnen, til at

føre eders Raade ud i aaben Sø og, saa hurtig som Vind og Sejl vil bære, enten til Ryborg eller Kjøbenhavn. Ogsaa Slottets Besætning har jeg Midler til at overlifte. I det Skrin, som min Følgesvend bærer paa Ryggen, har jeg Draaber og Pulvere, hvoraf der kan tilberedes en forsvaerlig Sovedrik. Den Aftenstund, som hemmelig bestemmes til Flugten, siger eders Raade, at I vil beværte Mandskabet til Tak for god Opvartning. I lader et Fad Vin hente og blander uformærket Sovedraaberne deri. Skulde ikke alle Krigsknægtene bukke under for Dvaledrikken, saa saar vi vel Stunder til at opholde dem, der bliver tilovers, medens eders Raade redder sig herfra. Vi er end ikke saa saa! Er der ikke til eders Raades Opvartning fire Adelsmand, som I kan stole paa? Dernæst den ærlige Morten Smed og jeg og min Følgesvend, som har svoret at sætte Livet ind paa den Sag . . . Ser I, naadige Herre, mit Forehavende er nøje overvejet . . . Og det kan hurtig føres til Ende, har vi kun Lykken med os . . ."

Medens Riels Ribe iltfærdigt gjorde Rede for sin Plan, havde Kongen uafbrudt holdt sit Blik fæstet paa ham, men i de mørke og tungsindige Dage var der et Udtryk, som lod En være i Tvivl, om Kongens Deltagelse var bleven vaakt ved Udsigten til det forvovne Eventyr, eller om ikke hans Tanker soer langt videre om. Det varede længe, før han tog til Orde, og der var en underlig Klang i hans Stemme, da han svarede:

" . . . Har vi kun Lykken med os!" Saa saa' han op, og der kom med eet Kraft i hans Blik og Stemme, idet han tilføjede: „Guds Dros! Havde vi Lykken med os, da skulde de vel kende Christiern den anden igen! De skulde føle min Haand saa tung og vældig som nogen Sinde før — de, som

stillede sig i Bejen for, hvad der laa mig stærkest paa Sinde, og siden hen forraadte mig med skændig Argelyst . . ."

„Naadigste Herre — saa giver I jert Samtykke til mit Forehavende!“ udbrod Niels Ribe i aandeløs Spænding.

Men Flammen i Kongens Øjne var allerede slukket igen, og der var det samme ulægelige Mismod og Tungfind som før:

„Ja — om Dykken og jeg var Forbundsfæller; men det var vi ingen Sinde . . . Der maa følges andre Beje, om jeg skal genvinde Rige og Krone. Din Plan duer ikke . . .“

„Naadigste Herre!“ — Niels Ribe strakte bedende sine Hænder frem, og der var en smittende Varme i hans Stemme og Miner. „Lad ikke denne Modløshed saa Magt over eders Sind! Naar I tænker paa alle dem, der venter paa eder, tør I ikke opgive Troen paa eders gode Stjerne!“

Kongen havde forladt sin Plads henne ved Vinduet og gik Fod for Fod rundt om det store Marmorbord, der stod midt paa Gulvet, medens han, hensunken i Tanker, lod sin Finger beskrive en Kreds langs den yderste Kant af Bordpladen. Han havde atter bøjet Hovedet ned mod Brystet og fortsatte sin Vandring, som om han knap andsfede de Ord, der bleve talte til ham.

„Lad os gaa den samme Vej, vi kom, Herre!“ hviskede Kurt Pilegrim fra den Krog, i hvilken han bestedent havde trukket sig tilbage. „Kongen lytter ikke mere til, hvad I siger, og det forekommer mig, at jeg hører nogen komme op ad Trappen!“

Der lød virkelig Støj udenfor, og der lød til at være flere i Følge. Nu kunde man tydelig høre Klirren af Baaben. Men Niels Ribe gav ikke videre Agt derpaa. Det var, som om et stort Haab var bristet for ham, og med et Udtryk af dyb Sorg saa han hen paa Kongen, der vandrede som en Drømmer rundt omkring Marmorbordet.

Længe fik Niels Ribe ikke Lov til at staa saaledes. Døren blev revet op. Slotsfogden foer ind i Taarnstuen, og uden for stillede en Flok Drabanter sig op i dobbelt Række og spærrede Udgangen med deres fælgede Spyd. Bag ved de væbnede Svende kom en lang, fortklædt Skikkelse til Syn; han strakte sit spidse, rødhaarede Hoved frem og spejdede ivrigt efter, hvad der gik for sig.

„I djævleblænde Bedrager!“ raabte Slotshovedsmanden ganske hæst af Arrigskab. „Eders Skalkhed er opdaget i rette Tid! Af Sted med jer til Galgen!“

„Hvad fattes jer, Hr. Lensmand?“ Niels Ribe vendte sig om og saa med tilsyneladende Koldblodighed paa den brede Slotsfoged. „Har I ikke selv givet mig Afgang til dette Sted? Og ser I ikke, at eders fyrstelige Fange endnu er i god Forvaring? Hvi bruger I da Mund som en arrig Kvinde?“

„Dyv og forstil jer kun, I frække Kar!“ skreg Slotsfogden. „Det hjælper jer intet! Jeres Forbundsfæller, Smeden og Præsten, er alt grebne, og de skal endnu i Dag se jer blive hængt, forinden de selv strækker Hals paa Retterstedet! Hid, Knægte — grib Misdæderen!“

Men Kongen strakte afværgende Haanden frem.

„Lov lidt, Foged! Hvorfor vil I fare saa hastig frem? Den unge Svend fortjener en bedre Skæbne end at blive hængt. Paa min Forbøn kan I lade ham gaa fri og frels herfra!“

„Eders Raades Forbøn skal hverken hjælpe ham eller de andre!“ skreg Hovedsmanden ligesaa arrigt som før. „Her er spillet en farlig Sammenrottelse, hvis Følger I selv skal komme til at fornemme!“

„Guds Dros! Truer du mig, du lede Satan!“ raabte Kongen, og idet hans Ansigt fortrak sig i vild Hefstighed,

løstede han Haanden, som om han vilde slaa den formastelige til Jorden.

Slotshovedsmanden trak sig hurtig nogle Skridt tilbage, og idet samme befalede han:

„Gør eders Pligt, Knægte!“

Idet nogle af Knægtene ilede til for at adlyde Befalingen, blev Klaus Skade stukket et Stykke frem, saaledes at han kom til at staa nogle Skridt inden for den aabne Dør. Han rystede over hele Kroppen, paa een Gang af tilfredsstillet Hævnørst og instinktmæssig Frygt.

„Ho, ho, Niels Ribe — denne Gang undslipper du ikke!“

Niels Ribe studiede ved det uventede Møde med sin gamle Uven. Men det var kun et Djeblif. Saa raabte han højt og frejdigt:

„Se først, om I kan naa mig!“ I et Spring var han oppe i Vinduet, og staaende i den brede Arm tilføjede han: „Naadigste Herre — I vilde ikke modtage den Haandskrækning, en fattig Svend kunde give jer. Dog ved I nu, at ikke alle Danske har glemt jer! Gud bevare Kong Christiern!“

Med sin Hæl stødte han Vinduet op og stod nu ude paa den svære Murkant. Neden under laa Voldgraven, hvori Vandet stod helt op over Skrænten, plaskende dovent frem og tilbage.

Først nu forstod de hans Hensigt, og de skyndte sig frem alle til Høbe, Slotshovedsmanden, Krigsknægtene og Kurt Pilegrim.

Men det var for sent. Niels Ribe havde hurtig maalt Afstanden, og før nogen kunde hindre ham deri, styrtede han sig ned fra Slottets Mur.

Medens de andre stod maalløse, sprang Kurt Pilegrim frem med et højt Raab: „Jeg følger jer, Herre!“ Han

vilde entre op i Taarnvinduet; men de greb fat i ham og slæbte ham bort. Den pluskæbede Svend teede sig helt rasende. Han sparkede omkring med sine runde Ben og raabte uafsladelig sin Herres Ravn. Det kostede en hidsig Kamp, før de fik ham bundet paa Hænder og Fødder og kunde føre ham af Sted med sig. Saa blev der atter stille i Taarnstuen; kun et Par Drabanter bleve tilbage for at holde Vagt ved Døren til Kongens Fængsel.

Slotsherren traf skyndsomt Anstalter til at forfølge Flygtningen eller finde hans Lig, dersom han havde sat Livet til ved det halsbrækkende Spring. Knægtene delte sig i Hobe, der gennemsøgte Borggraven og Boldene og derefter Havnen og Byen. Klaus Skade dukkede frem allevegne; som en Sporhund snusede han om, undersøgte hver Busk langs Boldstrænderne, og alt imens bed han Tænderne sammen og knyttede de magre Hænder i asfmægtigt Raseri.

De søgte endnu med tændte Fakler, da Matten var faldet paa. Men Niels Ribe var sporløst forsvunden.

Fjortende Kapitel.

Genfyn. — Kurt Pilegrims Fortælling.

For en fejende Blæst rullede Kattegattets Bølger ind mod Hallands Kyst og Varberg gamle Fæstning. I mørkeblaa Krusninger med skumhvid Bræm kastedes de frem mod Gedøen og Skriversklippen for at fortsætte deres ilksomme Løb, Række efter Række, indtil de naaede Slottets Bolde.

Et lille Stykke Vej nordpaa laa Staden, som i hine gamle Dage hed Nyby, forinden den tog Navn efter Slottet. Det var en ringe By, uden synderlig Betydning i nogen Henseende, men den havde som de fleste Købstæder sit Helligaandshus og sit St. Jørgens Hospital, hvilket sidstnævnte — til Optagelse af spedalske — var beliggende uden for Stadens Grund.

Helligaandshuset laa midtvejs i Byen, tæt ved Kirken, og bestod af en lang, graa Bygning med svære Stenmure, der saa ud til at have trodset Aarhundreders Slid og Velde. Husets bageste Fløj var dækket af en Alildgaard, hvis tætte Løvværk lagde et Skær af Hygge over den gamle Munkebolig. Der var fuldt af velplejede Frugttræer, indenlandske og fremmede Sorter i bugnende Mængde, og op ad Muren slyngebe sig Konvolvulus og den vilde Vin.

I et Kammer, hvis Vindu vendte ud til Abildgaarden, opholdt sig — en Aften hen paa Efter sommeren — to Personer, der kun lidet lignede hinanden i Alder og Udseende. Den ene var en ganske ung Svend med sønne, regelmæssige Træk, der havde et aabent og trostydigt Udtryk. Han hvilede paa et Beje, som var redt nær ved Vinduet, og det varme Genstik fra Solnedgangen faldt paa hans Ansigt, der var blegt og lidende som efter en langvarig Sygdom.

Bed Hovedgærdet af hans Seng sad en gammel Mand, iført Johanniterbrødrenes Ordensdragt: en lang, sort Kappe med et hvidt, ottekantet Kors paa Brystet. Hovedets ædle Form røbede paa een Gang Kløgt og et retskaffent Sindelag; Panden var furet, og i Blikket var der et dybsindigt og verdenskløgt Udtryk, som kun findes hos den, der har set og oplevet meget. Trods sin høje Alder saa han rask og kraftig ud.

„Fader Guardian,“ sagde den unge Svend, idet han rejste sig op i Sengen. „Jeg har udregnet, at der just i Dag er gaaet et halvt Aar, siden I tog mig op i eders Fartøj i Sønderborg Havn, da jeg lod Tilfældet raade og svømmede ud til jer, skønt jeg ikke havde nogen Tanke, om det var Ven eller Fjende, jeg søgte Tilflugt hos. Havde I ikke skjult mig saa godt og siden hen plejet mig her i Helligaandshuset, saa havde jeg nu været død og henfaren, og den gode Lensmand paa Sønderborg var ikke bleven narret. Stundom kan jeg ikke lade være at tænke paa, om jeg ikke havde været bedre tjent dermed, thi det synes mig, at mit Liv kun er til liden Nytte . . .“

Helligaandshusets Guardian lod sit Blik hvile alvorligt paa den unge Svend, idet han svarede:

„Tror du, min Søn, at vi selv kan dømme retfærdigt derom? . . . Ser du, Niels Ribe, det kan vel endog hænde, at naar vi er stærkest henfaldne til Svaghed og Vankelmød,

da har Gud just besluttet at oprejse os og give vort Liv Indhold og Værd. Jeg stonner, at du vel næppe var sluppen frelst fra dit vovelige Spring, om der ikke endnu var noget for dig at udrette!"

"Gid I maa have Ret, værdige Mester Johannes," gemælede Niels Ribe i en lidt frejdigere Tone. "I fordums Tid tænkte jeg selv saaledes, og jeg tvivlede aldrig om min gode Lykke. Men kan hende, at min lange Indespærring har gjort mig modfalden. Ikke heller kan jeg glemme den fangne Konge, saaledes som jeg saa ham paa Sønderborg Slot. Det syntes mig, som om alt Haab bristede — som om Ordens Binger var saa hjælpeløst stækkede, at den aldrig mere kunde flyve tilbage til Reden . . ."

"Men er det ene Haab bristet, maa et nyt tændes," sagde Guardianen. "Hvem ved, hvad Fremtiden bærer i sit Skød. Det gamle maa vige Pladsen for det ny. Den Tid, vi nu oplever, bærer hen mod store Omvæltninger. Held den, som kan tage Haand med i Arbejdet og se det bære gode Frugter i Stedet for at fortabe sig i Egennytte og Magtsyge . . ."

"Jeg har lært meget af eders Broderskab, Mester Johannes," sagde Niels Ribe. "Om alle geistlige Ordener levede og lærte som I, da øvede de en Gerning, som vel kunde staa sin Prøve . . ."

"Vort Broderskab har ifftun søgt at vende tilbage til sine gamle, simple Ordensregler, saaledes som de indstiftedes til Ære for den hellige Johannes Eleemon, Patriarken af Aleksandrien. De første Johanniter vare forpligtede til at pleje syge og fattige Pilegrimme; derfor kaldte man dem ogsaa med Navnet Hospitalsbrødre. Holde vi alene fast derved, at vi ville hjælpe enhver, som er i Sygdom eller Nød, da faar vort Broderskab vel ogsaa Lov til at bestaa, hvad enten den papistiske eller evangeliske Lære bliver raadende i Landet . . ."

Guardianen tav, og det varede ogsaa en Stund, før Niels Ribe fortsatte Samtalen.

„Værdige Mester,” tog han derpaa Ordet igen. „Jeg mindes, at I for en Tid siden fortalte mig om min forrige Herre, Landsknektobersten Markus Meyer, der nu sidder som Befalingsmand paa Varberg Slot, knapt en Fjerdingvej herfra. I fortalte, at Markus Meyer, efter at Lybekkerne havde lidt et stort Nederlag ved Helsingborg i Kampen mod de danske og svenske Tropper, var bleven ført fangen til Varberg, og at han siden hen havde overrumplet den retmæssige Slotsherre, Hr. Truid Ulfsstand, og ved en dristig Streg sat sig i Besiddelse af Fæstningen. Jeg spørger jer nu, Mester Johannes, efter som jeg har stor Tillid til eders Klogt og Retfærdighed, om I vilde fortælle mig i, om jeg atter gik i min forrige Herres Tjeneste; thi det synes mig, at jeg ikke har anden Udvej, dersom jeg paa ny vil prøve mine Kræfter . . .”

„Jeg kunde ønske dig en bedre Herre end den fremmede Eventyrer,” svarede Guardianen efter nogle Djeblisses Betænkning. „Men er dit Sind endnu for ungt og uroligt til, at du kan slaa dig til Taals her og tage Del i vore daglige Syssler, saa tør jeg ikke hindre dig i at søge Tjeneste paa ny hos den lybekkerste Overste. Hvor vildt han end farer frem med alskens Daarskab, er han dog næppe værre end hans Ege. Lad mig kun høre, hvordan denne Beslutning med eet er falden dig ind?”

„Tanken er ikke min, Fader Guardian,” sagde Niels Ribe nølende. „Jeg var i Grunden helst fri for at vende tilbage til Markus Meyer. Men i Morges har han skiftet mig Bud . . .”

„Se, se — han har faaet Nys om, at Skæbnen atter har bragt jer i hinandens Nærhed! Og hvad Bud skiftede han dig?”

„Han vilde selv komme hid i Dag . . .”

„Da er det første Gang, han gæster Helligaandshuset! Nuvel, min Søn, hvorhen du drager, saa bliv tro mod dig selv, da kan ingen Fristelse og intet ondt faa Magt over dig. Menneffene ere satte i Verden for at veje det gode og det onde mod hinanden og derigennem tilegne sig Sandhed og Retfærdighed. Verden er Ildproven for Mennefs-hjærtet; uden at gennemgaa den vindes ej den rette Dyd og Fromhed, som kan bestaa paa Dommens Dag. Hellere Kamp og Ansægtelse end indbildt Dyd, thi den sidste er kun Selvgodhed og Selvbedrag, der binder i Stedet for at frigøre. .“

Der blev banket paa Døren, og en af Hospitalsbrødrene traadte ind for at meddele, at Hovedsmanden paa Varberg, Hr. Markus Meyer, vilde tale med den fremmede Svend, som havde fundet Optagelse i Helligaandshuset.

„Lad ham trine ind,“ sagde Guardianen. Og da Lægbroderen havde lukket Døren efter sig, vendte Mester Johannes sig atter til Niels Ribe.

„Det staar dig frit for at vandre de Veje, som du er til Sinds at vælge. Jeg stiller kun det Vilkaar, at du ikke forlader os, før du er fuldkommen karst. Paa Gensyn i Morgen, Niels Ribe! Jeg tænker, den lybekkerste Øverste ønsker helst at tale i Enrum med dig. . .“

Guardianen lagde velsignende sin Haand paa Niels Ribes Hoved og gik langsomt ud af Bærelset. Det varede nogle Øjeblikke, saa hørtos der Støj udenfor. Døren blev lukket op, og Markus Meyer traadte ind.

Den lybekkerste Krigsøverste havde ikke kendelig forandret sig, siden Niels Ribe skiltes fra ham for Nar og Dag siden. Hans Mine var lige saa overmodig og selvtilidsfuld, og han var lige saa pralende og kostbart klædt. Kun var hans Skikkelse bleven sværere, og Rynkerne under Øjnene ligesom dybere.

Han traadte støjende ind i Sygeværelset, med klirrende

Sporer, og stødte sit Slagsværd mod Gulvet. Niels Ribe syntes, det var, som om et Pust af det fordums æventyrlige Liv fulgte ind med ham.

Markus Meyer slog muntert ud med Haanden, satte sig bred og statelig paa Stolen ved Sengen og udbød:

„Her ligger du, stakkels Niels, som en vingeskudt Krage! Det var et Held, jeg fik opspurgt dit Uly! Jeg skønner næsten, du har Ulykken med dig ligesom jeg selv! Hvi gaar det, Niels Ribe?“

„Saa taaleligt, Herre!“ svarede Niels Ribe. „Fader Guardianen har omsider givet efter for mine Bønner og lovet, at jeg maa komme oven Sengen. Jeg kunde sikkert have staaet op for længe siden!“

„Jeg kender dit sidste Eventyr, Niels!“ nikkede Landsknægtobersten. „Det var et ærligt Spring, du gjorde fra Murkanten paa Sønderborg Slot . . . Og den ensfoldige Karl af en Slotsbefalingsmand spillede du et smukt Puds . . .“

„Har Guardianen eller nogen af Hospitalsbrødrene fortalt jer, hvordan jeg er kommen hid?“ spurgte Niels Ribe forundret.

„Nej, min Knos — jeg er ikke saa gode Venner med de Heldører, at de fortæller mig enten det ene eller det andet. Det er en ganske anden Fugl, der har sunget for mig — men det faar du siden hen at vide. Jeg har faaet Ulyst til at tage dig i min Tjeneste paany. Jeg savner en paalidelig Skriver, paa hvis Tavshed jeg kan stole. Du slaar vel til?“

„Ja, Herre,“ svarede Niels Ribe lidt tøvende. „Har I Brug for mig, vil jeg nok tjene jer som Skriver . . . Det tykkes mig, at jeg har ondt ved at finde mig til Rette igen med Livet, efter at jeg har været saa nær ved at blive af med det . . .“

„Fordømt Kjærlingsnak!“ udbød Landsknægtobersten.

„Det er noget, Sortfutterne har sat dig i Hovedet . . .
 Havde jeg ikke fanget Griller dengang og sendt dig til
 Alsborg i det dumme Grinde, saa kunde du have fulgt mig
 gennem Holsten og Sjælland og siden oppe i Skaane. Vi
 har havt nogle skønne Fægtninger, og mangen god Dag og
 Nat har vi levet i herlig Svir. Der tog Janden ved alle
 Griller!“

„Men mit Brev og eders Penge kom jer vel rettelig i
 Hænde, Herre! Jeg havde lovet Mo'er Birgit, I skulde saa
 at høre hvert Ord, hun havde sagt. Det tilkommer mig ikke
 at domme i den Sag; men Mo'er Birgit og hendes Tale gaar
 mig aldrig af Minde . . .“

„Til Helvede med hendes Ugleskrig og det maledidede
 Brev, du stikkede mig!“ udbød Markus Meyer, medens en
 flammende Rødme steg op i hans Kinder. „Jeg agter ikke
 mere paa Barster og Syner! Jeg har Lykken med mig,
 Niels Ribe! Om det saa var den fordømte Skurkestreg,
 som blev spillet os sidstleden Januar i Helsingborg, saa vendte
 den sig til Held for mig. Lensmanden paa Helsingborg
 Slot, Hr. Tyge Krabbe, havde forsikret os om sin redelige
 Bistand; men da Skaaningerne og de Svenske rykkede frem,
 sværg han sit Ord og lod sine Kanoner spille mod mine Folk.
 Forræderiet tvang os til at strække Baaben, og jeg maatte
 overgive mig til de Danske, der førte mig hid til Warberg.
 Men ved du, hvordan jeg spillede Slotsherren, den ærlige
 Hr. Truid Ulfstand, ud af Fæstningen og gjorde mig selv til
 Herre over den?“

„Jeg har hørt Guardianen hente derom,“ svarede Niels
 Ribe. „Men hvordan I har jer ad, ved jeg ikke.“

Markus Meyer strøg sig om Mundskægget med en
 hoverende Mine og fortsatte:

„Jeg havde intet at klage paa Hr. Truid; han var gav

nok og lod det ikke storte paa nogen Befvemmelighed, jeg kunde ønske mig. Men du kan vel forstaa, lille Niels, at jeg hellere vilde sidde som Herre end som Fange paa Warberg Slot! Jeg fik Forbindelse med Krigsknægtene inde i Staden og med Borgmesteren, som hører til Greven af Oldenborgs Parti. Der gik Brev og Bud mellem os, og af Slottets Mandskab havde jeg ogsaa faaet nogle raske Karle paa min Side, uden at Hr. Truid anede Uraad. Slotskapellanen stod Laft og Brast med mig og var mig en god Støtte ved det hele Foretagende. Saa skred vi til Udførelsen af vor Plan. Ved Nattetid hejsede vi en Snees uforfagte Knægte og ti ærlige Borgere ind i Fæstningen, og jeg skjulte dem i mit Kammer, indtil Hr. Truid om Morgenens forlod Slottet for at se sig om nede i Staldgaarden. Og dermed havde vi Spillet vundet. Da Truid Ufstand igen stod for Porten, var den smækket i for Ræsen af ham, og Befæstningen derinde havde jeg imidlertid faaet Bugt med. Da maatte den gode Slotsherre jaare modfalden drage sin Vej, men sin skønne Hustru, den kære Fru Gørild, og en Hoben Koftbarheder lod han blive tilbage. Naturligvis vidste han, at det altsammen var i gode Hænder, naar jeg var Herre paa Slottet!"

Markus Meyer strog sig atter om Skægget og lo fornøjet.

"Ser du, lille Niels," vedblev han — "hidtil har vi levet i Fred og gode Aar paa Warberg. Men Hr. Truid er ikke til Sinds at slaa sig til Ro — han længes tilbage til Slottet og den smukke Fru Gørild, og deri fortænker jeg ham ikke. Jeg skønner, jeg kan vente ham og hans Krigsfolk, hvad Dag det skal være. Men lige lystige skulle vi holde os, hvad der saa hænder. Læg dig ikkun det paa Hjerte, Niels Rube: Ikke et Ord nævner du nogen Sinde om Mo'er Birgit

og den dumme, gamle Historie. Men saa snart ske kan, følger du med mig til Barberg Slot!"

Niels Ribe skulde til at svare. Men en Støj, som gentagne Gange havde lydt uden for Døren, blev nu saa paa-faldende, at de begge to saa derhen.

"Død og Helvedes Alarm!" raabte Landsknechtsbersten med pludselig Munterhed. „Har jeg ikke glemt den arme Klør, som bad mig med grædende Taarer, om han maatte følge med herhen! Det er en god Kending af dig, Niels Ribe!"

Markus Meyer rejste sig op og aabnede Døren ud til Gangen.

"Trin ind, din Hundsbot!" raabte han. „Har jeg lovet dig, at du skulde saa Niels Ribe at se i Dag, er det vel bedst, jeg holder Ord!"

Den Person, som havde staaet udenfor, lod sig ikke dette sige to Gange. Han sprang ind i Kammeret, saa hurtig hans hjulede Ben kunde bære ham, og fastede sig ned foran Sengen, idet han mumlede:

"Niels! Vilde Niels Ribe!" Og medens den pluskæbede Karl ytrede disse Ord, lo og græd han paa een Gang.

"Kurt Pilegrim!" udbrød Niels Ribe i en Tone, der næppe var synderlig mindre bevæget. „Hvordan er du kommen hid — hvordan har du kunnet efterforske mit Tilflugtssted? Og hvordan er du selv sluppen fri og frels fra Sønderborg?"

"I spørger om saa meget paa een Gang, Herre! Blot en Smule Taalmodighed, og jeg skal forklare jer det altfammen — med Hr. Obriestens gunstige Forlov . . ." tilføjede Kurt forsigtig.

"Den er jer tilstaaet!" svarede Markus Meyer fornemt. „Du kan blive og underholde dig med den stakkels Knos — han har længe nok maattet nøjes med de kutteklædtes Selskab,

og synderlig klogere har de ikke gjort ham! Jeg vender tilbage til Slottet . . . Vi ses igen, Niels Ribe!"

Landsknægtobørsten slog hilsende ud med Haanden og vinkede affærdigende, da Kurt Pilegrim med skyldig Ærbødighed gjorde Mine til at ville følge ham til Døren.

Saa snart de vare blevne ene, satte Kurt Pilegrim sig ved Hovedgærdet af Sengen, og Niels Ribe opfordrede ham til at fortælle, hvad han havde oplevet, efter at de saa brat havde maattet skilles ad paa Sønderborg Slot.

"Ja, ser I, unge Niels Ribe," begyndte den pluskæbede Svend; „der er alligevel noget i det Ord, at Lykken stundom er bedre end Forstanden! I vil vel give mig Medhold i, at der ikke var ret megen Fornuft i den Maade, hvorpaa I tog Afsted med Slotsherren paa Sønderborg! Der var ingen, som troede, I var sluppen levende fra det Bovestykke. De søgte efter jer i Slotsgraven i den sikre Forventning at finde jert Lig, og bag efter sendte de Knægte ud i alle Retninger; men man kunde jo hverken hitte jer død eller levende. Slotsfogden snøs værre end en Djævel, men det var for intet at regne imod, som jer gamle Uben, Klaus Skrifer, teede sig. Han var saa hvid i Ansigtet, saa det var sælt at se, og hans smaa Rottesøjne løb omkring i Hovedet paa ham, som om de havde St. Beitsdans. Vor lystige Ben, Morten Smed, og ham, som de kaldte Præsten fra Lysabild, blev førte fangne ind paa Slottet, og mig vilde den gære Lensmand have klynget op den selv samme Aften. Aldrig har nogen levende Sjæl været Strikken nærmere, end jeg var det i hin Stund! Jeg kunde allerede føle den kildrende Fornemmelse om min Hals. Men ved I, hvem der blev min Redningsmand?"

"Du selv, Mester Pilegrim? De andre tog sig vel i Agt for at staa dig bi!"

„Alt, Herre — jeg var saa svinebunden paa Hænder og Fødder, at jeg skulde have ondt ved at røre saa meget som en Finger til min egen Redning! Nej, Herre — det var tvært om den værste Erkekæltring af dem alle sammen, som kom mig til Hjælp — ham, Skaden, Klaus Skade selv . . .“

„Hvad siger du?“

„Jeg siger, det var Klaus Skade, jeg kan takke for, at jeg fik Hovedet ud af Strikken igen. I skal høre, hvordan det gik til — grumme naturligt! Det rødhaarede Fuglefræmjel havde en Samtale med Lensmanden, og jeg opfangede nogle Ord, medens de troede, jeg sov. Det var en listig Plan, den Spidsklub havde udflækket — den havde kun den Fejl, at den var alt for listig. Han raadede Lensmanden til at give mig fri — det var jo dog en ligegyldig Ting, om en sølle Stymper som jeg blev hængt eller ikke. Naar jeg fik Lov at beholde Livet, kunde jeg gøre Nytte som Sporhund og bringe dem Farten af, hvor I havde forstuffed jer. Naturligvis skulde jeg ikke ane noget om, at de vilde holde skarpt Øje med mig, indtil jeg bragte dem paa det rette Spor. Den forbandede Skade paatog sig i egen Person at forrette Spejdertjenesten. Saa slap de mig løs. Men jeg var dem for klog. Et Par Ord havde jeg som sagt luret mig til, og Resten gættede jeg. Skaden fik en lang Vej at løbe. Og dog havde jeg anet Sammenhængen med jer Flugt allerede samme Dag, de slap mig ud af Fangehullet, og jeg igen stod nede ved Bolværket — der, hvor vi sad, da den maledidede norske Dværg kom ud til os. Jeg opdagede, at en lille Arm af Slotsgraven stod i Forbindelse med Havnen og Sundet; ad den Vej var I naturligvis sluppen ud. Og et Fartøj, som havde ligget der de foregaaende Dage, med Barbergs Baabenmærke, var sejlet bort om

Natten. Det syntes mig soleklart, at I havde fundet Optagelse om Bord. Det var allensfals den eneste rimelige Forklaring paa, at I kunde være sporløst forsvunden . . ."

"Du er et forslagent Hoved, Mester Pilegrim!" nikkede Niels Ribe.

"Det kommer ifkun an paa, at man bruger den Smule Forstand, Vorherre har givet En!" indrømmede Kurt beskedent. "Og saa for Resten har Lykken med sig, for det er endnu bedre . . ."

"Javel, men fortæl saa videre, Mester Pilegrim. Dine Oplevelser er nok værd at høre . . ."

"Jeg havde altsaa mine egne Tanker om, hvad der var bleven af jer — men det gjaldt nu om at bringe de andre paa Vildspor. Saa gik jeg nordpaa op i Landet, sægtede mig frem, som jeg bedst kunde, og fra By til By havde jeg den sorte Skade i Hælene paa mig. I Viborg fik jeg Nys om, hvordan det var gaaet vor fordums Hovedsmand, den tapre Skipper Clement — han havde ikke taget fejl af de Baerfrig, han havde fornummet. Bonden, som han betroede sig til, havde forraadt ham og til Løn faaet en Gaard, fri for al kongelig Tynge i hans Levetid. Men Skipper Clement havde de handlet med som med en grov Forbryder og Misdæder, skønt han jo kun havde kæmpet som en ærlig Mand for Christiern den anden. Den strænge Johan Rantzau havde ladet ham henrette paa Viborg Landsthing, og til Spot satte de en Blykrone paa hans afhuggede Hoved . . . Fred være med hans Sjæl; han var saa god en Krigsmand som nogen, der har kæmpet i denne Tid . . ."

"Fred med ham!" istemmede Niels Ribe. "Det gaar mig til Hjærte, hvad du fortæller om min gamle Befalingsmand! Han var ikke saa grim, som man holdt ham for — det viste han, da han hjalp Mo'er Virgit og hendes

Søsterbørn ud af Staden . . . Jeg har ofte tænkt paa den underlige gamle Kone og lille Soffi — men dem har du vel intet hørt til paa din senere Omflakken?"

"Giv blot Tid, Niels Ribe! Jeg har spurgt nyt baade fra dem og fra andre, som staar jer end mere nær. Men jeg er lige ved at tabe Pusten for at kunne holde Skridt med det Sygens Hastværk, I har . . ."

"Saa giv dig Tid, Mester Pilegrim," sagde Niels Ribe og lagde sig tilbage paa Lejet. "Det er, ligesom din Fortælling for første Gang kalder mig rigtig tilbage til Livet. Fortæl, og jeg skal høre taalmodigt efter. . ."

Den pluskæbede Svend drejede sin laadne Rabuds mellem Hænderne og kløede sig bag Øret, som om han havde ondt ved at finde Traaden igen i sin lange Beretning. Gennem Vinduet faldt det sidste, hendsøende Skær fra Solnedgangen ind i Stuen og kastede en smal, purpurrod Streg hen over Væggen.

"Blot I ikke afbryder mig," sagde Kurt. "Saa skal jeg nok blive færdig, inden Guardianen kommer og jager mig ud! Hvor var det nu, jeg slap?"

"Du var kommen til Viborg, hvor du fik det triste Budskab om Skipper Clements Endeligt. Og Klaus Skade fulgte stadig efter dig . . ."

"Det er rigtigt, Herre! Jeg var til sidst til Møde, som om jeg havde Fanden selv i Hælene, og allensfals maa samme bandsatte Klaus Skade være i nær Slægt med Kong Belzebub. Jeg siger jer, Niels Ribe — tag jer i Agt, om I nogen Sinde skulde træffe ham igen! Rigtigt hænger det ikke sammen med den Karl. Naar jeg havde sluppet ham af Syne i otte Dage eller mere, og jeg troede, at han omsider var bleven fed af Spillet, saa dukkede han med eet op igen. Saa kunde jeg begynde forfra med at flakke om

uden at turde tænke paa at styre den Raas, som jeg mente var den rigtige, om jeg vilde finde jer igen . . . Jeg slog mig imidlertid igennem, som jeg bedst kunde. Jeg fandt en forladt Hytte oppe ved Fuursund, og der drev jeg en Tid lang en Fiskermands ærlige Haandtering og støttede mig selv. Men rundt omkring mig rasede der en ond Tid. De hertugelige Knægte drog gennem det ganske Vendsyssel, og Bønderne maatte bøje Nakkerne for det Uvejr, som soer hen over dem. Mange led Dom baade paa Liv og Gods, og andre maatte løse deres Hals fri ved at overgive al deres Ejendom til Kronen. Jeg havde intet, de kunde tage, og ingen kunde heller bevise, at jeg havde været med i Kampen ved Alsborg. Saa slap jeg naadigen fri. Da det lakkede hen paa Sommeren, og jeg i al den Tid intet havde set til den djævleblændte Skade, saa fattede jeg igen Forhaabning om, at han til sidst havde tabt mig af Syne eller havde opgivet sin Udspejden, efter som han vel maatte være kommen paa de Tanker, at jeg alligevel aldrig førte ham paa Sporet efter jer. Jeg brød op og vandrede paa min Fod til Mariager Røbstad. Der fik jeg Høre hos en Skipper, som skulde til Kjøbenhavn. Jeg sølte mig lettere om Hjærtet, thi nu syntes det mig dog at tyde paa, at jeg var bleven den sorte Djævel kvit. Men alle højlovelige Helgener og Skytspatroner staa os hi, Herre! Da jeg havde været otte Dage i Staden — det var, lige før den blev indesluttet af Hertugens Krigsfolk — saa var han igen efter mig! I mener vel, at han har havt sine Hjælperes Hjælpere, der har holdt Udfig med mig i den forløbne Tid og stillet ham Bud, da jeg sejlede til Kjøbenhavn? Men jeg siger jer, at det ikke kunde være andet end Røgleri og Djævelskab! Jeg blev ligesom forrykt og ude af mig selv, og jeg fornåm, at jeg maatte have en Ende paa det, dersom jeg ikke skulde gaa ganske fra Vid og

Samling. Jeg havde før længe siden vredet Halsen om paa den ædderfyldte Snog, om jeg havde kunnet komme paa Livet af ham. Men naar han aabenbarede sig for mig — ligesom skudt op af Jorden — var det altid i sømmelig Afstand, og vilde jeg i Lag med ham, saa forsvandt han ligesaa pludselig, som han var kommen. Det tog Vejret fra mig — han tyktes mig som en giftig Taage, man ikke kunde gribe med sine Hænder, men som svøbte sig om En og lagde sig som en Tyngsel paa Ens Bryst . . . Hu, ha, Herre — jeg skulde gjerne ti Gange ladet mit Liv for jer — og været lystig og fornøjet derved . . . Men om I vidste, hvad jeg led af denne onde Aands Forsølgelse, saa vilde I sige, at jeg alligevel en Gang i mit Liv har tjent jer redeligt . . ."

„Det har jeg altid baade tænkt og sagt, Kurt Pilegrim!“
udbrød Riels Ribe. „Jeg har ingen trofastere Ven end dig!“

„Tak, Herre — jeg er ikke til Ende endnu! Hør nu Resten med! Som jeg siger jer — jeg kunde ikke bære det længer, og jeg vilde og maatte til Sverige for at overtyde mig, om min Gissning havde været rigtig, da jeg formodede, at I havde reddet jer om Bord paa Varberg-Smaffen, som hin Dag laa i Sønderborg Havn. Men jeg turde ikke lade Mester Belzebub følge bag efter. Jeg havde hele Tiden frygtet, at han skulde raade over Midler til at bringe jer i Fortræd . . . Saa tog jeg min Beslutning. Jeg havde før fægtet nogle Gange baade med Dsmanner og andre Hedninger, og kom det an derpaa, kunde jeg vel ogsaa for en Gangs Skyld slaas med en Djævel! Da jeg næste Gang fik Dje paa den sorte Skade, tænkte jeg, det var bedst at bytte Spillet om. En Morgenstund kom han ned ved Havnen, hvor vi laa med Fartøjet. Han skulde jo se, om jeg var der endnu. Jeg stod og spulede Dækket og lod mig ikke mærke med noget, og da han nogle Gange havde listet sig frem og

tilbage langs Bolværket, gif han atter ind mod Staden. Nu tænkte jeg, det rette Øjeblik var kommet. Jeg hev Svæberen og skyndte mig at komme i Land. Og nu var det mig, der udsponerede den lede Karl. Jeg fulgte bag efter ham lige til Bispegaarden ved vor Frue Kirke. Der gif han ind. Jeg drev en Tid lang omkring i Rabolaget og skaffede mig Efterretning om et og andet, som jeg tænkte at faa Brug for. Jeg fik at vide, at han tjente Bispen, Hr. Joachim Rønnow, for Skriver, og at han havde sit Kammer i den vestre Fløj af Bispegaarden. Nu havde jeg min Plan rede, og jeg svor paa, at Forsøget skulde fristes, om der saa kom til at ryge Svovl og Luer om Ørene paa mig, naar jeg gav mig i Lag med den Belzebubs Tjener og Bundsforvandt . . ."

Den pluskæbede Svend strøg sig med Trøjærmet over Panden, som om Tanken om det Eventyr, han havde oplevet, endnu satte hans Sind i Bevægelse. Og det varede lidt, før han vedblev:

"Jeg passede at være inde i Staden igen, før Havnen blev lukket. Og da Mørket faldt paa, listede jeg mig ind i Bispegaarden og skjulte mig i Kælderen, indtil jeg kunde tænke, at alle var gaaede til Ro. Saa krøb jeg frem af mit Skjul. Jeg saa, at der var mørkt og slukket alle Vegne undtagen i et eneste Vindue, som laa i andet Stokværk i den vestre Fløj af Gaarden. Der stod et højt Lindetræ udenfor, og da jeg er vant til at flyve til Bejrs, saa var det mig en smal Sag at naa saa højt op, at jeg kunde hænge paa en Gren, der strakte sig hen til det Vindue, hvorfra Lyset skinnede. Jeg sad rigtig godt og mageligt og kunde give mig god Tid til at udspejle Farvandet rundt omkring . . ."

"Og hvad saa du saa?" spurgte Niels Ribe, der havde rejst sig halvt op og lyttede ivrigt til Fortællingen.

„Jeg saa ind i et Kammer, hvor der brændte Lys paa Bordet, og ved Bordet sad en lang, tynd Skikkelse i en sort Kappe. Han havde bøjet sit blege Hæjs ned over et Skrin, der stod aabent foran ham, og det saa ud, som om han skede til begge Sider med sine rødkantede Rottesøjne og dog paa samme Tid liggede ned paa Bunden af Skrinet. . . . Han saa fæl ud, som han sad der, og jeg bekender i al Hemmelighed, Herre, at mine tykke Ben rystede under mig, for man skal vogte sig for at komme i Lag med Janden og det, som hører ham til. Men saa skammede jeg mig selv ud og sagde: „Hvad er du for en Karl, Kurt Pilegrim! Vil du vende om paa Halvvejen! Du har Staal og Fyrtøj i Lommen! Skulde det værste hælde, maa du vel kunne mane den Onde fra dig, blot du skyder Hjertet op i Livet i Stedet for at lade det glide ned i dine Hoser! . . .

. . . Saa entrede jeg ud paa Grenen, sparkede Vinduesruden itu og røg Luft ind i Kammeret til den lede Satan . . . Det var et Djæbels Sag, og I skulde set, hvordan det spættede i ham! Først huggede han Laaget i paa Skrinet; saa sprang han op af Stolen og stirrede paa mig, som om jeg var falden ned fra Luften — hvad jeg for den Sags Skyld ogsaa var. „Hvem er I — hvor kommer I fra?“ hvædede han, og han var kridhvid i sit Ansigt, og hans smaa Øjne skinnede som et Par Ildorme. Først sagde jeg ingen Ting, men tog ganske sindig mit Fyrtøj op af Lommen og slog Ild et Par Gange for at saa det værste Djævelskab drevet ud af ham, om han sandfærdig skulde være i Ledtog med Gamle Erik, hvilket jeg havde mine egne Tanker om. Men han havde ikke Stunder til at vente. Først hvædede han ligesom før: „Er I brudt ud fra Daarekisten? Hvad vil I her?“ Men saa lod det til, at han lige paa en Gang kendte mig, for han søjdede til: „Ho, ho — nu ser jeg, hvem du er!“

„Gør I det, Hr. Belzebub!“ sagde jeg. „Saa skal jeg ogsaa sige jer mit Grinde ligesrem og venstabeligt . . . I har spejdet og luret efter mig siden den Dag, vi traf hinanden i Sønderborg. Nu vil jeg være jer kvit! Derfor har jeg gjort denne lille Lustrejse ind ad Vinduet til jer!“

Han saa paa mig med sine onde Øjne, saa jeg fik Lyst til at tage Fyrtojet frem igen. Men jeg mandede mig op, og saa gentog jeg: „Jeg vil være jer kvit, forstaar I!“

„Det kommer an paa dig selv,“ svarede han. „Vi kan slaa en Handel af, som baade du og jeg kan være tjent med. Skaf mig Visshed, om din fordums Kammerat, den lille Niels, er død eller levende — og tror du, han lever, saa forfølg hans Spor, til du finder ham. Jeg skal da sørge for, at du bliver rigelig lønnet. Men gaar du ikke ind paa mit Tilbud, saa holder jeg Øje med dig og følger efter dig, til du mod din Vilje har bragt mig paa Spor efter Niels Rube, eller jeg har jaget dig fra Bid og Samling . . .“

I skulde have set den djævleblænde Snog, da han hvilede disse Ord frem mellem Tænderne! Det var, som om alle Lemmer dirrede paa ham, og Øjnene var ikke rolige et Sekund. Det trykkede for Brystet at være i Stue sammen med ham. Men nu vidste jeg, hvad jeg vilde, og indvortes hos mig selv svor jeg igen paa, at jeg ikke skulde vige en Tomme, om den lede Djævel saa sløj til Helvede med mig lige med det samme. Og forstaar I, Herre, da jeg først havde gjort det op for mig selv, saa blev jeg ganske koldsindig . . . Jeg havde en nydelig slebet Kniv i min Lomme. Den tog jeg frem, lod den blanke Klinge spille i Lyset, og da han, Klaus Skade, saa det, trak han sig om bag ved Bordet, og jeg tror nok, at vi et Øjeblik stod og stirrede paa hinanden, som om vi begge to vidste, hvad det gjaldt . . .

„Klaus Belzebub!“ sagde jeg — „J pønser paa nye Nederdrægtigheder mod En, som jeg holder af, og desaaarsag har J i Maaneder og Dage listet jer efter mig, for at jeg skulde tjene jer som Sporhund. J har Ret i, at det nær havde taget Biddet fra mig. Men det skal være forbi. Nu vil vi gøre Regnskabet op!“

Han lo med en fæl Latter; men jeg blev uforstyrret ved:

„Jeg planter denne Kniv i jer Strube, J sorte Djævel, om J ikke giver mig Borgen for, at J lader min gode Ven, Niels Ribe, fare med Fred og mig selv sejle min egen Sø! Nu har J Valget!“

Han tryffede sig længere op mod Bæggen, og hans Djne flakkede omkring, som om han søgte en Udvej til at slippe bort. Men der var ingen.

„Jeg giver dig Penge!“ hvistede han. „Selv har jeg ingen; men jeg skal skaffe dem, saa du kan blive rigelig lønnet, dersom du vil opsoge Niels Ribe og sige mig, hvor han findes!“

„Jeg tæller til ti,“ svarede jeg. „Og inden jeg er færdig, giver J mig den Borgen, jeg forlanger af jer, eller J skal ligge saa stiv og kold, at J aldrig mere kan gøre noget Menneffe Fortræd.“

„Hvad Borgen forlanger J?“ fnærrede han.

Jeg tænkte mig et Øjeblik om, og saa sagde jeg:

„Skriv paa en Lap Pergament, hvad jeg nu siger, J skal skrive. J kan for min Skyld gerne prænte det ned enten paa Munkelatin eller Tyft eller Franzosisk — jeg forstaar lige meget af det altsammen. Men i Morgen faar jeg en anden til at tyde det for mig, og har J narret mig, saa kommer jeg igen, og jert Liv skal J ikke være mere sikker paa, end J er det i dette Øjeblik . . .“

Han sneg sig frem igen, medens han stadig stirrede paa mig med sine lurende Øjne, og saa sagde han:

„Hvad vil du have, jeg skal skrive?“

„Saadan hvad jeg her siger: „Jeg, Klaus Skade, der tjener den højrærdige Biskop Joachim Rönnow for Skriver, tilstaar og bekender herved, at jeg er en Erkefælm og Gavtyv, en Løgner og Djævlens Bundsforvandt . . .“

Han havde sat sig ned og taget fat ved Skrivetøj og Pergament, men nu slap han det igen og soer op fra Stolen.

„Skriv!“ sagde jeg — „Standse I en Gang til, har I i samme Øjeblik min Kniv i Halsen! „ . . . en Løgner og Djævlens Bundsforvandt . . . Jeg tilstaar og bekender end ydermere, at jeg forgangen Ar har spillet den ærlige Niels Ribe, Maren Ribe Bundtmagers Søn, et skændigt Puds og Skalkestykke, da jeg lagde ham ud for Tyv og vilde have ham straffet paa hans Hals, aleneste af ond og djævelsk Avindshyge og Had, skønt samme Niels Ribe er en ærlig og retsaffen Karl, der aldrig har handlet andet, end hvad Ret er. Jeg erkender, at alt, hvad jeg har talt og handlet mod Niels Ribe, er idel Løgn og Ondskab, og jeg afstaar fra denne Stund af fra al Forsølgelse mod ham, saa at jeg intet mere skal skade ham paa hans Velfærd. Alt dette svarer jeg ved min Herre og Mester, Kong Belzebubs Klør og Hale, efterom jeg for længe siden har solgt min Sjæl til den stormægtige djævelske Majestæt og derfor ikke tør tage noget helligt Navn i min Mund. . . . Skrevet udi Kjøbenhavn den syvende Dag i Juli Maaned Anno 1535 med min egen Haand Klaus Skriver, kaldet Skade, hos højrærdige Hr. Biskop Joachim Rönnow . . .“

Da den pluskæbede Svend var kommen saa vidt i sin Beretning, standsede han forpustet og tørrede sig over

Panden med sin laadne Hue. Det var øjensynligt, at han paany sølte den Møje, det havde kostet ham at sætte det indviklede Dokument sammen.

„Og du fik ham virkelig til at skrive dette, Mester Pilegrim?“ spurgte Niels Ribe.

„Ja, Herre — jeg stod bag ved ham og prikkede ham med min Kniv i Nakkebenet . . . Han vred sig som en Orm, men han var nødt til at adlyde. I ser, det var godt, jeg havde Fyrtøj hos mig; thi det havde for en Stund gjort ham mhyg, og hans Hjærteven, Mester Belzebub, kunde ikke komme ham til Hjælp . . .“

„Det tykkes mig, at du har dig fiffigt ad, Ven Kurt,“ sagde Niels Ribe og rystede paa Hovedet. „Men du havde knapt haft nødig at gøre dig al den Umag for min Skyld. Jeg frygter ikke Klaus Skriver eller den Ondskab, han kan udpønske mod mig, og det rører mig lidet, om han igen falder paa at udspejde mine Beje . . .“

„Sig ikke det, Herre!“ udbroød den pluskæbede Svend med en betænkelig Mine. „Var det en Fjende af ærligt Rød og Blod, skulde jeg heller ikke have taget mig den hele Sag saa nær — nej, ikke om I havde haft tyve Uvenner i Stedet for een. Men I kan tro mig, om I vil: han staar i Ledtog med gamle Erik! Det var et Held, at I havde vist mig den Fortrolighed at fortælle mig eders fordums Doplevelser, Niels Ribe, thi det gav mig den Tanke at faa ham til at tilstaa det Skalkestykke, han en Gang spillede jer. Hvem ved, om vi ikke kan faa Brug for den Lap Pergament . . .“

„Men hvad hændte der dig saa videre, Mester Pilegrim?“

„Ikke stort videre, Herre!“ svarede Kurt. „Da han var færdig med Brevstabet, stak jeg det i Lommen og krøb ud den samme Vej; jeg var kommen. Jeg saa, at han sprang

hen til et Skab, der hang paa Væggen, og han fik et spidst Baaben listet frem. Jeg kunde forstaa, det var hans Mening at støde mig ned, mens jeg entrede ud af Vinduet. Det var ikke galt hittet paa! Men jeg var ham for rast. Jeg dukkede mig, idet han kastede en Kniv efter mit Hoved, og da han løb til for at ramme mig med et andet Baaben, som han havde stukket til sig, red jeg allerede ude paa Grenen, som om det havde været den herligste Raa. Der saa jeg, at han foer ud af Kammeret, og eftersom jeg kunde tænke, at han vilde gøre Forsøg paa at komme ud af Huset før jeg for at kalde Folk til Hjælp, saa gav jeg mig ikke lange Stunder, men entrede ned paa Jorden og var ude af Bispegaarden, inden nogen kunde hindre mig deri . . .

. . . I kan tro mig, Herre," vedblev den pluskæbede Svend efter en lille Pause, „at jeg sølte mig ganske let til Mode, da det Svinkeærinde var besørget. Det var, som om jeg omfider havde faaet noget haandgribeligt at holde mig til, og jeg lagde nu ikke større Vægt paa, om den sorte Skade gad følge efter mig. Røgleriet var forbi, da jeg havde faaet ham paa nært Hold og lirket ved ham med min gode Kniv og med Staal og Fyrtojs. Thi det er alligevel godt, Niels Ribe, at man har saadanne kristelige Midler til at holde sig Djævel og Troldspaa fra Livet! . . . Skipperen, som jeg havde Høre hos, skulde om nogle Dage sejle til Helsingør, og saa langt vilde jeg nok fare med ham, eftersom det passede med min egen Kurs. Først kom jeg dog i Hu, at der var et andet Hverv, jeg kunde udrette for jer paa egen Haand, forinden vi lettede; men det skal jeg siden hen fortælle jer om . . . Vi fik nogle rejsende om Bord, og blandt dem var — Mo'er Birgit . . ."

„Mo'er Birgit?" udbrød Niels Ribe.

„Ja, Herre . . . Hun agtede sig til Helsingør. Hun sagde det vel ikke rent ud, men jeg kunde formærke, at hun fandt, Kjøbenhavn var et lidet sikkert Tilflugtssted for hendes Søsterbørn. De hertugelige Tropper var allerede paa Sjælland . . . der gik Rygter om Fjendens hastige Fremrykning, og Borgerne vidste, at Staden snart vilde være indesluttet. Mo'er Birgit vidste kanske mere end det, thi det var underlige Ord, hun talte om den onde Tid, der vilde komme for Byen, og hvilken Ende det vilde tage. Men da jeg spurgte hende ud derom, saa sagde hun, at hun ikke vidste mere, end hvad enhver kunde sige, som nøje vogtede paa, hvad der skete i denne Tid . . . Hun spurgte efter jer, Herre, og bad mig bringe jer en Hilsen, naar jeg traf jer igen. Den lille Soffi, hendes Søsterbarn, stod derhos og saa paa mig, som om hun vilde sluge hvert Ord, jeg fortalte om jer. Det tyktes mig, hun saa bleg og modfalden ud, den arme Skabning. Det var, ligesom hendes store, sorte Djne var blevne endnu større end før og endnu sortere. Jeg spurgte, om hun ikke ogsaa vilde jende jer en Hilsen. Saa stirrede hun saa sært paa mig og sagde: „Sig til Niels Ribe, at Soffi tænker paa ham hver Dag, og det vil hun blive ved at gøre, indtil Dødens mørke Engel flyver bort med hende . . .“ Jeg lovede, jeg skulde sige jer de selv samme Ord, og jeg lukkede dem derfor forsvarlig inde i min Hjærnekiste . . . Et Par Dage efter var vi i Helsingør. Mo'er Birgit sagde, de skulde bo i et Hus nede ved Havnen. Kom I eller jeg nogensinde ad den Kant, saa skulde vi være velkomne hos hende. Selv Mester Urban kunde vi nu regne blandt vore gode Venner . . . Jeg maatte vente otte Dage i Helsingør, før der blev Skibslejlighed til Varberg. Jeg gæstede i den Tid flere Gange Mo'er

Birgit. Det var et Herberg, hun havde indrettet sig tæt ved Havnen, og Mester Urban styrede det for hende . . . Omfider kom jeg af Sted med et Vybefferfartøj, der sejlede under fordækt Flag, snart svensk og snart dansk . . . Men jeg kendte Skipperen fra den Tid, jeg var i Vybeffernes Tjeneste. Han tog mig med om Bord for gammelt Kendskabs Skyld, og undervejs hørte jeg, at vor gamle Overste, den stormægtige Hr. Markus Meyer, sad som Hovedsmand paa Barberg, efter at han havde forraisket den lovlige Slotsherre, Hr. Truid Ulfstand. En Helvedeshund som altid, den Vybefferoberst! tænkte jeg ved mig selv . . . Saa kom vi hertil, efter at vi havde krydset en rum Tid ude i Kattegat og døjet al Slags . . ."

"Men du talte om et Hverv, Mester Pilegrim, som du havde udrettet for mig paa egen Haand, mens du laa ved Kjøbenhavn?"

"Rigtig, Herre! Jeg har ikke glemt det; men jeg vilde gemme det bedste til sidst, ligesom han, Misjesa'er, gjorde, da han gemte Smørklumpen i Grøden. Ser I, Niels Ribe — da jeg havde grundet lidt over, hvad der rigtig kunde fornøje jer, om jeg nogenfinde fandt jer levende igen, og da jeg saa havde lagt det ene sammen med det andet — saa gif jeg, uden at spørge nogen om Forlov, til jer Hjærtensker, Ambrosius Bogbinders Datter . . ."

"Du har set og talt med hende, Mester Pilegrim!" . . . Niels Ribe greb sin Ven og Kammerat i Armen med et saa hidsigt Tag, at den pluskæbede Svend blev helt forfrækket ved at opdage den Virkning, hans Meddelelse gjorde.

"Hold jer i Rolighed, Herre!" udbrød han. "Jeres Dne skinner, som om Feberen paany havde faaet Magt over jer. Her er et Brev, som hun gav mig med til jer!

. . . Jeg skønner, at I nu har andet at bestille end at høre paa mig, og jeg er bleven saa tør i min Hals, at det gaar mig, ligesom det jævnlig gik vor stakkels Ven, Morten Smed i Sønderborg — jeg trænger haardt til en Kande Øl . . ."

Kurt Pilegrim nikkede med et listigt Smil og rullede ud af Døren paa sine hjulede Ben. Der var halvmørkt i Stuen; men Niels Ribe lagde ikke Mærke dertil. Han læste det Brev, hans elskede havde sendt ham, medens Skumringen lagde sig tættere og tættere over det gamle Helligaandshus, over Abildgaardens bugnende Frugttræer og over Havet, som fyllede op omkring Klipperne derude.

Femtende Kapitel.

Grifas Brev.

„Skrevet i Kjøbenhavn, den niende i Juli
Maaned Anno 1535.

Belagtede og hjærtenskære Niels Ribe!

Da min Fader ingen Sinde har fundet det tjenligt for en ung Jomfru at lade hende oplære synderligt i boglige Kunster, og fornemmelig ej i den ædle Skrivekunst, og jeg desaarjag kun er ringe forfaren i at føre Pennen, saa har den gode Mester Hans Bundtmager paataget sig at nedskrive disse Ord for mig. Thi gjerne vilde jeg sende jer en Hilsen med den raske Sømand, som har opjagt mig for at fortælle mig eders Skæbne. Al, hjærtenskære Niels, mine Dine fyldes med Taarer, og det bliver mig tungt om Hjærtet ved at tænke paa, at dette Brev maaske ingen Sinde vil komme jer i Hænde. Eders tro Ven, Kurt Pilegrim, har berettet for mig alt, hvad I har oplevet, og han ved jo end ikke selv, om I lever i denne Stund, og om han atter vil blive forenet med jer. Da han sagde mig dette, syntes det mig først som en underlig Leg med Skæbnen, om jeg vilde skrive eder til. Havde I lidt den haarde Død, da blev mine fattige Ord jo ringere end Støvsnuggene, som hvirvles bort af Vinden. Men saa

hurtig, som disse Tanker opsteg i min Sjæl, jog jeg dem atter paa Flugt. Jeg vilde og maatte tro paa, at I var i Live, og I skulde da vide, at Erika var hos jer med hele sin Sjæl, at hun ingen Dag havde glemt jer.

Thi saa sært bærer vi Kvinder os ad, at medens vi ere sammen med den, vi have kær, skjuler vi vore inderligste Følelser og vaager nidkært over, at intet Ord undslipper os, som kan forraade vort Hjertes Hemmelighed. Og medens I, hjærtenskære Miels, med Ord og Blikke saa ofte talte Elskovs Sprog til den stakkels Erika, lod hun, som om hun intet forstod jer. Nu synes det mig, at jeg har handlet saare daarligt, thi jeg formærkede, hvad I led, hver Gang jeg mødte jer med paatagen Kulde, og aldrig kom vi til at tale frit og aabenhjærtigt med hinanden, skønt vi dog begge vidste, hvad der fyldte vort Sind. Og alt det, som kunde være blevet til idel Glæde og Jubel for os, stængte vi nu inde med ubarmhjærtig Kærrighed for ikkun at fortryde vor Tavshed, da det var for sent, og vi allerede vare skilte fra hinanden.

Kan hænde, at mange retsksne Folk ville finde det lidet sømmeligt, at en ung Kvinde ufrømtet siger alt dette til den Mand, hun har kær. Jeg ser ogsaa, at den gode Mester Hans ryster smilende paa sit Hoved, medens han nedskriver det for mig. Men lad dem da kun forarges. Saa længe har jeg indestængt mit Hjertes Hemmelighed, den, I ofte nok bad mig aabenhjærtigt for eder, at jeg nu vil tale aabenhjærtigt til jer. Kan ogsaa hænde, at Tanken om, at vi ingen Sinde mere genser hinanden, giver mig Mod dertil.

Eders Brev, som I skikkede mig fra Aalborg forgangen Aar, blev mig til stor Trøst og Husvælske. Jeg kendte jer i hvert Ord, I havde skrevet; jeg fulgte med i eders Eventyr og følte mig lykkelig over hvert kærligt Ord, I sagde mig.

Havde jeg ikke været som en indespærret Fange her i min Faders Hus, da havde jeg søgt Lejlighed til at ile over til jer for at dele eders Farer og Møje. Der foresvævede mig allehaande forvovne Eventyr, som jeg vilde friste for i Hemmelighed at fly over til Aalborg, hvor min mødrene Slægt lever. Men min strænge Fader gjorde en brat Ende paa mit Forehavende, da han opdagede, hvad jeg pønsede paa, og selv den gode Mester Hans vilde ikke give mig Medhold i denne Sag. I trende Maaneder spærrede min Fader mig inde i mit Kammer, og da jeg slap ud igen, var mit Mod knækket.

Til eder, hjærtenskære Niels Ribe, som er min bedste Ven i Verden, kan jeg aabent sige det, at det har været onde Tider for mig, ligesom det er det for vor Stad og det ganske Land. Min Hr. Fader har altid haft et hastigt Sind; men det synes, som om de store Begivenheder, han tager Del i, end mere have forværret hans Lune. Her i Staden have vi tvende Herrer: den oldenborgske Greve, der sidder paa Kjøbenhavns Slot, og hans fyrstelige Naade, Hertugen af Mecklenborg, der ankom her til Staden i April Maaned og nu har taget Ophold i Bispegaarden. De tvende fornemme Herrer skulle ikke forliges godt sammen trods det, at de dog skulde være synderlig gode Venner og Bundsforbandte i den fælles Sag at vinde Danmarks Rige tilbage for Kong Christiern. Og alt imens er det strænge Kaar, Stadens menige Borgerskab og Almue maa friste. Her ligger nu tolv Hundrede fremmede Knægte foruden nær ved halvtredje Hundrede Ryttere, og knapt er nogen retskaffen Borger og Almuesmand mere sikker paa Liv og Lemmer, skønt de fremmede Krigsfolk dog skulde være som deres Forsvarere og Medkæmpere. Her føres hver Dag et ugudeligt Levned med Varm og Slagsmaal, ja tilmed Ran og Plyndring. Det er, som al god Skik og

Orden er opløst. Endnu naar Mørket er faldet paa, og Natten ringet ind, drager Landsknægtene i hobevis gennem Gaderne, og deres ublu Skraalen strækker Folk af Senge. Men de den retfærdige Borger, som møder en saadan Hob paa sin Vej, hans Liv er ikke en Søsling værd, thi det er, som de raa og overmodige Knægte finder en sær Glæde i at forulæmpe Borgerne. Dog vil det vel snart vende sig saaledes, at Krigsfolket, som ligger her i Staden, faar andet at tænke paa. Den holstenske Hertug, eller Kong Christian den tredje, som hans Parti nu kalder ham, er alt gaaet i Land paa Sjælland med sine Krigsfolk, efter at Admiralen Peder Skram, der skal være en saare tapper og forvoven Mand, har vundet en stor Sejr over Lybækkerne i Svendborg Sund. Og nu gaar Rygtet, at den danske og svenske Flaade i Forening ere paa Vejen til Kjøbenhavn, medens Hertug Christian og hans Knægte rykker frem over Land.

Mester Hans Bundtmager og andre gode Borgere siger, at hvad enten mange eller saa møder frem, naar Bavnene lyser, saa kan det allensfals ikke undgaas, at Kjøbenhavn vil komme til at udholde en haard og langvarig Belejring af Hertug Christians Krigsfolk, og vi maa være beredte paa endnu strengere Kaar end dem, vi hidtil have kendt.

Saa ilde staar det til i vor Fødeby, og saa jeg Udvej til at fly herfra, saa fristede jeg, kan hælde, endnu en Gang Forsøget. Ikke fordi jeg ængstes for de Farer, som kunne forestaa, thi I ved, at eders Grika ikke er frygtagtig. Men det tykkes mig, at de fornemme Herrer, som nu raader for Staden og for en Del af Landet med, ikke ere det værd, at nogen skulle lide for dem — thi Christiern den anden kommer dog næppe tilbage, ihvordan det end gaar . . . Dog, holder intet andet mig tilbage, saa bør Tanken om min Fader gøre

det. Vel nok har jeg sjældn hørt et godt og kærligt Ord af ham; men lige fuldt skylder jeg ham datterlig Lydighed.

Selv har jeg næppe stort at frygte af de Tider, der forestaa. Jeg angstes mest for eders Skyld, da jeg intet ved, hvor I færdes, eller om I i denne Stund er levende eller død. Men kommer mit Brev jer nogen Sinde i Hænde, da skal I vide, at eders Erika er hos jer med alt sit Sind og alle sine Tanker, og mødes vi igen, da vil hun ikke længer nøle med at række eder sin Haand og Mund. Men hvad enten I bliver kort eller længe borte, da skal I finde mig lige trofast, og aldrig knytter jeg min Skæbne til nogen anden Mand end eder — hvad man saa end vilde friste og true mig. Thi dette skal I være fast forvisset om, min hjærtenskære Ven, at jeg nu og altid bliver eders troeste og kærligste

Erika, Ambrosius Bogbinders Datter."

Mester Hans Bundtmagers Efterskrift.

Hjærtenskære Søn, Niels Ribe! Saaledes som du her annammer det, har den gode Erika skrevet til dig Ord til andet, og jeg har ifkuns ført det i Pennen for hende. Jeg har intet villet hindre hende i at sige ustrømtet og aabenhjærtigen alt, hvad hun havde paa Sinde. Længe have I været adskilte, og I kunne vel have nødiget at veksle et kærligt og livsaligt Ord til Trost og Bestandigheds Opmuntring i eders unge Kærlighed . . . Gid det maa gaa dig vel, min Søn! Gid du en Dag maa komme tilbage til dine Venner og din Fødeby saa karst paa Legeme og Sjæl, som da du drog herfra. Men tænker du at fremskynde din Hjemkomst efter dette Brev, saa tykkes det mig forinden at være min Pligt at sige dig,

at den Kamp, som nu forestaar, kun vil byde ringe Glæde og ringe Ure. Altsom nøje er min Spaadom truffen ind, da jeg sagde, at Lybekkerne og deres Benner kun vare betænkte paa deres egen Fordel. Hver den, som har Dine og vil bruge dem, maa kunne se, at Staden Kjøbenhavn ikke holdes kampberedt for Kong Christierns Skyld, men kun for dem, som nu have Magten og ej godvillig ville slippe den af Hænderne igen. Den store Sag er bleven usjel og ringe, fordi Egennytte og Forræderi have forvansket den. Derfor lyder mit Raad til dig saaledes: Er du sluppen med Livet fra dit Bovestykke, og færdes du, kan hænde, nu i fremmed Tjeneste, saa bliv, hvor du er, indtil det viser sig, hvem der bør være den retmæssige Herre i Danmark; thi kun ham er det værd at kæmpe for. Lybekkerne og den oldenborfske Greve er det allensjæls ikke. Her i Staden er Magten stærkere end Retten, og kun saa vover redelig at sige deres Mening. Men ingen Tid er saa ond, at den ikke faar Ende. Gud være med dig, min Søn, og lade det gaa dig vel!

Hans Bundtmager,
forhen Oldermænd i det ærlige Bundtmagerlaug."

Sekstende Kapitel.

Hvad der hændte paa Varberg.

I et af Taarnværelserne paa Varberg Slot stod Niels Ribe henne ved Vinduet og saa ud over Klipperne og Søen, der strakte sig neden for Fæstningens Mure. Men det lod ikke til at være hverken Gedøen eller Skriverklippen eller noget andet Punkt derude, som fangede hans Opmærksomhed. Han syntes mere sysselsat med sine egne Tanker og tilmed saa fordybet i dem, at han ikke lagde Mærke til, at Døren til Kammeret blev aabnet.

Det var ingen anden end Kurt Pilegrim, der traadte ind, og den pluskæbede Svend var i den sidste Tid bleven saa vant til sin Herres aandsfraværende Grublen, at han straks rømmede sig meget lydeligt for at tilkendegive sin Nærværelse.

Niels Ribe vendte sig om.

„Hvad nyt, Mester Pilegrim?“

„Ikke stort andet, end hvad der snart er gammelt,“ svarede Kurt. „J har aldrig villet følge mine gode Raad; desformedest ere vi faldne fra den ene Klemme i den anden, og jeg gad vide, om vi nogen Sinde mere kommer til Rolighed, saa J kan saa jer Hjærtensker at se, og jeg igen føle et ærligt

Skibsdæk under mine tykke Ben Al, Herre, hvi vilde I igen træde i Markus Meyers Sold! I kunde vel sige jer selv, at det kun førte til det, som ondt er . . ."

"Jeg syntes i den Stund, at jeg ikke havde anden Udvej. Du gik jo selv i Landsknegtoberstens Tjeneste, Mester Pilegrim!"

"Med mig er det en anden Sag!" genmælede den pluskæbede Svend. "Der ligger kun ringe Bægt paa, hvad jeg foretager mig, og jeg har ikke jeres fine Tornemesser. Men I er bleven ligesom et andet Menneske, siden I igen faar Brød og Løn hos vor gamle Hovedsmand. Nærer I Mistro til ham? Er der flere Ugler i Mosen, Herre?"

Niels Ribe traadte nærmere hen til Kurt og lagde sin Haand paa hans Skulder:

"Hør nu nøje efter, hvad jeg fortæller dig, at du kan forstaa, hvorefter det drejer sig, hvis jeg skulde faa din Hjælp nødvendig!" Niels Ribe saa sig om, som om han frygtede, at der kunde være nogen Lurer i Nærheden, og vedblev derpaa med jagtere Stemme:

"For saa Dage siden lod Markus Meyer mig affrive nogle Dokumenter, der forgangent Aar vare udfærdigede af Raadet i Lybek. Jeg fandt deriblandt et Brevskab, som jeg tænker maa have forstueket sig mellem de andre; thi da jeg saa dets Ordlyd, strømmede Blodet mig til Hjærtet, og jeg vilde først ikke tro mit eget Syn . . ."

"For Fanden, Herre, hvad stod der da prentet paa det maledidede Pergament?" udbrød Kurt Pilegrim ivrig.

"Et Udkaft til et Brev, stilet til Kong Henrik den ottende af England. Det indeholdt Tilbud til Kong Henrik om at stille ham Danmarks Rige i Udsigt enten for ham selv eller den, han ønskede at indsætte paa den danske Trone, imod at Kongen forstrakte Raadet i Lybek med tilstrækkelige Penge

til at føre Krigen i Danmark. Ved alle højlovelige Helgener — saadant et Rænkespil har de drevet! . . . Jeg mindedes en Samtale, jeg havde havt med Markus Meyers Hustru, Dagen før jeg forlod Lybek. Hun yntede om, at hun kunde røbe en Hemmelighed, som vilde komme mine Landsmænd til Gode. Jeg mindedes ogsaa den synderlige Undest, hvori Markus Meyer var kommen hos Kongen af England. Og nu forstod jeg det altsammen. . ."

"Men hvad gjorde I, Herre, med det fundne Dokument?" spurgte Kurt Pilegrim.

"Jeg gik til Markus Meyer og spurgte ham, hvad Del han havde deri. Først lo han haanlig af mig. Han agtede mig vel saa ringe, at han ikke ænsede min Skarme. Men da jeg trængte heftig ind paa ham, svarede han til sidst, at han ikke kunde borge for, hvad Lybekkerne havde pønset paa. Han stod kvit og frit i den Sag. Det var hans Ord og Forsikring. Men jeg troede ham ikke. Jeg sagde til ham, at jeg maatte bort herfra. Da soer han op med stort Skraal og trueede mig paa Liv og Frihed, om jeg ikke blindt adlød ham. Men jeg blev ved mit Forsæt. Om han ikke godvillig lod mig rejse inden tre Dage, da skulde jeg selv skaffe mig Udvej til at komme bort enten med List eller Magt. Det var mit sidste Ord. Men du ser deraf, Ven Kurt, at jeg ikke er for stort mere at regne end som Fange hos min fordums Herre, Hr. Markus Meyer, og jeg pønser af al Evne paa at finde Midler til Flugt. . ."

"Jeg ser, Herre," svarede den pluskæbede Svend, "at I som sædvanlig har ladet Hidsigtheden løbe af med jer, og desaaarsag rendt jer en Staver i Livet. . . Ved I, at der i Dag er kommet fremmede Gæster til Slottet?"

"Derom har jeg intet hørt!"

"Det er tvende engelske Sendebud, og de bleve modtagne

med stor Hæder af den stormægtige Slotshovedsmand, Hr. Markus Meyer . . ."

"Sendebud fra Kongen af England? Er du sikker derpaa, Kurt Pilegrim?"

"Saa sikker som man kan være paa sine Dren og Djne, naar de ikke blindes af den bitterste Rus!" svarede Kurt, synlig krænket over ikke straks at blive troet paa sit Ord. "Jeg var selv Vidne til Modtagelsen. Siden hen holdt de stort Gilde heroppe, og Fru Gørild var buden med . . . Jeg tror, de sidder til Bords endnu alle til Hobe . . . Al, Herre, om den ærlige Hr. Truid Ulfstand kunde se sin dydige Ægte-hustru i det Kompagni, vilde han forvist end mere skynde sig med at rende Storm mod Slottet . . ."

"Det er ublu Skændighed, her øves!" udbrød Niels Ribe heftig. "Forholder det sig, som du siger, at det er engelske Sendebud, der i Dag gæster Barberg, saa trænger jeg ikke til flere Vidnesbyrd om Markus Meyers og Lybekernes Forræderi. Jeg tænker, det var ikke ilde, om vi endnu i Nat kunde forlade Fæstningen, Mester Pilegrim!"

"Jeg mener, vi har før prøvet lignende Eventyr, Herre! Saa hvorfor skulde vi ikke blive ved paa en ligesaa retsskaffen Maade, som vi er begyndt! Jeg har tilmed faaet Kendskab til et og andet, som muligen kunde komme os til Gavn ved denne Lejlighed. Stol paa mig, Herre! Skal vi af Sted i Nat, skal jeg vise jer en Vej, som I aldrig har drømt om, skønt I dog burde kende Fæstningen ligesaa godt som jeg . . ."

"Naar Bægteren har blæst Ratten ind, venter jeg dig her!" svarede Niels Ribe.

"Og I kan lide paa, at I ikke kommer til at vente forgæves!" sagde Kurt med det mest fornøjede Ansigt, han formaaede at sætte op.

Dermed vendte han sig om for at gaa. Men Døren til Kammeret blev i det samme aabnet af en af de mange opvartende Svende, Markus Meyer underholdt paa Slottet for at give det Udseende af, at han førte et Slags Hof som en fyrstelig Herre.

Svenden, der var overdaadig spraglet og kostbart klædt, sagde til Niels Ribe i en Tone, som lød halvt mellem Befaling og Indbydelse:

„Den naadige Hr. Markus Meyer ønsker eders Nærværelse i Slottets store Hal!“

Niels Ribe og Kurt vekslede et Blik, der røbede nogen Overraskelse ved den uventede Opfordring.

„Vær paa jer Post, Herre!“ mumlede den pluskæbede Svend. „I den store Hal holder Markus Meyer sit Gæstebud for Fru Gørlid og de fremmede Sendebud; men det er vel næppe for det gode, han lader jer hente did . . .“

„Det venter jeg ikke heller!“ svarede Niels Ribe i samme dæmpede Tone. „Men vær kun tryk, Ven Kurt! — jeg lader mig ikke forraske . . . Gaa i Forvejen!“ tilføjede han, henvendt til Svenden. „Jeg følger efter dig til Slotskøvedsmanden . . .“

„Og jeg holder Øje med, hvad der gaar for sig, indtil I kommer tilbage!“ hvistede Kurt. „Vi faar vel lige fuldt Stunder i Nat til at sætte vor Plan i Værk!“

Niels Ribe og Svenden gav sig paa Vej til Slottets Ridderhal, medens Kurt Pilegrim slentrede bag efter med en tilsynsladende ligegyldig Mine.

Alle Lys var tændte — saa mange der var Plads til i tre tunge Jærnkroner, der hang under Loftet, og i massive

Solbstager, som vare anbragte paa et festligt dækket Bord midt paa Gulvet.

Dette Bord bugnede under en Mangfoldighed af Drickekar og Levningerne af et Maaltid, der lod til at have været overdaadigt anrettet. Der var Rester af Fuglevildt, røgede Bildsvinehoveder, kosteligt Bagværk og store Stabler af udsøgte Frugter, ja, selv et Par vældige Skueretter savnedes ikke.

For end mere at forøge Hallens overdaadige Udseende vare de brede Egetræs Bænke dækkede med Fløjl, Sindal og Gyldenstyk, og andre lignende Sager vare hængte til Pryd paa Væggene. Markus Meyer havde givet sin frodige Indbildningskraft frit Spillerum og efter eget Tykke ordnet al Ting saaledes, at det tilfredsstillede hans Smag for Pragt og Overdaad.

Bed det festligt oplyste Bord sad et Selskab, der syntes noget forskelligartet i sin Sammensætning. Bed den øverste Bordende tronede Markus Meyer selv. Hans Ansigt blussede af Vinen, og hans Dine spillede i overmodigt Lune, som om han i denne Stund følte sig i Besiddelse af alle de Livets Goder, hans Hjerte kunde begære. Til højre og venstre for ham sad de to engelske Sendebud, der samme Dag vare indtrufne til Barberg. Den ene af dem — Mr. Cavendish — var en ganske statelig Herre, bred og velnæret, selvtillidsfuld og højroftet, medens hans Ledsager, den lærde Dr. Edmund Bonner, var en lille, spinkel Mand, der saa yderst tavs og forsigtig ud og hele Tiden lod til at vogte ængstelig paa hvert Ord, hans Rejsefælle ytrede. Næst efter de tvende engelske Herrer sad Fru Gørild, hvem den forrige Slotshovedsmand, Hr. Truid Ulfstand, havde maattet efterlade paa Barberg, da han var bleven overlistet af sin Fange, den forovne Lybekker-oberst. Det var en smuk Kvinde, endnu i sine bedste Aar, men hendes Skønhed var mere yppig end sin, og dertil

svarede en paafaldende Skodesløshed i Holdning og Bæsen. Hendes lystige Mine tydede ikke paa, at hun sørgede synderlig dybt enten over sin Husbonds, den ærlige Hr. Truid Ulfstands Uheld eller sit eget Ophold paa Varberg under den nye Slots-herres Beskyttelse. Lige over for hende havde Slotspræsten, Rasmus Kjeldsen, faaet Plads, og ikke heller lod det til at have gjort noget Skaar i det gode Forhold mellem disse to, at Fru Gørild saare vel vidste, at den snu Præst havde været Hr. Markus Meyers virksomste Medhjælper ved Iværksættelsen af den dristige Plan, hvorved Landsknægtobersten havde gjort sig til Herre paa Slottet.

Resten af Selfabet, der havde faaet anvist Sæde ved den nederste Ende af Bordet, bestod af nogle Borgere og deres Hustruer fra den nærliggende Stad. Deres Glæde ved at tage Del i det fornemme Gilde syntes ikke ganske ublandet, thi de saa forlegne og ængstelige ud, som om de frygtede for, at det kunde falde deres Bært ind at kaste dem et Drifkekrus i Hovedet eller spille dem et andet drøjt Puds midt under den almindelige Lystighed.

Lybekkerobersten greb sit Glas og løstede det hilsende mod de to Sendebud fra Kongen af Englands Hof.

„I gode Herrer!“ sagde han. „Endnu et Bæger, om I behager, for Hans Naades Højmægtighed, Kong Henrik den ottende! Ingen Sinde glemmer jeg de skønne Dage, jeg tilbragte forgangent Aar i London, og end mindre det huld-salige Venfskab, som Kong Henrik skænkede mig. Jeg svor dengang, at saa vist som Markus Meyer var en fri Mand, der kun tjener den Herre, han selv vælger sig, saa vist skulde min Arm og mit Hoved først og fremmest være viet Kongen af Englands Tjeneste. I ved, I Herrer, at jeg har holdt Ord. Og jeg tænker at holde end mere, end hvad jeg skriftlig har lovet og forpligtet mig til. Eders Nærværelse er mig

den herligste Borgen for, at Hans højmægtige Raade er usorandret saavel i sit Venstab som i de Planer, vi deles med hinanden. Derfor drikker jeg endnu en Gang paa min kongelige Belynders Sundhed og paa et lykkeligt Udfald paa vort Forehavende — God Taar, I Herrer!”

Landsknægtobersten tømte sit mægtige Bæger til Bunden, og Richard Cavendish fulgte hans Eksempel. Men den forsigtige Dr. Bonner nippede kun pligtskyldig til Vinen og tog straks efter Ordet. Med en yderst svag og tynd Stemme sagde han:

„Eders Hengivenhed for vor kongelige Herre kan jo ifkun glæde os, velbyrdige Hr. Oberste, efter som vi ere Hans Raades tro Tjenere og Sendebud. Dog tillader jeg mig at henstille til jer, om I ikke vilde finde det klogest, om vi udtrykte os med større Barsomhed her, hvor mange fremmede ere til Stede . . .”

Den lærde Døfter talte, som om han smagte paa hvert Ord, forinden han lod det slippe over Læberne, og paa samme Tid lod han sine skarpe Øjne vandre Selskabet rundt, fra den ene til den anden, som om han vilde overbevise sig om, hvad Skade der allerede kunde være sket ved Landsknægtoberstens taabelige Abenmundethed.

„Fanden i Bøld med eders Barsomhed, højlærde Doktor!” raabte Markus Meyer. „Jeg staar ved mine Ord og Gerninger og frygter hverken Lurere eller Spejdere! Her er vi gode Venner alle til Høje — ej sandt, Fru Gørild! I maa kredentse Doktorens Bæger, at han kan faa Ild og Varme i Blodet. Lyftigt skal vi have det nu! Hvad siger I, ærlige Cavendish — jeg mærker, I er af mine Folk!”

„God Taar, Markus Meyer!” svarede den anden Englænder i samme lystige Tone og rakte sit Bæger frem

mod Landsknægtobersten. „J er, Dæblen annamme mig, en stolt Karl!“

„Men forlad mig, velbyrdige Hr. Overste“ — tog den lille Doktor til Orde — „er J saa sikker paa, at her ingen Lurere og Spejdere er til Stede? . . . Hvem er det, eders Kammersevend har ført her ind i Salen?“

Han pegede ned mod Døren. Under den sidste Del af Samtalen var Niels Ribe traadt ind, ledsaget af den Svend, der havde hentet ham. Men ingen havde lagt Mærke til deres Komme. Niels Ribe var bleven staaende ved Døren; han havde hørt, hvad der blev talt, og Minespillet i hans Ansigt røbede den Kamp, der foregik i hans Sind.

„Ho, ho! Niels Ribe! Min tro Følgesvend!“ raabte Markus Meyer. „Nærer J Mistro til ham, Mester Bonner! Vel nok er den stakkels Knøs bleven slem til at fange Griller, siden Helligaandsbrødrene have haft fat i ham. Men han og jeg kender hinanden! Ej sandt, Niels Ribe? Kom hid og sæt dig til Bords! Du tænker vel ikke, jeg bærer Nag til dig for din Galenskab forleden, da du vilde gaa i Rette med mig! Jeg har just skicket Bud efter dig for at give dig et Bink om min uforandrede Naade! J maa vide, J Herrer og Fruer,“ tilføjede Landsknægtobersten henvendt til sine Gæster — „den stakkels Dreng lider af en stor Samvittighed. Han havde faaet Skrupler ved at tjene en Herre, der hverken frygter Mennesker eller Dæble, men gaar lige løs mod sit Maal . . . Kom hid, siger jeg, og faa dig et Bæger Vin! Du kan trænge dertil, saa bleg og modsalden som du ser ud. Men trøst dig, min Svend, jeg har glemt og tilgivet din Forrykthed, som jeg alene tilskriver de galne Munk i Helligaandskøket!“

Niels Ribe nærmede sig Bordet. Hans Ansigt var blegt,

men det syntes snarere at være Skarme end Frygt, der havde jaget Blodet fra hans Kinder.

„Jeg har ikke glemt, hvad vi sidst taltes ved!“ sagde han med saa lydelig Stemme, at de halvdrukne Gæster begyndte at spidse Øren. „Jeg hørte jer nys sige, at I stod ved eders Ord og Gerninger. Men da jeg spurgte jer forgangen Dag, nægtede I jer Andel i det Rænkespil, der er øvet mod mine Landsmænd! Nu er vi kvit med hinanden, Markus Meyer!“

Landsknægtobersten stirrede et Øjeblik med maalløs Forbavselse paa den driftige Svend. Men derpaa søgte han endnu en Gang at slaa Sagen hen.

„Farer Banviddets Aand i dig igen? Sæt dig her, byder jeg! Tag dette Bæger!“ Markus Meyer fyldte et Bæger til Randen af en af de store Vinkander, hvormed Bordet var overfyldt, og skød det hen til Niels Ribe. „Nu drikker du paa min og disse fornemme Herrer's Sundhed. Det er Kong Henriks Sendebud! Gentag de Ord, jeg siger dig: „Held min naadige Herres og hans Benner's Forhavende!“

Niels Ribe stod ubevægelig og rørte ikke Bægeret, som var stillet hen for ham.

„Adlyd, Dreng! Eller skælv for, hvad der vil times dig!“

Niels Ribe mødte Landsknægtoberstens Blif og rettede sig rank og fri.

„Jeg frygter jer ikke, Markus Meyer! Jeg skylder jer Taknemmelighed, fordi I en Gang hjalp mig i min Nød, og jeg har tjent jer tro, saa længe jeg ikke vidste bedre, end at I mente det ærligt med mine Landsmænd. Men saa ussel er jeg ikke, at jeg gaar mit Lands Fjender til Haande. I en modløs Time lod jeg mig friste til atter at give mig i eders Tjeneste. Men jeg siger jer det en Gang til: Nu maa vi være kvit med hinanden!“

Markus Meyer rejste sig op og lagde Haanden paa Fæstet af den Dolk, han bar i sit Bælte. Hans Ansigt var flammende rødt, og de blodstudte Djne udsendte Lyn.

„Vil du adlyde?“

„Nej!“

Landsknægtobersten rev Dolken op af Skeden og hævdede Haanden til et dødbringende Stød. Men i samme Øjeblik joer Fru Gørild skrigende op fra sit Sæde og klyngede sig til hans Arm.

„Nej, nej — ikke her, ikke her! Jeg vil ikke se Blod!“

Markus Meyer kastede Dolken henad Bordet mellem Vinkander og Bøgere.

„Som I befaler, naadigste Frue! Jeg vil ikke skræmme eders skønne Djne! Om den frække Stympet dør i Dag eller i Morgen, gør ikke stort til Sagen. Sit Liv har han forbrudt, og i Morgen skal hverken Engle eller Dæmle kunne hjælpe ham! Hid, Knægte!“ raabte Markus Meyer, saa det rungede gennem Hallen, og idet to vagthavende Drabanter traadte ind, tilføjede han:

„Bring denne Karl til et af Røldersfængslerne! Han har endnu en halv Snes Timer at leve i!“

Krigsknægtene greb fat i Niels Rube, men denne vendte sig endnu en Gang om mod Landsknægtobersten og sagde højt og tydeligt:

„Gør med mig, hvad I vil! Jeg trygler ikke mit Liv af jer. Men naar I selv en Gang føres til Fængsel og Kæstersted, saa tænk paa den Hilsen, Moder Birgit lod mig bringe jer!“

„Af Sted med den frække Dreng!“ skreg Landsknægtobersten rasende. „Havde jeg været til Sinds at lade ham dø en hastig og barmhjertig Død, saa har han selv forspildt denne Raade. Nu skal han strækkes paa Pinebænken, og hans

formastelige Tunge rives ud af hans Hals! Af Sted med ham! Lad ham ligge mellem Tudserne og Padderne dernede, indtil jeg faar Stunder til at se Straffen blive fuldbgyrdet!"

Krigsknægtene førte Niels Ribe ud af Salen. Det uventede Optrin havde kun en lille Stund forstyrret Gildet. Markus Meyer strøg Haanden hen over den blussende Pande, lod Bægrene fylde paany og drak sine Gæster til . . .

Under Størsteparten af Barberg Slot strakte sig grundmurede Hvalvinger, og en af disse kaldtes fra gammel Tid „Galgen“, idet Fæstningens Galge havde sin Plads paa dette Sted sammen med Pinebænk, Halsjærn og andre Torturedskaber. I umiddelbar Nærhed deraf fandtes de underjordiske Fængsler, hvilket ydede den Fordel, at man ikke havde lang Vej at føre Fangerne, naar de skulde lide skarpt Forhør og paafølgende Henrettelse.

Niels Ribe vidste, hvad Skæbne der forestod ham, hvis det ikke lykkedes ham at undslippe. Udsigterne kunde synes ringe nok; men alligevel var han ikke et Djeblit falden hen i Modløshed. Der var kommen en uvilkaarlig Tryghed over ham, ligesom en Forudsølelse af, at der vilde hænde noget, som vilde fri ham ud ogjaa af denne Fare.

Han udregnede, at der maatte være gaaet et Par Timer, siden Krigsknægtene havde spærret ham inde i det underjordiske Fængsel. Nu maatte Markus Meyers Gilde være til Ende. Med Undtagelse af Portvægterne og de Knægte og Drabanter, der havde Nattevagten, vilde snart alle Slottets Beboere være gaaede til Ro. Det maatte være den belejlige Tid for Kurt Pilegrim til at sætte sig i Forbindelse med ham. Og Niels

Ribe var fuldkommen sikker paa, at hans tro Ven og Kampfælle i det mindste vilde friste Forsøget.

Der var bældmørkt i Cellen, hvis Bægge bestod af raat tilhugne Sten. Niels Ribe indsaa, at der ikke var stort for ham at udrette; men ledig vilde han ikke være. Han gik taalmodig Fængslet rundt, den ene Gang efter den anden, undersøgte Bægge, Gulv og Dør for at opdage, om der noget Steds skulde findes en Sprække eller Åbning, gennem hvilken han kunde komme blot i den ringeste Berøring med Ydverdenen. Hans Fod traadte idelig paa alle Haande hæsligt, slimet Kryb, og Dgler og Vedderkoppe løb hen over hans Hænder, naar han følte sig frem i Mørket. Til sidst blev han træet af det haabløse Arbejde. Han satte sig paa et Halmknippe, der laa henslængt i et Hjørne af Cellen. Men Krybet og Rotterne blev saa nærgaaende, Luften var saa kvælende, at han snart sprang op igen og begyndte forfra at vandre rundt og atter rundt.

Den velgørende Tryghed, han hidtil havde følt, var i Færd med at vige Pladsen for en Følelse af afsmægtig Harm. Det faldt ham ind, at han jo alligevel havde ladet sig overløste af sin fordums Herre, Hr. Markus Meyer. Dersom han havde tiet med den Opdagelse, han havde gjort, da han fandt det forræderiske Brevskab, kunde han uden synderlig Hindring være flygtet bort fra Barberg og siden hen have handlet, som han syntes, hans Pligt bød ham. Eller allensjæls kunde han have tiet, da Landsknechtsbersten havde kaldet ham til Gildet i Ridder salen. Det lod jo til, at den selvtrillidsfulde Høvedsmand allerede havde glemt hans første Undsigelse Men saa tænkte han igen, at han alligevel ikke havde kunnet handle anderledes, end han gjorde. Han kunde ikke som en fejg Ridning høre stiltiende paa de forræderiske Ord, der var bleven talt, og han kunde ikke — som det var blevet befalet ham

— drikke paa Held og Sundhed for Landsknægtobersten og dennes Benner, naar han i sit Hjærte undsagde dem al Trost og Lydhighed. Han fortroed ikke sin Handlemaade — det fik saa gaa ham, som det vilde, naar Dagen brød frem . . .

Han anspændte alle sine Sanser for at fornemme, om der lod sig høre nogen Lyd, der kunde tyde paa, at nogen nærmede sig hans Fængsel. Men han lyttede længe forgæves. Saa forekom det ham endelig, at nogen rørte sig uden for Døren. Han var først ikke sikker derpaa, turde heller ikke tro, at det virkelig skulde være hans gamle Følgesvend, den eneste, som kunde give ham en Haandskræftning i denne Rube.

Men han tog ikke fejl — det lod, som om en uvant Haand puslede ved Laasen. En Nøgle blev stukket ind, Skodder skudte fra. Saa blev Nøglen drejet om — og Døren aabnedes paa knirkende Hængsler.

Udenfor stod en bredskuldret, hjulbenet Skiffelse med en laadden Kabuds trukken ned over Panden og holdende en Blændlygte i Haanden. Det var Kurt Pilegrim — ingen anden end selve den brave, plusskæbede Svend, og uden videre Forklaring hvistede han:

„J har vel ventet mig, Herre?“

„Ventet og ikke ventet dig, Mester Pilegrim!“ svarede Niels Rube. „Jeg vidste, at du vilde hjælpe mig ud, hvis du evnede det; men jeg turde ikke lide paa, at det kunde lykkes dig!“

„Havde J da glemt, jeg fortalte jer, at jeg havde skaffet mig Rendskab til et og andet, som vi nok kunde saa Nytte af! Er man en Gang falden i Rævens Hule, er det altid tjenligt at kende Udgangene. Skynd jer blot, Herre! Jeg fik Nøglerne listet fra jeres Fangevogter, da jeg havde druffet ham paa Pelsen, og det gælder nu om, at vi styre den rigtige Kurs . . .“

Kurt Pilegrim havde omhyggelig lukket Fængselsdøren til igen og stiftet Nøglerne til sig, for at Flugten ikke straks skulde blive opdaget, og de listede sig nu varsomt gennem de underjordiske Rum, idet de slog ind i en Retning, der førte bort fra den Side af Fæstningen, der vendte ud mod Havet.

„Hvad mener du med den rigtige Kurs, Mester Pilegrim?“ spurgte Niels Ribe hvistende, medens de fortsatte deres Vandring. „Hvordan har du tænkt, vi skulde slippe over Fæstningsvolden og forbi Bagterne?“

„Gennem Løngangen, Herre!“ svarede Kurt. „Det er den store Opdagelse, jeg har gjort! Her løber en underjordisk Gang fra Hvalvingerne ind under Voldgraven og op imod Staden. Jeg fandt den en Morgenstund, da jeg gik alene og puslede omkring hernede. Den djævleblændte Hovedsmand, Hr. Markus Meyer, kender den knapt selv, efter som han jo er ny i Tjenesten, og jeg har taget mig vel i Agt for at fortælle ham noget om mit Fund. Løngangen er jeg sikker nok paa. Men hvad vi saa videre skal foretage os, naar vi atter kommer op til Dagens Lys, det maa I klare, Herre! Længere end til Staden strækker mine Kunster ikke, og finder vi ikke Midler til at slippe bort til Søs, saa frygter jeg, vi har gjort os spildt Møje; thi saa snart Oversten har sovet Rusen ud og opdager vor Flugt, vil han ikke være længe om at sende os sine Knægte paa Halsen. Jeg tænker, vi har alt i alt en fire, fem Timer at løbe paa . . .“

„Og jeg mener, det skal være os mere end nok!“ sagde Niels Ribe, der lod til at have genvundet sin gamle Frejdighed efter det sidste Brud med sin fordums Herre. „Forholder det sig, som du siger, at vi ad denne Vej kan naa op til Staden, saa op søger vi ufortøvet Mester Johannes i Helligaandshuset. Han stod mig bi i en endnu værre Knibe, og han vil ogsaa gøre det denne Gang . . .“

„Saa er vi vel farne, Herre!“ udbrod Mester Pilegrim muntert. „Lad os blot tage Benene paa Raffen! Her har vi Begyndelsen af den underjordiske Gang . . .“

Ved Muren lige over for dem var der rejst en høj, flad Sten, der kunde se ud som et Gravmæle. Uden at betænke sig et Øjeblik stød Kurt Pilegrim Stenen til Side, og der kom nu en Jordybning til Syne, stor nok til, at en voksen Mand kunde krybe igennem den. Kurt Pilegrim gik først ned, fordi han kendte Vejen — som han sagde. Derefter fulgte Niels Ribe. De steg ned ad et halvt hundrede Trappetrin, der vare saa glatte og fugtige, at man maatte holde sig fast ved Væggen for ikke at styrte hovedkulds ned. Men saa snart Trappen hørte op, blev Vejen bredere, og de kunde gaa oprejste. Det var øjensynlig en med stor Kunst bygget Løngang, og den førte uden væsentlige Krumninger frem imod den Retning, hvori Staden laa.

Da de havde gaaet en halv Snes Minutter, mærkede de, at Gangen skraanede op efter, hvorpaa den fortsattes af en stejl Trappe, endnu snevrere end den forrige, og de maatte nu give sig til at krybe op paa alle fire. Men Luften blev lettere at indaande, efter Haanden som de steg højere til Bejrs.

Paa een Gang hørte de Lyden af rindende Vand, og ingen anden Fornemmelse kunde have været mere behagelig for deres Øren. De vidste nu, at de maatte være ved Enden af Løngangen.

De steg endnu en Snes Trin til Bejrs. Saa saa' de pludselig et Stykke stjerneklar Himmel over deres Hoveder, og en frisk, vederkvægende Luftning strømmede dem i Møde. Løngangen mundedes ud i en kratbevokset Hulning, ikke langt borte fra Staden. En lystig rislende Bæk flød lige forbi dem, og de blinkende Stjærner spejlede sig i Vandet. Det var en maanelys Efteraarssnat, og de kunde tydelig se Omridsene

af Byens Tage og Kirkespiret, der tegnede sig mod den mørkeblaa Luft.

„Saa langt kom vi!“ sagde Kurt, medens de et Øjeblik stod stille og traf Vejret efter den møjsommelige Vandring. „Nu er det jer, Herre, der maa sørge for Resten!“

„Det tykkes mig, at vi har det værste overstaaet, takket være din Snildhed, Mester Pilegrim!“ sagde Niels Ribe. „Jeg maatte være en slet Kammerat, om jeg ikke udførte min Part lige saa godt, som du har udrettet din!“

„Det kommer ickens an paa i denne Verden, at man hjælper hinanden,“ bemærkede Kurt Pilegrim dybsindigt. „Det er lettere at drage et Læs, naar man er to, end naar man er ene om det . . .“

Niels Ribe og hans pluskæbede Ledjager spildte ikke Tiden med flere Betragtninger, men skyndte sig af Sted til Helligaandsklosteret, hvor alt var lukket og sluttet ligesom i den øvrige Del af Staden. For ikke at gøre unødvendig Alarm med at ringe paa Klosterets Port, klatrede de over Abildgaardens Mur og kom paa den Vis til Bagsiden af Bygningen, hvor Niels Ribe vidste, at der var en Dør, som førte umiddelbart til Guardianens Celle. Han saa, at der brændte Lys derinde. Mester Johannes var altsaa ikke gaaet til Ro, men sad rimeligvis fordybet i de gamle Skrifter, som han regnede for sin bedste Dmgang.

Niels Ribe bankede paa Døren med Fæstet af sin Dolk. Lidt efter blev et Skod trukket til Side indvendig fra, og i den frembragte Abning kom Guardianens Hoved til Syn. Maanelyset laa saa klart og skinnende over Abildgaarden, at man tydelig kunde skælne al Ting derude. Men Mester Johannes lod ikke til at føle nogen paafaldende Forundring, da han genkendte den unge Svend.

„Det er silde, du kommer til vort Hus, Niels Ribe!“

sagde han. „Jeg skønner deraf, at det ej er noget godt, der er hændet dig! Træd kun ind, og lad din Betsager følge med. Luften er kold i Nat!“

Guardianen aabnede Døren til sin Celle saa roligt og stilfærdigt, som om det var et sædvanligt Besøg, han modtog, og Niels Ribe og Kurt traadte indensfor.

„Tal saa, min Søn!“ sagde den gamle Mand.

„Fader Guardian!“ udbød Niels Ribe. „Jeg fortjener vel knapt, at I skal tage vel imod mig, eftersom jeg saa let lod mig lokke til at forlade jert fredelige Hus. Men jeg er atter i Nød — jeg har undsagt min fordums Herre, Markus Meyer, fordi jeg ved, at han pønser paa Svig mod mine Landsmænd. Jeg er flygtet fra Barberg sammen med min tro Kammerat, Mester Pilegrim, som I her ser. Men er vi ikke borte fra Kysten, inden Morgenens gryer, saa undslipper vi ikke Markus Meyers Knægte . . .“

„Og hvorhen agter du dig, om det kunde lykkes dig at komme bort herfra?“

„Til min Fødeby, Fader Guardian! Kjøbenhavns Borgere vide ikke, hvilke forræderiske og skamløse Herrer de adlyde. Raadet i Lybek, den oldenborgske Greve og Hertug Albrecht — alle ere de lige gode om at forraade Danmarks Rige. Markus Meyer driver den argeste og ublueste Handel med Kong Henrik af England. Christiern den andens Sag er forlængst opgivet. Nu tænker enhver af de fornemme Herrer kun paa at tjene sin egen gerrige Magtsyge. Men vort Land er sønderlemmet; dets Borgere stedes i haardere Nød for hver Dag, Krigen trækker ud. Nu tykkes det mig Tid, at vi gør os fri for de falske Benner og vælger en Herre, som kan læge de dybe Saar, der er slaaet vort Folk.“

Niels Ribe talte med begejstret Røst, og hans Øjne

flammede. Guardianen saa forskende paa ham og tog derpaa til Genmæle:

„Dit Hjerte er varmt, og det banker ærligt for dine Landsmænds Nød. Hvor lidt eller meget, du kan udrette, ved jeg ikke. Men jeg vil give dig Midler til at slippe bort fra Barberg og lande fri og frels ved Kjøbenhavn . . .“

„Vorherre og alle hans mest højlovelige Erkehjelgener velsigne jer for det Ord, højerværdigste!“ raabte Kurt Pilegrim med et uvilkaarligt Udbrud af Glæde. Men idet han ligesaa hurtig indsaa sin Ubestedenhed, trak han sig igen skyndsomt tilbage bag ved sin Kammeret.

„Mester Johannes!“ sagde Niels Ribe. „J frelser denne Gang mere end mit Liv. Jeg har atter et Maal at virke for, og hjælper J mig af Sted, da skylder jeg jer større Taknemmelighed, end jeg nogen Sinde kan vedergælde jer . . .“

„Bent her,“ svarede Guardianen, „indtil jeg faar vækket nogle af Brødrene. Det samme Fartøj, hvormed du sejlede hertil, ligger nede ved Stranden. Det tilhører vort Broderskab. Skipperen er om Bord. Om en halv Time kan Ankeret være lettet, og du vil snart være i Sikkerhed. J har god Vind.“

Guardianen forlod Kammeret. Niels Ribe og Kurt Pilegrim hørte Døre blive aabnede og lukkede, og lidt efter lod der Støj nede ved Forraadshuset. Kasjer og Kister bleve trukne frem og læsede paa Bærebøre. Da der var gaaet en Snes Minuter, kom Mester Johannes tilbage.

„Alt er nu rede til at lette. Jeg selv og nogle af Brødrene vil følge dig paa Vej . . .“

Det var et underligt Tog, der drog ned mod Stranden — Helligaandsbrødrene i deres lange, sorte Kapper, der slagrede i Blæsten. Nogle slæbte af Sted med tungt læsede Bærebøre, andre bar mindre Kister og Kasjer paa Skuldrene.

I Spidsen for dem gif Guardianen ved Siden af Niels Ribe, og bag efter slentrede som sædvanlig Kurt Pilegrim, der saa helt fornøjet ud ved denne Vandring.

Da det første Dagstær viste sig paa Himlen, løb Helligaandsbrødrenes Smagke for fulde Sejl uden om Gedøen. Da de kom ud for Varberg, kunde Niels Ribe tælle hvert Vindue og Skydestaar i Fæstningens Mure. Men i den tidlige Morgenstund syntes Slottet som uddød. Markus Meyer sov trygt efter Gaarsdagens Gilde. Intet levende saas langs Kysten undtagen Maagerne, der kredjede strigende frem og tilbage over Søen.

Syttende Kapitel.

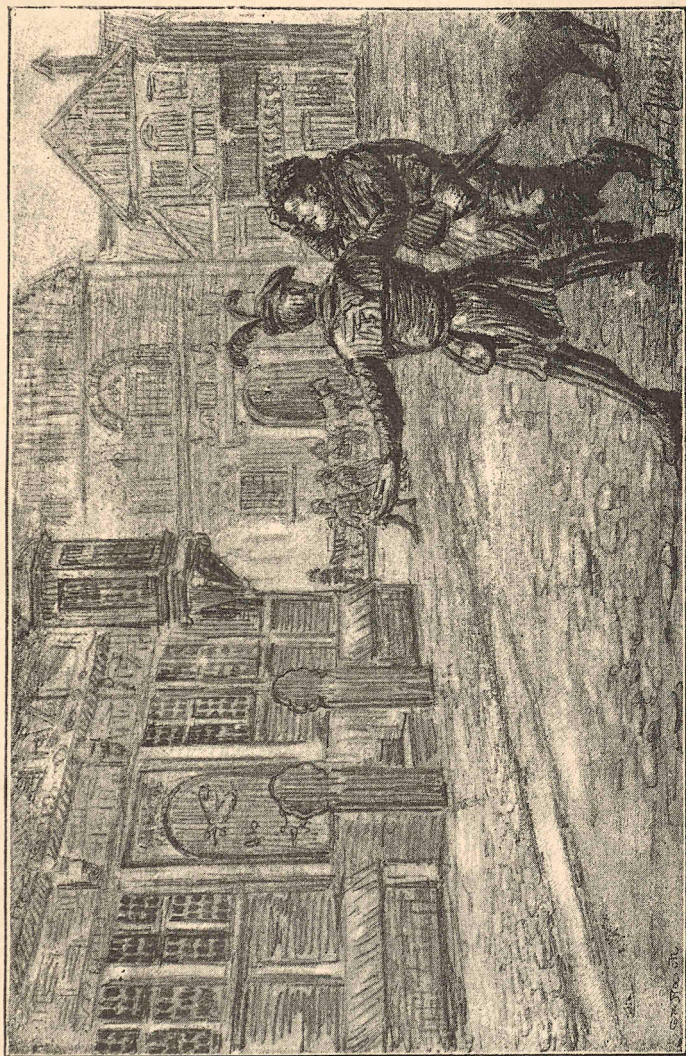
Gamle Venner.

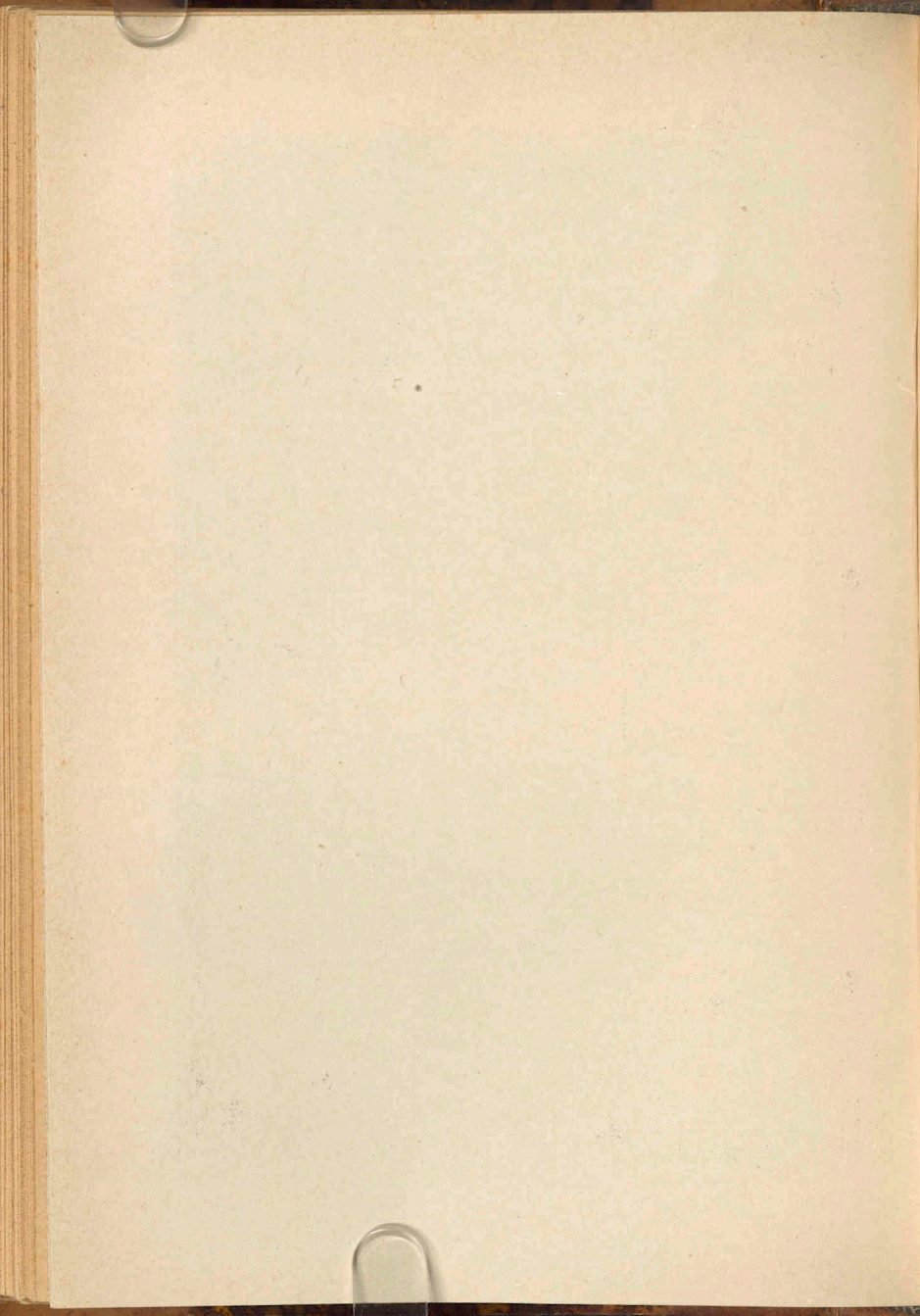
„Hvor tykhovedet jeg end er, kan jeg dog nok forstaa, at I maa handle saaledes, som I har foresat jer!“ sagde Kurt Pilegrim. „Og jeg skal ikke sige et Ord derimod. Men I tillader vel nok, at jeg slentrer omkring her i Nærheden, indtil I har udrettet jert Grinde hos Mester Ambrosius?“

„Det staar dig frit for, Mester Pilegrim,“ svarede Niels Ribe. „Men falder Tiden dig for lang, saa mødes vi i Aften omme i Herbergeret . . .“

„Godt, Herre — gid I saa maa have Lykke til jert Forehavende! Jeg har kun set den værdige Borgmester Ambrosius Bogbinder en eneste Gang, og det er længe siden — det var den Dag, han kom om Bord hos Lybækkerne — men jeg har en Fornemmelse af, at han er en haard Hund. I maa have en Velsatenhed som Jødefolkets Profeter, om I skal kunne gøre Indtryk paa ham. Gid vi maa mødes igen i en god Stund!“

Den pluskabede Svend gjorde omkring og gik op ad Højbrostrædet. Niels Ribe blev staaende alene foran Ambrosius Bogbinders Hus. Det tog sig lige saa pynteligt og anseeligt ud, som da han havde set det sidste Gang for snart halvtredje

Nar siden. Hverken her eller noget andet Sted i hans Fødeby havde Omgivelserne forandret sig. Men derimod syntes det ham, at der hvilede et knugende Tryk over Borgerne. Intet tydede paa, at man var opfyldt af en stor Sag, som det var værd at lide for. Der hørtes allevegne knurrende Mishag med Magthaverne. Jævnlige Skærmhydsler fandt Sted mellem Borgerne og de fremmede Krigsfolk, og mangel Boldsdaad blev øvet baade aabentlyst og i Smug.

Allerede den Dag, Niels Ribe flygtede fra Barberg Slot, havde han besluttet, at dersom det lykkedes ham at komme fri og frels tilbage til Kjøbenhavn, skulde hans første Gang være til Ambrosius Bogbinder — hvilken Modtagelse han end fik hos den strænge Borgmester, der jo paa Forhaand var ham ildefindet. Men til Gengæld vidste han nu, at Erika ikke længer vilde staa hans Kærlighed imod, og Tanken derom gav ham en Fornemmelse af Styrke og Frejdighed, der syntes ham stærk nok til at faa Bugt med alle Hindringer.

Men ikke desmindre tøvede han neden for den vel kendte, høje Stentrappe. Dersom Erika selv aabnede Døren for ham, vilde han betragte det som et lykkeligt Varjel. Hendes Velkomstord vilde stryge den sidste Tvivl af hans Hjærte; hendes kloge og kærlige Blik — saaledes som han havde længtes i al den lange Tid efter at møde det igen — vilde give ham Kraft og Sikkerhed til at røgte sit Grinde.

Han traadte op ad Stentrinene, løstede Dørhammeren med Ornekloen ligesom i gamle Dage, og Lyden fik hans Hjærte til at bæve ved Tanken om det forestaaende Møde. Et Øjeblik glemte han alt andet end den elskede, som han skulde se igen efter den lange Tids Adskillelse.

Døren blev aabnet. Men det var ikke Erika, der lukkede op. Det var et nyt, fremmed Lyende, der ikke kendte ham, men stirrede dumt paa ham.

Hans Hjærte sammensnøredes pludselig af Angst. Hvor meget kunde ikke være hændet i den Tid, som var gaaet, siden Erika havde skrevet sit Brev? Var hun syg — død — eller havde hendes Fader maaske sendt hende bort fra den belejrede By? Det sidste var vel den ringeste Ulykke; men han sølte, at det vilde blive saa bitter en Skuffelse, at den vilde røve det Mod, hans Grinde krævede.

„Hvad ønsker I?“ spurgte den halvgamle Kvinde, som havde lukket Døren op og nu vedblev at se paa ham med dumme, forundrede Øjne.

„Jeg er en god Ven af Mester Ambrosius' Hus,“ svarede Niels Ribe. „Og jeg kommer langvejs fra. Er din Husbond hjemme, saa sig, at En, som mener ham det vel, ønsker at tale med ham.“

„Min Husbond er ikke hjemme!“ svarede Tjenestekvinden. „Han er i Raadet, eftersom han er Stadens fornemste Borgmester, der ej heller taler med enhver Stodder, som banker paa hans Dør. Men Jomfruen er hjemme og ligesaa den gamle Mester Hans. Kan hænde, de vil tale med jer, eftersom de ikke er saa fornemme som Husbond selv . . .“

„Er din Jomfru hjemme — og Mester Hans! Saa forlanger jeg intet bedre!“ udbrod Niels Ribe. Og før den halvtosfede, gamle Kvinde kunde hindre ham deri, før han forbi hende ad den kendte Vej gennem Forstuen til det daglige Opholdsværelse — det samme, hvor han saa ofte havde siddet med Erika og Mester Hans Bundtmager.

Men da han nærmede sig Døren, sagtnede han sine Skridt. Glæde og Forventning fyldte hans Hjærte saa stærkt, at han uvilkaarlig maatte standse et Øjeblik, forinden han aabnede Døren. Saa tog han sig endelig sammen, lagde Haanden paa Laasen og traadte ind.

Herne i Binduesfordybningen sad Erika og den gamle

Mester Hans. Han havde sin Ølskande og Sølvstob staaende paa Bordet, og Erika sad med den store Krønikebog foran sig — ganske saaledes, som da Niels Ribe sidste Gang havde været i Borgmesterens Hus. Men ved hans Indtrædelse vendte Erika Hovedet om, og idet hun genkendte ham, sprang hun op og løb hen imod ham.

Han tog hende i sine Arme, og uden selv at vide af det holdt hun sit Løfte: at vække ham Haand og Mund, naar de mødtes igen. Og saa Hans Bundtmager havde rejst sig op og betragtede smilende og hovedrystende de to unges Kærligheds-møde. Men med en stærk Rødme paa de runde, friske Kinder trak Erika sig atter ud af sin elskedes Favn og sagde leende, med Taarer i Øjnene:

„Men, Niels Ribe — I falder jo med Døren ind i Huset og bringer os ganske ud af os selv! Og I er bleven saa brun af Solen og saa bred og høj, at jeg knapt kan kende jer igen!“

Men han kunde ikke finde Ord at svare hende med. Han stod blot og holdt begge hendes Hænder og vilde ikke høre op med at se paa hende.

„Naar du engang faar Stunder, Niels Ribe,“ sagde Mester Hans Bundtmager, „saa vil du vel ogsaa hyde mig Goddag?“

Saa vendte Niels Ribe sig endelig om, og han var ikke langt fra at rødme lige saa stærkt som Erika.

„Tilgiv mig, kære Mester Hans!“ sagde han. „Jeg har længtes saa inderlig efter denne Stund, at jeg glemte alt andet . . .“

„Endogsaa den strænge Borgmester, Hr. Ambrosius!“ nikkede Hans Bundtmager betydningsfuldt. „Du husker vel, at han har forbudt dig nogen Sinde oftere at betræde hans Hus? Og skønt du er kommen til at se ganske mandhaftig

ud siden den Gang, saa tænker du dog vel ikke paa at maale Kræfter med Borgmesteren?"

"J siger Ordet, Mester Hans!" udbrod Niels Ribe. "Det er just det, jeg tænker paa. Jeg vil tale med Ambrosius Bogbinder; jeg har Beviser i Hænde, som vil overthyde ham om, at den, som gaar Lybekkerne og den oldenborgske Greve til Haande, forraader Landet i Stedet for at tjene det som en ærlig Mand. Jeg kender saa nøje det Rænkeppil, der drives, at jeg tør sige højt og lydeligt: Kjøbenhavn maa aabne sine Porte for Christian den tredje — det er den eneste Frelse, om ikke fremmede Volds mænd skulle sætte Foden paa vor Nakke!"

De havde alle taget Plads omkring Bordet i Vinduesfordybningen, og Niels Ribe vedblev at holde Erikas Haand mellem begge sine, medens han stængede sine Ord ud. Men Mester Hans Bundtmager saa sig ængstelig omkring og rystede betænkeligt paa Hovedet.

"Tal sagtere, min Søn!" sagde han. "Hvad du her giver Ord, har jeg længe grublet over. Men det er — allens fals endnu — Galmandsværk at tale højt derom. Kjøbenhavns Borgmestre staa Last og Brast med den oldenborgske Greve. Der er fare som en Hovmodets og Forstokkethedens Djævel i dem alle til Hobe. Det er ikke mere Landets og Borgernes Belfærd, de tænker paa. Men de vil holde Stand, fordi de frygter for deres egne Rygstykker, om de overgiver sig til den nye Konge, og desuden venter de endnu at faa Del i en og anden Binding, om de holder ud med de fremmede Magthavere. Jeg siger dig, min Søn, de giver ikke Kød, for der ikke mere kan opdrives en Skæppe Mel i Staden — ikke for de har ædt Rotter og andet urent Kryb, og der ikke længer findes saa meget Bærk paa Træerne eller Maff og andet Affald, at de kan stille deres skrigende Hunger dermed . . . Saare skönt

vilde det være, om de led alt dette for en stor og ædel Sag! Gre og Pris være den ærlige Almue og det ganske menige Borgerskab, der endnu tror paa Christiern den andens Tilbagekomst og derfor trofast holder Staden for den folkekære Konge og er rede til at lide al Nød og Tyngsel for hans Skyld! Men dobbelt Skam over de store Herrer, som kender bedre Bæsteb, men holder Almuen i Barmhædighed derom og udsætter Staden for alle Haande stor Ulykke, Hungersnød og anden Ubesæggelse! Skam over dem, siger jeg!"

Mester Hans Bundermager glemte i sin Ivrigbed, at han nylig selv havde raadet til at udtrykke sig med Barmhædighed, og idet han gentog de sidste Ord, slog han heftig med sin knyttede Hænd i Bordet.

"Men just derfor er det, jeg maa tale med Mester Ambrosius!" udbød Niels Ribe, der havde lyttet ikke mindre ivrigt, end den gamle havde talt. "Jeg siger jer, Mester Hans, at jeg har et fuldgjældigt Bevis paa, at der spilles under Dække med fremmede Gyrdter, som man vil gøre til Herrer i Danmark. Det skulde da kunne aabne Døren paa det styrende Borgerkab i Kjøbenhavn, saa de i Tide stiller sig af med deres forræderiske Bunderforbænder . . ."

"Men jeg siger dig, Niels Ribe, at intet vil kunne aabne Døren paa Ambrosius Bogbinder og hans Parti. De vil fremture i deres blinde Forstokkethed, indtil de har nedkaldt Ubesæggelse over deres egne Hoveder og over Staden og Børgerne med . . ."

"Og hvad er eders Mening, hjærtenskeren Erik?" sagde Niels Ribe og vendte sig pludselig om til den unge Pige, der affurat som i fordums Dage, med blussende Kinder, havde lyttet til Mændenes Samtale.

"Jeg raader jer til, Niels Ribe, at I skal tale med min Fader!" svarede hun med et tillidsfuldt Blik paa sin Hærtens-

ær. „Hvordan han tager mod jer, kan jeg ikke sige — I ved, at han ikke har let ved at glemme, og han vil vel ej heller ynde at se jer igen. Men jeg vilde blues for mig selv, om jeg et Øjeblik kunde tvivle om, at min Fader er en god, dansk Mand, og har I saadanne Beviser i Hænde, som I siger, Niels Ribe, da vil I sikkert ogsaa kunne indvirke paa den strænge Borgmester, hvad enten han lider jer eller ikke. Thi det bør det efter min Mening ikke komme an paa i denne Sag . . .“

„Tak for de gode Ord, Erika!“ udbrød Niels Ribe. „Nu er hver Tvivl forbi! Ogsaa I, Mester Hans, vil bisfalde mit Forehavende, selv om I ikke tror paa et lykkeligt Udfald . . .“

„Jeg vil allensjels ikke fraraade dig det,“ sagde Hans Bundtmager. „Du kan ikke handle anderledes, hvad Udfald dit Grinde saa end vil faa . . . Mester Ambrosius er paa Raadhuset; der tilbringer han sin meste Tid. Men saa snart han kommer tilbage, maa du tale i Enerum med ham. Føj da dine Ord saa snildt, at du ikke ægger hans hastige Sind. Jeg siger det nødig — men Ambrosius Bogbinder er i denne Tid ikke let at omgaas . . .“

Erika havde forladt Stuen for at hente Vin og Bagværk, hvormed Niels Ribe skulde vederkvæge sig. Hun vendte nu tilbage og hød ham de gode Sager, og de tog igen Plads i Binduesfordybningen for at oppebie Husherrens Tilbagekomst. Tiden faldt dem ikke lang; thi de havde nok at tale om, og Skumringen begyndte allerede at sænke sig over Bærelset og Gaden udenfor, da Hans Bundtmager, der havde holdt Udfig fra Vinduet, pludselig afbrød Samtalen, idet han pegede ud og sagde:

„Nu kommer Mester Ambrosius hjem!“

De andre saa ud. — Der kom Borgmesteren gaaende

tværs over Gaden. Han var iført sin sædvanlige Dragt: Fløjs Kappe, fjerprydet Hat og Sværd ved Siden. Han var stærkt ældet; hans Haar var blevet hvidt, og i hans hurtige, trippende Gang var der en paafaldende Uro. Idet han gik op ad Husets Stentrappe, gjorde Hans Bundmager og Erika sig rede til at forlade Stuen, for at Niels Ribe kunde være ene tilbage, naar Borgmesteren traadte ind.

„Vær ved trostigt Mod, min kære Fæstemand; thi saaledes vil jeg nu kalde dig!“ sagde Erika og rakte ham begge sine Hænder. „Hvordan det end gaar, kan intet mere stille vore Beje ad!“

Den gamle Hans Bundmager nikkede alvorligt, idet han fulgte bort med Erika. Niels Ribe var nu alene.

Han ventede kun nogle Minutter, staaende halvt skjult i den brede Vindueskarnap. Saa lod der Støj udenfor; Døren blev aabnet, og Ambrosius Bogbinder traadte langsomt ind.

Han gik hen til Bordet og satte sig ned uden at lægge Kappe og Sværd fra sig. Han støttede Hovedet i begge sine Hænder som et Menneske, der føler sig overvældet af Træthed. Der var et forpint Udtryk i hans Ansigt; men Trækket om Mundvigene var ligesaa stramt og ubøjseligt som før, og Blikket stirrede koldt og stivt frem for sig.

Niels Ribe kunde høre sit Hjærte banke i den Stilhed, der herskede i Stuen. Han ventede paa, at Borgmesteren skulde vende sig om, men da den højede Skikkelse blev siddende ubevægelig i samme Stilling, gik han hurtig nogle Skridt hen imod ham og sagde:

„Mester Ambrosius — har I Stunder til at høre paa, hvad jeg vil sige jer!“

Borgmesteren soer op, saa heftigt og pludseligt, at han stødte Armstolen, hvori han havde siddet, omkuld. Og han

gav sig til at stirre paa Niels Ribe, som om han ikke vilde tro sine egne Dine.

„J kender mig vel igen, skønt der er gaaet Aar og Dag, siden vi sidst mødtes,“ vedblev den unge Svend. „Og faare meget har forandret sig siden den Gang . . .“

„Hvad vil du her!“ raabte Borgmesteren forbitret. „Jeg forbød dig at sætte din Fod i min Stue, og det Forbud staar endnu ved Magt! Est du ikke en Tyv, Niels Ribe? Med dig har jeg intet at tale, hvor du end kommer fra . . .“

„Tyvs Gerning eller anden æreløs Bedrift har jeg aldrig øvet!“ svarede Niels Ribe rolig. „Jeg har fægtet mig ærligt gennem Verden, og om det end kun var lidet, jeg kunde udrette, saa blev jeg i det mindste mine Landsmænd tro. Jeg kommer til jer, Borgmester Ambrosius, fordi J har denne Stads Belfærd i eders Hænder, og fordi Landet er i Nød. Jeg fortroster mig til, at J intet ved om, hvad de fremmede Stormænd pønser paa mod Danmarks Rige, og hvilke arge Skaffestykker de have smedet sammen. Men naar jeg fortror eder, hvad Tilfældet har bragt mig til Kundskaab om, da vil J visseelig af al Evne og Formue række eders Haand til at forebygge de Ulykker, som truer os.“

„Hvad ved du derom, taabelige Dreng!“ udbød Borgmesteren i samme heftige Tone som før. „Frækhed og Galenskab taler ud af dig. Skynd dig bort, inden jeg kalder mine Folk hid og lader dig fængsle som den arge Misdræder, du er!“

„Jeg gaar ikke bort, før J har hørt mig, om det saa er de sidste Ord, jeg skal tale i denne Verden!“ svarede Niels Ribe. „J kender den lybekkerste Oberst, Markus Meyer, Jørgen Wullenwebers gode Ven og Forbundsfaelle. Denne Mand har jeg tvende Gange været i Tjeneste hos i min Udlændighed, og sidste Gang bragte Skæbnen eller Tilfældet,

hvad I vil kalde det, mig paa Spor efter saa skændigt et Forræderi, at jeg ikke længer kunde forblive i Markus Meyers Sold. Jeg flygtede fra Varberg og kom hertil for at sætte jer i Kundskab om, hvilke fordømmelige Planer der er i Gære, thi I har jo Magt og Indflydelse i Staden fremfor nogen . . ."

"Og hvad har du saa opdaget, du kloge Hanekylling?" spurgte Ambrosius Bogbinder haanlig.

"Alt Markus Meyer underhandler med den engelske Konge, og Byttet, der stilles i Udsigt, er intet ringere end Danmarks Rige. Allerede for lang Tid siden er der gjort Kong Henrik et saadant skamløst Tilbud af dem, som vi holdt for ærlige Forbundsfæller. Jeg har selv set Brevskabet, som blev udfærdiget i Lybek forgangent Aar. Hvad siger I derom, Borgmester Ambrosius? Finder I ikke, det er paa høje Tid, at vi jager de fremmede af Landet?"

Ambrosius Bogbinder kastede et skarpt og lurende Blik paa den unge Svend som for at udgrunde, hvor sikker han var i sin Kundskab om denne underfundige Politik. Men derpaa trak Borgmesteren fornemt paa Skuldrene og sagde foragtelig:

"Det er idel Galenskab, hvad du fortæller — Narreri, som man har bundet din Taabelighed paa Vermet . . . Gaa din Vej, og tak din Gud, at jeg ikke lader dig straffe for dine formastelige Beskyldninger mod de ædle og fornemme Herrer, som have antaget sig Kong Christierns Sag!"

"Kong Christierns Sag!" gentog Niels Ribe bittert. "Derom maa I vel være vidende, velbyrdige Hr. Borgmester, at ingen tænker mere paa den ulykkelige, fangne Konge, som jeg selv talte med og saa i al hans Nød paa Sønderborg Slot. Christiern den andens Sag er tabt; den har I sikkert ogsaa selv for længe siden opgivet, Hr. Borgmester. Der

gives nu kun een Udvej, om Landet ikke skal falde i fremmedes Bold. I maa aabne Byens Porte for Kong Christian den tredje. Dette er det Krav, jeg stiller til jer, Mester Ambrosius Bogbinder!"

"Kæser du, elendige Karl!" raabte Borgmesteren ligbleg af Brede. "Ved du, at dine galne Ord er Oprør og Landsforræderi! For længe har min Taalmodighed varet! Det skal koste dig din Hals, hvad du her har sagt!"

Ambrosius Bogbinder vilde ile hen til Døren for at hidkalde sine Folk, men Niels Ribe stillede sig i Vejen for ham.

"Tøv lidt, Borgmester Ambrosius!" udbød han. "Endnu er min Hals i god Behold, og I skal høre mig til Ende, før jeg gaar! Jeg har advaret jer. Hvad Rød og Ulykke, der rammer denne Stad, som I er sat til at vaage over, skal komme over eders Hoved! Herfra gaar min Vej til Kong Christians Lejr. Jeg skønner nu, hvem der er Danmarks retmæssige Herre — det er hverken I eller den oldenborgske Greve eller Lybeks Kræmmere! Nu er det ikke mere en Kamp mellem Almue og Adels, ikke mellem den evangeliske og papistiske Lære, men en Kamp, hvor alle Danske skulle værges Landet mod fremmede Voldsmænd. Dette skal være mit sidste Ord til jer, Borgmester Ambrosius! Husk dem vel, om I endnu kunde faa Stunder til at betænke jer!"

Niels Ribe gik langsomt hen imod Bærelsets Udgang. Men som en tirret Ulv sprang Ambrosius Bogbinder efter ham for at spørre ham Vejen. Da blev i det samme Døren aabnet ud til Forstuen, og en pluskæbet, hjulbenet Skiffelse kom til Syne.

"Med gunstigt Forlov, Herre!" sagde Kurt Pilegrim. "I blev saa længe borte, at jeg tabte Taalmodigheden.

Jeg tænkte ogsaa, om I skulde behøve en Haandsrækning, saa . . ."

"I pønser paa Bولد og Overfald, I Spidsbuber!" raabte Borgmesteren rasende. "Men vent, Niels Ribe, jeg skal endnu saa Ram paa dig!"

"I stønner fejl, Ambrosius Bogbinder!" svarede Niels Ribe. "Hverken jeg eller min Kammerat har ondt i Sinde mod jer. Men jeg raader jer til at lade mig gaa uhindret bort herfra!"

Borgmesteren tøvede et Øjeblik, som om han var uvis om, hvad enten han skulde kalde Folk til Hjælp eller ikke. Og imidlertid gik Niels Ribe og Kurt ud af Døren. Ude i Forstuen stod Erika. Hendes Ansigt var blegt, og hun holdt Hænderne fast knugede op til sit Bryst.

"Lev vel, Niels Ribe!" hvistede hun. "Det bæres mig for, at vi gaar en ond Tid i Møde. Gud være med dig, min Fæstemand, og med os alle!"

"Vi ses snart igen, Erika!" svarede han. "Jeg tror paa Fremtiden og paa dig!"

Deres Læber mødtes i et Kys; saa rev hun sig løs og ilede bort, og Niels Ribe forlod Ambrosius Bogbinders Hus.

Han gik den kendte Vej over Fisketorvet, forbi Helligaands Hospital, ligesom ad Rjød-mangergaden og drejede saa om ad Skoboderne til Skindergade. Kurt Pilegrim traskede bag i Hælene paa ham. Men det var forgæves, at den pluskæbede Svend et Par Gange gjorde Tillsøb til at saa en Samtale i Gang. Niels Ribe var saa fordybet i sine egne Tanker, at han intet hørte. De mødte kun saa Borgere paa denne fremrykkede Tid af Døgnet; derimod saa de flere Hobe af fremmede Krigsknægte, der drog støjende og skraalende gennem Gaderne paa Vej til en eller anden berøgtet Ølbod.

Niels Ribe standjede ikke, før han stod uden for det gamle Hus med Bundtmagerstillet. Saa var det, ligesom han vaagnede af sin Grublen.

„Vent mig her!“ sagde han til sin Følgesvend. „Her bor min Moder, og jeg maa vide, om hun lever endnu, forinden vi drager videre. . .“

„Giv jer blot god Tid, Herre!“ svarede Kurt Pilegrim. „Jeg respekterer jeres sønlige Følelser. Og er det Skæbnens Vilje, saa slipper vi vel nok helskindede ud af Staden, selv om vi forsinkes en Stund undervejs. . .“

Niels Ribe havde staaet tøvende med Haanden paa Dørklinken; nu skød han Døren op og traadte ind i den lavloftede Stue.

Men der var ingen derinde. Spinderokken stod paa sin gamle Plads ved Vinduet, og der laa nogle halvt udsuffede Gløder i Bilæggerovnen. Det kunde ikke være længe siden, at nogen havde opholdt sig i Stuen. Niels Ribe saa sig omkring. Saa hørte han en svag Hosten inde fra det tilstødende Kammer. Det maatte være hans Moder, som var gaaet til Ro derinde. Han gik hurtig tværs over Gulvet og aabnede Døren til Kammeret.

Hans Moder laa i den store Alkoveseng, der optog omtrent hele det snævre, firkantede Rum. Det ene Spærlagen var trukket til Side, saa han tydelig kunde se den gamle Kones Ansigt. Det var voksagtigt blegt, og det hvide Haar forekom ham at være blevet endnu hvidere og endnu tyndere.

„Staffels Moder,“ mumlede Niels Ribe, idet han stod stille foran den sovende, „du har ikke haft megen Glæde af din Søn. Hvor ofte har du ikke ængstet dig for min Skyld; hvor ofte har du ikke maattet tvivle om, at du nogen Sinde saa mig igen! Men der kommer vel en bedre Tid! Her hjemme

hos dig kunde jeg jo ikke blive, om jeg vilde redde Liv og Belfærd. Men vi samles igen, og da skal jeg tilmed bringe dig en Datter saa god og fin, at du end ikke i dine dristigste Drømme turde tænke paa, at din Søn vilde vinde sig saa vakker en Viv . . ."

Niels Ribe tog en Silkepung frem fra sit Bryst og delte Indholdet, idet han stak nogle Mønter i Lommen paa sin Vams og lod Størsteparten blive tilbage i Pungen, som han derpaa forsigtig skød ind under den gamle Kones Hovedpude.

"Brød skal du ikke savne, saa længe det kan opdrives i Staden," hvisttede han igen. "Og paa Pungen er baldhyret mit Navnetræk. Du faar vel En til at tyde Bogstaverne for dig, saa du kan vide, at din Søn har gæstet dig i Aften . . . Lev vel, lille Mo'er, til vi ses igen!"

Den gamle Maren Bundtmagers vedblev at jove uforstyrret, og Niels Ribe listede sig bort ligesaa ubemærket, som han var kommen.

Paa Bænken ude i Bislaget sad Kurt Pilegrim.

"Kom nu, Ven Kurt!" udbrod Niels Ribe. "Mit Hverv her i Staden er foreløbig til Ende, og nu begynder vi et nyt Eventyr . . ."

"Som I vil, Herre!" svarede den pluskæbede Svend. "Det glæder mig, at I har faaet Munden paa Gang igen. Thi undervejs herhen var I hensunken i en saa forbistret Grublen, at jeg blev ganske forknøt paa jeres Vegne . . ."

"Og jeg skal redelig sige dig, hvad jeg grundede paa, Mester Pilegrim!" lod Svaret. "Det tyktes mig underligt, at Skæbnen havde søjet det saadan, at vi

skulde vandre ud til den kongelige Lejr og søge nye
Venner blandt dem, som vi en Gang havde regnet for vore
Fjender . . ."

"Det kan vi takke Lybekkerne og Hr. Markus Meyer
og alle de andre Rumpaner for," sagde Kurt Pilegrim med
en dybsindig Mine. "Det er godt, at I er saa meget
klogere end jeg, Herre, for i disse Tider skal der en fin
Ræse til at skælnes mellem Ræltringer og ærlige Folk!"

Attende Kapitel.

I Lejren og i Staden.

Knapt en Fjerdingvej fra Kjøbenhavn laa Landsbyen Serritslev, hvis Marker strakte sig ned til de tre Søer, som omgav Staden og til begge Sider stod i Forbindelse med den aabne Strand. Her var den kongelige Lejrplads.

Afspærringen havde nu været paa tiende Maaned. Tættere og tættere havde de kongelige Krigssfolk indesluttet Staden; Amager var omsider taget, og Blokhuse anlagte foran Byens tre Porte. Allerede ved St. Knudsdags Tid havde man betalt en Skæppe Mel med tredive Mark, og for en liden Hund havde man givet seks Mark. Men til sidst var der end ikke en Krage eller noget andet spiseligt at opdrive i Byen.

Maj Maaned var kommen med al sin spirende Frodighed. Træerne stod med store, bristende Knopper, Grønsværet dækkede friskt og hyppigt Skrænterne ned mod Søen. Luften var stille og lun, Himlen som et skinnende, lyseblaat Hvelv, kun fløret af Varmedisen fra de blændende Solstraaler. Men Baarens Herlighed var som en skrigende Modsatning til al den menneskelige Jammer, som Solen skinnede paa.

Niels Ribe og Kurt havde ladet sig hverve blandt de kongelige Krigssfolk og vare komne til at tjene under Obersten

Conrad Penning. De havde gjort Bagttjeneste med den Fænnike, de stod ved, havde deltaget i adskillige Skarmhydsler, naar de belejrede gjorde Udfald fra Staden, og havde jævnlig fulgt med som Dækning for de Tilførsler af Levnedsmidler, der bleve hentede til Lejren fra de i Sundet liggende kongelige Proviantskibe. Tiden var ikke falden Niels Ribe lang, og han fandt sig vel til Rette i sin nye Tjeneste. Men hans Sind pintes af Uro for dem, han havde fær, og som han havde efterladt i den haardt hjemjøgte By, og efterhaanden som Nøden og Fortvivlelsen voksede derinde, modnede den Beslutning hos ham, at han vilde frelse sin Moder og Erika fra at dele Skæbne med Kjøbenhavns Borgere — og maafte udrette noget mere, som han længe havde grundet paa.

De sidste Uger havde der hersket en uhyggelig, dødsligende Ro over den belejrede By. Intet Udfald blev foretaget; selv Skydningen fra Fæstningens Kartover var forstummet. Det var, som en dødelig Mæthed havde lagt sig over de belejrede, medens de gav sig den stærkere og stærkere truende Hungersdød i Bold. Til den kongelige Lejr var der i den sidste Tid indløbet gunstige Efterretninger. Lybekkerne havde skift deres Sag fra de belejrede og sluttet Fred med Christian den tredje; Malmø havde aabnet sine Porte for Kongen, og de første Dage i Juni Maaned kom der Bud om, at Varberg Slot den 27. Maj havde overgivet sig til Truid Ulfstand, og at Markus Meyer var tagen til Fange af Landsknechtsobersten Albrecht v. Biltzig, der havde deltaget i Fæstningens Belejring. Med Undtagelse af Kjøbenhavn var nu hele Danmark vundet for Christian den tredje; men samtidig vidste man ogsaa, at Kejseren og det burgundiske Hof havde besluttet at gribe ind i Krigen og til en Begyndelse opfordret Kong Christian til at nedlægge sine Vaaben. I Lejren gik der Rygter om, at Borgmester Ambrosius Bogbinder var sluppen vel beholden

ud af Staden og var draget til Bryhjel for at skaffe Bished, om Hjælp virkelig var at vente fra Rejseren.

For Krigsfolket var der ikke stort at udrette under disse Omstændigheder, og Niels Ribe meldte sig trostigt hos Oversten for at bede om Orlov for sig og Kurt Pilegrim. Det var en lys og herlig Skærsommeraften, han vandrede op til den forladte Bondegaard, hvor Oversten Conrad Penning havde Kvarter. Uden for Gaardens Længer løb nogle taglende Høns omkring, og paa Taget havde Storken bygget Rede. Det saa' saa hyggeligt og hjemligt ud, som om der ikke var Kød og Ufred til i Verden. Men midt i Gaardsrummet havde en Flok Landsknægte lejret sig paa et Halmknippe ved Siden af Brønden, og deres Raab og Banden forstyrrede det fredelige Billede. Niels Ribe gik hen til Stuelængen og meldte sig hos den vagthavende Drabant, og lidt efter blev han vist indensfor i en lavloftet Bondestue, hvor Oversten og to af Hovedsmændene havde taget Plads omkring et rundt Bord, sysselsatte med at slaa højest Djne.

Han maatte vente en Tid, før de lagde Mærke til ham; men da Oversten havde gjort et heldigt Raad med Lærningerne og lykønsket sig selv med en forsvarelig Slurk af Vinkruset, saa' han omsider hen paa den unge Svend, og da han opdagede, hvem det var, udbrød han fornøjet:

„Melder du noget godt, lille Niels? Du plejer at være Karl for at udrette den Tjeneste, som bliver betroet dig! Har du opsnappet nogle af de Spejdere, der plejer at snige sig ud fra Staden, eller kausse selv den velbyrdige Borgmester, om han alt skulde være paa Hjemvejen fra Burgundernes Hof?“

„Jeg har intet at melde, Hr. Overste,“ svarede Niels Ribe. „Der er stille saavel i Lejren som i Staden. I Dag har man igen jaget en Hoben Fattigfolk gennem Portene. Det er en Gns at være Djenvidne til. Øvrigheden jager

dem ud af Staden, fordi der knapt er Føde at opdrive for dem, der kan veje den op med Guld, og Krigsfolkene herude har Befaling til at jage de fattige tilbage igen, for at Nøden skal blive endnu bitrere for Borgerne derinde . . ."

"Det er Krigens Gang, lille Søn!" jagde Obersten koldblodig. "Hvi fremturer de i deres galne Halsstarrighed? Mogle Uger før eller senere maa de dog aabne Byens Porte for Hans Naades Højmægtighed, og jeg svarer da for, at Vilkaarene skulle ikke blive blide . . ."

"Jeg har en ydmygt Bøn at rette til jer, strænge Herre," sagde Niels Ribe. "Min Tjeneste ved Fæmniken er næppe fornøden i denne Tid, og jeg anholder om, at I gunstigt vil give mig Orlov, helst sammen med den Mand, med hvem jeg kom her til Lejren . . ."

"Vil du have Orlov, Niels Knægt? Og hvad har du i Sindet at tage dig til?"

"Jeg har en Moder inde i Staden, naadige Herre!" genmælede Niels Ribe. "Hun er gammel og syg. Kan hælde, I finder det blødagtigt af en Krigskar. Men jeg kan ikke andet end føle stor Pine ved at tænke paa, at min Moder skal lide den haarde Hungersdød, medens jeg selv ingen Nød har. Jeg vil friste Forsøget at bringe hende ud af Byen, og med det samme kunde jeg være til Sinds at efterforske Tilstanden derinde. Det kunde dog hælde, der var Folk blandt Borgerne, som havde Mod og Hjærte til at afrygte det forsmædelige Nag, som den oldenborgske Greve og hans Parti har lagt paa dem. Thi om de vidste, at Christiern den andens Sag er tabt, og man kun pønser paa at spille Riget i Hænderne paa fremmede Herrer og Fyrster, da vilde de vel ikke længer finde sig i det ukristelige Regimente . . ."

"Der er Forstand i, hvad du siger, Knægt!" udbrød Obersten. "Men har du ikke selv været Christiern den anden

grumme hengiven? Det tyffes mig, at du redeligt tilstod det, dengang du lod dig hverve til Fænniken?"

"Det har jeg, Herre, og jeg er det endnu," svarede Niels Ribe. "Som Dreng og Yngling stod al min Hu til at kæmpe for den uløstelige, fangne Konge, thi han var Borgernes og Bondens Ven, som ingen anden har været det. Men da jeg siden kom ud i Verden og i Tjeneste hos dem, der bruger Kongens Navn som Skalkeskjul for deres egen, onde Magtsyge og Begær, da oplystes det for mig, at Christiern den anden aldrig vil komme til Magten igen. Men skal Landet ikke gaa til Grunde, da maa det have en retmæssig Herre. Jeg har set Christian den tredje en Dag, da han red gennem Lejren, og jeg ved, at nu maa han være den rette, der skal tage Styret . . ."

"Det er mandhaftige Ord, du taler, Knægt!" udbrød Obersten med aabenbar Forundring over en saa frimodig Tale. "Nogen ganske almindelig Landsknægt tyffes du mig ikke at være. Jeg giver dig den Orlov, som du beder om. Du kan vende tilbage, naar du har udrettet dit Grinde i Staden. Kan hændt, Kongen selv en Gang ønsker at tale med dig."

"Jeg takker for eders Gunst og Naade, strænge Herre! Giver I ogsaa min Kammerat Orlov ligesaa længe som jeg?"

"Din Kammerat? Er det den hjulbenede Karl, der bevæger sig paa Landjorden som en Sælhund, men bliver saa vever som en Rattetilling, saa snart han kommer om Bord paa et Skib? Jeg har set det, da vi sidst var til Søs efter Proviant . . ."

"Beskrivelsen passer, Hr. Overste!" svarede Niels Ribe. "Det er just en af Kurt Pilegrims Særheder, I har udpeget . . ."

„Men hvorfor vil du have den snurrige Karl med dig, lille Niels?“

„Fordi vi er gode Venner, naadige Herre. Vi har nu i tre Aar gjort hinanden Følgeskab, og vi har altid mest Held med os, naar vi følges ad . . .“

„Saa er denne Orlov jer tilstaaet! Af Sted med dig, Niels Knægt, og meld dig igen ved Fænniken, hvis du kommer levende tilbage til Lejren . . .“

Oversten vendte sig om til de to Hovedsmænd for at fortsætte med at slaa højest Djne, og Niels Ribe trak sig tilbage med sit bedste Strabud.

Det gjaldt nu om at opdage, hvor den pluskæbede Svend havde forstuffed sig; men da Niels Ribe nøje kendte Mester Pilegrims Ejendommeligheder, var han ikke længe om at udfinde, paa hvilke Steder han bedst kunde søge ham. Han gik langs Søerne ned til Stranden, hvor der laa flere større og mindre Skibe for Anker, kongelige Krigsfartøjer og Proviantskibe. Naar Kurt ikke havde Tjeneste ved Fænniken, plejede han at søge herned, og større Vidnesbyrd kunde den pluskæbede Svend ikke have givet Niels Ribe om sin Hengivenhed, end at han havde ladet sig hverve blandt Knægtene i Stedet for at tage Hyre om Bord — ene og alene for ikke at skilles fra sin Kammerat. Der var især et stort, tremastet Fartøj, i hvilket Kurt Pilegrim yndede at gaa om Bord; thi Mandstabet bestod for Størsteparten af Østfriiser, og da han selv var en Østfriiser, vare de folgelig hans Landsmænd og gode Venner.

Naar der ikke var noget Arbejde om Bord, som han kunde tage Del i, plejede han at strække sig, saa lang han var, ude paa Raaen, idet han lagde et Stykke Presenning under Hovedet og surrede sig fast med en Ende Tov for ikke at gaa paa Hovedet i Søen, naar han faldt i Søvn. I denne

hans Vndlingsstilling fandt Niels Ribe ham, og Kurt sov tilmed saa trygt, at det tog rum Tid at saa ham vækket.

„Kurt!“ sagde Niels Ribe, da den pluskæbede Svend endelig havde sat sig over Ende ude paa Raanen, medens han gned sine Øjne saa drabeligt, som om han vilde guide dem ud af Hovedet med det samme. „Gamle Ven Kurt — har du Stunder til at følge med mig ind i Staden? Jeg har skaffet os begge Orlov hos Oversten; thi der er et og andet, som jeg gjerne vilde udrette derinde . . .“

„Vil I ind i Musfælden igen, Herre!“ brummede Kurt Pilegrim fortrædelig. „Naa, for mig gjerne! Vi skal allensfals ikke blive fristede af det Flæsk, de kan sætte paa Lokkepinden for os!“

„Om du havde en Moder eller en Fæstemø derinde, vilde du vel gøre Forsøg paa at bringe dem Hjælp i denne yderste Nød — ikke sandt, Mester Pilegrim?“

„Det vilde jeg, Herre!“ sagde den pluskæbede Svend. „Og da jeg ved, at I har baade en Moder og en Hjærtensfær inde i Staden, saa begriber jeg godt, at I har Visfælader i Skoene. Lad os bare komme af Sted, Herre, og se, hvad vi kan gøre!“

„For det første maa du skaffe saa meget Proviant, som vi med nogenlunde Rimelighed kan slæbe med os derind. Jeg har min Sold fra de sidste Maanedes; spild ikke Tiden med at tinge om Prisen!“

„Vel, Herre! Det skal blive udrettet alt sammen! Naar mener I, vi skal bryde op?“

„Saa snart Mørket er faldet paa; skönt helt mørkt bliver det jo ikke paa denne Marsens Tid. Vi maa lægge Vejen over mod Stadens vestre Port og se at finde en Baad, hvormed vi kan ro over St. Jørgens Sø.“

„Men hvad saa videre, Herre? Vi slipper aldrig gennem

Bagtposterne! Og skulde det ogsaa lykkes os at komme ind i Staden, saa bliver vi grebne af den første Flok Bygvende, vi støder paa!"

"Tøv lidt, og hør først min Plan!" sagde Niels Ribe. "Jeg har tænkt, at vi klæder os i graa Kapper og tager Træklapper i Hænderne, saaledes som det er foreskrevet de arme, spitalste Menneſker, for at ingen ſkal komme i deres Nærhed og fange den onde Smitte. Man vil tro, vi høre hjemme i St. Jørgens Hospital, og man vil vel vogte ſig for at komme os paa nært Hold . . . Hvad ſiger du om den Plan, Meſter Pilegrim?"

Den pluſkæbede Svend ſpærrede forundret ſine runde Øjne op og udbrød:

"Jeg ſiger, hvad jeg har ſagt hundrede Gange før, Herre — I er et forſlagent Hoved . . . Det havde jeg aldrig hittet paa af mig ſelv!"

"Sørg nu for den Handel, du ſkal ſlutte, Ven Kurt! Her har du ſaa mange Klippinge, ſom jeg raader over — det er ſlet Mønt; men vi lønnes jo ikke med nogen bedre. . ."

Niels Ribe tømte ſin Pung i Kurt Pilegrims Hue.

"Vi mødes her, naar Natten er ringet ind! Saa maa alt være rede, Meſter Pilegrim!"

"Stol kun paa det, Herre!" ſvarede den pluſkæbede Svend. "Vi to plejer ikke at ſvigte hinanden!"

— — Dmtrent to Timer ſenere ſtod Niels Ribe og hans Kammerat igen nede ved Stranden, hvor Fartøjet med den øſtfrifiſke Beſætning laa for Anker. Luften var pludſelig bleven ſkyet; det ſaa ud, ſom om det træk op til Uvejrs, og nu og da foer et ſkarpt Vindpuſt hen over Stranden. Niels Ribe og Kurt vare begge blevne iſorte lange, graa Hættekapper, og i Hænderne havde de to Stykker haardt Træ af den Slags, ſom det var forordnet, at de ſpedaſke idelig ſkulde klapre med,

naar de vare uden for Hospitalets Grund, for at advare Folk mod at komme i Nærheden af dem. Over Skulderen bar Niels Ribe og hans Kammerat hver især en Tværsej, stoppet med Jødevarer, og medens de, dækkede af Tuumørket, gav sig paa Vej langs Udkanten af Vejren for at naa St. Jørgens Sø, var den pluskæbede Svend i Dag med at gøre Regnskab for den Handel, han havde sluttet.

„Ser I, Herre,“ sagde han; „det er jo forordineret saadan, at Krigsfolket skal have alle Jødevarer til en lav Pris, som ikke maa overstrides. Til Gengæld skal Handelsmændene nok vide at snyde os grundig med flette Varer og falsk Vægt, og blodige Bander vanker der stundom ogsaa i den Anledning! Men i Dag var der ikke Stunder til at indlade sig paa noget af alt det. Jeg maatte have fat paa en af de kongelige Skibsproviantmestre, og for fine Ord og grov Betaling fik jeg ham til at overlade mig et og andet. Men det kreperede mig, hvad han forlangte, den ublu Karl! For det slagtede og parterede Lam, som jeg har i Posen, gav jeg fire og tredsindstyve Skilling, for to magre Høns — det er dem, I har i Tværsejken — flaaede han mig for seksten Skilling, den Hund, og Brød og Mel var fast ikke til at presse fra ham . . . Ja, mere, end vi har her, kunde jeg ikke skaffe til Veje; men jeg tænker for Resten, at de paa selve Kjøbenhavns Slot i Djeblikket vilde slikke sig om Munden efter bare en Fjerdepart deraf og gerne veje det op med det pureste Guld . . .“

De vare imidlertid naaede ned til Søen; men de maatte gaa en lang Strækning, forinden de kunde faa Dje paa nogen Baad. Skyerne havde trukket sig mere og mere sammen i den vestlige Synskreds; de saa ud som fulsorte Bjerge med hvide Toppe, og nu og da lyste et Lynglimt op paa den overtrukne Himmel.

„Vi faar Uvej, Herre,“ sagde Kurt Pilegrim. „Og bedre

kan det jo aldrig søje sig til det Foretagende, vi er i Færd med. Jeg tænker, Bagtposterne søger Ly, hvor de kan finde det, og vi slipper lettere forbi dem . . . Tøv lidt! Her ligger en Smule Fartøj — med det kan vi vel stage os over . . . Saa maa Vorherre raade for Resten . . .“

Kurt Pilegrim havde faaet Dje paa en fladbundet Baad, der var trukken op under Bustadset ved Bredden af Søen. De skød den ud i Vandet, sprang om Bord og begyndte at stage sig over, thi der var kun een Aare. Da de havde tilbagelagt omtrent Halvvejen, faldt der nogle store, tunge Regndraaber, og inden de havde naaet den modsatte Bred, brød Uvejret løs. Der knitrede Lyn paa Lyn; Tordenen rullede som Skud fra hundrede Kartover, og samtidig skyllede Regnen ned i saa stride Strømme, som om Syndflodens Dage vare komne igen.

Der var ikke et Menneſte at øjne paa den side Mark, hvor de gik i Vand. Uvejret havde lagt et saa uigennemtrængeligt Skydække over Himlen, at der næsten var bælgmørkt rundt omkring dem. Ikke heller hørte de nogen Lyd, som røbede, at der var Bagtposter i Nærheden. Saa gik de frem i lige Retning mod Staden; men den største Vanſkelighed, som nu frembød sig, bestod i at komme ubemærket over den brede Boldgrav; thi melde sig ved Byporten og ad den Vej ſøge Afgang til Staden, lod sig ikke gøre. Holdt man de to Væventyrere for ſpedalske, ſaaledes ſom de udgav ſig for, vilde Bagten ufortøvet jage dem bort, og ſatte man Miſtanke om, at det var formummede Spejdere, vilde det gaa dem endnu værre. Da de nærmede ſig Fæſtningsværkerne, var det derfor ganſke naturligt, at Kurt Pilegrim udbød:

„Hvad gør vi nu, Herre?“

„Vi har kun een Ting at gøre, Meſter Pilegrim,“ ſvarede Niels Ribe. „Vi maa ſvømme over Graven og ſiden

hen klatre over Bolden, hvor det tyffes os lettest at slippe forbi Bagterne . . . Jeg skønner ikke, der er anden Udvej . . ."

„Men den er ogsaa god nok, Herre!“ ytrede den pluskæbede Svend med uforskyrrelig Sindssro. „Mere gennemtrufne af Vand, end vi allerede er, kan vi ikke blive. Jeg tror tilmed, det skal føles helt lunt at slippe ud i Boldgraven efter denne djævleblændte Regn, der isner mig gennem Marv og Ben! Mærker I, hvor Uvejret tager Fart? Det er, som den ganske Luft stod i Ild og Luer . . ."

For at faa friere Bevægelser afførte de sig Kappe, Trøje og Støvler, surrede det sammen i en Bylt, som de bandt fast paa Hovedet, og saaledes udrustede — med Tværsæffen hængende omkring Halsen — vadede de ud i Boldgraven og gav sig til at svømme, da Bunden gled bort under deres Fødder.

Lang Vej havde de ikke at tilbagelægge, men med den tunge Oppakning faldt det møjsommeligt nok. Omfider kunde de trods Mørket se Boldsfrænterne hæve sig stejlt op foran dem. De svømmede endnu et Stykke og mærkede saa igen fast Grund under Fødderne. Saa snart de vare komne i Vand neden for Bolden, ryttede de Vandet af sig, saa godt det lod sig gøre, løste atter Bylterne op og isørte sig Kappe og Støvler, og de begyndte nu at klatre langsomt og forsigtigt op ad Boldsfrænten.

Mørket og Uvejret dækkede deres Bevægelser. Thi Regnen vedblev endnu at styrte ned, medens Lynene vare blevene svagere og sjældnere, og Tordenen lød længere borte. De havde nu naaet den øverste Del af Bolden og bleve liggende stille nogle Øjeblikke for at udspejle Omgivelserne. De vare kun en thyve, tredive Skridt borte fra de nærmeste Bagtblus, og de kunde i uthdelige Omrids skelne Folkene, der vare i Færd med at tænde Begfakler og Tjæretønder, men Regnen

slukkede Ilden igen næsten lige saa hurtig, som Mandskabet havde faaet den til at blusze op.

Saa listede Niels Ribe og hans Følgesvend sig op over Skrænten, og uden at nogen opdagede dem, kom de tværs over Bolden og ned ad Skrænten paa den modsatte Side, og de stod nu paa Byens Grund.

Der var paa denne Tid af Døgnet stille og menneftetomt i Gaderne. Kun nu og da hørtes der oppe fra Fæstningsværkerne en dæmpet Trommehvirvel eller et Hornsignal, der røbede, at de vagthavende Krigsfolk vare paa deres Post. Niels Ribe og Kurt gik uhindrede forbi Rottesundet, over Raadhustorvet og derfra gennem Skoboderne til Skindergade, thi den gamle Bundtmagerbod var det første Maal for deres Vandring. I den sene Nattetime var Staden ligesom uddød; i intet Hus saas Lys. De Borgere, som ikke gjorde Tjeneste paa Bolden, vare for flere Timer siden gaaede til Ro og prøvede paa at sove bort fra den knugende Nød.

Døren til Maren Bundtmagers Hus var lukket. Niels Ribe maatte længe banke forgæves paa Ruden, forinden hans Moder kom til Syne. Hun viste sit gamle, forstrækkede Ansigt mellem Skindtrojerne, der hang i Vinduet, og det lod til, at hun blev endnu mere forfærdet, da hun genkendte sin Søns Træk og hørte ham nævne sit Navn.

Omsider tog hun Mod til sig og lukkede op; men hun gjorde det med rystende Hænder og skælvende over hele Legemet. Og det varede endnu en god Stund, før det lykkedes Niels Ribe at berolige hende saa meget, at hun saa sig i Stand til at tænde et Lys, der stod henne paa Bilæggerovnen, hvorpaa hun satte sig paa Slagbænken under Vinduet, medens Kurt Pilegrim, der var fulgt med ind i Stuen, gav sig til at løse op for sin Tværsej og lægge de gode Sager, de havde bragt med sig, frem paa Bordet.

Gamle Maren Bundtmager sad ganske stille, med foldede Hænder, og vedblev at stirre paa sin Søn, som om han var en Aabenbaring fra en overnaturlig Verden.

„Kender du mig ikke, Moder?“ sagde han. „Vi er komne for at bringe dig Hjælp; thi jeg skønner, hvad du har lidt, stakkels Mo'er. Derfor maa du følge med os ud af Staden. Jeg ved et sikkert Tilflugtssted, hvortil jeg vil følge dig . . .“

„Jeg kender dig nok, min Søn!“ svarede den gamle Kone med en aandstræbende Mine. „Jeg ved, du kommer til mig fra de døde, thi du har ikke glemt din gamle Moder . . .“

„Nej, Moder — jeg lever og er sund og frisk! Det er Sorgen og den bitre Rød, som har forvirret dine Tanker. Se blot paa mig — synes du, jeg ligner en død? Føl min Haand — er den ikke varm? Er mine Kinder ikke brune af Sol og Vind?“

„Jeg ved nok, hvad jeg siger!“ mumlede den gamle Maren Bundtmager stridigt. „Du er død og kommer til mig for at bringe mig Trøst. Du har været hos mig en Gang før, medens jeg sov. Jeg ved det godt. Du havde lagt en Pung med Guldpenge under min Hovedpude, og dit Navn var syet ind paa den fine Silkepung. Jeg fandt den om Morgenen, da jeg vaagnede. Jeg viste den til min Naboerste og fortalte hende sandfærdigen, hvordan det var gaaet til. Og hun forstod faare vel, at du var et Genfærd af min kære Niels — som jeg hver Dag tænker paa og beder for til Vorherre og alle de gode Helgener. Thi det kommer mig kun lidt an paa, hvad de læser i Kirkerne, og hvilke Præster vi skal have, enten de papistiske eller de lutherste, thi man kan blive lige salig for det, blot man handler redeligt og kristeligt mod alle og gør Uret mod ingen, og nu ved jeg, at du, min kære Søn, er

bleven salig i din Død, og at du faar Lov til at se til din gamle, syge Moder, som snart skal samles med dig, og da skal du ikke mere have nødtigt at forlade dit velsignede Paradis for at komme til mig stakkels gamle Kvinde . . ."

Niels Ribe rystede bedrøvet paa Hovedet ved at høre den forvirrede Tale, som hans Moder førte, og Kurt Pilegrim stod med vidt opspilede Øjne og lyttede dertil.

"Tror hun jer død, Herre!" mumlede den pluskæbede Svend. "Nu har jeg aldrig hørt saa galt! I ser mig dog ellers ganske levende ud! Lad os vise hende de gode Fødevarer, vi har bragt med! Det kan maaske bringe hende paa andre Tanker. Thi selv om hun holder jer for et Genfærd, saa skal hun dog snart fornemme, at Sulevarerne er ganske haandgribelige at smage paa!"

Niels Ribe fulgte dette forstandige Vink og førte sin Moder hen til Bordet, hvor Kurt havde opstabled en Del af de Fødemidler, han havde havt i sin Tværsej.

"Se her, Moder!" sagde Niels Ribe. "Du skal ingen Rød lide de Timer, du endnu behøver at være her i Staden, og undervejs skal du ogsaa faa nok at leve af. Det er den isnende Hunger, der har forvirret dine Sanser. Spis, kære Moder, saa vil du atter blive karff . . ."

"Spise!" gentog den gamle Kone i samme aandstraværende Tone som før. "Åh, jeg har ingen Ting at spise! Jeg har blødt det haarde Læder og Skind i Vand og stoppet det i min Mund; men jeg er saa gammel og svag, at jeg ikke kunde spælge det . . . Spise, siger I! Hvorfra skulde jeg faa noget at spise? . . . Min Naboerke har end ikke Mæst eller andet Affald i sit Hus, og hendes smaa Børn har diet hende, til Blodet er rundet af hendes Bryst. Spise . . . spise . . ."

"Men ser du da ikke, Moder, at her er Føde — mere end nok baade til dig og din Naboerke! Kurt og jeg har

listet os herind med det, for at du ikke skulde lide den haarde Hungersdød, som snart truer den ganske Stad . . . Se her, Moder, her er Kød og Brød . . ."

Den gamle Kone, der hidtil havde stirret sløvt ned for sig, saa pludselig op, og da hendes Blik faldt paa Jødevarerne, kom der paa en Gang Liv i de næsten stivnede Træk.

"Er det Brød? Brød!" stammede hun, og hendes Hænder greb graadigt efter det.

"Gud være inderligen lovet!" udbrød Niels Ribe. "Hendes Forstand er endnu ikke saa omtaaget, at hun frivillig lider Døden af Hunger, fordi hun ikke vil tro, hvad hun ser med sine egne Øjne . . ."

Maren Bundtmager havde samlet nogle store Stykker Skibsbrod i sit Forklæde og skyndte sig hen i en Krog af Stuen, hvor hun gemte sig med sit Fund, som om hun frygtede, at nogen skulde tage det fra hende. Her gav hun sig begærlig til at stoppe Brødet i Munden, medens hun saa sig sty omkring. Sønnens Nærværelse og de overtroiske Forestillinger, hun forbandt med hans Tilshynkomst, lod hun allerede til at have glemt.

"Stakkels, ulykkelige Moder!" mumlede Niels Ribe. "Det skærer mig i mit Hjærte at se dig saadan! Er du som et Sindbillede paa denne ulykkelige By, der raser som i Affind, medens den forgaar af Hunger!"

"Kom, Herre!" udbrød Kurt Pilegrim. "Her kan vi ikke gøre mere Gavn for Djebliffet. I vilde jo ogsaa gæste jeres Fæstemø og bringe den øvrige Proviant, vi har med os, til Mester Ambrosius' Hus. Der kan de vel ogsaa have den nødig, selv om det ikke staar slet saa ilde til som her.

Siden hen kommer vi jo tilbage og tager eders Moder med os, enten hun vil eller ej . . ."

"Du har Ret, Ven Kurt," gemmælede Niels Ribe. "Det er nødvendigt, vi tager Tiden i Agt . . . I Morgen Nat fører vi min Moder bort herfra — det koste, hvad det vil! Og indtil da har hun saa rigelig Føde, at hun ikke kan lide Nød . . ."

Det første, graablege Dagslys tegnede sig paa Himlen, da Niels Ribe og Kurt atter traadte ud paa Gaden. Regnen var hørt op. Luften var kølig og frisk. I de lange, graa Hættekapper, med Tværsæffen over Skulderen og de to store Træklapper i Hænderne, saa Niels Ribe og hans Ledsager helt spøgelseagtige ud og saa lidet hyggelige, at der skulde Nød og Mandshjærte til at give sig i Kæft med dem.

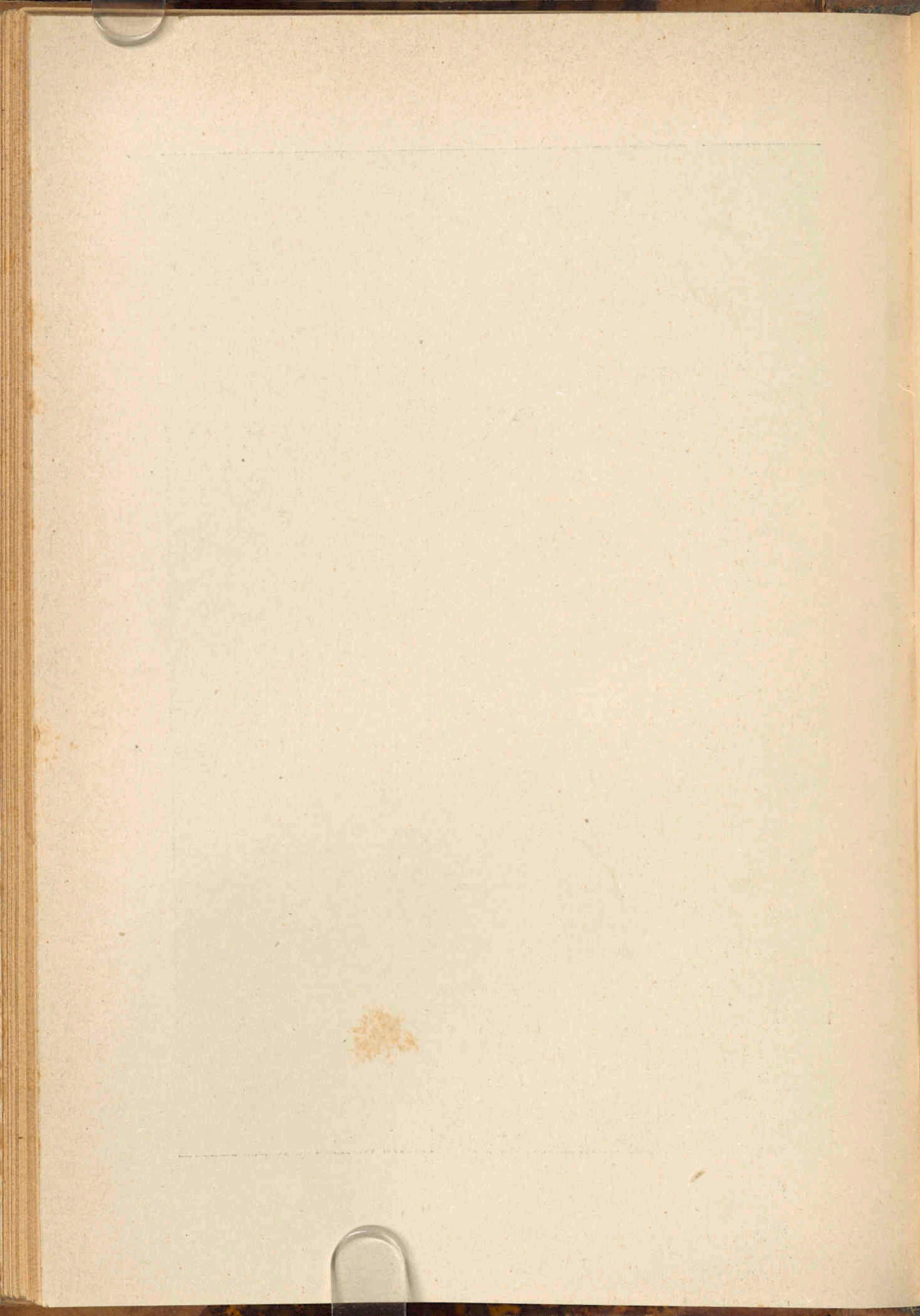
Det viste sig ogsaa, at det var en hensigtsmæssig Forklædning, Niels Ribe havde valgt; thi idet de to Væntyrere drejede fra Rødmangergade op til Tjiftetorvet, kom en Flok væbnede Byjsvende imod dem paa Vej til Bolden, hvor Borgervagten skulde afløses.

Niels Ribe og Kurt vekslede et hurtigt Blik, men forgede klogelig for ikke at paastynde deres Gang for ikke at vække Mistanke. Derimod gav de sig til at klapse af alle Kræfter med Træstykterne, og Byjsvendene passerede ilskomt forbi de formentlig spedalske. Men da de bevæbnede havde fortsat deres Marsch et lille Stykke op ad Torvet, lod Anføreren pludselig Truppen gøre Holdt og vendte sig om.

"Tøv lidt, I Godtsfolk!" raabte han. "Hvi gaar det til, at I har forladt jert Hospital og er kommen ind paa Stadens Grund?"

Niels Ribe gav sig Mine af, at han ikke havde mindst

Grund til ikke at give sig i Samtale med Byjsvendene, og Kurt Pilegrim trængte ligesaa uforstyrret bag i Hælene paa ham. Men begge to bleve de ved at klapse med deres Træstykker.

„Hvad siger I, gode Ven?“ spurgte Niels Ribe. „Jeg er en Kende tungtør foruden den anden Sot, jeg maa trækkes med, og jeg hører ikke godt saa langvejs borte. Kan jeg ikke træde jer en Smule nærmere?“

„Vist ikke!“ udbrød Byjsvendenes Anfører forkrækket. „Bliv os fra Livet! Men svar paa, hvad der spørges dig om — jeg skulde dog mene, jeg raaber højt nok . . .“

„Hvad spørger I da om, gode Ven?“

„Hvordan har du og den anden Hospitalsgæst haaret jer ad med at komme ind paa Stadens Grund, og hvad Grinde har I her?“

„Al, nu hører jeg saare godt, hvad I siger!“ svarede Niels Ribe. „Bagterne lod os slippe forbi; thi vi sagde sandfærdig, som det forholder sig, at der var kommet Bud ud til os, at to arme Kvinder her i Staden ere blevene ansaldne af den onde Spitalssyge, og vi skulde hente dem ud til os, at ikke den ganske By skal blive smittet og geraade i endnu større Jammer og Ulykke, end den alt maa bære . . .“

„Hvad siger du!“ udbrød Byjsvendenes Anfører med voksende Forfærdelse. „Er det saadan fat, saa skynd dig at faa udrettet dit Grinde, og fly snart ud af Staden med de andre syge . . . Al, for Elendighed, vi maa opleve!“

Byjsvendene skulde allerede til at tage Venene paa Nakken for ikke at tøve længer end højst nødvendigt i saa farligt Naboskab. Men for yderligere Sikkerheds Skyld gav Kurt Pilegrim sig til at raabe efter dem:

„Kunde I ikke høre os den Haandsrækning, gode Ven-

ner, at give os Forlov til at slaa Følge med jer, saa vi ikke igen skal blive opholdte undervejs . . . ?"

"Det lader sig ikke gøre!" genmælede Anføreren. "Vi maa gaa hver sin Vej . . . I disse Tider maa enhver først hytte sig selv. Vorherre være med jer, I arme Mennesker . . ."

"Og med jer ogsaa!" svarede Niels Ribe. Og derpaa gav han og hans Vedsager sig paany til at klapre lydeligt med Træstykkerne, medens Byjvendene skyndsomt fortsatte deres Marsch uden at give sig Stunder til at udveksle et eneste Ord mere.

"Det slap vi vel fra, Herre!" sagde Kurt Pilegrim. "Gaar det øvrige ligesaa godt, saa kan vi sige, at det er baade en nem og behagelig Rejse, vi foretager os."

Da Niels Ribe saa Minutter efter stod uden for Mester Ambrosius' Hus, kom han til at tænke paa den tidlige Morgenstund for tre Aar siden, da han kom her forbi paa sin Flugt fra Trøe Skole. Meget havde forandret sig siden den Gang, kun ikke hans Kærlighed til Erika. Hvor lykkelig vilde han ikke være, dersom han kunde bringe hende fæst ud af Staden, hvor hun nu maatte dele onde Aaar med den øvrige Befolkning og ikke havde andre til sin Beskyttelse end den gamle Mester Hans Bundtmager.

Niels Ribe bankede lydeligt med Dørhammeren paa Gadedøren, og lidt efter blev den lukket op af det samme gamle Tyende, der havde modtaget ham forrige Gang, han gæstede Borgmesterens Hus. Røden havde ogsaa sat sit Mærke paa hende, og hun syntes saa svag og afkræftet, at hun knap kunde holde sig oprejst, medens hun aabnede Døren.

"Jeg skal tale med din Jomfru og Mester Hans Bundtmager!" sagde Niels Ribe. "Du kender mig vel fra sidst?"

„Jeg skøtter intet om at vide, hvem I er!“ stammede den gamle Kvinde. „Der kan ikke times os værre ondt, end hvad vi allerede lider. Min Husbond er rejst bort, og hvad han efterlod af Penge og Føde, er sluppen op. Kommer han ikke snart tilbage, maa vi alle sammen forgaa af Hunger . . .“

Hun satte sig paa Hug ude i Forstuen uden at have nogen Tanke for, hvem de fremmede var, eller hvad Grinde de havde i Huset. Niels Ribe maatte selv lukke Døren efter sig, og derpaa gik han og Kurt ind i det store Dagligværelse, hvor Huset's Beboere plejede at opholde sig.

Da de traadte derind, saa de Hans Bundtmager gaa frem og tilbage paa Gulvet. Den gamle Mand havde iført sig en tyk Pelskappe, men syntes ikke desmindre at skælve af Kulde. Han vendte sig hastigt om, da han hørte Døren blive aabnet, og et Udtryk af glad Overraskelse gled hen over hans forgræmmede Træk, idet han genkendte de indtrædende.

„Er det dig, Niels Ribe, eller skuffer mine gamle Dine mig!“ udbød han. „Jeg skønner, det maa varsle noget godt at se dig igen!“

„Allensfals kommer vi i en god Hensigt, kære Mester Hans!“ svarede Niels Ribe. „Vi medbringer Fødemidler, som vi har smuglet ind i Staden . . . Hvi gaar det Tømrerfru Erika — jeg har svævet i stor Angst for hendes Skuld . . .“

„Hun er en kæk Pige,“ sagde Mester Hans Bundtmager. „Ingen Sinde har jeg hørt nogen Klage af hendes Mund. Hun har de sidste Uger maattet leve af saa usjel Føde, som hun før ikke vilde have budt sin Hund. Men hun har holdt sig tappert, og hvor hun kunde, har hun hjulpet dem, som var stedt i endnu tungere Nød end hun selv. Nu

lover hun, og jeg er glad derover, thi Sønnen er den eneste Husværelse, vi kender i denne Tid . . ."

"Og er det sandfærdigt, hvad man fortæller, Mester Hans, at Ambrosius Bogbinder atter er paa Rejse i Udlandet for at søge Hjælp hos fremmede Tyrster?"

"Det er desværre saa, min Søn. Siden Lybekkerne har stilt deres Sag fra vor arme Stad, er det Burgunderne og de nederlandske, man stoler paa. Siden hin Fredsslutning mellem Lybek og Christian den tredje har Ambrosius Bogbinder, min ulykkelige Frænde, intet Steds Ro paa sig. Det er, som han frygter, at der skal times ham en lignende Skæbne som den, der er vedsfaret den fordums saa mægtige Borgmester Jørgen Wullenweber . . ."

"Og hvad er hans Skæbne da bleven, Mester Hans?"

"Jørgen Wullenweber sidder fangen paa det ærefærdige Slot i Bremen, og han slipper saa vist ikke for at lade Livet for Mestermændens Haand. . . Det var en ond Dag for Mester Ambrosius, da han fik Budskab om, at det var gaaet hans gamle Forbundsælle saa ilde . . ."

"Men det gjorde ham ikke selv klogere! . . . Forinden jeg stilles fra jer igen, Mester Hans, har jeg en alvorlig Sag at drøfte med jer. Den Tanke er faldet mig ind, at vi maa sammentalbe nogle af Stadens frie Borgere, som endnu have Mod og Hjærte til at afkaste dette fordømmelige Nag. Og det bør ske endnu i denne Dag . . ."

"Det kan ogsaa ske, min Søn," nikkede Hans Buntmager alvorlig. "Jeg har selv tænkt derpaa, fordi mine Dine ikke længer har kunnet taale Synet af denne himmelraabende Ulykke og Undertrykkelse. Jeg har raadført mig med gode Venner blandt Borgerne, og de ville mødes med mig her en af de første Morgentimer. Vil du være til Stede

ved vor Sammenkomst, Niels Ribe, da skal du være velkommen . . ."

"Det vil jeg, Mester Hans! Men forinden beder jeg om, at I vil give mig Lov til at se Erika. Det er min Afgt at bede hende følge mig bort her fra Staden. Jeg har fundet et Tilflugtssted til hende, hvor hun kan være i Sikkerhed, indtil disse Dages Rædsel er til Ende. Ogjaa min gamle Moder vil jeg følge bort herfra . . ."

"Sig det kun til hende, min Søn," svarede Hans Bundtmager. "Men jeg tror ikke, hun indvilliger i dit Tilbud. Hun er en god Datter, som hun ogsaa en Gang vil blive en god Hustru. Hendes Fader har ikke forskyldt megen Kærlighed af hende; men alligevel lever hun i Bekymring for hans Skyld, og jeg ved, at hun ikke vil forlade ham . . ."

"Men er I da sikker paa, at Ambrosius Bogbinder vender tilbage til Kjøbenhavn?"

"Ja, min Søn — derpaa er jeg sikker. Han stoler nu paa Burgunderne, som han før stolede paa Lybekkerne. Hans Liv er knyttet til denne By og den halsløse Gerning, han har taget sig paa, og her vil han enten sejre eller omkomme . . ."

"Men jeg beder jer, at I lige fuldt vil lade mig veksle nogle Ord med Erika, forinden jeg nødes til at drage videre. Det tykkes mig dog, at hendes Fader er bedst tjent med, at hans Datter skaanes for de Ulykker, som endnu foretaar . . ."

"Dit Ønske skal blive opfyldt, Niels Ribe," sagde Mester Hans. "Jeg vil selv gaa hen og kalde Erika til dig . . ."

"Og imens vil jeg sørge for, at der tilberedes et forvarligt Maaltid af de gode Fødemidler, vi har bragt med os!" erklærede Kurt Pilegrim, der imidlertid havde dækket

op med Indholdet af Tværstækkene. „Skal her være Sammenkomst af Stadens Borgere, er det ingen Skade til, at de først faar den værste Hunger stillet. Mig er det altid forekommet, at man hverken kan undvære Søvns eller Fødes, om man skal faa noget udrettet her i Verden . . .“

— — Da Solen senere paa Morgenstunden skinnede ind gennem Vinduerne i Ambrosius Bogbinders Hus, havde der i den store Dagligstue forsamlet sig en halv Snæs Borgere, alle sammen Mænd af moden Alder og med et forstandigt og sindigt Bæsen. Den fornemste af dem hed Anders Haldager. Det var en Mand paa henved tresindstyve Aar, og hans Træk røbede Kløgt og Retsfærdighed. De frie Borgere, som ikke helt havde villet lade sig underkue af Borgmestrenes og de tykke Krigsknægtes Regimenter, havde valgt ham til deres Fører, og mere end een Gang havde han søgt at tale Magthaverne til Fornuft og derved udsat sig for adskillig Had og Forfølgelse.

Anders Haldager rejste sig op og henvendte følgende Ord til sine Venner:

„Det siges her i Staden, at vi kunne vente Mester Ambrosius tilbage allerede i Dag eller i Morgen, og mit Forslag er dette, at vi søge ham her i hans eget Hus, hvor han kan svare os aabenhjærtig, uden at der øves nogen Tvang paa ham af den oldenborgske Greve eller hans Parti, og vi maa da have Visshed om, enten han vil gøre fælles Sag med os eller fremture i sin Vedhængen ved det fremmede Regimente, der truer med at lægge vor By øde. Vi maa denne sidste Gang belægge vore Ord saaledes, at de kunne gaa Ambrosius Bogbinder til Hjærtet, thi trods alt

holder jeg ham endnu for en ærlig Mand, der ikkun handler i blind Forstokfethed. Jeg beder jer derfor, gode Benner, om at nævne saadanne sandfærdige Marsager, som vi kunne fremføre for Mester Ambrosius for at overtøye ham om, at vi kun tænker paa Stadens og Rigets Vel, med hvilket der nu drives saa voveligt Spil . . ."

Borgerne nikkede samstemmende til denne Tale, men endnu gjorde ingen af dem Mine til at tage Ordet. Saa rejste Niels Ribe, der sad ved den nederste Bordende, sig op og høje sig med sømmelig Ærbødighed for de forsamlede Borgere.

"Ærlige og velagtede Mænd og Benner," sagde han. "Vilde I tillade mig til Trods for min Ungdom at tage Ordet i eders Rreds, da skulde jeg kortelig sige jer, hvad Marsagen er til, at Kjøbenhavns menige Borgere og Almue i denne Stund maa stille sig fra den magthavende Øvrighed . . ."

"Tal kun frit!" sagde Mester Halbager. "Hans Bundtmager har indestaaet for jer; vi ved, at I har set jer om i Verden og høstet mangan nyttig Erfaring. Vi er rede til at høre, hvad I har at sige os . . ."

"Ærlige, kjøbenhavnske Borgere," sagde Niels Ribe, "saa lad mig da sige jer dette, at der er begyndt en ny Krig i Danmarks Rige. Det er ikke mere som før den danske Borgerstand og Almue, der med sine frivillig valgte Førere kæmper for at udfri Kong Christiern af Fængslet paa Sønderborg, kæmper for at afryste de adeliges og Præsternes forsmædelige Nag og for at faa sin retmæssige Herre og Beskytter tilbage. Gjaldt Striden endnu noget af dette, maatte vi blues, om vi svigtede Christiern den andens og vor egen gode Sag. Men nu er det ikke mere saaledes. Ingen Sinde har det

været vore Forbundsfællers Agt med redelig Vilje at staa os hi; men vi vare alt for længe om at faa Djnene op for deres forræderiske og hykleriske Færd. De maatte først drive det saa vidt, at det blev aabenlyst for os alle, at fremmede, rovstygge Erobrere nu kaste Tærninger om Danmarks Rige. Da blev den holstenske Hertug, som vi før kæmpede mod, den eneste, som kunde fri Landet ud af de gridske Kløer, der vilde sønderlide det, og hver dansk Mand maa nu hilse Christian den tredje som Landets Frelser . . . Ser I, ærlige Benner," vedblev Niels Ribe med blussende Kinder — „dette er den store Forvandling, der er sket — dette er Aarsagen, hvorfor Kjøbenhavns menige Borgere og Almue maa skille sig fra den magtstygge Tyrighed, dersom de atter skal tale for døve og forstøffede Øren . . ."

Der lød en dæmpet Bisaldsmumlen i Kredsen, da Niels Ribe havde talt, og de alvorlige, graahaarede Borgere, der sad ham nærmest, trykkede trohjærtet hans Haand. Saa rejste Mester Anders Haldager sig atter op og sagde:

„I har givet vore bundne Tanker Lyd, Niels Ribe, og vi takker jer derfor. Om disse gode Mænd synes som jeg, da vælger vi jer til vor Ordfører hos Borgmester Ambrosius Bogbinder . . ."

„Deri samstemmer vi!" lød det fra alle de tilstedeværende — Mester Hans Bundtmager ene undtagen.

„Jeg paastønner den Tillid, I viser mig, Borgere," svarede Niels Ribe; „men jeg kan ikke modtage dette Hverv. En Gang før har jeg talt til Mester Ambrosius med omtrent de samme Ord, jeg her har fremført. Men han vilde intet høre. Ambrosius Bogbinder er paa Forhaand ilde stemt mod mig — min Tale vilde mindre end nogen andens finde Vej til hans Øre og hans Hjærte. Derfor foreslaar jeg,

at I selv, Mester Anders Halbager, forebringer Almuens Duffer for den myndige Borgmester . . ."

"Og jeg understøtter dette Forslag!" sagde Hans Bundmager.

"Saa er jeg rede til at paatage mig Hvervet, ligesom jeg før har paataget mig det!" genmælede Anders Halbager. "Men om han er ligesaa halsstarrig som tilforn; hvad skønner I da, at der bør gøres?"

"Da maa vi selv rejse den menige Almue her i Staden!" tog en høj, skulderbred Borgermand Ordet. "Vi ville sammentkalde alle rettskafne Mænd til et Møde paa Raadhusets Torv, og vil man ikke godvillig rette sig efter vore billige Krav, da tør vi vel vove en Dyst med de tytte Landsknægte og det øvrige fremmede Regimente, der saa længe har knuget os i Knæ . . ."

"Ja, ja! Saadan bør det være!" udbød Borgerne ivrig i Munden paa hverandre.

"Og jeg slaar Følge med jer den Dag, I sammenkalder dette Møde!" sagde Niels Ribe. "Bort Vøsen skal være: Bort med de rovgribske fremmede! Men forinden vi foretager os noget yderligere, maa vi tale redelig med Mester Ambrosius. Have vi i Dag under hans Fraværelse været samlede i hans Hus, da skal han ikke kunne sige, at vi paa nogen Vis have villet forraske ham og hans Venner!"

Ogsaa disse Ord vandt Borgernes Bifald, og man enedes om at vende tilbage senere paa Dagen for at høre, om Ambrosius Bogbinder var kommen hjem fra sin Rejse, og da med alt Eftertryk forelægge ham Sagen, saaledes som man havde drøftet den. Borgerne forlod derefter Huset, en efter en for ikke at vække unødvendig Opmærksomhed, og

kun Niels Ribe blev tilbage hos den gamle Mester Hans Bundtmager.

„Fik du saa talt med Erika, min Søn?“ spurgte Mester Hans, da de vare blevne alene. „Og hvad svarede hun dig?“

„J havde Ret, Hans Bundtmager! Erika vilde intet høre om at forlade sin Fader. Hun nærer ej heller nogen Frygt for at blive her i Staden, og som sidst, da vi skiltes, stoler hun fortrøstningsfuldt paa, at der snart vil komme en bedre og lykkeligere Tid. Det er en haard Stusselse for mig, at hun ikke vil ty til det Tilflugtssted, jeg kan byde hende. Men Gud signe hende som den modige og retskafne Kvinde, hun er!“

„Og hvad er det nu din Agt at foretage dig, Niels Ribe?“

„J Nat følger jeg min Moder ud af Byen. Vi drager til Helsingør Købstad, hvor jeg har gode Venner, der ville sørge for hende. Til dem var det ogsaa, jeg vilde have bragt Erika. Saa hurtigt, Rejsen kan gaa for sig, vender jeg tilbage — enten her til Staden eller til den kongelige Lejr. Det kommer an paa, hvad Ambrosius Bogbinder svarer Mester Haldager og de andre Borgere, og hvor jeg synes, der bliver bedst Brug for mig . . .“

„Men hvordan tænker du at slippe frem og tilbage mellem Bagter og Bygvende og de talrige Krigsknægte, som driver omkring alle Vegne?“ spurgte Hans Bundtmager betænkelig. „Jeg skønner, det bliver ikke noget let Foretagende for dig og din Følgesvend!“

„Bryd jer ikke om det, Mester!“ udbrod Kurt Pilegrim, der imidlertid var kommen ind i Stuen. „Vi pynter os ligesaa skønt, som da vi i Gaar Nat listede ind i Staden. Naar man møder os i St. Jørgens Hospitalsklæder med de

store Træklapper i Hænderne, saa er der ikke den Landsknægt eller Bybøvd i hele Staden — eller jeg kunde gjerne sige i hele Kristenheden — som ikke nok skal sørge for at holde sig tre Skridt fra Livet af os . . . I ser deraf, værdige Mester Hans, at det ikke har den bitterste Nød med os!”

Nittende Kapitel.

En Udflugt nordpaa. — Herberget.

Ind imod Havnen, ikke langt borte fra Krogen Slot, løb et Krigsfartøj, førende kongeligt, dansk Flag. Det var en maanelys Skærsommernat, og man kunde se de blinkende Lansepidjer, der ragede op fra Skibets Forstavn; thi der var adskilligt Krigsfolk om Bord. Deres Grinde var at føre den fangne Lyfferidder, Markus Meyer, til Slottet Hvidøre, en Mils Vej nord for Kjøbenhavn, hvor han skulde tages i Forhør af en i dette Djemed nedsat Krigsret. Foruden Markus Meyer var der flere andre Fanger om Bord paa det kongelige Krigsfartøj, alle sammen Deltagere i Sammenstørelsen paa Varberg, og deriblandt Slotskapellanen Rasmus Kjeldsen og Borgmesteren i Varberg By.

Medens Skibet satte Kursen imod Helsingør Havn, stod Markus Meyer agterude paa Dækket, affides fra sine Medfanger, og af hans Miner og Holdning skulde man ikke skønne, at det var en Mand, over hvis Hoved der svævede en truende Dødsdom. Vel nok havde man, efter at

Varberg Fæstning var erobret af de kongelige Krigsfolk, nægtet ham fri Afmarch, men den ene af Sejrherrerne, Oversten Albrecht von Bitzig, havde behandlet ham vel og — Truid Alfstands Fortørnelse til Trods — ført ham til Varberg, ikke i Lænker, men som ridderlig Fange paa givet Wresord.

Han stod agterude ved Kaghytten i Samtale med Oversten, der havde faaet det Hverv at føre ham til hans foreløbige Bestemmelsessted.

„Som jeg siger jer!“ ytrede Markus Meyer og slog raft ud med Haanden, som han havde for Stik, naar hans Sind var i Bevægelse. „J gør en Djævlens Gerning ved at føre mig fangen til de fordømte Danske! Kongen af England er endnu min Ven og Belynder, og J skal fornemme, at saa snart han faar Budskab om, hvad der er vedsfaret mig, siger han jer alle sammen saa grundig Bæst, at det skal svide jer om Ørene! Dette være forøvrigt sagt uden at krænke jer personlig; thi til jer har jeg ingen Grund til at bære Nag. J har handlet mod mig som en ærlig Fjende . . .“

„Jeg frygter, at J daarer jer med falske Forhaabninger, Markus Meyer!“ svarede den fremmede Overste. „J har set, hvor lidet J kunde stole paa eders fordums Venner, Lybekkerne; de lod jer ganske i Stikken, og af Kong Henrik af England har J ikke heller andet i Bente. Jeg ønsker jer intet ondt; men jeg tror, J handler klogeft i at se jer Skæbne lige i Øjnene. At J overrumplede Truid Alfstand trods det, at han holdt jer i ridderligt Fangenskab, og at J siden hen skal have tilbudt Kong Henrik at forhjælpe ham baade til Varberg, Malmø og Kjøbenhavn, om han vilde skikke jer den fornødne Undsætning — det er svære Anklagepunkter mod

jer, og jeg skønner ikke, hvordan I skal slippe derfra med jer Hals . . ."

"I kender mig daarligt!" gemmelse den forhenværende Landsknegt oberst. "Min Hals er haardere at faa Bugt med, end I tror! Og havde I ikke faa mange naragtige Skrupler, Albrecht von Biskig, da gjorde I fælles Sag med mig, lod mig uformærket slippe fra Borde, og jeg skulde siden hen gøre baade eders og min egen Lykke . . ."

"Derom har jeg intet at tale med jer! I Morgen er I paa Hvidøre, hvor der vil blive holdt Forhør over jer. Og dermed skilles vore Veje, Markus Meyer!"

Den fremmede Overste vendte sig bort uden at ville indlade sig i nøjere Samtale med sin Fange. Markus Meyer saa arrigt efter ham og mumlede ved sig selv:

"Er alle andre Udveje spærrede, saa er der dog endnu en tilbage, som jeg vil forsøge!" . . . Han saa spejdende ud over Søen, hvor Maanelshjet laa i en bred, tindrende Solvstribe. Et Par Rabellængder borte hævede sig Krogen Slot, og ikke langt derfra kunde man se Vys, der skinnede fra Havnemølen ved Helsingør By.

Markus Meyer vidste, at Skibet vilde lægge til ved Havnen, forinden det gik videre sydpaa. Lang Tid havde han ikke til at betænke sig; thi var de først paa Vej til Hvidøre, kunde det blive vanskeligt at undslippe. Han nærede vel lige saa lidt nu som før nogen Tvivl om, at Kong Henrik i det sidste Øjeblik vilde blande sig i Sagen til Gunst for ham. Men naar alt kom til alt, var det dog bedst at stole paa sig selv. Var han først en fri Mand igen, skulde han sagtens finde Midler til at komme til England, og der var han vis paa, at han vilde blive vel modtagen.

Det gjaldt altsaa om at slippe fra Borde. Han havde

Penge og Koftharheder hos sig, som han havde ført med fra Barberg. Men han fandt det for uovetligt at prøve paa at bestikke nogen af Mandſkabet. De Forsøg, han havde gjort over for Overſten, vare ilde lykkedes, og han troede ikke, der var Udsigt til, at det vilde gaa ham bedre hos de menige Knægte eller Matroserne. Han havde altsaa kun sig selv at stole paa. Han vidste, at han var en god Svømmer. Han vilde jagtens kunne naa ind til Kysten, og kom han først velbeholden i Land, lykkedes det ham vel at købe sig Hjælpere, som vilde yde ham en Haandsræfning paa Flugten.

Han saa sig paany omkring. Den flade Strand mellem Slottet og Byen laa i et spøgelseagtigt, dæmpet Maanelys. Om Bord paa Fartøjet havde Mandſkabet travlt med Forberedelserne til at kaste Anker, og Krigsknægtene laa sovende forude i Skibet, hvor ogsaa hans Medfanger, der alle vare sluttede i Lænker, opholdt sig. Overſten kunde han ikke saa Dje paa. Den strænge Herre var troligvis gaaet ind i Kahytten, fuldkommen tryk paa sin Fange, saa længe de endnu vare til Søs.

Skulde Boveſtykket forſøges, maatte det være nu. Markus Meyer rettede sit kraftige Legeme i Bejret som for at prøve dets Spænſtighed. Saa gif han længere agterud, men holdt sig i Skyggen, for at Rorgængereren ikke ſkulde opdage ham, og idet Fartøjet krydsede op imod Vinden, og Mandſkabet manøvrerede med Sejlene, hævede han sig hurtigt op over Rælingen, saa sig endnu en Gang tilbage — for at overtyde sig om, at ingen lagde Mærke til hans Bevægelser — og lod sig glide over Bord.

— — Trods den sene Nattetime var der endnu Lys i et Herberg, som laa tæt ved Havnen. Døren ud til Bejen stod paa Aflam, og inde i Stuen var der endnu Folk oppe. Foran Stænken stod en høj, hvidhaaret Kvinde, der havde raft sin Haand til en ung Svend, med hvem hun var i Færd med at tage Afsted.

„For eders Moder kan I være tryg,“ sagde den gamle Kone. „Jeg takker jer for, at I har bragt hende til mit Hus. Det er kun ringe Gengæld, jeg formaar at gøre for den Hjælp, I ydede mig, da vi mødtes sidst. Gud være med jer, Niels Ribe, og unde jer alt godt!“

„Jeg tænker, vi skulde træffes igen, Moder Virgit. Gid da eders lille Soffi maa være glad og karst. Det har ret gjort mig ondt, at jeg ikke fik hende at se denne Gang . . .“

„Om Skæbnen vil det,“ sagde den gamle Kvinde med sin dybe, sørgmodige Stemme, „saa tænker jeg at følge Soffi tilbage til det Land, hvor hendes Moder er født. Der tror jeg, hun vil have bedst af at være . . . Der vil Tiden lære hende at glemme — om den end ikke kan lære hende, hvordan hun atter skal blive glad . . .“

„Bring Soffi min Hilsen,“ sagde Niels Ribe alvorlig — „og hils ogsaa den ærlige Mester Urban — vi blev jo dog Venner til sidst . . .“

„Gjævel, Niels Ribe . . . Gud være med jer og med os alle!“

Den unge Svend ilede hastig ud af Døren, som han lukkede efter sig. Mo'er Virgit satte Klinken for og forlod Gæstestuen for at vende tilbage til det indre af Huset.

Da Niels Ribe var kommen udenfor, saa han en Skilse, der sad sammenkrøben i den Krog, som dannedes af det

fremspringende Bislag paa Husets Forside. Blodet strømmede ham uvilkaarligt varmt til Hjertet; thi i Maanelshjet genkendte han Skikkelsen lige saa hurtig, som han fik Dje paa den.

„Soffi!“ udbrod han dæmpet. „Sidder du herude, medens jeg den ganske Dag har spurgt efter dig i din Mesters Herberg! Hvorfor har du skjult dig for mig?“

Hun var sprungen op ved Lyden af hans Stemme og gjorde Mine til at flygte bort som en skræmmet Hind. Men han tog hendes Haand og holdt hende tilbage.

„Er det sandt, hvad de siger, at du har Hjertesjorg?“ spurgte han. „Stakkels lille Soffi, saa smuk og saa god som du er, maa jo alle have dig kær . . .“

Uden selv at vide af det havde han lagt sin Arm om hende og draget hende ind til sig. Hun saa op paa ham, og maaske hun misforstod den Mildhed, der lyste ud af hans Dje — eller hun var ikke længer Herre over sine Følelser — thi paa een Gang slyngede hun sine Arme om hans Hals og skjulte sit Ansigt ved hans Skulder, medens hun brast i en heftig, ustandselig Graad.

Han følte, hvorledes hendes unge, spinkle Legeme skælvede i hans Arme, og han vidste ikke, hvad han skulde sige for at trøste og berolige hende. Saa blev han ved at gentage med mild og blød Stemme: „Stakkels, kære lille Soffi!“ Og med det samme bøjede han sig ned og trykkede sin Mund mod hendes Læber.

Men hun rev sig løs med en saa hurtig og brat Bevægelse, at han knap vidste, om dette eneste Kys, de havde vekslet, var Drøm eller Virkelighed. Thi før han kunde besinde sig, var hun løben om bag Huset. Et Øjeblik tænkte han paa at følge efter hende, men hun var allerede forsvunden; han

hørte end ikke hendes Trin længer. Saa strøg han Haanden over Panden som for at klare de urolige Tanker, der myldrede derinde, og idet han gik langsomt bort fra Moder Birgits Hus, gentog han de samme Ord som før:

„Staffels, kære, lille Soffi!“

— — Snap ti Minutter senere kom der fra den modsatte Side en fremmed, som skyndsomt uærmede sig Havneherberget, hvor nu alt var lukket og sluttet. Han saa sig idelig omkring, men standsede ikke, før han stod uden for Herbergets Dør. Det var mange Aar, siden den fremmede sidst havde været i denne By, og Huset kendte han ikke, men uden at betænke sig videre, slog han med sin knyttede Næve paa Dørfyldningen og blev ved at dundre løs, indtil en søvnig Gaardskarl kom til Syne fra et Udhus, der laa bag ved Herberget og tjente til Stald og Karlekammer.

„Er Fjenden i Staden, eller hvad er der paa Færde?“ brummede den søvnige Gaardskarl.

„Luf op i alle Djævlens Ravn!“ raabte den fremmede.
„Men skynd dig!“

„Du ha, hvor I ser ud!“ mumlede Gaardskarlen og hævede den store Lygte, han havde i Haanden. „Er I en Havmand eller et Fiskemenneske? . . . Vandet driver jo af jer, som om I var stegen lige op af Søen!“

„Luf op, du Helvedes Krovært, og hold Tand for Tunge! Aldryder du flinkt og villig, skal du blive rigelig lønnet. Men gør du flere Indvendinger, splintrer jeg din Pandestål, saa du ikke skal se Solen staa op i Morgen . . .“

„I har et hastigt Sind, Herre!“ brummede Gaardskarlen. „Naa — lukke jer ind i Gæstestuen kan jeg gerne . . . Men om I vil have videre Husly og Traktement, saa maa jeg først kalde paa min Madmoder . . .“

„Saa gør det, men hastig!“

Gaardskarlen saa igen med et mistænksomt Blik paa den underlige fremmede, men gik derpaa om til den anden Side af Huset, aabnede et Øjeblik efter Indgangsdøren og lod den sene Nattegæst træde ind.

Der var halvmørkt i Stuen. Den fremmede kunde kun uthdelig skælne Omridsene af det tarvelige Bohave, som fandtes derinde: nogle Borde og Bænke, nogle Ultræer og Skænken i Baggrunden, hvorpaa stod Kander og Bægere.

„Her kan I vente, medens jeg kalder paa min Madmoder!“ sagde Gaardskarlen og bortfjærnedes sig igen, idet han tog Lygten med sig.

Den fremmede kastede sig ned paa en Bænk henne ved Døren. Vandet drev af hans Klæder, men han ansede det ikke. I samme Øjeblik han var traadt ind i Herberget, var der kommen en kvælende Uro over ham. Det var ikke længer den hidtige Utaalmodighed, der hidtil havde opfyldt ham, thi den havde snarest været som en stærk Spænding, en Udfoldelse af alle Kræfter for at føre et Bovespil til Ende. Men saaledes følte han det ikke nu. Det var tværtimod, som om hans Viljestyrke med eet slappedes, og den blinde Tro paa Heldet veg Pladsen for tyngende Angst.

Han sprang paa een Gang op fra Bænken og raabte midt i Mørket og Ensomheden:

„Djævel og Helvede! Hvad er det for Røgleri, der kommer over mig! Kan jeg sidde ørkesløs og nøle her, mens mine Gjender er i Hælene paa mig! Hejda, du Belzebubs Krovært — eller hvem der raader i denne Uglerede! Her hid! Skaf mig en Klædning og en rask Hest — og I skal blive kongelig lønnet!“

Men der var ingen, der svarede. Og han blev endnu

uhyggeligere til Møde ved at høre sin egen Stemme som den eneste Lyd i Stilheden. Men saa vekslede Angsten igen med et nyt Anfald af Raseri. Dagen var begyndt at gry, og i det dæmrende, graalige Lys skimtede han en Dør i Væggen lige overfor. Han foer hen og rustede i den af alle Kræfter, medens han raabte ligesom før:

„Her hid, I Helvedes Yngel! Har I spærret mig inde for at forraske mig? Jeg svider Hytten af over Hovedet paa jer, om I ikke giver mig, hvad jeg forlanger!“

Han rettede et voldsomt Spark mod Døren, der endelig sprang op. Men i det samme tumlede han tilbage, og hans Dine begyndte at stirre, som om de vilde træde ud af deres Gulv.

I den aabne Dør stod Moder Birgit.

Hendes Ansigt var endnu strengere end sædvanlig, og fra de mørke Dine udsiraalede en Fld, hvis sælsomt betagende Magt havde noget overnaturligt ved sig. Han veg tilbage ved Synet af hende — veg Skridt for Skridt, som om han vilde skjule sig i Stuens mørkeste Krog.

„Du undslipper ikke, Markus Meyer!“ sagde hun. „Skæbnen, som jeg har ventet paa de mange Aar, har holdt sit Løfte til mig. Den har ført dig til mit Hus, for at den retfærdige Gengældelse kunde ramme dig — uden at jeg selv havde nodig at række en Haand dertil . . .“

Men det var, som om Lyden af et Menneſkes Stemme — selv om det var hans Dødsfjendes — borttog noget af Fortryllelsen. Landsknægtobersten rystede med en Ræmpaustængelse den knugende Angst af sig og svarede med haanende Trods, der dog ikke lød saa ægte som i fordums Dage:

„Jeg erkender, at Synet af jer har overrasket mig,

Moder Virgit. Men I tager fejl, om I tror, at Markus Meyer lader sig standse eller skræmme! I fanger mig ikke som i en Rottesælde . . . jeg gaar ligesaa fri herfra, som jeg kom hid . . ."

"Du skuffer dig selv, Markus Meyer! Din Dom er fældet . . . Dine Forfølgere er nær ved dig; her i mit Hus vil du blive greben, og inden otte Dage er gaaet, klæder du Stejle og Hjul . . ."

Moder Virgits Ord lød med saa sælsom Kraft, at den gamle Angst kom over ham igen.

"Jeg kender jer Spaadomskunst!" mumlede han. "Og fordømte Syner har jeg havt, som har jaget Sønnen fra mit Leje . . . Derfor var det, jeg engang skikkede Bud til jer . . . Ved I saa sikkert, at det gælder mit Liv, saa lad Naade gaa for Ret — forraad mig ikke, men hjælp mig til at undslippe, medens det endnu er Tid . . ."

"Havde du Medlidenhed, dengang du sneg dig som en Tyv efter mit Barn og røvede hendes Vre og Hjærtetfred for siden hen at overgive hende til den bitre Skam og Død!" sagde Moder Virgit med dirrende Stemme. "Overgive dig til dine Fjender, vil jeg ikke; men endnu mindre kunde jeg række en Haand frem for at staa dig bi. Ogsaa jeg skikkede dig engang Bud og lod dig sige, at du skulde dø i den samme bitre Baande, som du selv havde udsaaet . . . Hvad jeg har vidst i de mange Aar, skal nu fuldbyrdes. Gud vil dømme mellem os!"

"Gud har dømt!" udbrød en Stemme bag ved Markus Meyer, og Urban Sværdfegers lille, forvoksede Skikkelse kom til Syne i det dæmrende Dagstær, der strømmede ind fra Forstuedøren. "Folkene fra Skibet er paa Vej herhid . . . Nu bliver lille Else hævnnet! Det er, som Bjærges Lyngde

bliver væltet fra mit Bryst, naar jeg skriger det: hævnnet — hævnnet!"

Men for sidste Gang togte Landsknægtblodet op i Markus Meyer. Som en Tiger kastede han sig over Dværgen, rev en Dolk frem af Joret paa sin Bams og plantede den i sin Tjendes Strube med de Ord:

„Du vanstakte Trolld — dig skal jeg først gøre stum!"

Men imedens Blodet vældede ud fra det gabende Saar, lød det endnu fra Mester Urbans rallende Mund:

„Lille Else bliver hævnnet — hævnnet!" Han saa paa Landsknægtobersten med sit store, stirrende Blik; derpaa faldt han livløs om paa Gulvet.

„Som det gif ham, skal det gaa jer alle!" raabte Markus Meyer. „I ser, I kan ikke standse mig!"

Den gamle Kvinde havde bøjet sig ned over Mester Urbans Lig og lagt hans Hoved i sit Skød. Men idet Markus Meyer gjorde Mine til at undsly, saa hun op og pegede ud ad den aabne Dør, hvor Dagslyset nu faldt ind, saa alle Ting bleve synlige i tydelige og sikre Omrids.

„Se der!" udbrod hun. . . „End ikke din sidste Udaad freller dig, Markus Meyer! Pint og fordømt skal du være baade levende og død!"

En Flok Krigsknægte og Matrojer havde nærmet sig Herbergets Dør og spærret Udgangen. Idet Flygtningen vilde bane sig Vej mellem dem, stødte de ham med Lansekafterne i Bryst og Lænder, medens andre gjorde sig rede til at lægge ham i Lænker.

Markus Meyer blegnede og brast i en sær, uhyggelig Latter.

„Nu tror jeg, I har sejret, Moder Virgit! Jeg ser det alt sammen igen: Stejler og Hjul og skarpe Tænger,

der vil flænge i mit Rød . . . Det er Synet — som engang
viste sig for mig — der nu gaar i Opfyldelse . . ."

Han lo igen, vildt og uhyggeligt, saa det skingrende
overdøvede Landsknægtenes Raab, idet de førte ham af Sted,
op ad den morgenlyse Gade.

Mo'er Birgit havde atter bøjet sig ned over Urban
Sværdfegers livløse Legeme.

„Du var min Husbonds flinkeste Svend; du delte vort
Brød og vor Stue," mumlede hun. „Min Else havde du kær,
men aldrig kom Hemmeligheden over din Mund. Trofast var
du i de lykkelige Aar og i den bitre Ulykke. Sov nu i
Fred, Urban Sværdfeger . . ."

Tyvende Kapitel.

Klaus Skade.

I den samme Bondegaard, hvor Niels Ribe havde søgt Foretræde hos Oversten Conrad Penning for at bede om Orlov, sad nogle Uger senere de selv samme Personer ved den selv samme Sysselsættelse: Tærningespillet. Men hvor yndet dette Spil end var blandt Krigsfolket, lod det dog til ved denne Lejlighed, at det fulgtes med ringere Opmærksomhed end sædvanlig. Der gik Rygter om, at den belejrede By havde besluttet at aabne sine Porte, og at Hertugen af Mecklenborg og den oldenborgske Greve i Forening med Kjøbenhavns Borgmestre og Raad vilde komme ud til Lejren for at falde Kongen til Fode.

„Harde vi min Knægt, Niels Ribe, herude,“ sagde Oversten og stød utaalmelig Tærningbægeret til Side, „saa skulde vi snart saa Visshed om, hvorvidt de er komne i Staden. De ved, at de ikke kan slippe naadigere end med ganske Underkastelse, og alle Vilkaar er skriftlig opsatte og forhandlede; men de tøver endnu . . . Lad os lige saa godt stille

vort Spil i Bero," tilføjede Oversten. „Vi mangler dog Rolighed til at blive ved . . .“

Conrad Penning rejste sig op for at gaa hen til Bindet. De to Hovedsmænd forlod Stuen, og i det samme traadte den vagthavende Drabant ind. Oversten vendte sig atter om.

„Hvad nyt melder du?“

„En Knægt, som før har staaet i eders Sold — Niels Ribe hedder han — beder om Foretræde, strænge Herre!“

„Lad ham komme!“ befalede Oversten.

Landsknægten bortfjærnedes sig, og et Øjeblik efter traadte Niels Ribe ind. Hans Dragt var ilde medtagen af Støv og Rister; den venstre Arm bar han i Bind, og tværs over Panden havde han en Skramme, der kun syntes halvt lægt.

„Vel mødt igen, Niels Ribe!“ udbød Conrad Penning i en godmodig Tone. „Men hvi Fanden er det, du ser ud! Har du paa egen Haand rendt Storm mod de belejrede, efterksom du er bleven saa skønt pyntet med Skrammer og Rister!“

„Det er alt nogen Tid siden, vi havde en Skærmhidsel inde i Staden, Herre,” svarede Niels Ribe. „Jeg tog Del deri, efterksom jeg skønnede, det var min Pligt at staa paa Borgernes Side mod de fremmede Krigsknægte . . .“

„Det var vel Oprøret derinde sidstleden 13de Juni. Fortæl, hvad du ved derom!“

„Der er ikke stort andet at fortælle, strænge Herre, end hvad I vel allerede har faaet Kundskab om. Den ærlige Mester Haldager og andre gode Mænd havde opfordret Borgerne til at samles paa Gammeltorv, for at man kunde enes om at afrygte det fordømmelige Uag og overgive Staden til Hans Naade Kongen, hvem vi nu maa anse for Danmark's

retmæssige Herre. Vi forebragte først med mindelige Ord og Advarsler vor Sag for Ambrosius Bogbinder. Men da han intet vilde høre, besluttede vi omfider at tage os selv til Rette. Efter vor Tilsigelse strømmede Borgerne i stor Mængde sammen paa Torvet. Intet nyttede det, at Borgmestrene, Ambrosius Bogbinder og Hans Bøsse, vilde holde Borgerne hen med store Løfter om den Undsætning, Staden snart kunde vente fra de fremmede Fyrster. Vi stod fast ved, at vi vilde vedblive at være danske Mænd, der ikke lod sig sælge til udenlandske Herrer. Kunde vi ikke mere faa Christiern den anden tilbage, da skulde Christian den tredje være vor retmæssige Konge, fordi han i denne Nød var vor eneste Frelser. Men derom vilde vore Modstandere intet høre. De kaldte Landsknægtene til Hjælp, og da kom det til et blodigt Sammenstød. Mange braadne Pander pankede der, og mange gode Mænd blev trukne i Fængsel — ja, hver Kælder under Raadhuset blev optagen af danske Borgere. Men til sidst mæglede der Fred mellem Borgerstabet og Krigsknægtene, og alt skulde blive som tilforn. Men alligevel havde Opstanden ikke været forgæves. Borgmestre og Raad lærte Folkets Vilje at kende, og for første Gang fik vi rokket deres blinde Halsstarrighed, saa de skønnede, at deres Magt snart maatte være til Ende . . .”

„Men du selv, Niels Ribe — hvordan slap du fra Oventhret?”

„Med mig og min Følgesvend, Mester Pilegrim, havde det ingen Nød . . . Jeg er barnefødt i Staden, Herre. Jeg kender hvert Smuthul i alle Gyder og Stræder, og saa længe det kom an derpaa, skulde jeg nok undgaa mine Fjender. Jeg havde besluttet, at jeg en Tid vilde blive derinde. Jeg vilde gøre, hvad jeg evnede, for at holde Borgerne vaagne.

Sammen med Anders Haldager og andre ærlige Venner, der paa een Gang harmedes og gruede over Almuens frygtelige Nød, lod vi jævnlig de store Herrer høre fra os, og nu er de omsider faldne til Føje. Jeg er den første, som kan melde jer, strænge Hr. Overste, at saavel Hertug Albrecht af Mecklenborg og den oldenborgske Greve som Kjøbenhavns Borgmestre og Raadsherrer i dette Øjeblik ere paa Vejen herud til Lejren for at overgive Staden til Kong Christian den tredje. Alene den mecklenborgske Hertug er til Hest; de andre følger efter til Fods, og alle er de rede til at overantvorde sig til Kongens Raade . . ."

"Det Budskab skal du selv faa Lov til at bringe Hans Raades Højmægtighed!" udbroød Conrad Penning fornøjet. "Du er en flink Svend, Niels Ribe, og Folk som dig, der kunne handle baade kæft og retsindigt, har Kongen god Brug for . . . Du følger med mig til Hans Raade!"

"Tak, Herre!" svarede Niels Ribe glad bevæget. "Naar Ejerne altid vil svare til den gode Vilje, skal I ikke komme til at fortryde den Gunst, I viser mig . . ."

Oversten havde rejst sig op for uden videre Tøven at give sig paa Vej til Kongen, ledsaget af Niels Ribe; men idet han nærmede sig Døren, blev denne lukket op udvendig fra, og et Par fremmede traadte over Tærsklen.

Niels Ribe studsede ved Synet af de indtrædende. Det var mere end nok at se dem i Følgeflok med hinanden for at vide, hvad Grinde de havde. Den ene var hans gamle Uven, Klaus Skade, hvis Minespil var lige saa lums og lurende, lige saa skadefro og hadefuldt som i fordums Dage.

Tiden havde ikke forandret hverken hans Udseende eller Lader; han samlede op og ned ad sin lange, sorte Kappe med de magre, kfolignende Hænder, og hans Blis slakkede frem

og tilbage uden at kunne fæste sig mere end et Sekund paa en og samme Genstand. Den fremmede, som var fulgt med til Overstens Kvarter, var en rigt klædt Borger, hvis Dragt havde et udenlandsk Snit. Niels Ribe genkendte straks den tykke Købmand, som Klaus Skade havde brugt ved Udførselen af sin lumske Hævn.

Bed Synet af Niels Ribe vekslede de et skadefro Blik, og den tykke Købmand tog Ordet i en hovmodig Tone:

„Jeg ser, vi kommer i en heldig Stund, Hr. Hovedsmand! Den Karl, som staar der“ — han pegede paa Niels Ribe — „ønsker vi at tale et Ord med. Skulde han være i eders Tjeneste, tænker jeg ikke, I vil holde synderligt paa ham . . .“

„Hvem har givet jer Forlov at trænge herind!“ udbrød Oversten forbitret. „Og hvad vil I min Knægt? Af Vejen med jer, Slyngler! Eller jeg hugger jer ned med min Ballast! . . . Du følger med mig, Niels! Kongen venter!“

Oversten gjorde Mine til at skride forbi de to Borgermænd uden at værdige dem yderligere Opmærksomhed. Men med en Bugtning som en slimet Orm gled Klaus Skade hen foran Døren og strakte med paatagen Ydmyghed sine Hænder frem.

„Vi bønfaller jer, naadigste Herre, om at høre, hvad vi har at sige! Agter I jer til Kongen, kan dette Menneſte ikke ledsage jer . . . Det vilde være til Bænere for saa fornem og naadig en Herre . . .“

„Hvad siger du, Karl! Er du forrykt, eller hvad Mening er der i din Tale?“

„Naadigste Herre,“ vedblev Klaus Skade, medens han bugtede sig ud og ind, saa han mere end nogen Sinde før lignede en Snog — „naadigste Herre — dette Menneſte er

en lumpen Tyv, som vi er komne for at bede jer udlevere til den lovlige Dyrighed . . ."

"Og jeg bekræfter dette Klagemaal!" tilføjede den tykke Købmand med en fornem Mine. "Karlen der har en Gang frastjaalet mig et dyrebart Spænde. Vel nok maatte han give det tilbage. Men jeg svor alligevel paa, at jeg vilde se ham hængt, og den Ed er jeg til Sinds at holde . . ."

"Hvad har du at svare dertil, Niels?" spurgte Conrad Penning og vendte sig om til sin Knægt. "Er du skyldig i det, man klager dig an for?"

"Nej, strænge Herre! Det er jeg ikke, saa sandt Gud hjælpe mig! Den Mand, I ser der, er min Dødsfjende. Jeg slyngede ham en Gang i Skarnet, fordi han talte frænkende Ord om En, som jeg har kær. Fra den Stund har han hadet mig, og da han ikke kunde hævnge sig paa ærligere Vis, spillede han mig et nedrigt Puds og gav det Udseende af, at jeg havde stjaalet et Spænde fra den fremmede Købmand, som i Dag er fulgt hid med ham. Dette er Sagens rette Sammenhæng — hver Tøddel, jeg har sagt jer, er Sandhed . . ."

"I lader jer vel ikke sliig Løgn binde paa Ormet, Hr. Hovedsmand!" raabte den tykke Købmand. "Min Vedsager er den velagtede Klaus Skriver, i Tjeneste hos Bispen Hr. Joachim Rønnow. Selv er jeg bosiddende Mand i Staden og Medlem af det ærlige tykke Kompagni. Bort Udsagn maa vel staa til Troende . . ."

"Jeg skønner, at den Sag maa efterforskes," svarede Conrad Penning. "I Dag kan du ikke følge med til Kongen, Niels Ribe. Men jeg fortrøster mig alligevel til, at du har talt Sandhed, og at disse Godtsfolk er faret med en Verkeløgn, som siden hen skal blive stikkende i deres Hals . . ."

„Det kan I ganske roligent fortroste jer til!“ raabte en pluskabet Karl, der ubemærket var rullet ind i Stuen paa sine hjulede Ben. „Med allergunstigst Forlov, strænge Herre — jeg er kun en ringe Svend, og jeg er ganske mør i Skanterne af at passe paa disse to Rumpaner og følge bag efter dem, saa jeg kunde komme hid i rette Tid. Men jeg beder jer, stormægtigste Hr. Overste, om I bare vil læse denne lille Lap — saa kunde det jo hænds, I fik det rette Syn paa den fulsorte Djævel af en bandsat Skade og lige straks kom til Overtydelse om, hvem det er, der farer med Løgn og Ondskab og alskøns Nedrigheid . . .“

Samtidig med at han lettede sit Hjerte for denne Udgydelse, tog Kurt Pilegrim et lille Stykke sammenfoldet Pergament frem af en Blikkapsel, som han havde baaret paa sit Bryst, og overrakte det med et dybt Skrabud til Landsknægt-øverstn.

Oversten læste hastig Pergamentstrimlen, der begyndte saaledes: „Jeg, Klaus Skade, der tjener den højærværdige Biskop Joachim Rønnow for Skriver, tilstaar og bekender herved, at jeg er en Græskælm og Gavtyv, en Løgner og Djævlens Bundsforvandt . . .“

„Dette Dokument er med Guld afstunget mig og gælder for intet!“ skreg Klaus Skade.

Men Landsknægtøverstn læste rolig Pergamentstrimlen til Ende. Saa saa' han op og sagde:

„De to fremmede forlader ikke dette Kammer, før jeg vender tilbage. Her stilles Vagt ved Dør og Binduer! I Morgen skal Sagen strengt forfølges. Du, Niels Ribe, følger med mig til Kongen!“

„I Djævlens Skind og Ben, Hr. Overste!“ raabte den tykke Købmand forbitret. „Tænker I at behandle mig

som en Misbæder og lade Thyen løbe! Jeg klager jer an . . ."

Men Landsknegtøverstens gif koldblodig sin Vej, og Niels Ribe fulgte med let Hjærte bagefter.

Den fremmede Korbmand foer hen imod Døren som for at tiltvinge sig fri Afmarsch; men de vagthavende Drabanter spærrede ham Vejen. Og saa uden for Vinduerne gif et Par Drabanter frem og tilbage med dragne Hellebærder.

„Hvad raader I til, Klaus Skriver!“ raabte Tyfferen rasende. „Er det jer Mening, at vi taalsomt skal finde os i denne Medfart?“

„Kommer Tid, kommer Raad!“ sagde Klaus Skade og saa sig omkring med et ondt Blik. „Jeg tænker, min højerærværdige Herre, Bispen, skal klare Sagen for os og hjælpe os til retfærdig Hævn. Den ler bedst, som ler sidst . . .“

„Mener I det, I maledidede, nederdrægtige, edderfyldte, sorte Skade!“ sagde Kurt Pilegrim, der havde sat sig magelig ned og betragtede de to Fanger med en inderlig tilfreds Mine, medens han hvilede Albuerne paa Bordet og støttede de tykke Kinder i begge sine Hænder. „Mener I det?“

„Bort med dig!“ skreg Klaus Skade arrig. „Eller jeg trækker Djænele ud af Hovedet paa dig . . .“

„Ja, om du bare turde, du sorte Satan!“ gemmælede Kurt Pilegrim med den største Koldblodighed. „Men jeg har Fyrtoj i Lommen og kan mane Djævelen fra mig . . . Og derfor vil jeg ganske sindig fortælle, hvad der skal times dig, Klaus Belzebub!“

„Af Sted med dig!“ hylede Klaus Skade med voksende Arrigskab.

„Na nej, jeg synes, du skal have noget at glæde dig til, lille Skade . . . Husker du Bispens Skrin med de mange

gode Dukater og de vigtige Brevskaber, som du har stjålet! . . . Jeg saa det den Aften, jeg entrede ind ad Binduet til dig. Og jeg ved, hvor du har skjult det . . . Jeg har skiftet Bispen Bud derom . . . Hvem tror du nu, det bliver, der skal hænges som Thy, lille Klaus Belzebub? Og mener du, at Fanden, din Herre og Mester, kan fri dig ud af denne haarde Klemme?"

Kurt Pilegrim sagde det alt sammen med den roligste Mine af Verden — slet ikke ondskabsfuldt, men kun med en oprigtig og inderlig Tilfredshed, der kunde ligne en ærlig Karl, som glædede sig over, at Retfærdigheden skete Fyldest. Klaus Skade stirrede paa ham med opspilede Øjne, og dersom et ondt og giftigt Blik kunde have Magt til at gøre det af med et Menneske, saa vilde Kurt have været ilde faren.

Men han lod sig ikke forstyrre; han vedblev ligesom før:

„Jeg har sørget for, at Bispen har faaet Nys om alle dine Gavytvestreger, og naar du slipper ud herfra, er det kun for at saa Strikken om Halsen. Nu ved du det, du sorte Øgle!"

Med en pludselig Bevægelse trak Klaus Skade en Kniv frem fra sit Rappeærme og foer hen imod den pluskæbede Svend. Men Kurt Pilegrim var ikke saa let at overlifte. Han greb sin Modstander omkring den løstede Arm og slyngegede hans lange, magre Skikkelse hen i en Krog af Kammeret, som om det havde været en Visk Halm.

„Lad kun Hvile falde paa dig, lille Belzebub! Og paa jer ogsaa, agtværdige Herre!" tilføjede Kurt med et muntert Rik til den tykke Købmand. „Nu har jeg sagt jer, hvad jeg havde paa Hjærte. Vi skal nok holde Øje med jer! Gid Tiden ikke maa falde jer lang!"

Med disse Ord og en dyb Hilsen skred Kurt Pilegrim

findig ud af Stuen for at holde de vagthavende Drabanter med Selskab.

Dagen gik til Ende, uden at Landsknægtøverstens vendte tilbage. Bagterne afløste hinanden udenfor, og med saa Minutters Mellemrum stak Kurt Pilegrim sit pluskæbede Ansigt hen til Ruden for at se, om Fangerne vare i god Behold. Men han indskrænkede sig til at nikke til dem med paatagen Venstabelighed, som om han vilde lade dem forstaa, at det gjorde ham grumme ondt, at de maatte vente saa længe paa at blive hængte.

Den tykke Købmand gik som et indespærret Bilddyr frem og tilbage paa Gulvet, medens Klaus Skade blev siddende paa Hug bag ved en bred, aaben Kamin, som var muret op i et Hjørne af Kammeret.

Omsider faldt Mørket paa.

„Styr jer Hidsigthed!“ snærrede Klaus Skade henne fra sin Krog. „Med den udretter I intet! Kom nærmere og hør, hvad jeg har at sige jer!“

„Jeg skønner, I er en Ræv, Klaus Skriver, som jeg aldrig skulde have givet mig i Ledtog med!“ brummede den tykke Købmand. „I faar nu sejle jer egen Sø og jeg min . . .“

„Jeg tænker ogsaa at stille jer af med mit Selskab!“ hvistede Klaus Skade. „Stil jer her hen, saa man ikke kan se, hvad jeg foretager mig . . .“

„Og hvad har I da i Sinde?“ spurgte den anden i samme forbitrede Tone som før.

„Det skal I straks saa at vide . . . Jeg har opdaget, at Bejen er aaben gennem Kaminen . . . Vil I følge med, staar det jer frit for. Gennem Skorstenen kryber jeg op paa Taget og ned paa den anden Side. Der er fri Mark, og i

Mørket skal det jagtens lyffes mig at slippe bort . . . Ho ho! Jeg skal endnu saa Ram paa mine Fjender . . ."

"Den Plan er ikke ilde!" mumlede den tykke Købmand. . . . „Aryb I først op, Klaus Skriver! Her er saa ravnemørkt, at ingen vil mærke, hvad vi tager os for . . ."

Klaus Skade travlede med en Edderkops hurtige Bevægelser op gennem den aabne Ramin, og hans Forbunds-fælle, der var tungere og mindre smidig, fulgte møjsommelig bagefter. Klaus Skade kom først ud paa Taget, og her saa han, at Landsknægtene vare i Færd med at tænde et Bagtblus foran Stuelængen; men Lyskæret naaede ikke synderlig vidt omkring. Til den modsatte Side strakte sig den aabne Mark, og her var intet levende Væsen at se. Han gav sig ikke Stunder til at vente paa sin Ledjager; thi nu hørte han Støj nede fra Gaarden, hvor Knægtene holdt Bagt. Han skælvede Kurt Pilegrims Stemme. De maatte allerede have opdaget Undvigelsen. Men endnu kunde det lyffes ham at slippe bort. Han lod sig glide ned ad det skraa Straatag, greb fat med Hænderne i Tagstægget — og lod sig falde ned paa Jorden.

Men i det samme lod der et Skrig, saa skærende vildt og uhyggeligt, at Landsknægtene, der allerede med Mester Pilegrim i Spidsen vare trængte ind i Stuen, bleve staaende helt betattede. Stuen var tom; men nu lod Skriget igen, ligesaa vildt og forfærdeligt som før, og de kunde tydelig høre, at det kom fra den Side af Gaarden, som vendte ud mod den aabne Mark. De fik fat i Fakler og Brande og løb omkring Gaardens Længer, førte paa Vej af de grusfulde Sammerskrig, der idelig gentoges, men nu svagere og svagere, indtil de tabte sig i en vaandefuld Stønnen.

Og ved Skæret af Fakler og Brande viste der sig et

Syn, som for en Stund tog Mælet selv fra de raa Krigs-
knægte. Spiddet paa en Lanse, som var plantet med Skastet
ned i Jorden lige under Tagfægget, hang en menneskelig
Skikkelse, hvis Rappe flagrede i Blæsten som store, sorte
Binger. Lansenpidsen stak op gennem Ryggen, og Blodet
vældede frem som et brusende Kildespring. Rædsel og Pine
havde fortrukket det graablege Ansigt, saa det havde mistet
ethvert menneskeligt Udtryk, og de lange, magre Hænder strakte
sig frem som forstenede Kløer, der forgæves søgte at gribe
frem for sig. Men den jammerfulde Stønnen lød ikke mere.
Det var nu kun Klaus Skades Lig, der hang spiddet paa
Lansenpidsen.

En og tyvende Kapitel.

Ved Daggrø.

I en rummelig og firklig udstyret Forhal paa Kjøbenhavn's Slot var der forsamlet nogle Hoffolk og Adelsmænd, som ventede paa at faa Foretræde hos Kongen. Mellem disse var ogsaa Landsknechtöversten Conrad Penning, og nær ved ham stod en ung Svend og en halvgammel, hjulbenet Karl, der begge to syntes noget forlegne ved at befinde sig i saa fornemt Selskab.

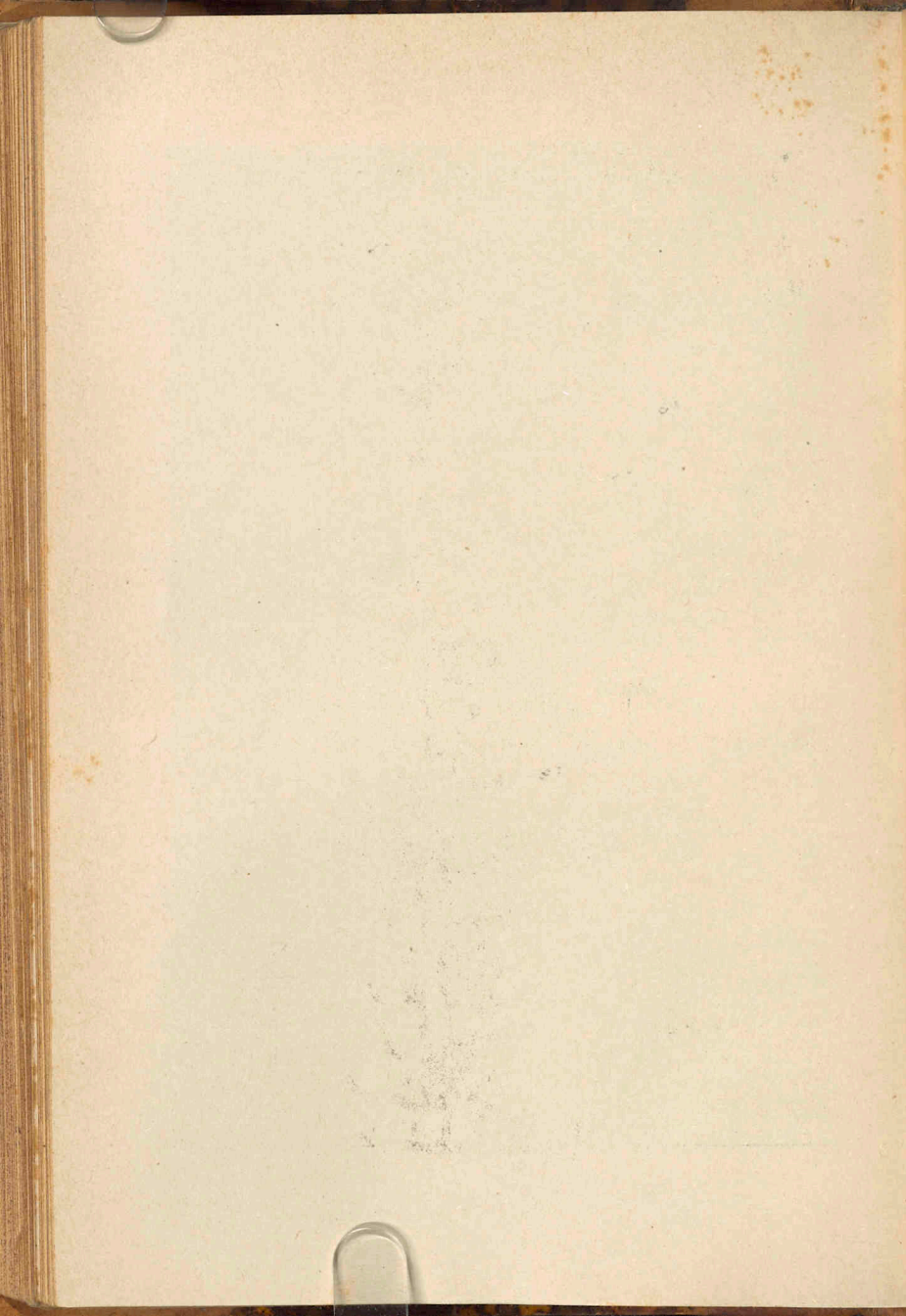
Døren, der førte ind til Kongens Bærelser, blev aabnet af en bukkende Kammermester, og Christian den tredje traadte ud i Forhallen, venligt hilsende de forsamlede Herrer. Men derpaa saa Hans Naade sig om i Kredsen, indtil hans Blik faldt paa Conrad Penning og dennes Ledjagere, og med en Haandbevægelse indbød han dem til at træde nærmere.

Idet den unge Svend traadte frem, var det, som om al Forlegenhed var strøgen af ham, og han saa med et trohjærtet Blik op paa Kongen.

„Min Overste, Conrad Penning, har sagt mig,“ tog Kongen til Orde, „at du er en fløgtig Svend, der forstaar at

Quint. Olin.
G. S. P. Co. CR

skælnes mellem ret og vrangt og veed at handle kært og raadsnart, naar det gælder. Jeg mindes ogsaa, at du var den første, som bragte os Bud om, at de ukristelige Mennesker, som holdt denne Stad under deres haarde Haand, omsider havde højet sig for Ret og Billighed! Til Bøn derfor tager jeg dig i min Tjeneste som Færrik, og jeg vil sørge for, at der intet fattes dig til god Udrustning og Ekvipering . . . Er der andet, jeg kan gøre for dig, saa sig det trostigt!"

"Naadigste Konge," svarede Niels Ribe, "J har lønnet mig langt ud over, hvad jeg har fortjent. Men dog har jeg et Ønske at frembære, om eders Naades Højmægtighed giver mig Forlov dertil . . ."

"Tal kun!"

"Den, jeg har kær, lever i Dødsens Angst og Baande for sin Faders Skyld — thi hendes Fader er den samme Ambrosius Bogbinder, som forhen var en af Borgmestrene i denne Stad . . . Jeg bønfsalder jer, Herre og Konge, om at lade Naade gaa frem for Ret mod denne Mand!"

"Over Ambrosius Bogbinder, og hvad ond og ukristelig Handel han har øvet, maa Retten dømme. Men om Dommen gaar ham imod, tilfiger jeg dig, at han dog ikke skal straffes paa sin Hals, men ikkun forvises af Landet . . . Dog nok herom!" tilføjede Kongen og vinkede ad den hjulbenede Karl, der havde staaet halvvejs skjult bag ved Niels Ribe og i et væk vredet sin laadne Rabuds mellem Hænderne. "Trin nærmere, Landsmand! Vi have hørt et og andet fortælle om dig, som huer os godt. Du har været vor nye Færrik en god og trofast Følgesvend! Om vi nu tilstod dig Opfyldelsen af et rimeligt Ønske, hvad vilde du saa bede os om, Mester Pilegrim?"

Den pluskæbede Svend vred sin arme Rabuds, som om

han havde foresat sig at vride den i Stumper og Stykker med det samme, og samtidig saa han hen paa Niels Ribe som om han vilde bebrejde sin gamle Kammerat, at han ikke kom ham til Hjælp under saa vanskelige Omstændigheder, skønt de dog ellers altid havde staaet hinanden bi. Men da Niels Ribe ikke gjorde Mine til at tage Ordet for ham, mandede han sig omfider op med en stor Anstrængelse og fik Munden paa Gled.

„Allerstormægtigste Hr. Konge,“ sagde han, „efter at min gode Ven, Niels Ribe, er kommen paa den grønne Gren og ikke længer har mig nødig, og eftersom jeg befinder mig ligesom en gispende Fisk, der forsmægter efter det herlige, friske Søvand, saa har jeg kun et eneste Ønske i denne Verden, stormægtigste Hr. Konge . . .“

„Og det er?“ spurgte Kongen smilende.

„Om I kunde forhjælpe mig til at komme i Tjeneste hos jeres Admiral, Hr. Peder Stram, som de kalder Danmark's Bovehals — for efter hvad man siger, findes der ikke gævere Mand til Lands eller til Vands . . .“

„Dit Ønske er opfyldt!“ svarede Kongen. „Thi jeg skønner, at det er en Tjeneste, som vil passe for dig, Mester Pilegrim!“

— — Da Niels Ribe kom til Ambrosius Bogbinders Hus og gik op ad den høje Stentrappe, fandt han Døren staaende paa Klem. Ikke heller var der nogen, som modtog ham i Forstuen. Der herskede en underlig Stilhed i Huset. Han skød Døren op til det daglige Opholdsværelse og vilde skynde sig derind. Men han blev staaende paa Tærskelen.

I Armstolen foran Bordet laa Ambrosius Bogbinder

Lænet tilbage — stiv og ubevægelig, med Dødens Farve over de skarpe Træk, og foran ham knælede Erika. Hun havde bøjet Hovedet ned over den døde og syntes ligesom forstenet i Angst og Sorg.

„Erika — min elskede!“ kaldte Niels Ribe jagte.

Hun løftede langsomt Hovedet ved Lyden af hans Stemme, og det var, som om Mildheden og Kærligheden deri vakte hende af den stumme Smerte.

Han knælede ved Siden af hende, tog hendes Haand, og ligesom før kaldte han med sin mildeste Stemme: „Erika, min elskede!“ . . . Og da hendes Graad stilnede af, vedblev han: „Nu har vi to aleneste hinanden at stole paa; jeg vil dele din Sorg, Erika, og jeg vil hjælpe dig at bede for din døde Fader . . .“

Men det var, som om Angsten atter parrede sig med hendes Sorg, og hun klyngede sig fast til ham, medens hun hvissede:

„Vil du ogsaa bede for ham, Niels, naar du faar at vide, at han med egen Haand klippede sin Livstraad over . . . Han døde uden Bod og Skrifte . . .“ Hun pegede med et sty Blik hen paa Kanten af Bordet . . . „Se Bøgeret, som staar der — det har han tømt med dræbende Gift . . .“

„Ja, ogsaa da vil jeg bede for ham,“ sagde Niels Ribe alvorlig, „thi jeg tror, at Gud dømmer mildere end Mennesker . . .“

*

*

*

Det var Morgen — saa tidlig Morgen, at Solen nylig som en vældig, glødende Kugle var staaet op i Synskredsen bag det blanke Sund og nu kastede et tindrende Straalebundt ud over Søen og den disede Luft. Fra Havnen ved

Helsingør Købstad gled en Smakke for fulde Sejl ud i Sundet, men der var saa flov Vind, at Smakken kun skød ringe Fart syd paa langs Kysten.

Forude i Fartøjet stod Moder Virgit og ved hendes Side Soffi med sin Søster ved-Haanden. Den gamle, hvidhaarede Kvinde og den unge Pige saa ind mod Landet, hvor Taagerne lettede over høstgule Marker, medens længere inde Skovbrynet tegnede sig som en mørk Stribe mod den flørede Luft.

„Levvel, danske Land, som gemmer saa dyre og saa sorgtunge Minder!“ hviskede Moder Virgit . . . „Herlige Land, med de bløde Sletter og skyggende Skove! Meget har du taalt, og meget har du stridt for at saa Lov at leve dit eget Liv. Nu gryer en ny Dag for dig med varmende Solskin efter Uvejret, der trækker bort. Gid du længe maa nyde godt deraf, og gode Tider læge de blødende Saar, som blev flaaet dig i onde Aar . . .“

Medens den gamle Kvinde mumlede disse Ord, brød Solen frem af Morgentaagen og gød blændende Lys over Kyst og Sund, og ude fra Søen rejste sig en Lustning, som fik Sejlene til at smelde om Bord i Smakken, med hvilken Moder Virgit og hendes Søsterbørn drog bort paa Rejsen til deres nye, fjærne Hjem.

Ende.

